

Kakšna so stališča (str. 3) — Sodelovanje Slovenije s tujimi partnerji (str. 3) — Naši smučarji kmalu na startu (str. 8) — Pisani petek

10.000. novi naročnik

Današnja številka »De-la« je natisnjena v 110.650 izvodih

LJUBLJANA, 18. nov. — Dnevnik Delo je v dveh mesecih, kolikor teče velika nagradna igra časnika Delo in tovarne. Gorenje iz Velenja, naročilo še 10.000 Slovencev. Naročniška služba nam je dopoldne sporočila, da je naš desettisoči novi naročnik Ivan Petrež iz Vrhnove 47 pri Slovenij Gradcu. Tovarisa Petreža bomo v torek povabili v Ljubljano, kjer si bo ogledal naše uredništvo in tiskarno, izročil mu bomo spominsko darilo, sprejel pa ga bo tudi glavni urednik Dela Mitja Goriup. Današnja številka dnevnika Delo je natisnjena v nakladi 110.650 izvodov.

EDVARD KARDELJ VČERAJ MED RAZPRAVO NA 3. SEJI KONFERENCE ZK SLOVENIJE. Foto: M. Svabič

Delničarstvo pomeni obliko izkoriščanja

Tako je dejal Edvard Kardelj na včerajšnjem delu 3. seje konference ZK Slovenije — Zaradi obilice govornikov bo seja konference trajala še jutri

LJUBLJANA, 18. nov. — Na današnjem delu 3. seje konference ZKS so ves dan nadaljevali razpravo o problematiki socialnega razlikovanja. V razpravo je posegel tudi Edvard Kardelj. Ker je spisek govornikov še dolg, so sklenili, da bodo sejo nadaljevali še jutri in sklepali o sklepnih dokumentih konference.

Tudi danes so razpravljali o poudarili, kako nujno je zavezati nadaljnjo rast socialnih razlik, sprožili so vrsto dopolnilnih predlogov k sklepnim konferenci o tej točki dnevnega reda. Zlasti pa so poudarili, da bi morala konference sprejeti zelo jasne in konkretne sklepe. Tež zahtevi se je pridružil

tudi član izvršnega biroja predsedstva ZKJ, E. Kardelj, ki je v obširnem govoru razlagal zlasti o vzrokih za nastajanje socialnega razlikovanja, ki so po njegovem mnenju tudi taki, ki jih prav kmalu ne bomo odpravili. Zavzel se je predvsem za realnost pri oceni vzrokov in posledice socialnega razlikovanja.

Ko pa je govoril o predloženih sklepih, je izrazil mnenje, da bi jih kazalo sprejeti v dveh delih: v enem ki bi predstavljali v bistvu predložene, vendar še dopolnjene, in drugem, v katerem bi bili zajeti čisto določni sklepi, kaj je treba zdaj ali v kratkem in zaznamovno časa storiti.

Posebej je govoril o milnem delu ter to povezal z nedavno sprejetimi spremembami zvezne ustave. Obširneje se je zadržal pri predlogu, naj bi uvedli neko obliko delničarstva tudi pri nas. Po njegovem mnenju pa tak predlog ni sprejemljiv, ker pomeni obliko izkoriščanja tujega dela. Zato se tak predlog ne sklada z našim družbenoekonomskim sistemom. Poglavitne misli iz razprave današnje dopoldanskega dela seje objavljamo na 2. strani.

Ljubljana pred odločitvijo

V nedeljo se bo Ljubljana odločila o pomembni zadevi: ali bomo s pomočjo samoprispevka v petih letih uredili pogoje za primerno varstvo in šolanje otrok na območju ljubljanskih občin ali ne.

Skoro dve leti intenzivnega dela je bilo potrebno, da se je izoblikoval petletni program gradnje vrtcev in osnovnih šol. Zelja in dejanskih potreb je bilo seveda precej več. Treba jih je bilo uskladiti z danimi možnostmi, ki zagotavljajo uresničenje programa v določenem roku.

Sredstva, ki se redno zbirajo za gradnjo šol in vrtcev, ne zadoščajo. S hitro rastjo Ljubljane se izredno hitro večajo tudi potrebe po novih šolah in vrtcih, enako kot potrebe po novih stanovanjih, komunalnih napravah, zdravstvenih objektih, cestah itd. Med temi potrebami sodi prav gotovo na prvo mesto varstvo in vzgoja ter izobraževanje otrok. Zato so mestni in občinski družbeni dejavniki sklenili predlagati Ljubljancem, da se odločijo:

ali bomo se naprej samo ugotavljali, da obstoječa sredstva ne zadoščajo za dovolj hitro gradnjo potrebnih šol in vrtcev,

ali pa bomo z zavestno odločitvijo pomagali, da se ta problem hitreje uredi.

Zbori volivcev o tem problemu so bili skoro povsod obiskani mnogo bolj kot kdajkoli v zadnjih letih. Res, da so tudi kritično opozorili na vrsto nerешenih problemov. Enotni pa so bili v spoznanju, da moramo šolstvo in varstvo urejati hitreje, da se moramo zanj zavzeti vsi. Le tako lahko zagotovimo vsem ljubljanskim otrokom enake možnosti za pridobivanje znanja; to pa je pogoj za uspeh v življenju vsakega posameznika in za celoten razvoj vse naše skupnosti. Zato tudi enotna potrditev petletnega programa za gradnjo vrtcev in šol in potrditev razpisne referenduma o samoprispevku.

Na ljubljanskih voliščih se bo v nedeljo odločalo. Odločilo se bo, ali smo z večjo lastno udeležbo pripravljene najbolj pereče probleme urejati hitreje, ali smo pripravljeni nekaj več žrtvovati za otroke, za njihov razvoj.

Ne bomo se opredeljevali za te ali one osebnosti ali strukture, ampak le za otroke, za njihovo varstvo in izobrazbo, za njihove enake možnosti pri prvih, odločilnih korakih v življenju.

Naša odločitev naj bo takšna, da si bomo lahko brez sramu, s ponosom pogledali v svoj lastni obraz.

MIHA KOŠAK

Zanimanje za Titov obisk

Srečanja med Titom in Ceausescuom so postala redna in plodna praksa

BEOGRAD, 18. nov. — V torek se bosta v romunskem obmojnem mestu Timisoari še devetsto sestala predsednika Tito in Ceausescu. Njuno srečanje, za katero vlada v javnosti veliko zanimanje, sodi v okvir dogovorjene politike rednih sestankov ter izmenjave mnenj o mednarodnih vprašanjih in sodelovanju med državama. Sestanek v Timisoari bo trajal dva dni.

U Tanť še ne sme na delo

V bolnišnici bo moral ostati še do konca prihodnjega tedna

NEW YORK, 18. nov. (Reuter) — Generalni sekretar OZN U Tanť bo moral ostati v bolnišnici še do konca prihodnjega tedna. Tako je izjavil predstojnik newyorške bolnišnice. Zdravi se že od 2. novembra zaradi komplicacij želodčnega čira.

Indijski predlogi Kitajski

Izboljšali naj bi medsebojne stike in izmenjavo veleposlanikov

NEW DELHI, 18. novembra (AP) — Indijski zunanji minister Svaran Sing je danes izjavil, da je Indija dala Kitajski posebne predloge, s katerimi naj bi izboljšali medsebojne stike. Omenil je, da je sedaj tudi več možnosti za izmenjavo veleposlanikov.

Na vidiku nova sila v ZDA

Na predsedniških volitvah bo treba računati z novim izolacionizmom

BUENOS AIRES, 18. nov. (AP) — Posebni odposlanec predsednika Nixona Robert Finch, ki se že nekaj dni mudi na turneji po Latinski Ameriki, je dejal, da je novi izolacionizem sila, s katero je treba računati na predsedniških volitvah.

Skupen začetek

ALI SHUKRIA: priprave na skupni posvet s sindikati o družbenem razvoju

22. novembra začeta zvezna konferenca SZDL in svet ZSJ javno razpravo

BEOGRAD, 18. nov. (Tanjug) — Zvezna konferenca SZDL in svet Zvezne sindikatske organizacije so danes na skupni seji 22. novembra v Beogradu začela javno razpravo o osnutku načrta za srednjeročni razvoj Jugoslavije.

O tem so se dogovorili na današnji seji predsedstva zvezne konference SZDL. Obravnava naj bi bila za začetek predvsem načelna in naj bi izhajala iz funkcije SZDL in sindikatskega razvoja. Opozorili naj bi predvsem na družbenopolitične in strateške sestavine razvoja Jugoslavije v naslednjih petih letih. Seji je predsedoval generalni sekretar zvezne konference SZDL Ali Shukria. Izmed Slovencev sta v razpravi sodelovala Zoran Polić in Božo Kovač.

Do kdaj varni?

Na Slovaškem se širi epidemija gripe — V španskem glavnem mestu je zbolelo za gripo 400.000 prebivalcev

PRAGA, 18. nov. (Tanjug) — Iz Bratislave poročajo, da se po vzhodnem Slovaškem širi epidemija gripe. Začelo se je že pred tednom dni, ko je več tisoč ljudi zbolelo tudi v sosednji Madžarski.

V Bratislavi in Košicah so ugotovili, da gre za tako imenovano hongkonško (azijsko) gripo, ki jo povzroča virus tipa A-2.

Na Češkem se bolezni še ni tako razpasla. Tako kot na Slovaškem imajo tudi tam posebne zdravstvene odbore za boj proti gripi. Agencija Reuter poroča iz

Španije, da je za gripo zbolelo okrog 400.000 prebivalcev španskega glavnega mesta, prizadeta pa je tudi večina severnih pokrajin.

Kongres Brandtove stranke

V Bonnu se je včeraj začel izredni kongres socialnih demokratov

BONN, 18. nov. (Tanjug) — Danes se je začel izredni kongres Brandtove socialdemokratske stranke. Govorili bodo o vladni politiki. Poročilo na 4. strani.

Potrebe šol v dinarjih

Izobraževalna skupnost je opredelila svoj zahtevek za leto 1972

LJUBLJANA, 18. nov. — Infiacijska gibanja kažejo svoje posledice tudi v šolstvu. Zaradi tega je visok tudi šolski predlog za 1972. Več na 12. strani.

Pomen Titovega obiska

D. Vujica o Titovem srečanju s Ceausescuom in izjavi ministra Mora

BEOGRAD, 18. nov. — Predstavnik ZSSZ D. Vujica je izjavil, da se pripisuje velik pomen Titovemu obisku v Romuniji. (Več na 12. strani).

Priznanje Milanu Bartošu

Izvoljen je bil za člana komisije OZN za mednarodno pravo

NEW YORK, 18. nov. (Tanjug) — Generalna skupščina OZN je izvolila Milana Bartoša za člana komisije OZN za mednarodno pravo. Med 25 novimi člani komisije, ki jih je danes skupščina izvolila izmed 39 kandidatov, so znani pravni izvedenci iz 23 držav.

ODLIKOVANJA VOJAKOM — Egiptovski minister za vojsko Mohamed Sadek je odlikoval več vojakov za posebne zasluge. V priložnostnem govoru je dejal, da si mora Egipt z orožjem izbojevati zasedena ozemlja. Telefoto: UPI

aero

BRILJANT

830 INDIGO

Mišo Pavičević veleposlanik v Rimu

BEOGRAD, 18. nov. (Tanjug) — Na ukaz predsednika republike so za izrednega in pooblaščenega veleposlanika SFRJ v Italiji imenovali Mišo Pavičevića, ki je bil do nedavnega podpredsednik ZIS.

Banaluno teden dni pogrešajo

Liberijska ladja s 35 člani posadke se je najbrž potopila

TOKIO, 18. nov. — Japonska agencija za varnost pomorskega prometa je sporočila, da se je liberijska ladja Banaluno verjetno potopila s 35 člani posadke vred. Zadnjo radijsko zvezo z njo so dobili v petek, ko je bila okrog 700 km severovzhodno od Manile.

IZJEMNO STANJE — Prebivalci Bangkoka poslušajo govor premiera Kitikačorna, ki je uvedel izjemno stanje, razpustil parlament ter razveljavil ustavo.

Mesa bo zmanjkalo?

Običajno se z zaključkom turistične sezone zmanjša izvoz mesa, medtem ko se po nudi tega na domačem tržišču poveča, cena pa pada. Kaj takega v letošnjem letu nismo doživeli. Zgodilo se je obratno, da je ponudba živine manjša, cena mesa pa je ostala ista kot je bila v glavni turistični sezoni. Celo več! Izvirni odbor podpisnikov sporazuma o oblikovanju cen goveda, mesa, mleka in mlečnih izdelkov, je pripravil predlog za višje cene mesa in mleka.

Zakaj višje cene? Živinorejci trdijo, da predvsem zaradi neurejene preskrbe in višjih cen reprodukcijskega materiala, še posebno koruze in zaradi povzročanja cen elektrike, storitev, zaradi višjih osebnih dohodkov in podobno. In ne navezujejo tudi zaradi manjše ponudbe živine na trgu. Živinorejci zatrjujejo da letošnja suša ni naredila toliko škode, kot jo je neurejena preskrba z reprodukcijskim materialom. Zaradi tega nikakor ne razumemo, zakaj zavlačujejo z izvozom 500.000 ton koruze, ki ga je ZIS še odobril. Če bi bila ta koruza še novembra na trgu, bi nedvomno precej vplivala na ceno reprodukcijskega materiala in oblikovanje končnih cen mesa, razen tega pa tudi na večjo ponudbo mesa v naslednjih mesecih.

Nedvomno bo oblikovanje cen mesa in mleka odvisno predvsem od tega, po kakšni ceni bodo živilarji kupili koruzo v Vojvodini. Lastna cena koruze pri proizvajalcih je okoli 9,50 dinarjev za kilogram. Vse to je tudi akumulacija. Slovenski živilarji pa ustrajajo na ceni 1,05 dinarjev za kilogram. Pri tej ceni bi bilo sicer treba popraviti cene mesa zaradi zvi-

šanih drugih stroškov proizvodnje, nekaj pa tudi zaradi višjih cen koruze (cene mesa so sedaj oblikovane po garantirani cen koruze 0,90 dinarjev), vendar v tem primeru popravki ne bi bili tako občutni, kot če bodo živilarji plačevali koruzo po 1,25 do 1,30 dinarjev.

Res je, da moramo pri podražitvah mesa in mleka upoštevati tudi potrošnika. Če se bo globalna cena koruze od 1,25 do 1,30 dinarjev, je jasno, da potrošnik ne bo prenesel take občutnega povzročanja cen mesa in mleka.

Kako torej urediti preskrbo z mesom in mlekom? Če bi trmasto ustrajali pri sedanjih cenah mesa in mleka, je poseben umerjen prikazovati še slabšo preskrbo z mesom, še bolj pa bi to škodilo izvozu mesa. Na drugi strani pa, je tudi res, da je treba zaščititi potrošnika, ne da bi pri tem povsem pozabili na proizvajalca. Jasno je le to: če bo koruza stala toliko in toliko, bo pa meso po določenih cenah, ki jo mora potrošnik plačati. Tudi ob živilarjev ne moremo zahtevati, da bodo redili živino zastoni, še manj pa, da bodo samo oni nosili bremena našega standarda. Ni čudno, da zaradi umetno vzdrževanih nizkih cen temeljnih živil vedno več trošimo.

Verjetno lahko trdimo, da trošimo tudi preveč, predvsem govejega mesa in nekaterih drugih vrst živil. Seveda pa to ne velja za vse. Nekateri res slabše živijo, toda temu je treba pomagati drugače, sicer bomo vedno pomagal le premožnejšim.

Položaj je tudi tak, da bo mesa primanjlovala. In to kmalu, če ne bomo nič ukrenili.

RAJKO OCEPEK

Gospodarstvo brez denarja?

Na nedavnem kranjskem posvetovanju »Republika kot država in samopravna skupnost« je bilo slišati nekaj presenetljivih podatkov o tem, kako zelo je jugoslovansko gospodarstvo na temem z denarjem. Iz številic, zbranih v zvezi centrali SDK, je razvidno, da je gospodarstvo v avgustu razpolagalo le s slabo petino celotne denarne mase. Pri tem so upoštevali vsa sredstva, poleg dinarskih tudi devizna in oročena.

Od vseh sredstev je imelo gospodarstvo na svojih računih 18,5 odstotka, negospodarstvo 27,2, obdani 46,6 in ostali 7,7 odstotka. Od tega, ki je v rokah posameznikov, odpade 16,6 odstotka na devizne račune.

Cepav moramo pri teh izračunih upoštevati, da se odstotek gospodarstva nekoliko spremeni, če mu pripišemo še številne dolge družbeno-politične skupnosti, torej negospodarstva, vendar to samih razmerij bistveno ne spremeni. Silka lepo pokaže, kako borna in nesmislna je materialna moč delavskega razreda oziroma, kako prava je trditve, da mora delavec v sleherni delovni organizaciji sam razpolagati z ustvarjenimi sredstvi. Očitno je, da se rezultati njihovega dela pretakajo prej drugam, kakor da bi šli za naravno in neposredno obnavljanje in razširjanje proizvodnje. Zato zahteve gospodarstva, večkrat izražene tudi na raznih sestankih, posvetovanjih, kongresih, naj se končno že

lotimo razdeljevanja dohodka resnično v korist neposrednega proizvajalca, niso iz trte zvite. Zrasle so na vsakdanjih izkušnjah.

Podatek, da je skoro polovica vsega denarja v zasebni lasti, zgornjo namiguje, da je vsa ta ogromna vsota do celca nezainteresirana za proizvodnjo. Razen dinarjev in deviz, ki so namenjene privatnemu sektorju, jasno.

Potrošniška miselnost nas je očitno dobera prevzela. Čimprej zapraviti, kar imamo prihranjeno, saj se kar koli drugega danes tako ali tako ne plača, je najbližje motu raznih prireditelj in tudi javnih skromnih nasvetov. Široka potrošnja je postala še kar — širna. Lukusni predmeti se iz dneva v dan manj razlikujejo od neukusnih. Zadnje mesecje smo zato še večkrat sprejeli zaviralne ukrepe proti pretiranemu zapravljanju denarja. Kaj bistvenega pa se vendar le ni spremenilo.

Sredstva, ki jih imajo občani, je treba usmeriti v proizvodnjo. O tem, kako bi to storili, pa še ni enotnosti.

Seveda je k vsemu temu treba dodati, da je večina tega denarja v bankah in ga je malo v gospodstvu. To pa pomeni, da predstavlja veliko finančno moč, ki preračuna tudi v politično, samoupravljalci pa so takorekoč brez sredstev in — kar je najhuje — brez finančne, pa tudi brez politične moči. Deklarirali pa smo povsem nekaj drugega.

BORIS DOLNICA

Ladja za Kanado

SPLIT, 18. nov. (Tanjug) — Ladjsko podjetje Jadranka slobodna proizvodnja iz Splita je včeraj prevozilo v Machestru novo 12.000-tonsko ladjo »Blokovec«. Ladjo, izdelano pred petimi leti, so kupili v Britaniji za plovidbo na progi Jugoslavija—Kanada, ki jo podjetje vzdržuje vse leto.

Več sob

BEOGRAD, 18. novembra (Tanjug) — Konec avgusta je bilo v hotelih, penzionih, motelih, toplicah in poštinskih domovih 309.598 sob s 770.428 posteljami.

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), Jak Koprivc (odgovorni urednik), Ante Mahkota (pomočnik glavnega urednika), Vlado Jarc (notranja politika in gospodarstvo), Miran Suštar (zunanj politika), Janez Zadnikar (v.d. urednika kulture), Miro Zakrajšek, Anton Rupnik, Jože Sirčelj (dopisništvo; lokalna kronika), Evgen Bergant (šport), Dušan Trešček (centralna redakcija), Jaka Štular (nedeljska izdaja »Dela«), Franc Vrečar (sobotna priloga), Bogo Sajovic (Pisani petek).

Posvet sto uspešnih

Ugotovitev, da uporabljajo sodobna tehnična in znanstvena odkritja

ZAREB, 18. nov. (Tanjug) — Za del hrvaškega gospodarstva so se začeli boljše časi, nekaj zato, ker so nanovo pretehtali potrebe trga, nekaj pa zato, ker so strokovnjaki priložnostno zapostavili ter v vsakodnevni praksi začeli uporabljati najsoodobnejša tehnična in znanstvena odkritja.

O tem so danes govorili v republiški gospodarski zbornici na posvetovanju kakih sto direktorjev najuspešnejših gospodarskih organizacij iz Hrvaške.

Posvetovanja so se udeležili predsednik CK ZKH dr. Savka Dabčević-Kučar, predsednik Sabora Jakov Blažević, podpredsednik IS Milan Jzidić, predsednik zvezne gospodarske zbornice Rudi Kolak, predsednik mestne konferencie ZK Zagreba Srečo Bijelić in drugi.

Slad iz ČSSR

BEOGRAD, 18. novembra (Tanjug) — Jugoslovanska industrija piva se poglavlno z eno od češkoslovanskih podjetij uvozu 2000 vagonov sladu. Preden bodo podpisali pogodbo, bodo določili še roke dobave in cene.

Ne za višjo problematiko socialnega razlikovanja v teoretično kopreno

Drugi dan seje konference Zveze komunistov Slovenije so nadaljevali razpravo o problematiki socialne diferenciacije — V razpravo je posegel tudi Edvard Kardelj, ki je razčlenil vzroke socialne diferenciacije, posebej je govoril o minulem delu — Seja še jutri

LJUBLJANA, 18. nov. — Konferenca Zveze komunistov Slovenije je danes nadaljevala razpravo o problematiki socialnega razlikovanja. Dopoldne je v njej sodeloval tudi Edvard Kardelj. Do opoldanskega odmora je v njej sodelovalo 19 govornikov. Ker pa je bilo prijavljenih še več kot 20 govornikov, je konferenca z večino glasov sklenila, da bodo sejali danes do 20. ure in delo nadaljevali še jutri, ko bo treba sprejeti sklepne dokumente.

Razlike, ki prizadevajo kmete

Prvi je na začetku drugega dne seje konference ZK razpravljaj JELKO KODERMAC in to o socialnih razlikah med kmeti in drugimi sloji prebivalstva, ter s tem začel temo, ki sta jo povzela nato dva diskutanta JOŽE PEKOLJ in NANDE VOĐE.

JELKO KODERMAC je poudaril, da je dokaz razlik oblik razlikovanja, ki ločijo kmete od drugih, sedanjih položaj kmetijstva, ki se ni razvijalo vzporedno z drugimi gospodarskimi panogami.

Kljub temu pa je prav kmetijstvo, zaradi katoliško, dalo velik delež k razvoju drugih panog. V tem so se potem ljudje zmašili, začeli so najemati ugodne kredite za stanovanja, nakup avtomobilov itd. kmetije pa takih kreditov niso dobili za svoje stroje, opremo in gospodarstva poslojaja.

Jelko Kodermac je navajal socialne razlike še na drugih področjih, kot je na primer različna zaščita za borce-kmete, dalje razlike v socialnem zavarovanju, kjer si šele sedaj utirajo pot prve oblike starostnega zavarovanja kmetov, in to v najvišjem obsegu, navajal je razlike v skrbi za delavce in za kmetijske otroke, ki tudi niso majhne ter na koncu predlagal več ukrepov, ki bi pomogli ljudem na vasi: možnost najemanja dolgoročnih kreditov za potrebe v kmetijstvu, ureditev trga s kmetijskimi pridelki z zajamčenimi stimulativnimi odkupnimi cenami, sprejetje predpisov, ki bi onemogočili nadaljnje drobitve zemlje in postopno uvajanje izenačevanja zdravstvenega in starostnega zavarovanja kmetov z drugimi kategorijami zaposlenih. Predlagal je tudi ustanovitev sekretariata za kmetijstvo.

Nekaj socialne varnosti kmetom

JOŽE PEKOLJ je pojasnil konferenci, kako smo šele na začetku poti, da zagotovimo tudi kmetom nekaj socialne varnosti in kako skromno bo pravzaprav začetno starostno zavarovanje kmetov, ki je sedaj v pripravi. Povedal je, na katere določbe v predlaganem zakonu so imeli kmetje največ pripomb. Predvsem so zahtevali večji delež družbene pomoči, obremenitev kmetij le s tolikimi prispevki, ki bi bili skladni z ekonomsko močjo kmetov, pravičnejšo odmero glede na katastrofični dohodek, zavrnitev zahteve, da bi bilo treba zaradi pokojninske prednosti posvetiti to.

Enako kritično je ocenjeval tudi slabši položaj kmetov v zdravstvenem varstvu kot so kmetije ožje zavarovani in morajo zdravstvene storitve plačevati z večjimi doplačili kot delavci. Na primeru dolenjskega območja je opisal prednosti sedaj predvidene zdravstvene rizične skupnosti delavskega in kmetijskega zdravstvenega zavarovanja v enotno skupnost, ki bo pomagala ljudem do »lj izenačenih pravic, znanjajša pa tudi stroške administracije.

NANDE VOĐE je enako kot predgovornika opozoril na najnost uveljavljanja takih ukrepov, ki bodo zagotovili večjo socialno varnost kmetov, nato pa se je zadržal pri analizi vzrokov drobiteljstva in pro padanja kmetijskih gospodarstev ter prehajanja kmetijske zemlje v roke nekmotov. V takih pogojih, je menil, je težko govoriti o modernizaciji kmetijstva, hkrati pa terjajo take razmere uvedbo raznih olajšav pri davkih, davkov, ker bo samo to zagotovilo razvoj, omililo razločevanje in zadržalo mladinu na vasi. Predlagal je, da je treba kmetom zagotoviti vsaj take ekonomske možnosti, kot jih imajo lastniki zemlje, nekmeti.

Za vse enake pogoje gospodarjenja

Med drugim je socialno diferenciacijo povzročala tudi nedosledna državna regulativna je delal PAVLE GANTAR, ki ni upoštevala dejanskih razmer, kar bi morala zlasti v primerih, ko je sprejemala odločitve, ki lahko socialno diferenciacijo še povečujejo. Med današnjimi povzročitelji socialne diferenciacije sta tudi nestabilnost in inflacijska gibanja, ki dopuščata, da se nekatere skupine ljudi ukvarjajo s špekulacijami in izkoriščajo položaj za bogate-

nje, zaradi česar nastajajo neupravičene razlike med ljudmi. Zategadelj si moramo prizadevati za uveljavljanje dejstev, dohodkov po rezultatih dela, ne smemo pa dopuščati tolikih razponov, da bi zavoljo njih nastajale prevelike razlike med ljudmi pa tudi med panogami.

Nato je Pavle Gantar v imenu gorenjskih članov konference predlagal spremembo dela besedila sklepov, s katerimi zahtevalo, da z ukrepi zagotovimo vsem delovnim organizacijam enake pogoje gospodarjenja ter preprečimo nadaljnje oblike neupravičene bogatstva.

Pavle Gantar je opozoril tudi na nevarnosti, ki bi prizadele gospodarstvo, če bi ga v prihodnje še bolj obremenjevali pa tudi to, da so neupravičeni očitki na račun vseh vodilnih struktur v gospodarstvu, ki naj bi bile nasprotno samopravljani hoteli. Da to ni res, dokazuje dosedanj razvoj samopravljanih v gospodarstvu, s katerim se pa ne more povsem primerjati samopravljanih v nekaterih negospodarskih družbenih dejavnostih.

Razlike zaradi neenotnosti ZK

FRANC STAJNKO se je dotaknil socialnih razlik, ki nastajajo zaradi pristanske, davčne, utirajo pot prve oblike starostnega zavarovanja kmetov, in to v najvišjem obsegu, navajal je razlike v skrbi za delavce in za kmetijske otroke, ki tudi niso majhne ter na koncu predlagal več ukrepov, ki bi pomogli ljudem na vasi: možnost najemanja dolgoročnih kreditov za potrebe v kmetijstvu, ureditev trga s kmetijskimi pridelki z zajamčenimi stimulativnimi odkupnimi cenami, sprejetje predpisov, ki bi onemogočili nadaljnje drobitve zemlje in postopno uvajanje izenačevanja zdravstvenega in starostnega zavarovanja kmetov z drugimi kategorijami zaposlenih. Predlagal je tudi ustanovitev sekretariata za kmetijstvo.

Zakaj se obkladamo z očitki?

Tudi NACE KRUMPAK je polemiziral s stališči Pavla Gantarja, ki je menil, da bo za zmanjšanje socialnih razlik nekateri stvari treba dati v obliki materialnih sredstev, hkrati pa je poudaril, da gospodarstvo ne bi preneslo dodatne obremenitve. Nace Krumpak pa je menil, da bo naše gospodarstvo nekatere dodatne obremenitve moralo sprejeti, Omenil je primer občin Šmarje pri Jelšah, ki je leta 1967 dobila iz republike okrog tri milijone raznih virov, letos jih dobiva še skoraj 15 milijonov, po tej logiki pa bo imela leta 1975 še kar 50 milijonov. Govornik pa se je vprašal, kaj naj občina s tem denarjem naredi? V občin živi okrog 10.000 ljudi, so pa hkrati socialni problemi, ki bodo vedno večji. Meni je, da so problemi pri nas zlasti, ker imamo eni veliki, drugi zelo malo in tu nismo več družba. Lahko pa pričakujemo še večje konflikte.

Neučinkovitost blažitev gmohtnih stisk

ZDENKO KUSTRIN je priznal, da še nimamo pravega odgovora, kje so vzroki, kolikšne so razsežnosti in s kakšnimi ukrepi bomo preprečevali nadaljnjo socialno diferenciacijo. Toda marsikaj moramo in moramo storiti takoj. Nato je dejal, da so na železnici že storili, kar so mogli, toda kaj koristijo materialni popravki osebnih dohodkov v primerjavi z večanjem življenjskih stroškov, ki jih povzročata nestabilnost in inflacija?

Dosti več pa železnica ne more storiti, saj je vsa panga izredno zastarela, sredstva za modernizacijo pa ni. Zategadelj se je zavezel za odločne ukrepe, ki naj zagotovijo vsem gospodarskim panogam enake možnosti gospodarjenja.

Snubci, ki iščejo bonate neveste

MARTIN MLINAR je menil, da so stalna inflacija, neurejena davčna politika in zlasti neurejena politika cen tisto zlo, ki ustvarja idealne možnosti za medsebojno eksploatacijo med posameznimi panogami in hkrati poglablja razlike v socialnem položaju posameznih industrijskih delavcev. O bankah je dejal, da se na tržišču kapitala obnašajo kot snubci, ki iščejo bonate neveste, da bi skupaj s njimi postali še bogatejši. Izrazil je mnenje, da vsi ti in drugi procesi niso v interesu delavskega razreda. Poudaril je med drugim, da bi morali ponovno zahtevati od vseh političnih in upravnih organov, naj se ukrepi v stabilizacijskem programu v celoti in dosledno uresničujejo. Zavezel se je tudi za določanje zgornje profitne meje, ki jo družba ima

kljub temu, da je, recimo bil.

Bo ena estetska smer postala uradna?

MILOŠ MIKELN je dejal, da se v slovenski javnosti odpirajo stara vprašanja o do stopnosti sodobne kulture in umetnosti vsem slojem naše družbe, o smislu ali nesmislu tako imenovane hermetske umetnosti, zaprte skoraj za vse, razen za ozek krog ljudi. Po njegovemu mnenju umetnost dandanes ni več sposobna razvidnega odnosa na umetniško delo. Tako se umetnik zapre sam vase, ne gre mu več za vsebino marveč predvsem za formo. Ob tem se pojavljajo razne teorije, kako umetnost obratovati pri slikanju vsebine, kako jo odpreti za najširše množice.

Ob tem se je dotaknil pomnoga eksperimenta Vidmarjev estetskih izhodov.

Po njegovem mnenju je treba priznati, da bi ta ali druga umetniška smer estetske postala uradna, zavrniti, ker gre že za politično za-

Ko pa je govoril o socialnem razlikovanju, je dejal, da je skrajni čas, da se ZK zavzame za urejanje te problematike. Če stoji bolj desno, ostane prazen prostor na levi in ga nekdo izpolni. Zato se ni treba čuditi tudi ultra levim pojavom, in ne se sklicevati na Lenina, kot dokazuje določene teze. Lenin je rekel tudi kaj takega, kar je kasneje sam zanikal.

Mikeln je ob koncu predlagal, naj pride v sklepe, da bo ZK zavzela za to, da bodo pristojni družbeni organi pripravili v letu 1972 realen program, ki bo predvidel, v kakšnem času in kako je mogoče doseči, da bodo imeli vsi naši ljudje v Sloveniji enake možnosti za izobraževanje na vseh stopnjah. Predlagal je tudi, naj pride v sklepe stavek, da nacionaliziranih zemljišč ni mogoče dati je prodajati ali prepuščati v nekatere druge roke, ki bi bila višja od nacionalizacijske oškodnine.

AVGUSTIN LAH je podprl besede Miloša Mikelna. Meni je, da ne rešujemo problemov zadosti hitro, zaradi česar se je nabralo veliko slabost. Zoperstavi pa se jim moramo s pretehtanimi ukrepi, da ne bi prizadeli pridelnih in varčnih, tistih, ki največ store za napredek in da bi popravili tisto, kar je prešlo socialne krivice. Meni je, da je treba več storiti za razvoj zaostalih območij, obsojal razpisništvo, zraven pa dejal, da ni vsega kriv tržni sistem, temveč to, da se je premalo mislilo na moralne vrednote. Pravi kultura pa je tisto pogoje, na katerem se te vrednote lahko oplajajo.

Kaj je levo

BOZIDAR DEBENJAK je dodal repliko na problem, ki ga je sprožil Miloš Mikeln s tem, da se je vprašal, kaj je ultra levo, kakor je Debenjak dejal, da odgovor izhaja iz razumevanja kaj je levo. Nato je polemiziral o uporabi citata Lenina, češ, da jih Mikeln poskuša negirati, hkrati pa se sam sklicuje nanje. Diskutant je menil, da je Lenin bil v dobi revolucije je ultra levičar, zaradi česar se ne boji, da se takega razglasi tudi sam. Na razvijanje dileme o administrativni uravnalovski pri nagrejevanju uradništva in delavstva, kakršna je bila razglasevanje v prvih letih oktobrske revolucije, je MILOŠ MIKELN v nadaljevanju razprave pojasnil, da je praksa pokazala, kako le nekateri citati Lenina ni moč več pravilno uporabljati, drugi citati, med njimi tudi tisti, na katerega se je on skliceval, pa so vseokoli še veljavni. Med tistimi, kar se je izkazalo po revoluciji spremeni, pa je tudi obravnava uravnalovke in nagrejevanja.

Andrej ULE je nato s svojo strani pojasnil nekatero sproženo dilemo glede na njegovo poprejšnjo razpravo, iz katere izvira zahteva po omejitvi birokracije, preprostejši, cenejši administraciji in uvedbi takih odnosov med ljudmi, ki bi povzročali manj krivic, kot jih je sedaj.

Ukrepe za sprotno rabo

ZORA TOMIČ je najprej dejala, da ugotavlja tudi v tokratni razpravi, kakor je že večkrat poprej, da nimamo objektivne strokovne ocene, ko razpravljamo o socialni diferenciaciji, zaradi česar smo marsikaj čustveno prisrčno. Zato je podprla predlog, naj bi uvedli takšno spremljanje in razčlenjevanje družbenih dogajanj, ki bi nam omogočilo, da bi iz ugotovi-

tev izluščili ukrepe za sprotno rabo.

Se več. Družbeni razvoj bi moral začeti načrtovati tako, da bi omogočili skladno napredovanje gospodarstva in socialnih dejavnosti. Ne dvomno lahko gospodarski razvoj občutno prispeva k razvoju socialnih dejavnosti, če tudi ni nujno, da bi vsak gospodarski korak pomenil tudi napredek na področju socialnih dobrin. Toda o vsem tem nam manjkajo strokovne razčlenbe o medsebojnih vzrokih zvezah in posledicah.

Zavedati se moramo, je opozorila Zora Tomič, da je socialni razvoj in z njim socialna varnost lahko samo končni cilj družbenega razvoja, ki ga ne moremo zagotoviti že noč, niti si ne smemo domisljati, da bi bila kdaj mogoča popolna socialna enakost in varnost.

Kako je s tezo, da je najprej treba odstraniti vzroke

V dopoldanskem delu današnje razprave je sodeloval tudi član izvršnega biroja predsedstva ZKJ EDVARD KARDEJL, ki je v daljšem govoru globlje osvetlil nekatere družbene pojave, povezane s problemi socialnega razlikovanja.

Uvodoma je Edvard Kardelj poudaril, da se samo globalno strinja s tisto tezo, ki pravi, da je treba najprej in predvsem odstraniti vzroke socialnih razlik in socialne diferenciacije, ne pa se osredotočiti le na zdravljenje posledic. Kardelj je dejal, da se s to tezo strinja pod pogojem, če povemo, kateri so vzroki socialne diferenciacije in kako bi jih lahko odstranili, in drugič, če bi lahko te vzroke v razmeroma krajšem času tudi odstranili. Če pa oba pogoja ni mogoče izpolniti, potem tudi s tezo, da moramo najprej odstraniti vzroke socialne diferenciacije, ni mogoče pravzaprav kaj početi. Po mnenju Kardelja je na nekatere vzroke družbenih pojavov mogoče pokazati s prstom in jih tudi odstranjevati, če to ljudje hočejo. Vse gradivo in tudi sama seja konference ZKS pa kažejo, da Zveza komunistov težko odstranjevanju prejšnjih družbenih pojavov. Konec koncev pa se ZK ne ukvarja samo s razčistevanjem teoretičnih vprašanj, marveč tudi s praktično politiko.

Po mnenju Edvarda Kardelja bi lahko v sklepih in tezah pripravljanih za III. sejo konference, lahko še to ali oziroma, vendar bi moral zares dati čim bolj realen prikaz vzrokov in tudi pogojev. Ne bi smeli ostati samo na kritičnih pripombah, da je zdravljenje posledic jalovo in nesmiselno početi, če ne odstranjamo vzrokov. Kardelj je menil, da bi si povprečen občan takšno odločitev razlagal kot poskus, da najprej problematiko socialnega razlikovanja zavremo v kopreno teoretičnih definicij, pomeje pa jo damo z dnevnega reda. Če bi tako ravnali, bi že vnaprej zavrnili to njuno družbeno akcijo, ki jo je ZK začela, spodbujala in tudi dala na dnevni red te konference.

Nekateri vzroki razlik bodo še dolgo obstajali

Edvard Kardelj je v nadaljevanju svojih izjavljaj tudi opozoril, da je včasih prave vzroke težko ugotoviti, ali celo nemogoče, neredko pa jih je tudi zelo težko odpravljati, zlasti ne v krajšem času. Seveda pa to ne pomeni, da je zaradi vsega tega družbena akcija manj pomembna ali celo nepotrebna, da ne bi z zavestnimi koraki, s posredovanjem, usklajevanjem in usmerjanjem omejevali določene negativne posledice in delovanje stihijstih tokov. Skratka, po mnenju Kardelja se vodilne progresivne politične sile ne bi smele same zvesti za pasivnost pri razreševanju nekaterih problemov socialnega razlikovanja samo zato, ker bodo še dolgo obstajali nekateri vzroki, težki k socialnim diferenciam.

Vse veče

BEOGRAD, 17. novembra (Tanjug) — V jugoslovanskem izvozu sicer pivo ne sodi med pomembnejše izvozne blago, a prodaja na tujih trgih se nenehno povečuje. Zve lani smo izvozili približno 500.000 hektolitrov ali za približno 8 odstotkov celotne proizvodnje. Tudi letos bo izvoz približno tolikšen.

Piva izvozimo vse veče

BEOGRAD, 17. novembra (Tanjug) — V jugoslovanskem izvozu sicer pivo ne sodi med pomembnejše izvozne blago, a prodaja na tujih trgih se nenehno povečuje. Zve lani smo izvozili približno 500.000 hektolitrov ali za približno 8 odstotkov celotne proizvodnje. Tudi letos bo izvoz približno tolikšen.

na ta vzrok zelo malo vplivamo. Naslednji vzrok je sam izvoz, kar je v našem socialističnem tržnem gospodarstvu odnosi bistveno različnejši od kapitalističnega tržnega gospodarstva, ni nikakršna skrivnost, da se na našem trgu delitev dohodka ne odvija samo na osnovi delitve po delu, marveč imamo vmes še marsikatero druge elemente, kot so renta, ekstraprofit in drugo. Vse to je povezano s konkretno gospodarsko situacijo, z inflacijo in drugimi pojavi. Ob tem pa se lahko vprašamo, ali lahko tržno gospodarstvo odpravimo, če že ne danes, pa vsaj v bližnji prihodnosti? Načrto pretem ne bi imeli druge izbire, kot da se vrnemo k prejšnjemu državno administrativnim sistemom gospodarjenja in odnosov med ljudmi, ki, vrb vsega dejansko tudi ne rešujejo problemov socialnega razlikovanja, marveč jih še poglabljajo in povečujejo.

Realna ocena vzrokov in posledic

Kardelj je med drugim tudi opozoril, da brskanje po moremno misli na odpravo osebnega dela in tudi nasprotij med umskim in fizičnim delom ne bi mogli odpraviti, čež noč. Enako velja za sistem oblasti in avtoritativnih funkcij. Tisti, ki bi si delali take utvare, bi bil po Kardeljevih besedah ali anarhist ali pa bedak. Seveda pa to nikakor ne pomeni, da ima zavestna akcija, zavestna intervencija družbenih sil, postranski pomen. Zato moramo probleme med vzroki in posledicami ocenjevati realno, ne pa abstraktno. Seveda pa se moramo s konkretnimi izkrivljanji nenehno spopadati.

Po mnenju Kardelja stopamo v realno in konkretno družbeno akcijo, ki bo mobilizirala delovne množice. To pomeni, da se je premikamo s mrtve točke in ne zapada mo v iluzije, ne gremo se lova na čarovnice in ne delamo demagoških apeloj Kardelj je tudi opozoril, da se bo ZK srečala z zelo trdimi odpori zato se mora ZK čim bolj nasloniti na iniciativno delovnih množic in jasno povedati, kaj hočemo v konkretni akciji.

Pomen minulega dela

Zelo obširno je Edvard Kardelj govoril tudi o minulem delu, ki ga je povezoval z ustavnimi spremembami. Te spremembe morajo delovati tako, da se bo minulo delo postopoma čim manj izločilo iz neposrednega trgu neposrednih proizvajalcev. Takšna usmeritev naj odpre pot samopravni pobudi s močnimi integraciji enostavne in razširjene proizvodnje, integraciji dela in družbenega kapitala.

Ob zaključku je Edvard Kardelj opozoril na ideje o tako imenovanem delavskem delničarstvu ali narodnem kapitalizmu. Po njegovem mnenju ta ideja nima dosti zagovornikov in je propadla celo v kapitalističnem sistemu, če bi uvedli privatno-

Nekateri vzroki razlik bodo še dolgo obstajali

Edvard Kardelj je v nadaljevanju svojih izjavljaj tudi opozoril, da je včasih prave vzroke težko u

Udar v Bangkoku

Udar, ki ga je v Bangkoku izvedel premier Kitikachorn, bi ostal tako neopažen, kot bi ostale neopazene tajske volitve pred tremi leti, če ne bi šlo za deželo, ki je za Združene države vsaj tako pomembna — dokler traja vojna v Indokini — kot je bila pomembna Japonska med korejsko vojno. Kaj pomeni ta udar, lahko sprito dokaj opretnih razmer v tajski notranji politiki samo ugotovimo v okviru, ki mu določajo obseg nekateri nesporna dejstva.

Po normalnih političnih normah za udar ni bilo nobene potrebe: Kitikachorn in notranji minister Prapas sta na februarjskih volitvah 1969 dobila trdno absolutno večino; lepotna napaka tega uspeha je bila samo v tem, da je opozicija pobrala prav vse glasove v prestolnici, kar ni nepomembno, če upoštevamo, da je od 71 provinc kar 36 sokušenih z gverilo, in da torej parlamentarna večina porazgubljena v provincih, ni kdo se kaj zanesljiva opora za vlado.

Vzroke za nedavni udar, ob katerem je dosedanj in novi premier Kitikachorn razpustil parlament in uvedel revolucionarni svet, je nemara treba iskati v sinicah, ki delujejo v prostoru vietnamske vojne in Nizovne doktrine o vietnamizaciji.

Ob volitvah pred tremi leti je Kitikachorn zunanji minister Tanat Koman izjavil, da prisotnost ameriških vojakov škodljivo vpliva na moralno naravo, in da bodo ameriški vojaki odšli iz dežele, kakor hitro bo končana vietnamska vojna. S domačo gverilo, da bo še opravila tajsko vojsko, kajti tuji, da se nimajo vmešavati v tajske zadeve... Premier sam pa je londonskemu Timesu takrat ljubezno razložil, da Tajsko ni ne protikomunistična ne protikitajska; to je neumnost, porojena v evropskih močvirjih... Episoda iz tistega časa pa po svoje osvetljuje izjavi obhoda državnikov: tajska policija je izgnala dopisnika Washington Posta, ker je zapisal, da se je Tajsko tajno sporazumela s Pekingom že takrat, ko je podpisala svoj pristop v SEATO pakt...

Tajsko je spred prilagodljivost menjačini mednarodnim situacijam. Ob japonskem prodiranju v Azijo se je priključila »svetemu azijskemu redus, ob koncu vojne pa se je z vojno napovedjo Japonski brez ertev uvrstila med zmagovalne zaveznike...

Nedvomno je Bangkok tudi v sedanjem trenutku, ko se tleka peščena ura vietnamske vojne, pred odločilno tebiro. Nakazal jo je zunanji minister Koman pred tremi leti, ko je v Tokiu izjavil, da smota Tajsko poiskati nekakšen modus vivendi s Kitajsko. Če je Kitikachorn udar namenjen temu cilju ali pa politiki v pravi nasproti smeri, bo seveda vidno šele čez nekaj tednov ali mesecev. Pozornost zasluži zato, ker je bil izveden v kriznem prostoru, v katerem se na novo razporejajo prav vse sile.

M. SUSTAR

„Celiova bomba“

Švicarski finančni minister Nello Celio je s pismom lastnikom nepremičnin razburil tako domoko kot tujo javnost — predvsem italijansko: črno je naslikal gospodarsko prihodnost Švice ter med drugim poudaril, da je bila ukinitelj nadzorstva nad stanarji huda napaka, saj je sprožila veritno reakcijo: stanarine so se naglo zvišale, delavski in srednji sloj ne bosta mogla plačevati visokih stanarin, vse več stanovanj bo praznih in naposled bo zaradi tega zastala proizvodnja in gradbeništvo. Potemtakem ni izključeno, da bo Švica morala odpraviti 200.000 delovnih mest, je zapisal minister. Vsem je bilo takoj jasno, da dela ne bodo izgubili domačini, marveč tuji.

Dandanes je v Švici okoli milijon tujcev, med temi nekaj na 600.000 zaposlenih. Največ je Italijanov (52,8 odstotkov), potem Spancev (18,6 odst.), Nemcev (8,1 odst.), Francozov (7,6 odst.) in Jugoslovancev (3,9 odst.). V zvezi s tem urodo za delo so sicer naglo izjavili, da je Švica res usila v gospodarske letane razvijati ameriških ekonomskih ukrepov, da pa brkone »za zdaj še ni nevarnosti, da bi delavce odpustili v množicah. Socialistični »Zürcher Abendzeitung« je za zapisal, da gre za »Celiovo bomb« in da bi bil morebitni »samodetni izgon 200.000 tujih delavcev kaj slaba tolažba za tiste, ki menijo, da je to sreštev zoper prodor tujcev, saj bo kriza škodila tudi domačim delavcem.

Napoved finančnega ministra Celio je zelo lahko povežemo z uspehom skrajnih desničarjev na zadnjih parlamentarnih volitvah, torej tistih zmaganje tujcev, prebitelstva na polovico in ki trdijo, da je 71 odstotkov Švicarjev proti tujcem. S. IVANČ

PIETRO: GUGALNICA BOGA VOJNE

»Neue Zeits, Gradec

Kdaj umik ZDA?

Nixon podpisal zakon, s katerim se ne strinja, češ da ima svoj načrt sporazumne rešitve indokitajske vojne

WASHINGTON, 18. nov. (Tanjug). Predsednik Nixon je podpisal zakon o apropraciji 21 milijard 300 milijonov dolarjev za razne vojaške potrebe, ki je — zaradi velike vsote, se bolj pa po tako imenovanem Mansfieldovem amandmaju — znan kot zakon, s katerim je kongres želel vplivati na predsednika, da bi hitreje končal vietnamsko vojno.

V Mansfieldovem amandmaju so namreč zahtevali, da bi predsednik dolžil datum za umik ameriških čet iz Vietnamu, če prej pa naj bi se sporazumeli o izpustitvi ameriških ujetnikov. Kot je znano, je tudi zadnji vietnamski predlog sedmih točk, na katerega ameriška vlada še ni odgovorila, čeprav so ga predložili že pred štirimi meseci, vseboval podobno klavzulo.

Predsednik Nixon je, ko je podpisoval zakon, ki se ga držala ta amandma, posebej opozoril, da se s stališči, navedenimi v amandmaju, administracija ne strinja in da to ne bo prav nič vplivalo na njegovo nadaljno vietnamsko politiko.

Predsednik je kot glavni cilj nadaljnje vietnamske vladne politike ocenil sporazumno rešitev, na podlagi katere naj bi se vse taje sile, tudi ameriške, umaknile iz Indokine, zatem izpustitve vseh ujetnikov in prenehanje bojov v vsej Indokini. Dokler tega ne bodo dosegli, je dejal predsednik, je umik ameriških čet odvisen od aktivnosti politike vietnamizacije in od prizadevanj, da bi izpustili ujetnike in da bi se prenehali boji v jugovzhodni Aziji.

Predsednik Nixon je pred nekaj dnevi napovedal tudi umik 45.000 ameriških vojakov, ki naj bi odšli do 1. februarja; to naj bi zbudilo vtis, da je ameriška vlada pripravljena končati vietnamsko vojno. V kongresnih krogih in večini časopisov pa ta ukrep ni izrazil katerega večjega presenečenja ali navdušenja; večinoma so poudarjali, da se ni v dosedanjih političnih bistvenega spremeni. Opozarjali so, da je sicer 140 tisoč ameriških vojakov, kolikor jih bo ostalo v Vietnamu po zadnjem odluku o umiku, res precej manj kot 540.000, kolikor jih je bilo tedaj, ko je predsednik Nixon prevzel oblast. A tudi to število je še vedno tolikšno, da daje vietnamski vojni in položaju na tem območju močan pečat ameriške navzočnosti.

Opozarjajo tudi, da je Nixon zlasti z zadnjimi ukrepi dal jasno vedeti, da pravzaprav želi v Vietnamu obratiti tako imenovane predstavnike tako imenovane preostale sile. V zvezi z bombardiranjem je eden od časopisov zapisal, da na Indokino še vedno vsak dan obdobje 2000 ton streliva in da bo do konca leta na ozemlje, približno tako veliko kot Texas, padlo — od začetka vojne — dobrih 6 milijonov ton bomb, trlikar več kot med vso drugo svetovno vojno. Na tako imenovane preostale ameriške čete v zadnjem času nekateri vse bolj gledajo kot na sestavni del jasno izražene predstavnosti obremenjenosti s dodatnimi štirimi milijardi. Eppler, ki skupaj s številnimi predstavniki stranke »Abaza« z neodobitvijo opazuje, kako SPD zanemara družbeno politiko, odkar je na vladi, se zavzema za rigorozno obdobje »ogornje« ločitev iz družbenih lastnosti, s čimer bi pridobili sredstva za razvoj tako imenovanega

Prvi sekretar CK ASU Abdel Zajet, ki je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimira Vinogradova,

Bejrut, 18. nov. (UPI) — Voditelj iraških Kurdiv pravi, da iraška vlada ne zna držati besede

BEJRUT, 18. nov. (UPI) — Voditelj iraških Kurdiv Mustafa el Barzani je izjavil, da ne zaupa bagdadske vladi, ker ta se drži svoje besede. V intervjuju za bejrutski list v francosčini »L'Orient« — le Jour je izjavil, da ni sedanja bagdadska vlada nič boljša kot prejšnja. Ko so ga vprašali, kaj meni o državni policiji predsednika Hasana el Bakra, ki predvideva zavezištvu med vladajočo baasistično stranko, kurdske demokratsko stranko in drugimi »naprednimi silami«, je odgovoril, da mu nič ne more zagotoviti, da te liste ne bodo uresničevali v njegovo škodo in da ne bo pomenila novo obliko diktature.

Napoved finančnega ministra Celio je zelo lahko povežemo z uspehom skrajnih desničarjev na zadnjih parlamentarnih volitvah, torej tistih zmaganje tujcev, prebitelstva na polovico in ki trdijo, da je 71 odstotkov Švicarjev proti tujcem. S. IVANČ

Izredni kongres SPD

Kongres so izsilili »mladi socialisti« — Osrednji temi bosta davčna reforma in razvoj političnega tiska v ZRN — Govor Schillerja in Epplerja

OD NASEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 18. nov. Danes se je v bonski Beethovenhalle začel izredni kongres zahodnonemške socialdemokratske stranke. Trajal bo do sobote. Osrednji temi tega kongresa, ki so ga pred letom dni na saarbrückenskem rednem kongresu izsilili »mladi socialisti« (mladinska organizacija SPD), sta davčna reforma in razvoj političnega tiska v Zahodni Nemčiji.

Danes sta poleg predsednika Brandta in podpredsednika Wehnerja govorila gospodarski minister Karl Schiller in minister za gospodarsko sodelovanje s tujino Erhard Eppler, ki vedata za predstavnika dveh različnih koncepcij o nadaljnji družbeno-gospodarski politiki stranke. Schiller v imenu ekonomskega realizma in zaradi liberalnega partnerja v zvezi vladi (FPD) za počasnejši tempo pri uresničevanju družbenih reform, ki jih je napovedala SPD pred volitvami, in je s tem tudi proti prevladni obremenitvi industrije in gospodarstva sploh. Davčna reforma, ki se zanjo zavzema, naj bi zmanjšala investicijski davek tako, da bi privatna industrija prihranila »kakih osem milijard mark, medtem ko bi bili ljudje z nižjimi in srednjimi dohodki obremenjeni z dodatnimi štirimi milijardi. Eppler, ki skupaj s številnimi predstavniki stranke »Abaza« z neodobitvijo opazuje, kako SPD zanemara družbeno politiko, odkar je na vladi, se zavzema za rigorozno obdobje »ogornje« ločitev iz družbenih lastnosti, s čimer bi pridobili sredstva za razvoj tako imenovanega

ERHARD EPPLER: čim prej odpraviti nasprotja

družbenega standarda. Geslo o »pravičnem bogastvu in obliki revščine« v Zahodni Nemčiji ponavljajo čedalje pogostje. Eppler in njegovi soodgovorniki se sicer ne strinjajo, da je skrajni čas začetka z odpravljanjem tega nasprotja.

Na kongresno debato o tem vprašanju močno vpliva napovedana kovinarska stavka v Baden-Württembergu, ki bo prizadela okrog 550.000 delavcev, pa tudi nenadni odstop Schillerjevega namestnika Rosenthala je odjeknil med 300 delegati (ki predstavljajo 840.000 članov SPD). Rosenthal je v terek objavil osem strani dolgo obrazložitev svojega koraka, v kateri je med drugim rečeno, da »en sam človek« (Schiller) ne more napraviti iz SPD še eno stranko privilegiranih. Schiller je reagiral z ogroženjem in proglasil Rosenthala, ki je sicer tovarnar in milijonar, za nesposobnega človeka, ki dela stranki škodo.

Položaj strankinih reformistov sicer ni postal lažji za

radi Rosenthalovega odstopa, kajti predsednik stranke in zvezni kancelar Brandt, nesporna avtoriteta za vso stranko, je zdaj prisiljen z vso odločnostjo podpreti Schillerjevo politiko, ki je politika vlade. V svojem referatu z značilnim naslovom »politične naloge ob počasnem levobiralnem vladanju« Brandt dokaj nedvoumno opozoril delegate,

naj pomislijo, da mora SPD nenehno ustvarjati kompromis s stranko svobodnih demokratov, ki zastopa podjetniški srednji sloj in uradništvo. Na parlamentarnih volitvah leta 1973 bo SPD morala pridobiti glasove tistih slojev, ki bi jih morebitni doslednejši družbenopolitični ukrepi pognali v konservativni tabor. Tudi Schiller je v svoji obrazložitvi sedanjega gospodarskega in finančnega položaja govoril o politiki kot umetnosti možnega in svaril pred davčno politiko, ki bi ogrozila zaposlenost in stigmatizirala beg kapitala v tujino. SLAVKO FRAS

Shod borcev

V Rimu evropsko zborovanje borcev, udeležencev odpora in žrtev iz vojne

OD NASEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 18. nov. V rimski kongresni palači se je davi začelo evropsko zborovanje bivših bojevnikov, udeležencev odpora in žrtev vojne. Organizatorji so nacionalne organizacije veteranov, ki sta jih podprli obe mednarodni združenji bivših bojevnikov, posvečeno pa je miru in varnosti v Evropi.

Na davišnjem odprtjenem sestanku se je zbralo okoli tristo delegatov, ki predstavljajo okoli 80 različnih organizacij, veteranov iz 18 evropskih držav. Jugoslovanska delegacija, ki jo predstavlja tako udeleženec NOB kot tudi rezervne oficirje, vojne invalide in španske borce, je v Rim priselala večerj. V njej so trije slovenski predstavniki in sicer dr. Aleš Bebler, Janko Rudolf in Rado Peheček. Uvodni referat je danes udeleženec prebral v imenu izvršnega sekretarja pripravljalnega odbora sekretar zveznega odbora ZZB Branko Golović,

medtem ko bo v splošni razpravi v imenu naše delegacije govoril Josip Djerđa. Zborovanje naj bi se končalo v soboto s pozivom, ki naj bi bil sestavljen po zadnjem sestanku v Beogradu. Udeleženci bodo po vsej priliki skušali ustanoviti mednarodni tehnični urad a naloge, uresničiti sklepe zborovanja. V soboto bo udeležence sprejel tudi papež Pavel VI.

Glasilo socialistične stranke »Avantje« posveča davi sestanku obširen članek, v katerem posebej opozarja na vlogo, ki so jo v pripravah odigrali jugoslovanski predstavniki. Na zborovanju so se namreč zbrali ne samo bojevniške organizacije držav, ki se bojale, zoper Hitlerjevo Nemčijo in njene zaveznike, marveč tudi organizacije veteranov, ki so se bojale v Wermachtu, ki pa seveda nimajo opraviti ničesar s fashiistično ideologijo. Glasilo italijanskih socialistov hvali Jugoslovane, ker jim je uspelo za sestankom dobiti podporo obeh mednarodnih bojevniških organizacij, ki sta nastali še v letih hladne vojne in sta si zato pogosto še vedno v laheh: gre za svetovno federacijo bivših bojevnikov ter mednarodno federacijo udeležencev odporniških gibanj, ki »mista sobotniški srečanja, skicirane ne na njuno pobudo marveč se posebej po zaslugi vztrajnosti in dobrega občutka predstavnikov jugoslovanskih bojevniških organizacij«.

MARJAN SEDMAK

Gierek na pomlad v Pariz

PARIZ, 17. nov. (AP) — Dobro obveščeni pariski krog napovedujejo, da bo prvi sekretar CK poljskega združenja delavske stranke Edward Gierek spomladaj prihodnje leto obiskal Francijo. Datum njegovega obiska naj bi doleteli po partijskem kongresu, ki bo prihodnji mesec.

Predstavniki dom je sinoči sprejel osrutek vojaškega proračuna — 71 milijard dolarjev — in zavrnil amandma, v katerem so zahtevali, naj bi od 1. junija ne dajali več nobenega denarja za vietnamsko vojno. O proračunu bo glasoval še senat.

„Vojna je blizu“

Na zborovanju ob Sueškem prekopu so govorili Riad, Zajet in Sadek, ki je izjavil, da je vojna že neogibna

KAIRO, 18. nov. (MEHA). Bojne položaje ob Sueškem prekopu je danes obiskalo 14 ministrov, potem pa so imeli pogovor s častniki in vojakmi. Nazadnje je bilo zborovanje. Podpredsednik egiptovske vlade in zunanji minister Mahmud Riad je v svojem govoru dejal, da so bila prizadevanja Egipta za mirno rešitev bližnjevzhodne krize zaman.

Izmed drugih visokih govornikov sta ostro nastopila zlasti prvi sekretar CK ASU Abdel Zajet, ki je dejal, da bo »ta mesec za našega sovražnika začel koncu«, in vojni minister Mohamed Sadek. Sadek je poudaril, da je vojna blizu in neogibna. Na večerj, ki jo je CK ASU priredil na čast egiptovskim oboroženim silam, pa je dejal, da bo egiptovska vojska »spremenila Sijah v grob vsakega izraelskega vojaka, ki je oskrnil egiptovsko zemljo«. Ob današnjem začetku ramazana je general Sadek poslal predsedniku republike Sadatu čestitko, v kateri mu je med drugim zatrdil, da egiptovska vojska nestrpno pričakuje njegov ukaz za začetek vojne. »Egiptovska vojska je pripravana, da bo pod vašim vodstvom dosegla popolno zmago«, je rečeno v generalovi čestitki.

Prvi sekretar CK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimira Vinogradova, ki je izjavil, da je vojna že neogibna. Na večerj, ki jo je CK ASU priredil na čast egiptovskim oboroženim silam, pa je dejal, da bo egiptovska vojska »spremenila Sijah v grob vsakega izraelskega vojaka, ki je oskrnil egiptovsko zemljo«. Ob današnjem začetku ramazana je general Sadek poslal predsedniku republike Sadatu čestitko, v kateri mu je med drugim zatrdil, da egiptovska vojska nestrpno pričakuje njegov ukaz za začetek vojne. »Egiptovska vojska je pripravana, da bo pod vašim vodstvom dosegla popolno zmago«, je rečeno v generalovi čestitki.

Prvi sekretar CK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimira Vinogradova,

Bejrut, 18. nov. (UPI) — Voditelj iraških Kurdiv pravi, da iraška vlada ne zna držati besede

BEJRUT, 18. nov. (UPI) — Voditelj iraških Kurdiv Mustafa el Barzani je izjavil, da ne zaupa bagdadske vladi, ker ta se drži svoje besede. V intervjuju za bejrutski list v francosčini »L'Orient« — le Jour je izjavil, da ni sedanja bagdadska vlada nič boljša kot prejšnja. Ko so ga vprašali, kaj meni o državni policiji predsednika Hasana el Bakra, ki predvideva zavezištvu med vladajočo baasistično stranko, kurdske demokratsko stranko in drugimi »naprednimi silami«, je odgovoril, da mu nič ne more zagotoviti, da te liste ne bodo uresničevali v njegovo škodo in da ne bo pomenila novo obliko diktature.

Napoved finančnega ministra Celio je zelo lahko povežemo z uspehom skrajnih desničarjev na zadnjih parlamentarnih volitvah, torej tistih zmaganje tujcev, prebitelstva na polovico in ki trdijo, da je 71 odstotkov Švicarjev proti tujcem. S. IVANČ

Napoved finančnega ministra Celio je zelo lahko povežemo z uspehom skrajnih desničarjev na zadnjih parlamentarnih volitvah, torej tistih zmaganje tujcev, prebitelstva na polovico in ki trdijo, da je 71 odstotkov Švicarjev proti tujcem. S. IVANČ

Napoved finančnega ministra Celio je zelo lahko povežemo z uspehom skrajnih desničarjev na zadnjih parlamentarnih volitvah, torej tistih zmaganje tujcev, prebitelstva na polovico in ki trdijo, da je 71 odstotkov Švicarjev proti tujcem. S. IVANČ

PEKING

»Kitajska v slikah«

V Pekingu je te dni s precejšnjo zamudo izšla posebna oktobrska številka barvne revije »Kitajska v slikah«, ki izhaja v tujih jezikih. Na plamnicah revije je velika barvna slika Mao Ce Tunga in Lin Piaa, potem pa si sledijo velike barvne slike Marxa, Engelsa, Lenina, Stalina in Mao Ce Tunga, ki je večkrat s Cu En Lajem in Lin Piaom. Čez dve strani je nato slika Mao in Lin Piaa z 12. seje CK, ko je bil izključen Liu Sao Ci.

TOKIO

Bojkot opozicije

Japonske opozicijske stranke so večeraj bojkotirale zasedanje parlamenta, iz protesta zoper sklep vlade, da pospeši glasovanje o japonsko-ameriškem sporazumu, po katerem bi Japonska, drugo leto dobila nazaj Okinavo in drugo otoko Rikuu. Po trditvah opozicije v sporazumu ni jamstvo, da bodo Američani umaknili iz otokov japonsko orožje.

DAMASK

Obtožba zoper Irak

Vodstvo vladajoče sirske baasistične stranke je obtožilo iraške oblasti za sodelovanje z ameriško in britansko obveščevalno službo in za kovanje zarote skupaj z jordanjskim režimom proti palestinskemu gibanju. V obtožbi je še rečeno, da so vojaški udar 1968, ko je prišel na oblast el Bakr, organizirali Britanci in Američani.

NEW YORK

Razbijanje atomov

Ameriški laboratorij v Brookhavnu bo v kratkem predložil vladi načrte, za gradnjo naprave za razbijanje atomov, najmočnejše na svetu. Ta akcelerator jedrskih delcev bi razvil energijo do 500 milijard elektronvoltov, medtem ko zdaj najmočnejši, v sovjetskem Serpuhovu, razvije energijo 70 milijard elektronvoltov.

MADRID

ZDA in španske jedrske centrale

Ameriška družba »Westinghouse« bo v kratkem predložil vladi načrte, za gradnjo naprave za razbijanje atomov, najmočnejše na svetu. Ta akcelerator jedrskih delcev bi razvil energijo do 500 milijard elektronvoltov, medtem ko zdaj najmočnejši, v sovjetskem Serpuhovu, razvije energijo 70 milijard elektronvoltov.

MARJAN SEDMAK

Veletrgovina »ASTRA« Ljubljana, ki bo v kratkem odprla novo tehnično trgovino v Ljubljani, Bežigrad 11, praznuje dvajsetletni jubilej in vas vabi k sodelovanju v svoji jubilejni nagradni igri.

KAJ JE NA FOTOGRAFIJI

Od 20. novembra do 20. decembra 1971 boste vsaj enkrat tedensko pri vašem televizorju.

PO TV DNEVNIKU

vam bomo zastavljali vprašanja. V štirih tednih štiri vprašanja. Odgovore kasneje vpišite v kupone, ki jih boste izrezali iz posebne priloge, ki jo boste dobili v reviji »TOVARIS« 20. decembra t.l.

S pravnimi odgovori se boste vključili v bogato nagradno žrebanje »ASTRE«. V »Tovarišev« posebni prilogi, ki bo imela natisnjene kupone, bodo tudi potrebna navodila za igro. Če pa bi radi še izčrpnjša navodila za jubilejno nagradno igro »ASTRE«, pokličite po telefonu številko 315-955. V prilogi pa vas čaka tudi prijetno presenečenje, ki vam ga pripravlja jubilat, veletrgovina »ASTRA« Ljubljana.

Dobrote v hladilniku, pa tudi hladilnik je kupil v prodajalni Mercator!

Pri Mercatorju dobite v specializiranih prodajalnah tudi aparate za gospodinjstvo in vse za opremo stanovanja

Le pridite!

KULTURNI KOLEDAR

DRAMA SNG V LJUBLJANI

Sobota, 20. novembra, ob 19.30 — Molière: IMPROVIZACIJA V VERSAILLESU — SKAPINOVE ZVLJACE (komedija). Abonma Sobota in izven. Večina vstopnic je v prodaji.

Nedelja, 21. novembra, ob 16. uri — Bernard Shaw: PYGMALION (komedija) — Eliza: Meta Vrančičeva, Postopac: Ali Rener. Abonma Nedeljski popoldanski in izven. Večina vstopnic je v prodaji — za upokojece velja polovična cena.

Ponedeljek, 22. novembra, ob 20. uri — Miroslav Krleža: LEDA — Abonma TS 2 in izven. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.

Torek, 23. novembra, ob 19.30 — Molière: IMPROVIZACIJA V VERSAILLESU — SKAPINOVE ZVLJACE (komedija). Abonma B in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 24. novembra, ob 19.30 — Branislav Nušić: ZALUJOČI OSTALI (komedija). Abonma Dijaški 3 popoldanski.

Sreda, 24. novembra, ob 19.30 — Branislav Nušić: ZALUJOČI OSTALI (komedija). Abonma Dijaški 9 večerni in izven. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.

Četrtek, 25. novembra, ob 19.30 — Bernard Shaw: PYGMALION (komedija) — Eliza: Meta Vrančičeva, Postopac: Andrej Nahtigal. Abonma H in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 26. novembra, ob 16. uri — Molière: IMPROVIZACIJA V VERSAILLESU — SKAPINOVE ZVLJACE (komedija). Abonma Dijaški 5 večerni.

Petek, 26. novembra, ob 19.30 — Bernard Shaw: PYGMALION (komedija) — Eliza: Iva Zupančičeva, Postopac: Andrej Nahtigal. Gostovanje v Radovljici.

Sobota, 27. novembra, ob 14. uri — Branislav Nušić: ZALUJOČI OSTALI (komedija). Abonma Poklicne kovinarske stroke.

Sobota, 27. novembra, ob 20. uri — Bernard Shaw: PYGMALION (komedija) — Eliza: Iva Zupančičeva, Postopac: Andrej Nahtigal. Izven abonmaja. Vstopnice bodo v prodaji od srede 24. novembra, vsak dan od 10.30 do 12. ure in od 18. ure do 19.30 oz. do začetka predstave (tel. 20.171 ali 20.172).

OPERA IN BALET SNG V LJUBLJANI

Sobota, 20. novembra, ob 19.30 — Rimski-Korčakov: CARSKA NEVESTA. Abonma red S-II (tudi S-2) in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Nedelja, 21. novembra — ni predstave

Ponedeljek, 22. novembra, ob 15. uri — Zaključena predstava za Center strokovnih Sol Ljubljana — Rossini: SEVILJSKI BRIVEC. (Razprodano)

Torek, 23. novembra, ob 19.30 — Puccini: TOSCA. Abonma red G in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 24. novembra, ob 19.30 — Rossini: SEVILJSKI BRIVEC. Abonma red E in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Četrtek, 25. novembra, ob 19.30 — Ek: JOAN VON ZARRISA. Abonma red U in izven. Celovečerni balet. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 26. novembra, ob 15.15 Smetana: PRODAVA NEVSTA. Zaključena predstava za razne csn. sole (Gor. Lovgater, Sempeter, Hrpelje, Koper, Kor. Bela). V prodaji so stojišča.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Sobota, 20. novembra, ob 19.30: N. Erdman: SAMOMORILEC (Komedija) Red Kolektiv C. (Vstopnice tudi v prodaji)

Nedelja, 21. novembra, ob 10.30: VASA MATINEJA: Ivan Goran Kovačič JAMA — recital — v interpretaciji člana MGL Sasa Mirkavca

Ponedeljek, 22. novembra, ob 19.30: D. Lebovici: PADLI ANGELI. Abonma Mladinski III. (Razprodano)

Torek, 23. novembra, ob 15. uri: 2. Petan: RAI NI RAZPRODAN ali REFORMA V PARADIZU. (Glasbena komedija) Zaključena predstava za slovenski avto.

Ob 19.30 D. Lebovici: PADLI ANGELI. Abonma red A. Vstopnice tudi v prodaji

Sreda, 24. novembra, ob 15.30: D. Lebovici: PADLI ANGELI. Abonma red Sreda popoldanski. (Vstopnice tudi v prodaji)

Ob 20. uri: 2. Petan: RAI NI RAZPRODAN ali REFORMA V PARADIZU. (Glasbena komedija) Zaključena predstava za podjetje Volan.

Četrtek, 25. novembra, ob 20. uri: 2. Petan: RAI NI RAZPRODAN ali REFORMA V PARADIZU. (Glasbena komedija). Zaključena predstava za Mladinsko knjigo.

Ob 20. uri D. Lebič: PADLI ANGELI. Gostovanje v Lo. gatu.

Petek, 26. novembra, ob 19.30: 2. Petan: RAI NI RAZPRODAN ali REFORMA V PARADIZU. (Glasbena komedija) Zaključena predstava za stanovanjsko podjetje DOM.

Ob 19.30: N. Erdman: SAMOMORILEC. (Komedija) Gostovanje v Novem mestu.

Sobota, 27. novembra, ob 15.30: N. Erdman: SAMOMORILEC. (Komedija). Abonma Kolektiv E. (Vstopnice tudi v prodaji)

Ob 19.30: D. Lebovici: PADLI ANGELI. Abonma Kolektiv G (Vstopnice tudi v prodaji)

SENTIAKOBSKO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Sobota, 20. novembra, ob 19.30: Patrick: OPALO IMA VSAKDO RAD, komedija. Premiera. Izven.

Nedelja, 21. novembra, ob 16. uri: Patrick: OPALO IMA VSAKDO RAD, komedija. Red Nedelja — popoldanski in izven.

Ob 19.30: Patrick: OPALO IMA VSAKDO RAD, komedija. Izven.

Sreda, 24. novembra, ob 19.30: Patrick: OPALO IMA VSAKDO RAD, komedija. Red D in izven.

Četrtek, 25. novembra, ob 17. uri: Patrick: OPALO IMA VSAKDO RAD, komedija. Red Upokojevc in izven.

Sobota, 27. novembra, ob 19.30: Patrick: OPALO IMA VSAKDO RAD, komedija. Red A in izven.

Ponedeljek, 22. novembra, ob 13. in 16. uri: Jules Verne — Pavel Kohout: V 30 DNEH OKROG SVETA. Gostovanje v Ptuj.

Torek, 23. novembra, ob 16. uri: T. Braun—H. Fichna: INDIJANCI V MALI VASI. Za abonma »A« in izven.

Sreda, 24. novembra, ob 16. uri: T. Braun—H. Fichna: INDIJANCI V MALI VASI. Za abonma »A« in izven.

Četrtek, 25. novembra, ob 16. uri: T. Braun—H. Fichna: INDIJANCI V MALI VASI. Za abonma »Četrteke in izven.

Sobota, 27. novembra, ob 10. uri: Evgenij Svarc: SNEŽNA KRALJICA. Za abonma »G« in izven.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

MARIONETE. Levstikov trg 2

Sobota, 20. novembra ob 15. uri Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — brezplačna uprizaritev za izven ob jubileju 500. uprizaritvi predstave.

Nedelja, 21. novembra ob 10.30 Oscar Wilde: SREČNI PRINC — zaključena predstava za Krajevno skupnost STARA LJUBLJANA

Torek, 23. novembra ob 9. uri Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — zaključena predstava za Osnovno šolo FRANA ALBREHTA, KAMNIK

Sreda, 24. novembra ob 9. uri Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — zaključena predstava za Osnovno šolo FRANA ALBREHTA, KAMNIK

Četrtek, 25. novembra ob 9. uri Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — zaključena predstava za Osnovno šolo T. TOMŠIČA, LJUBLJANA

Ob 11. uri Jan Malik: ZOGICA MAROGICA, zaključena predstava za Osnovno šolo dr. J. POTRČA, LJUBLJANA

Ob 17. uri Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — za izven.

Sobota, 27. novembra ob 15. uri Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — za izven.

ROČNE LUTKE. Resljeva c. 36

Sobota, 20. novembra ob 17. uri Ludvig Aškenczy: UKRADENI MESEC — za izven.

Petek, 26. novembra ob 11. uri Nace Simončič: PRASICKI — zaključena predstava za Osnovno šolo FRANCETA BEVKA, LJUBLJANA

Sobota, 27. novembra ob 17. uri Nace Simončič: PRASICKI — za izven

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 23. 11. 1971 ob 15.30 uri Léo Delibes: COFFELIA — za Glasbeno mladino A

ob 19.30 uri Carlo Goldoni: NERKAC — za red Belj

Sreda 24. 11. 1971 ob 15.30 uri A. T. Linhart: TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ŽENI — za Ekonomsko srednjo šolo

ob 19.30 uri Puccini: DEKLE ZLATEGA ZAHODA — za red Zeleni

Likovna umetnost

Plemenito izročilo

Retrospektivna razstava kiparja Frančiška Smerduja v Moderni galeriji

V eni sami dvorani Moderne galerije nagnetene plastične in risbe pokojnega kiparja in akademskega profesorja Frančiška Smerduja nam onemogočajo ustvariti si pregleden vtis celote, še posebej pa nam otežijo doživljanje vsake njegove umetnine posebej. Zlasti velja to za malo plastiko, katere mojster je bil in ki, stlačena v vitrine, kaže samo del svojih kvalitativnih izpotic perspektive.

Tudi spreminjanje njegovega razvoja po slogovnih spremembah je sprito tega močno oteženo. Poet figurativne miniaturne brez vrstnosti pri nas bi si zaslužil bolj poudarjeno in preglednejšo prezentacijo svojih del, saj bo za zagotovo ena izmed osnov za nadaljnje raziskovanje in proučevanje njegovega prispevka k slovenski plastični kulturi.

Od njegovega »Harlekina« iz leta 1928 pa do, denimo, »Dekleta s knjigo«, ene njegovih zadnjih plastik iz leta 1964 lahko sledimo eno, bolj ali manj jasno izraženo, a vselej prisiljeno sestavino: lično meditativnost. Ta, očitno avtorjeva lastna najznačilnejša poteza, je podlaga vseh njegovih plastičnih realizacij, da, največkrat celo že zamislili od »Harlekina«, nekoliko kubistično motiviranega reliefa iz njegovih zagrebških študijskih let, mimo faze, v kateri razbiramo poteze našega poekspresionističnega rustikalnega in socialnega realizma (ali nove stvarnosti — po zasilem poimenovanju), pa mimo nekoliko na pozno antično in helenizem naslonjenih, zlasti medvojnih plastik — vse do povojne, kratke periode realizma in navsezadnje do čiste, zamisljene poezije njegovih zrelih hlinjakov, za katerimi neke daleč, v meglici tisoletij, figurice isti duh, ki je spočil iz ture iz Tanagra.

Smerduj je bil šolal in pozneje delal v času, ko je evropsko umetnost vodilo tisto idej in spoznanj, predvsem pa neprestana, nepotešljiva težnja po eksperimentalnem in po iskanju. To iskanje je peljalo v vse teatske in časovne in idejne smeri. Takrat je še živel v delu zrelih in starejših umetnikov duh revolucionarnega eksperimenta, ekspresionizma in konstruktivizma, občasnose je pojavljali novi klasičizem v več različnih, starejših tokovi so se vkoreninili in preživeli v moderne akademizme, surrealizem je osvobodil kar celo idejno področje in sprožil načelne ideološke spore velikih razsežnosti, abstraktna umetnost se je po daljši cenzuri spet napovedovala.

Zd vsega tega vretja pa se

je izoblikovala nekakšna rezultanta, ki je skrajne in pogosto res revolucionarne silnice povzela v umirjen, intimnejšem pojmovanju umetnosti nagnjeni duh četrtega desetletja. Tudi Smerdujev opus je rezultat tega duha, duha, ko se programi in iskanja za vsako ceno izčrpa in umetnik zahlepi po času predaha in možnosti, da bi se posvetil svojemu lastnemu svetu in umetniškemu mediju z vso tisto zbrano in predanostjo, ki sta potrebna za nastanek dovršenega opusa. Litično nastrojeno in glasbeno nadarjen umetnik je že splošnega izbral namesto ene izmed najboljvilih silnic kar rezultanto. Ne tako, ki ne bi puščala možnosti organskega razvoja, temveč rezultanto, ki je zajemala osnovno, tipičnost in sij osebnega duha pa ji je vdihnil še sam. Osnova je vselej figurativna — tako povzema vsa iskanja časa spet v večno terno in večno okvirno izpovedno obliko.

Matj z otrokom in ženski akt ali kompozicija aktov so izrazni skupki, v katerih se kipar zadržano izpove. Govorijo o njegovi veri v človeka, o njegovi tih lufbezni do ženske lepote, o njegovem popolnem potapljanju v svet premišljevanja in estetskih vizij. Akti v gibanju, akti z draperijami, žanrski akti, poduhovljeni akti v mirovanju — vsepovedost se akcij ne vsiljuje postavi nasproti meditativnosti in zakonitosti estetske forme. Portreti izdajajo mojstra in v okvirni realistični shemi lahko s pogljbno pozornostjo odkrijemo težnjo po upodobitvi tipike in značaja bolj kot trenutne objektivne podrobnosti. Zaradi vseh teh značilnosti lahko razumemo, da se Smerduj ni posebno uveljavil na področju monumentalne plastike. Sicer so njegovi spomeniki solidni, premišljeni, zasnovani in izoblikovani, vendar težijo slej ko prej k meditativnosti in ličnemu občutenju subjektivnosti, pogrešajo — skoraj nujne akcije in ne nujne, a valjene patetike. Tako ostaja teža njegovega kiparskega dela predvsem na njegovem intimno-meditativno-ličnem figurativnem delu, s katerim je izpovedal vse bistvene kiparske in človeške vrednote, katere je premočel in katere naj bi bile — upoštevajoč razvojno nujno — humanistična osnova za prihodnje kiparske rodove.

Razstavo je pripravil kustos, profesor Ciril Velepčič, ki je v katalogu prispeval tudi — sprito znanega po-manjkanja mnogih podatkov — dovolj izčrpen in predvsem občutno napisan uvod.

Razstavo je pripravil kustos, profesor Ciril Velepčič, ki je v katalogu prispeval tudi — sprito znanega po-manjkanja mnogih podatkov — dovolj izčrpen in predvsem občutno napisan uvod.

JANEZ MESESNEL

Komisija za delovne odnose pri podjetju »TEGRAD« LJUBLJANA, Smartinska c. 10

objavlja prosto delovno mesto za:

1. geometra
2. tehničnega risarja
3. 2 snažilki
4. strojepisko

POGOJI: pod 1.: gradbena srednja šola — geodetska smer. Kandidat mora imeti urejeno vojaščino. pod 2.: Daljša praksa v tehničnem risanju. Urejena vojaščina. pod 4.: Administrativna šola in večletna praksa.

Ponudbe pošljite do 25. novembra 1971 na gornji naslov.

maximarket

m

m

nova trgovsko-gostinska veleblagovnica

Ljubljana — Trg revolucije

prihodnji teden

RETROSPEKTIVA FRANČIŠKA SMERDUJA — Razstava v ljubljanski Moderni galeriji — 100 kipov in 22 risb — bo odprta še do 30. novembra. Na sliki: razstavna dvorana.

Sodobna (?) učila

Niti mednarodna niti tako sodobna prireditve, kakor bi si želeli — Velika večina eksponatov na Beograjskem sejmu zelo standardnih

Na II. mednarodno razstavo opreme in sredstev za sodobni pouk pod kupolo Beograjskega sejma so vabili zelo široko paleto izdelkov, ki jih je v Beogradu razporenila razpisna komisija. Na razstavi so bili predstavljeni izdelki iz različnih držav, ki so bili razporejeni v različne skupine. V skupini, ki jo je vodil profesor Smerduj, so bili predstavljeni izdelki, ki so bili razporejeni v različne skupine. V skupini, ki jo je vodil profesor Smerduj, so bili predstavljeni izdelki, ki so bili razporejeni v različne skupine.

Jasno: to so množični proizvodi naše potrošniške družbe. Če podjeltja že izdelujejo kinetična valovanja srebrnih kroglic ali pršenja raket za razna mini časasna, kjer najstniki zapravljajo denar ob igran na slepo srečo, če tehniško slikovitih omari uporabljam za vsakovrstne kavarniške »džubokse«, itd., pa vendar ne vidim nobene potrebe, da podobne metode živčne vojne prenašamo še v šolstvo. Pa četudi gre le za pripravljalne na šoferski izpit. Se več: zakaj so začela celo podjetja, ki jim to ni nobena stroka, na primer »Tobaks«, uvajati iz tujine kar preveč igravsko zahtevne makete avtomobilskih nadomestkov, kjer se za navidezno volanski surogat ob pogledu na navidezno cestno panoramo učiš odgovorne vožnje po pravi cesti? In kot je IBM ponudila svoje nove elektronske računalnike tudi šolam, tako je menegska »Melodija« opozorila na svetlobno učenje not.

Celjska tovarna tehnič LAbela je gotovo prvovrstna v svoji stroki in poslednje je gotovo tudi tehnična — učila. Toda zakaj uvajati in razstavljati pod svojo firmo nepotrebné otročje makete hišic, farm ali cestnih vozlov, za katere celo v paviljonu nastavljen osebe, skomiga z rameni, češ, ne vem čemu bi to sploh služilo?

Samo delno sem lahko tudi pristal na novatorski eksponat ljubljanske tovarne »Roga« — takojmenovani responderjski sistem. Gre za elektronično napravno modula na učiteljevi mizi, razpredelnice s številskami in žarkami, ter ustrezni manjšimi responderji s istimi oznakami na klopet učencev. Ta sistem, ki zajema 42 učencev, naj bi imel to prednost, da učitelj lahko zelo hitro preverja znanje vprašanih učencev s tem, da je za vsako vprašanje predvidenih pet možnih odgovorov in da učence, podobno kot v kakem mehaniziranem kvizu, odgovori enostavno s tem, da zavrti svojo številčnico na odgovor, ki se mu zdi pravilen. Učitelju se zasveti lučka

v tej točki odgovora in tako sproti lahko tudi preverja odstotek pozitivnih in negativnih odgovorov, kar mu je osnovno glede tega, ali bi kazalo snov še ponoviti ali pa s tvari no nadaljevati. Cel sistem stane 610.000 starih din in ba je so jih v Rogu že prodali okrog 700 po vsej Jugoslaviji. Toda pri vsem tehničnem napredku — ali ne odpade pri tem om niansirani in zato tako dragoceni osebni kontakt neposredni dialog med učiteljem in učencom? Namesto, da bi v današnji mehanizirani družbi, prav zato, da bi ljudje lahko bolje razkrivali nove mehanizme čim bolj negovali človečnost mladih ljudi, jih spreminjamo v brezosebne le oštevilčene potrošniške kvize že v šolskih klopetih!

Po drugi strani pa je sama šolska klop sedalo, v katerem učenci fizično sedijo, ostala na podlagi prikazanih pohištvenih eksponatov raznih podjetij še kar hudo stereotipna, neizpremenjena, trda kot čim bolj cemeni trdel iz neke vojašnice. Komaj da so tu in tam, pri podjetjih iz Obrenovca, malce modernizirali kmetično fizično učilnico z nekaj vodnimi pipami in koritci, ali z miniaturnimi posteljami, svoj otroški vtrec. Se dobro, da je nekaj razstavljalec ponudilo kar precej teletvadne in fizikalne opreme vsaj v smislu starega izreka »Zdrav duh v zdravem telesu«; seveda s poudarkom na telo.

BOGDAN POGAČNIK

PODJETJE

AGROTEHNIKA

EXPORT—IMPORT LJUBLJANA, TITOVA 38

vabi k sodelovanju več samostojnih sposobnih delavcev s poznavanjem uvoznih in izvoznih poslov na področju strojne opreme, predvsem za črpalke in armature. Kandidati naj bi zasedli delovna mesta:

1. SAMOSTOJNEGA REFERENTA v zunanji trgovini

Pogoj za to delovno mesto je visoka šola ekonomske ali strojne smeri, 4 leta prakse v zunanji trgovini ali VEKS I. st. in 5 let prakse v zunanji trgovini.

2. REFERENTA v zunanji trgovini

Pogoj za to delovno mesto je visoka šola ekonomske ali strojne smeri in 1 leto prakse v zunanji trgovini ali VEKS I. stopnje in 2 leti prakse v zunanji trgovini.

Za obe delovni mesti je pogoj znanje nemškega jezika.

Posebni pogoj je 2-mesečni poskusni rok.

Za delovanje na področju prodaje opreme za kemijsko industrijo:

3. REFERENTA za zastopstvo tujih firm

Pogoj za to delovno mesto je fakulteta za naravoslovje in tehnologijo, smer kemija, 3 leta prakse v kemijski industriji, poznavanje proizvodnje in vzdrževanja ter znanje dveh tujih jezikov, od tega aktivno italijanski jezik;

ali srednja tehniška šola smer kemija, pet let prakse v kemijski industriji, poznavanje proizvodnje in vzdrževanja ter znanje dveh tujih jezikov, od tega aktivno italijanski jezik.

4. STENODAKTILOGRAFA

Pogoj za to delovno mesto je dvoletna administrativna šola s popolnim obvladanjem strojepisja in stenografije in dve leti prakse.

Posebni pogoj za vsa delovna mesta je dvomesečni poskusni rok.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave v 15 dneh po objavi razglaš kadrovske službi podjetja.

10468

Ernest Pehani

Prejšnji teden je nenadoma za vedno odstopil srce dolgoletnega profesorja Fakultete za elektrotehniko ing. Ernesta Pehanija. Profesor Pehani je predaval o elektrarnah, stiskalnicah in elektriškem gospodarstvu.

Rojen je bil leta 1900 v Zuzemberku, maturiral na klasični gimnaziji v Novem mestu in leta 1928 diplomiral za inženirja elektrotehnike na Tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Do prihoda na univerzo je delal predvsem v elektrarni V. Majdič v Kranju. Na Fakulteto je prišel l. 1946. Veliko let je bil honorarni strokovni inšpektor za tehniške srednje šole in sodeloval pri številnih institucijah in elektrogospodarskih organizacijah.

Pri profesorju Pehaniju je diplomiral nad 160 inženirjev elektrotehniške smeri. Med diplomskimi deli pri profesorju Pehaniju ni bilo akademskih nalog, na katerih bi se napravil še formalni preizkus diplomanta; vsa diplomska dela pri njem so na se elektrotehniško izpolnjevanje in problematiko elektrotehniškega gospodarstva. Nastala je knjižna polica 160 študij, ki bi bila v čast vsakemu velikemu inštitutu. To ni neprestan študij so omogočali profesorju Pehaniju, da je

lahko dal pri vsakem vprašanju tehten in jasn odgovor. Bil je odlikovan z redom dela z zlatim vencem.

Osebnost je bil profesor Pehani izjemno pošten, odkrit in dober. Jasnemu je povedal svoje mnenje in nanj smo se vedno obračali z upanjem. Imel je teška študentska leta. Teh let ni pozabil in njegov odnos do študenta je bil prav očetovski. Cutil je študentske težave, veselil se je ob njegovih uspehih, ježil, če je bil površen. Bil je vedno priročen.

V strahotni šetvi na Elektrotehniški fakulteti, ko so v kratkih letih omanili profesorja Copić, Osana, Bedja, nič, Vidmar, Poniž in Koželj, je komaj nekaj dni po upokojitvi omanili še profesor Pehani. Ves je bil še na Fakulteti in preveč iznenada je odšel. Zato je udeareč še hušji. Vidimo ga še med nami in njegova velika osebnost in plemenitost nam bo vedno zgled, trajno vreden globokega spoštovanja.

ALBERT CEBULJ

Polhi

Vahtar hodi vso noč in čaka, da pridejo jeleni

Večer je bil prijeten, žganci so bili prekrasni, polhi so se — in se niso — lovili, pa je bilo vendarle malce, za kanček, žalostno in vsakdanje

V temi niha svetilka, ki je vse bližje. Z njo težki, počasni koraki, ki jih duši rahlo kajpanje dežja po trohneči, debeli preprogi bukovega listja. Palica se enakomerno dotika tal. Počasi, ne mudi se ji. In še sopenje psa, ki prehaja v renčanje. S polhanja prihajate, pride glas iz teme in oddahnemo se. Cloveški glas v noči pomirja, strahov ni več, tesnoba pred neznanim izgine. Ja, rečemo, nastavili smo pasti, pa najbrž ne bo prida, preveč kapljaj z dreva. Pes se umiri. Vi ste pa vahtar, kajne, reče Slavec. Ja, košute pa jelene odganjam z njiv, da bo še za nas kaj ostalo, se nasmehe utrujeni glas iz teme.

Babna polica je vasica kakšnih sedem, osem kilometrov daleč od Starega trga pri Ložu, proti Prezidu, vendar stran od ceste, kakšnih sto metrov višje nad dolino, že čisto na robu snežniških gozdov. Enajst hiš, od tega osem kmetij, 40 ljudi ali kakšen več, pred vojno so imeli solo, gostilno in trgovino, zdaj pa ničesar, še po mleko

zadruha iz Cerinice ne pride sem gor, menda se jim, kdo ve ne spleča. Kdor more, kdor je mogel, je šel, si postavil hišo v dolini, dobil stanovanje. Nekateri od doma hodijo na štiri v Cerinico, Stari trg, Lož, Pudo, in čakajo, da bodo za zmeraj zapustili ta kraj.

Pri Rihtarju so že vse podelali, ko smo prišli na obljubljeno krompirjevo žgance z ovčrki. Zajemali smo iz skupne sklade in zraven srebal vroče mleko. A so vam res všeč, sprašuje mama Marija. Samo takrat jih pripravim, kadar pride sin domov. Samo sin Slavec in oče jih še josta, drug nobeden. Včasih pa ni šlo brez njih.

Pa so dobri, res! Mama je kar naprej dodajala ovčrke, če jih je zmanjkalo, zraven pa povedala, da med krompirjem zamaže tudi nekaj jedne more moke, potem so boljše. Mam! je osemindesetlet let in devet otrok je rodila: štiri sinove, od katerih ni nobeden doma, morda bo mlajši, prvi, zdaj je šel k vojakom, drug, zdaj je na marofu, tri hčerke so poročene, dve pa sta še doma.

»Pa naj imajo za vikend!«

Pa hiša, kmetija? Dva kornja imajo v hlevu, dve kravi in dve telci. Kokosi, prašiče tudi. Lepa hiša, še kar dobra zemlja, za silo se pridelava, če je človek priden.

Grožnja

Nevarni mostovi

Nesreča v Čupriji; nevarnost pri nas

V Čupriji živahno razpravljajo, kdo je kriv, da se je podrl most na katerem je bilo okrog petdeset soljarjev iz Čuprije in okolice. Pri nesreči, ko se je podrl lesen viseči mostič je umrl en soljar, 38 pa je bilo poškodovanih, od tega so jih 28 zadržali v bolnišnici. Mnogi so se v nezvesti.

Preiskava je ugotovila, da ne vedo, kdo je projektiral most in da ni nobene dokumentacije, kolikšna je bila njegova nosilnost. Tudi ne morejo ugotoviti kdo je dal denar za most in kdo ga je gradil.

Takih visečih mostov tudi pri nas v Sloveniji ni malo, posebno na območju ob Soči. V okolici Boveca je več takih mostov; nekatere so zadnji čas popravili, nekateri pa še niso popravljeni in so nevarni oredvem za izletnike in za otroke, ki čenče hodijo v solo in domov. Mostovi, precej trpijo, saj se čenče vsojijo tudi z mopedi.

»Posebnost je tudi lesen most čez Soro pod Godešim, ki je takorekoč v razpadajočem stanju. Je sicer za prto za vso promet, toda čenjen nenehno travja z mopedi. Most pa je nevaren tudi za pešce, predvsem za otroke, ki se tod vračajo iz releske šole.

Težave s princem

Moše kraljice vsake toliko zidejo v neroden položaj. Nedavno je nizozemski princ Bernhard izjavil novinarjem, da bi bil treba uvesti nov demokracijski sistem, v katerem bi vlada za določen čas dobila vse pristojnosti, po tem času pa bi jo parlament lahko svedel zadržal ali zamenjal. Seveda je ta izjava v parlamentu naletela na precejšen odmev. Predsednik je med drugim dejal, da in princova izjava ni nasprotje z duhom in črco holandske ustave in da vlada obdržuje, da je princ podal izjavo, ki ni v skladu s temeljnimi holandske parlamentarne demokracije.

Pretep

Preteklo je že dosti vode, meščani Požarevca pa še ne morejo pozabiti pretepa med miličnikom Bogdanom Buričem in izvoščkom Dušanom Simičem. Ko je vestni Burič zaprosil Simiča, naj svojo kočijo, umakne s prepovedane, umakne je, ta se nekaj časa mirno grizljal burek, v naslednjem hipu pa miličnika neumljeno namlatil. Tristo firbec se je zbralo ta čas in komaj se je našel med njimi kdo, ki je miličniku pomagal.

Mamila

Kupovali so opij, a ga niso znali najbolje prodati

Za zapahi vodja tihotapskega kanala, V. Petkovski, šofer iz Bitole

LJUBLJANA, 18. nov. Po več kot enem mesecu in pol so ljubljanski kriminalisti, v sodelovanju s tujo policijo, zaključili preiskavo proti trem Jugoslovanom: 38-letnemu Vletu Petkovskemu, šoferju iz Bitole, 35-letnemu Frederiku Cuznarju ter 32-letnemu Jožetu Gregoriju, avtoričarja iz Logatca. Trojica je osumljena tihotapljenja in prodajanja 45 kilogramov surovega opija, največje količine, ki jo je kdajkoli po vojni našla naša uprava javne varnosti. S tem, ko so jih ljubljanski kriminalisti prijeli, so odkrili tudi organiziran tihotapski kanal za »vročice tovar.

Kot smo v »Delu« že poročali, so prometni miličniki 23. septembra letos okoli 18. ure na Dolenski cesti v Ljubljani ustavili fiat 1300 bitolske registracije: voznik je namreč presegel dovoljeno mejo hitrosti na tem odseku ceste — 40 kilometrov. Mošakar se je prišel sumljivo obnašati, zato so miličniki menili, da smora biti nekaj narobe. Odpravili so ga na upravo javne varnosti, ga zadržali, avtomobil pa temeljito pregledali — v njem so kmalu našli v dveh posodah kar 24 kilogramov surovega opija.

S tem pa se je tihotapski klobuč začel naglo odvijati. Pred kriminalisti sta st. končno zagovarjala še Cuznar in Gregorij. Zadnja dva sta zdaj na prostosti (odvezli so jima le potna lista), medtem ko je Petkovski, vodja »kanala«, v ljubljanskem preiskovalnem zaporu.

Tihotapski kanal je prišel delovati leta 1969, ko je Frederik Cuznar kupil od Petkovskega dva kilograma surovega opija. Ker ga je hotel pretopiti v denar, je iskal vse mogoče zveze, da bi našel kupca, med drugim je ena takšnih zvez tekla tudi skozi Avstrijo — prek brata. Tu do kupitje ni prišlo.

Konec lanskega leta je prišel dva kilograma in uspel prodati v Italijo — 34-letnemu Cesaru Blasizzu in 30-letnemu Firmanu Berni, iz Trbišta. Italijana sta bila pripravljena kupiti še več surovega opija. Tako je januarja letos romalo v Italijo še 15 kilogramov opija.

Toda pošiljko so italijanski miličniki zasegali na cesti Trbišt-Videm, oba pa takoj zaprl. (Opj naj bi pripeljal na dogovorjeno mesto v Videm.) Kot so nam danes povedali na ljubljanski UJV, je sodišče v Vidmu še primerno ukrepalo in Blasizza ter Berno obsojilo — vsakega na pet let strogega zapor. Zvemo še, da so v Makedoniji

VASO GASAR

Tudi nekaj strojev je pri hiši. Precej mleka bi lahko oddali, če bi ga kdo zbiral. Pokrmijo ga prašičem. Zito dobro obrodi, krompir je bil letos izredno lep, tudi pese in repe je bilo dovolj. Sadja prav tako.

Pogledam očeta Jožeta. Mlakar se pišejo pri hiši, ki že vseskozi bolj molči, počasi zajema žgance iz sklade in z očmi pa z vsem obrazom kaže, da ne ve, kaj bo s kmetijo, s konji, s kravami, z njivami in sploh z vsem. Ali pa ve, in skriva. Pred seboj skriva, hoče skrivati, hoče kľubovati, čeprav ve, da se bo z njegovim odhodom izpraznil tudi hlev, da tudi kmetije ne bo več, ko njegova ne bo več.

Dveletna Magdi, najstarejša hčerka enega od sinov, je najmlajša v vasi. Pa tudi nič ne kaže, da bi kmalu spet kaj bilo. Mladin, ki bi rodila, skoraj ni več. V vasi ostajajo le starejši, le še stari, ki komaj še zmagujejo delo na polju, pri živini in v gozdu, njihovi otroci pa prihajajo le občasno: ob nedeljah z družinami, na žgance, ki so v dolini, v mestu nasenkrat postali moderni, jeseni pa sadje in krompir, kdaj pa kdaj pa jajčka, pa na polhanje. Tudi polhanje je postalo v dolini, v mestih moderno.

Kdo bo obdeloval zemljo, oče, ko vas ne bo?

Pa naj imajo za vikendi reče. Nič drugega.

Od maja do sredine oktobra

Se bo Babna polica res počasi prelevila v vsesplošni vikend? Če se bo, potem vahtar ne bo več potreben. Ne bo več nočnih obhodov s svetilko in z desčico, po kateri udarjajo z kakšnim železnim predmetom, da odženejo divjad. Prav na vrt pride le en tultil, pa kako grdo to počenja, pove Rihtarjeva mama. Če ne bi bilo vahtarja, bi jim divjad uničila vse prideleke. Vsako noč da vahtarja ena hiša in tako se menjavajo tam od maja pa do sredine oktobra. Starša, ki čuva poljske prideleke pred jeleni in kosutami, ne pozna prazničnih in nedelj. Vahtarja plača lovška družina in snežniško lovšče. Pozimi, ko ni potreben, se tudi po 20 jelenov prilekli skoraj v samo vas. Se malo potakajete, nam svetuje Rihtar, pa jih boste lahko poskušali, kako rukajo. Čisto blizu bodo prišli. Saj bi zgradili, pa ne moremo vsega. Predrago je in še hitro se ograja pokvari. Ja, če ne bi vahtali, ne bi ničesar pridelali. Pšenico porzelo, kot bi jo postrigli s škarnjami!

Sklada je prazna. Težko bo mo hodili, ko bomo pregledovali pasto, škrinice in lističe, če se je ujel kakšen polh. Slavec, ki ima nos za te reči, saj je tu doma in je z očetom polh na kot otrok, pravi, da ne bo kaj prida. Zaradi vremena.

Na dvorišču postojimo. Babna polica spij, jelenov še ni slišati. Doli za gozdom niha lučka in se v tem nihanju počasi spreha skozi temo. Potem zaropota skozi temo, vahtar je sprožil svoje orožje, in potem je spet vse tiho. Rihtarjeva mama se zagleda gor v temen hrib nad vasjo, gor proti Snežniku, kamor je z možem in z otroki in s sosedmi pa z živino bežala leta 1942, konec julija, ko so Italijani zažgali vso vas. Gor pogleda in potem proti vahtarju lie lučki in spomni se dni, ki jih je preživel v taborski. In takrat ve, da življe nje v obnovljeni Babni polici pravzaprav je ni tako slabo.

ANDREJ TRILER

Reka

Če ni drugače, pa gradimo kar sami

Obisk na Reki, kjer so že marsikaj zgradili s samoprispevkom, ki je postal takorekoč nepogrešljivo sredstvo

Ko bodo dograjene še preostale šole in vzgojno varstvene ustanove, ki so jih postavili s samoprispevkom, bodo težave okrog otroškega varstva na Reki skoraj v celoti rešene. Vsaj nadaljnjih pet let se starši ne bodo posebej ukvarjali s skrbjo za otroke, ko bodo v službi. Reka je naše prvo mesto, ki se je odločilo za samoprispevek. Letos so se volivci na referendumu odločili še za tretjega. Prvi referendum je bil leta 1965. Rešitev v silo, so mu rekli.

»Pravzaprav spočetka nihče ni kaj prida verjel v uspeh. Poskusiti je pa veljalo, saj smo bili v veliki stiski, je povedal Marko Pavkovič, tajnik skupnosti za financiranje osnovnega šolstva. Anketa med občan pa je dala rezultate, ki so presegli najbolj optimistična pričakovanja. Vsak je bil pripravljen odgovoriti se 1,2 odstotka osebnega dohodka vsak mesec za dobro otrok. Na referendumu je tri četrtine volivcev reklo da.»

Reka se je zadnja leta zelo razrasla. Številni novi stanovanjski bloki so jo potegnili od moya v hrib, industrija in pristanišče sta pritegnila veliko novih delavcev. Reka ima že 140 tisoč prebivalcev. Kar čez noč se je zaostri problem otroškega varstva in šolanja. Do novih šol in vrtcev je bilo treba priti na vsak način. Da bi jih gradili iz komunalnih investicij, ni bilo misliti, saj sta od 3 milijard 76 milijonov dinarjev

zadnja leta odpadla na šolstvo samo uboga dva odstotka.

»Prvi samoprispevek je trajal tri leta. Ko smo leta 1968 videli, da šol se zmeraj ni dovolj, smo razpisali drugi samoprispevek, ki naj bi ga plačevali naslednja tri leta. Odziv je bil še večji kot prvi. Seveda pa smo plačevali na koncu prvega obdobja položili natančne izračune, za kaj smo porabili denar. Niti dinar ni bil prelit v druge namene.»

S zbranim denarjem so zadnja leta zgradili 16 novih objektov, namenjenih otrokom, deset pa za adaptiranih. Gradnja, oziroma obnavljanje je 18 objektov, v katere so bodo otroci lahko vseli naj kasneje v začetku prihodnjega školskega leta.

»Naša akcija solidarnosti je zares uspešna. Veliko mest je pozvalo naš zgled. Rečani imajo svoje mesto radi. Skoraj 80 odstotkov volivcev se je izjasnilo za samoprispevek

in tako res lahko trdimo, da so nam vsem naši otroci in naše mesto pri sro.

Ravnatelj šole Gornja Vezica, profesor Fabijan Longin, nam je razkazal osemletko, ki so jo zgradili pred letom dni. Nismo verjeli, da že leto dni odnema po hodnikih otroški smeh. Vse je nedotaknjeno, novo, bleščeče čisto. Nobenih pack ali vrezov z nožem v šolskih klopih, nobenih odtisov žoge ali copate na stenah, ki so tako pogostna dekoracija mnogih šolskih prostorov.

»Naši učenci so pravzaprav čustveno vezani na novo šolo. Njihova je, varujejo jo in to brez krampanja, prepovedi in zapovedi. Vsi skupaj smo veseli, da imamo tako lepo šolo, moderno opremljeno, z vsemi kabinetami, tehničnimi pouk, dragimi instrumenti, veliko telovadnico, popolno opremljeno, dobro kuhinjo, v kateri tudi za največje požeruhe hrane ne zmanjka, s svetlimi prostori, nimajo učilnicam in z obeti za veliko igrišče zunaj, ki ga bodo dobili, ko bo urejena okolica.»

Pouk je samo v dveh zme-nah. Se pred letom ali dvema so imeli v stari šoli po štiri izmene, pedagogi in učenci so bili utrujeni, nezadovoljni. V novi šoli se je učni uspeh precej zboljšal. Po daljšano bivanje v lepih novih prostorih ni več nujno zlo, ampak prijetnost.

»Reka mladine je bilo vdilo obema samoprispevkoma. V celoti sta uspešna. Tudi tretji referendum, razpisan pomladi, je uspel. Rečani bodo naslednja tri leta plačevali samoprispevek za izgradnjo novih zdravstvenih, kulturnih in športnih objektov. Enaidesetdeset novogradenj oziroma adaptacij je v načrtu.

MARINA DRASČIČ

Šest telet

Bilo je v noči med 13. in 14. novembrom, ko je kamion požarevske registracije, naložen z več kot štiridesetimi teleti — vozil ga je Vrizar Kuzmanović — drvel po cesti iz Kragujevca proti Batofini. Kar nasenkrat (in neznane vzroka) je zavil s ceste, naravnost v električni drog Zica pod električno napetostjo je ubila šest 200 kilogramskih telet.

Šofer zgorel v avtu

Damjana Pajerja v Idriji niso mogli rešiti iz gorečega vozila

IDRIJA, 18. nov. — Sinoči je nesreča v Vojkovi ulici v Idriji terjala življenje 34-letnega Damjana Pajerja iz Idrije. Vračal se je iz Spodnje Idrije proti domu. V blagem preglednem ovinku je zapeljal v desno in trčil v drevo ob cesti. Rezervoar goriva se je v trenutku vžgal. Plameni so zajeli ves avtomobil, zaradi tega voznika ni bilo mogoče rešiti iz njega.

J. P.

Zadel kravo

MARIBOR, 18. nov. Sinoči se je peljal Ivan Veber z osebnim avtomobilom iz Kebela proti Cediaku. Takrat mu je prišla naproti kravja vprega, ki jo je vodil fancev Grm pravilno po desni strani ceste. Voznik osebnega avtomobila je iz doslej neznanih vzrokov trčil v kravo, drog voza, ki je prebil vetrobransko steklo, se mu je zasačil v prsa. Pri nesreči se je voznik Ivan Veber hudo ranil. Na vozilu je za 4000 dinarjev škoda.

S. M.

Sedem mladih vlomilcev

Mladi ljubljanci so več kot leto vlamjali v avtomobile

LJUBLJANA, 18. nov. — Sedem mladoletnikov iz Ljubljane, starih od 14 do 16 let je osumljenih, da so od lanskega julija do letošnjega novembra večkrat vlamili v osebnih avtomobile. Ljubljanskim kriminalistom je uspelo, da so zbrali naslednje podatke: lani v juliju naj bi v Celjski ulici vlamili v osebni avtomobil fiat 1300 in iz njega vzeli fotografski aparat agfa in kasnetni tranzistor neznane znamke, ki so ga kasneje razbili. Julija so vlamili še v fiat 750, ki je stal v Barjovski ulici za Bečigradom, s seboj pa so vzeli nož, baterijo in še nekaj manjših predmetov.

Augusta so si pred kinom Šiška »spodobil« pony expre in ga potem pustili v Triglavski, toda popolnoma oskubljene.

Dva meseca kasneje so pred bežigradsko gimnazijo vlamili v fiat 1300 in ukradli fotoaparat. Isto noč so »napadli« še avtomobil škoda — iz njega so zmanjkali plašč in knjige, a so kasneje vse odvrgli.

Mladi vlomilci so v preiskavi kriminalistom vse priznali. Nekaj zaseženih predmetov je na ljubljanski UJV.

Trčenje v križišču

LJUBLJANA, 18. nov. — V križišču Prešernove ceste in Subičeve ulice sta sinoči trčila osebna avtomobila. Pri sta ju vozila Danilo Gerk iz Hirske Bistrice in italijanski državljani Ermirino Granata. Danilo Gerk se je v nesreči laže ranil, njegov sopotnik Rudi Dujmovič pa huje. Škoda na avtomobilih je za 15.000 dinarjev.

V. G.

Z avtom ob skalo

AJDOVŠČINA, 18. nov. — Na cesti Ajdovščina-Col je včeraj 18-letni Jože Negredo z Vrhnikse s sopotnico Heleno Weith trčil v skalo ob cesti. Huje je ranjena sopotnica. Gmotne škoda je za 10.000 ginarjev.

J. P.

Vlak ga je povozil

Dušan Kosić je neprevidno prečkal progo na prelazu v Celju

CELJE, 18. nov. Zaradi ne-predvidnosti pri prečkanju železniške proge je včeraj malo po 21. uri izgubil življenje 26-letni Dušan Kosić iz Celja.

Kosić je na železniškem prelazu v Ulici bratov Kresnikov počakal, da je mimo njega odpeljal tovorni vlak. Nato je stopil na progo, ne da bi se prepričal, ali po drugem tiru tudi ne prihaja vlak. Zadel ga je lokomotiva osebnega vlaka št. 525. Lokomotiva je Kosića zbil po naspju, kjer je mrtev obeljal.

J. S.

Prepozno jo je opazil

POLJČANE, 18. nov. — Sinoči se je zgodila v Novakih pri Poljčanih huda prometna nesreča. Mopedist Anton Jug je peljal iz Poljčan proti Studencem. V Novakih je nena-doma pred seboj zagledal vi-do Plahuto, trčil vanjo in jo zbil po cesti. Plahutova je hudo ranjena.

S. M.

Pretepen in ob lastnino

45-letni Stojan D. iz Kamnika izgubil denar in strašilo pištolo

KAMNIK, 18. nov. — Predvčerajšnjim zvečer sta 20-letni Cedomir V. in 28-letni Drago K., delavca SGP »Projekta« iz Kranja, v Kamniku pretepla 45-letnega Stojana D. in mu ukradla, po izjavi oškodovanca, 500 dinarjev in — strašilo pištolo. Miličnikom, ki so ju kmalu prišli, dejanje sicer priznavata, toda trdita, da sta mu vzela le pištolo, denarja pa ne. Kaj se je res zgodilo, se bo zjasnilo, ko bosta sedla na zatožni klop.

V. G.

Zapeljal v škarje

NOVA GORICA, 18. nov. — Na ravnen delu ceste med Playmi in Novo Gorico je včeraj 20-letni Slavko Golob iz Tolmina prehitel avtomobila, ki je prehitel drugega, mu je naproti pripeljal osebni avto. Ostro je zavil v desno, se prevrnil na bok in nato še na streho. Po daljšem drsenju je obstal na travniku ob Soči. Voznik je hudo ranjen. Gmotna škoda znaša približno 15.000 ginarjev.

J. P.

Avto razbit, dva ranjena

CRNOMELJ, 18. nov. — Okoli polnoči je Anton Bukovec iz Semeča vozil po cesti iz Vinice proti Crnomelju. Pri Suhorju ga je na ovinku prišlo zanašati. Zdrknil je s ceste in se zaletil v drevo, od tam pa zapeljal še v sadovnjak. Pri tem sta bila Bukovec laže, njegov sopotnik Alojz Sever pa teže ranjena. Na vozilu je za okoli 10.000 dinarjev škoda.

R. P.

SNAŽILKO

za polni delovni čas isčemo. Nastop takoj.

TVD Partizan Tabor, Ljubljana, Tabor 13

10348

Tujina

Ali bi res radi, da bi se vrnili domov

V Stuttgartu so pred kratkim odprli pravo slovensko šolo za naše malčke, ki s starši bivajo v ZRN

je imelo osrednje mesto v razpravi. Stuttgart je prvo mesto v tujini, kjer so uvedli slovenski dopolnilni pouk. Učitelj Jože Košorok je poročal, da se za zdaj udeležuje pouka 40 slovenskih otrok (od približno 80, kolikor jih je najbrž v Stuttgartu). Nekateri od njih doslej še

sploh niso hodili v slovensko šolo. V deželi Baden-Württemberg je kakih 400 slovenskih šolskih obveznikov! Obeta se, da bodo v prihodnjih mesecih prišli še štirje učitelji, ki bodo imeli dopolnilni pouk v Ravensburgu, Urachu in drugih mestih. Občni zbor so pozdravili

nekateri gostje iz Slovenije: Franc Žugelj (za Slovensko izseljenko matiko), Dušan Kompare (za republikanski sekretariat za prosveto in kulturo), Martin Zakonjšek (za Zvezo kulturno-prosvetnih društev Slovenije) in Slavko Ožbolt (za republikanske sindikate). Vsi so podortali

pomen tega prvega združitelvenega dejanja, poudarjajoč, da je to društvo del slovenske in jugoslovanske skupnosti. Prisotni so bili tudi strassburški generalni konzul Anton Lah, fortmundski konzul Vlado Mihelič in stuttgartski podkonzul Matjaž Jančar; slednjemu gre marsikatera zasluga za pozitivne kulturne dejavnosti Slovencev v Stuttgartu. Na občni zbor so prišli tudi zastopniki slovenskega planinskega društva »Triglav« iz Zürichu.

SLAVKO FRAS

MI PODARIŠ IGRAČKO?

pri

ORVISI

TRST, Via Ponchielli 3

- izberite BICIKLE od 8.800 lir dalje
- PUNČKE, ki govorijo in hodijo 9.900 lir
- PUNČKE od 500 lir dalje
- VOZIČKE od 1450 lir dalje
- AVTOMOBILE na pedala od 4800 lir dalje
- TRICIKLE od 2000 lir dalje
- MODELIRANJE

Različne izjave o bombi

Koliko morskih vider je ubila atomska eksplozija na Amčitki?

JUNEAU — Komisar za lov in ribolov na Aljaski Wallace Neenborg je izjavil, da je podzemna eksplozija na otoku Amčitka ubila 300 do 800 morskih vider.

Njegova izjava se razlikuje od uradnega sporočila predsednika ameriške komisije za atomsko energijo Jamesa Schlesingerja, ki je dejal, da je eksplozija bombe s petimi megatoni malenkostno vplivala na naravno okolje.

Po podzemski eksploziji bombe, petkrat močnejše od tiste, ki je padla na Hirošimo, so našli nekaj mrtvih živali, med drugim štiri tuljane, 15 morskih vider in prav toliko morskih ptic, o katerih pa kaže ni ugotovljeno, ali jih je ubila eksplozija ali pa so poginile med viharjem prejšnjega dne.

Tri leta s tujim srcem

Kanadčan Johnston je spet redno zaposlen pri petrolejski družbi

TORONTO — Charles Perrin Johnston, 57-letni Kanadčan, je proslavil tretjo obletnico življenja s tujim srcem. Kirurško ekipo sta takrat vodila Baker in Yeo, darovalec je bil 36 let mlajši od prejemnika.

Pred uspešno operacijo je bil Johnston štiri leta nespodoben za delo, lani se je vrnil k petrolejski družbi. Od tedaj ni niti enkrat izostal.

Skupno s 46-letnim Russellom (ZDA) in 55-letnim Johnom Parkinsonom (Kanada) je Johnston med tremi pacienti, ki najdlje žive s tujim srcem.

Davne drsalke

ALMA ATA — Kazahstanski arheologi so med izkavanjem našli nekaj tisoč let starih drsalke iz bronaste dobe. Izdelane so iz živalskih kosti, po obliki pa precej podobne sedanjim drsalkam.

Za hip veliko stopinj

Morda čez nekaj let termonuklearna energija v miroljubne namene

TOKIO — Pri termionuklearnih poskusih je japonskim znanstvenikom uspelo pridobiti ionizirani plin (plazmo) s temperaturo 200.000 stopinj Celzija. Kakor je izjavil profesor Uvo, vodja raziskovalne skupine na univerzi Kioto, so proizvedli tak plin za dve do tri stotine sekunde.

Od tega dosežka si obetajo, da bo čez osem do deset mesecev uporabljati termionuklearno energijo v miroljubne namene. Problem je v tem, da je treba temperaturo ioniziranega plina zvišati nad 100 milijonov stopinj.

Predlaskim so sovjetskim znanstvenikom pridobili za petdesetino sekunde termionuklearno energijo s temperaturo 10 milijonov stopinj Celzija. Po mnenju japonskih raziskovalcev gre predvsem za to, da tako visoki temperaturi zagotovijo trajnost.

SIPA PRESTREZA HRUP — Ne gre za podokniče, marveč za prikaz novega izdelka steklene iz okolice Nürnberg. Večplastna šipa, debela 37 milimetrov, je dober toplotni izolator in se ne orosi, ušlehi hrup 80 fonov pa zmanjša na 40-fonski šepet v prostoru.

Torej le deseti planet?

Domneva je zasnovana na opaznih motnjah v gibanju drugih planetov

LONDON — Astronomi univerze Cambridge in moraristiškega observatorija v Washingtonu so morda zasledili med Mercurjem in Soncem deseti planet, deseti planet. Tako sodojo po motnjah, ki jih je opazili pri kroženju drugih planetov v našem osončju.

Novi planet je po tej domnevi se bliže Soncu kot Merkur, zato ga skorajda ni mogoče fotografirati. O verjetnosti njegovega obstoja poročajo v nekem britanskem listu astronomi iz Cambridgea dr. Dewhurst.

Tatovi na bombi

SYDNEY — Dobesedno na bombi so sedeli tatovi, ki so poneli v Sydneyu ukradli tovarnjak. Policija jih je po radiu opozorila na nevarnost: v kabini je bilo v zaprti predalu devet kilogramov močnega razstreliva.

Festival je brez nagrad

Cela dva tedna vsaj trije dolgi in štirje kratki filmi na dan

LONDON — Na 15. londonskem festivalu v filmski dvorani ob Temzi se bo v dveh tednih zvrstilo 45 celovečernih in 50 kratkih filmov iz 29 dežel. Na prvem festivalu je bilo na ogled le 15 igranih filmov, zdaj jih je trikrat več. Vsak dan so na sporedu po trije dolgi filmi in štirje dokumentarji.

Prireditelji se so tudi letos uprli skušnjavi, da bi podeljevali nagrade. Namesto tega imajo v mislih festival 'festivalov', pregled skoraj vseh pomembnejšega, kar se je v letu dni zvrstilo na filmskih festivalih po svetu. Direktor programa Ken Walsby si je letos ogledal okoli 150 filmov, preden je dokončno odločil o izboru.

H. H. PARRY

ZELENA PAPIGA

19. nadaljevanje

Zelena papiga je ifotala nad preplašeni gručami ljudi v maskah. Preden si opomogli od osuplosti in prvega strahu, je morilec v ptičji maski izginil iz dvorane. Nekdo je pohitel k ustreljenemu maharadži. Mož se ni več ganil, ubila ga je krogla v glavo.

Receptor je vil roke. Le kaj je menedžer, zato ga skorajda ni mogoče fotografirati. O verjetnosti njegovega obstoja poročajo v nekem britanskem listu astronomi iz Cambridgea dr. Dewhurst.

Inspektor Bright je prišel domov in se je odpravil v kopalnico, ko se je oglašal telefon. Ves iz sebe je bil ob sporočilu o roparskem umoru v klubski plesni dvorani, glasno si je očital neprimarnost, ker je mladeža Padricka izpustil iz rok.

Komisija za umore je prispela h kati Brightom na kraj zločina. Centrala je poslala tja deset patrolnih voz in motorizirane posameznike, ki naj bi obkolili kraj roparskega umora. Hkrati je centrala posredovala osebni opis varjenega morilca in številko Forda, s katerim se je peljal. Lov na Steva Padricka je se začel, še preden je komisija za umore uvedla preiskavo.

Ples v maskah kluba osamljenih se je tragično končal. Morilec v ptičji maski je ubil četrto žrtev.

Polijski zdravnik in fotograf sta kmalu opravila, inspektor Bright pa se je obrnil k udeležencem prireditve, ki so medtem sneli maske.

»Kdo je umorjen?« je vprašal receptorja, ki je še vedno stmel v mrliča na tleh. »Bill Trailbers, advokat,« je odgovoril Fany.

»Kako se je zgodilo?« »Mislim, da vam bom lahko podrobno opisal, inspektor,« je pojasnil mladi mož, ki je bil prej domno. »Jaz sem Victor Joyce. Najprej smo mislili, da gre za šalo, ki si jo je hotel Steva privržeti, ko je dame pozval, naj položijo nakit na mizo. Ko pa je bilere in dragulje našli v črno malho, je marsikdo izmed nas dobil pomisleke. Bill je stopil k njemu in ga pozval, naj neha s to neumestno in naj ženskam vrne nakit. Potem ga je mož v ptičji maski ustrelil.«

»Da, oče, to lahko potrdim. Tako je bilo.« Bright je presenečeno pogledal sina, ki ga dotlej sploh ni opazil. »Ti si tudi tu, Johnny? Nisem vedel, da si član tega kluba.«

»Ali ti mama ni povedala?« »Ne. Doslej tudi nisem vedel, da se počuti osamljenega... Pojdimo k stariji Dame in gosposje, ali ste prepričani, da je kar tako?«

»Potem ga najbrž tudi ne bo, je nejevoljno odgovoril Bright, ki mu je sploh up, da do domnevnega morilca lahko pride, da je kar tako.«

»Kot je bil,« je odgovoril. »Al je kaj v zvezi s mojim sinom? Se je ponesrečil?« »Mar ga ni doma?« mu je Bright odgovoril z vprašanjem.

»Ne, Zvečer se je odpravil v klub. To je klub osamljenih. Malce nenavadno ime za klub mladih ljudi, se vam ne zdi?« »Torej, peljal se je tja in se doslej še ni vrnil, vsaj mislim tako. Po navadi ne prihaja domov, tih kot mačka. Razen seveda, če ni danes napravil izjeme.«

Padrick je prosil ženo, naj pogleda v sinovo sobo. »Mogoče je za mladi mož vendarle doma,« je se dodal.

Bright je postal pozoren na Padrickov izraz »mladi mož«. Ob tem se mu je vsilila misel, da se oče in sin ne razumeta posebej dobro.

»Inspektor, prosim, povejte, kaj se je zgodilo,« je inspektor rekel Brightu. »Ves nestrpen sem žele.«

»Prav, gospod Padrick, povedal vam bom, saj tudi moram. Vaš sin je osumljen roparskega umora.«

Padrick starejši je osupnil in skočil s stola. »Inspektor, ali sem prav slisal? Moj sin pa roparski morilec? Brez zamere, ali se vam blede?«

»Mogoče se je vašemu sinu zmešalo, če res storil ta zločin.«

Stevov oče ni mogel takoj odgovoriti, ker je njegova žena prav takrat prišla po stopnicah s sporočilom, da sina še ni doma.

»Potem ga najbrž tudi ne bo, je nejevoljno odgovoril Bright, ki mu je sploh up, da do domnevnega morilca lahko pride, da je kar tako.«

»Kot je bil,« je odgovoril. »Al je kaj v zvezi s mojim sinom? Se je ponesrečil?« »Mar ga ni doma?« mu je Bright odgovoril z vprašanjem.

»Ne, Zvečer se je odpravil v klub. To je klub osamljenih. Malce nenavadno ime za klub mladih ljudi, se vam ne zdi?« »Torej, peljal se je tja in se doslej še ni vrnil, vsaj mislim tako. Po navadi ne prihaja domov, tih kot mačka. Razen seveda, če ni danes napravil izjeme.«

Padrick je prosil ženo, naj pogleda v sinovo sobo. »Mogoče je za mladi mož vendarle doma,« je se dodal.

Bright je postal pozoren na Padrickov izraz »mladi mož«. Ob tem se mu je vsilila misel, da se oče in sin ne razumeta posebej dobro.

»Inspektor, prosim, povejte, kaj se je zgodilo,« je inspektor rekel Brightu. »Ves nestrpen sem žele.«

»Prav, gospod Padrick, povedal vam bom, saj tudi moram. Vaš sin je osumljen roparskega umora.«

Padrick starejši je osupnil in skočil s stola. »Inspektor, ali sem prav slisal? Moj sin pa roparski morilec? Brez zamere, ali se vam blede?«

»Mogoče se je vašemu sinu zmešalo, če res storil ta zločin.«

Stevov oče ni mogel takoj odgovoriti, ker je njegova žena prav takrat prišla po stopnicah s sporočilom, da sina še ni doma.

»Potem ga najbrž tudi ne bo, je nejevoljno odgovoril Bright, ki mu je sploh up, da do domnevnega morilca lahko pride, da je kar tako.«

»Kot je bil,« je odgovoril. »Al je kaj v zvezi s mojim sinom? Se je ponesrečil?« »Mar ga ni doma?« mu je Bright odgovoril z vprašanjem.

»Ne, Zvečer se je odpravil v klub. To je klub osamljenih. Malce nenavadno ime za klub mladih ljudi, se vam ne zdi?« »Torej, peljal se je tja in se doslej še ni vrnil, vsaj mislim tako. Po navadi ne prihaja domov, tih kot mačka. Razen seveda, če ni danes napravil izjeme.«

Padrick je prosil ženo, naj pogleda v sinovo sobo. »Mogoče je za mladi mož vendarle doma,« je se dodal.

Bright je postal pozoren na Padrickov izraz »mladi mož«. Ob tem se mu je vsilila misel, da se oče in sin ne razumeta posebej dobro.

Zaprli so vlomilca in tatu

Pestra zbirka potnih listov, izkaznic, kipov in slik v stanovanju

PARIZ — V policijski mreži se je ujela velika riba pariskega podzemlja. V četrti Neuilly je patrulja prišla 37-letnega Didiera Barona, ki ga je policija že dolgo iskala zaradi vlomov, prikrievanja ukradenega blaga in prekupevanja z mamili. V njegovem stanovanju so našli več tisoč potnih listov in osebnih izkaznic, voznških dovoljenj, čekovnih knjižic in umetniških slik.

Med zaplenjenimi umetninami, ki so ocenjene skupno na 17 milijonov frankov, sta dve Monticelijevi skli ter po ena Vlaminkova, Botticellova in Rembrandtova, razen tega pa še dve iz flamanske šole. V stanovanju so našli tudi več manjših kipov in 240 centimetrov dolg, delno rezljan mamutov okei.

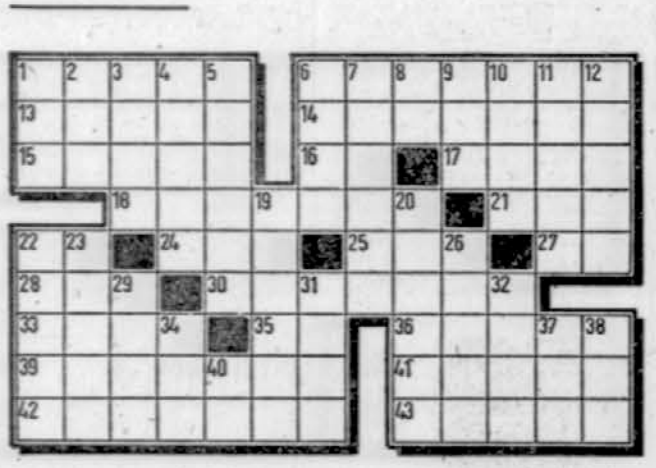
Občasni prevozi zastonj

Italijansko mesto skuša ublažiti zastoj v prometnih konicah

BOLOGNA — V italijanskem mestu Bologna, ki ima okoli pol milijona prebivalcev, bodo uvedli prihodnje leto v urah prometnih konic brezplačne prevoze. Na mestni upravi upajo, da bodo s tem ublažili brezupne prometne zastoje v osrednjem delu mesta. Mestno prevozno podjetje bo po dogovoru vključevalo v promet dodatne avtobuse zjutraj, v popoldanskih urah, zgodaj popoldne in proti večeru.

Mesto je pripravilo načrte za ureditev ulic, ki bodo namenjene samo pešcem, za avtomobiliste pa bo v predmetnih zgradbah parkirne prostore zraven avtobusnih postaj. Parkirne pristojbine v osrednjem delu mesta bodo potem zelo visoke.

Križanka

VODORAVNO: 1. Iliaska krava, 6. motorna žaga, 13. povest Dinka Simunovića, 14. nemški kravni internat, po katerem se imenuje posredna kura za šušljanje (Wilhelm), 15. »taro nemško mesto v Porenju, 16. kemistijski znak za žrilo, 17. reka in deparina v severni Franciji, 18. glavno mesto halkanške države, 21. skrajno glas, 22. razidna soglasnica, 24. največja afriška reka, 25. jeza, srd, 27. začrnilci avstrijskega alpskega smučarja, 28. neelektrni delec snovi, 29. italijansko mesto in pristanišče v petralini Agulh, 32. zlati steber, v steni nakazan opornik, 33. kemistijski znak za silice, 36. slavni italijanski operni skladatelj (Giuseppe, »Traviata), 39. predsednik italijanske vlade (Emilio), 41. belgijski slikar in grafik (James, 1869-1919), 42. zlitina živega srebra s kovino, zlati s zlatom ali srebrhom, 43. palica filozofa.

NAVPIČNO: 1. škotski finančnik in ekonomist iz 17. in 18. stoletja (John), 2. glina, ilovica, 3. nrga, 4. sestavni del kamnite skorje zemlje, 5. vrsta porušene eruptivne kamnine, 6. predsednica izraelske vlade (Golda), 7. kado, izguba čiste teče, 8. avtomobilista označa Trsta, 9. ime mladega slovenskega pevca zabavne glasbe Pesnjara, 10. nemški izumitelj telefona, katerega izum pa ni prišel v praktično uporabo (Johann Philip), 11. v naravi najbolj razširjen kemični element, 12. dodatek k pogodbi, 19. mušika, 20. glavno mesto ameriške zvezne države Colorado, 22. gora v Zasuju, 23. hladno, neopoj, 26. zid, 29. antično mesto v južni Italiji, severno od Neapla, 31. mesto v departmaju Fay-de-Dome v srednji Franciji, kjer je bil sodni proces proti nekaterim vodilnim politikom trečje republike, 32. industrijsko mesto med Uralom, 34. zemeljski tečaj, 37. kraj pri Ljubljani, 38. rimska boginja jese, 40. kemistijski znak za magnezij.

RESITVE PREJŠNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. Wattau, 7. pama, 12. Amiers, 13. Colmar, 14. tetika, 15. kultura, 16. Iru, 17. Kirk, 18. kad, 19. Thoreau, 22. rat, 25. Omek, 26. roman, avtomat, 32. Parma, 33. Kaiser, 34. Mačhar, 35. alkar, 36. prahant.

CHRYSLER INTERNATIONAL S.A.

V najkrajšem času po vplačilu vam posredujemo kakovostna in varna motorna vozila:

	438,88 Lstg	14.930,00 din
SUNBEAM IMP DE LUXE	570,00 Lstg	23.904,00 din
SUNBEAM 1250 STANDARD	597,77 Lstg	25.140,00 din
SUNBEAM 1500 DE LUXE	620,00 Lstg	27.860,00 din
SUNBEAM HUNTER 1500 DE LUXE	660,55 Lstg	30.020,00 din
SUNBEAM HUNTER SUPER	705,53 Lstg	33.402,00 din
SUNBEAM HUNTER DE LUXE		
KARAVAN	745,55 Lstg	46.550,00 din

Vozila metalizirane barve so za 5.- Lstg in 250,00 do 300,00 din dražja.

Prodaja in informacije pri generalnem zastopstvu za SFRJ

UNIKOMERC, ZAGREB
PREDSTAVNIŠTVO LJUBLJANA, Celovška 147,
tel. 55-033 in 55-458

Še skok in varno na tleh

Ob udarcu na beton se je sprožilo letalsko ogrožje za koleso

MOSKVA — Pilotu sovjetskega letala »TU-104« s 93 potniki je uspel nenavaden pristonek v stiski na letališču v Irkutsku. Pred pristankom je pilot ugotovil, da se ni sprožilo levo ogrožje za koleso, zato je dve uri krožil nad letališčem, da bi porabil gorivo, preden je nameraval poskusiti sredo.

Ob zasilenem pristanku je letalo tako trdo udarilo ob stezo, da se je odbilo od tal. V tistem trenutku se je sprožilo ogrožje za koleso, letalo se je spet znašlo na betonu in se ustavilo na določenem mestu. Nihče izmed potnikov se ni poškodoval.

Nomesto narkoze

MARSEILLE — V neki marsejski bolnišnici so prvič v zahodni Evropi izvedli operacijo, pri kateri je narkozo nadomestila tradicionalna kitajska akupunktura. Ženska, ki so ji zabodli igle na ustrezna mesta, preden so ji izrezali budo na hrbtni strani zapelja, je kasneje izjavila, da ni čutila ničesar.

Ali res jelen?

STRASBOURG — Na cesti pri Saint Hubertu v Ardenih se je ponovil priredil prometna nesreča. Voznikova žena je takoj umrla. Avtomobilist, ki je dobil pretes možganov in je počila lobanja, vztrajno trdi, da je avto tretil v jelena. Policiji se zdi vsa res sumljiva, kajti o jeleni ni sledu.

Godlja

BERLIN — Zahodnoberlinski urad za tisk in informacije je izdal zbirko posnetkov »Berlinski vtisla« iz besedilom: »Večerni mrak lega na zunanje četrti, kjer so vse mačke sive, brž ko na zaslonih ugasnejo slike, in prodira iz spečih obrobni naselij v osrednji del mesta.«

Tristo knjižnic

PARIZ — Tristo narodnih, univerzitetnih in znanstvenih knjižnic iz 22 evropskih dežel je sklenilo ustanoviti združenje, ki naj pospešuje medsebojno sodelovanje. Združenje bo sklenilo za menjavo knjig in podpiralo raziskovalno delo.

Električni fiat čez pet let?

MONTE CARLO — Predsednik italijanske družbe Fiat Giovanni Agnelli je izjavil za okroglo mizo o boju proti onesnaženosti evropskega okolja: »Fiatov električni avto bo nared čez štiri ali pet let.« Nakazal je tudi načrte teh tovarn za zmanjšanje škodljivosti izpušnih plinov.

Res rekordi

Čebulni prvak, najbolj vroč kraj, dehela toča in drugo v novi knjigi

LONDON — Morda si kdo želi neizčrpno zalogo za sodelovanje pri družabni igri »Ali že veste«. Če bi rad postregel z nenavadnimi rečmi, naj si omisli »Knjigo rekordov 1970«, ki je pred kratkim izšla v Londonu.

Rekorderka v sklepanju za koskih zvez je 48-letna Nina O'Malley iz Los Angelesa. Po razvezi trinajstega zakona se je brj spet poročila — že zaradi nesrečne stivke. Zakonca Daniels iz Lowe sta praznovala 82. sklenitev zakonske zveze: ločila sta se enkrat manj.

Student Besley iz Cambridgea je pospravil 60 okisanih čebul v 15 minutah in 12 sekundah. Najbolj vroč kraj je Dalol (Etiopija) s povprečno dnevno in nočno temperaturo 34,4 stopinje v minulih šestih letih. Toča v Teksasu je tehtala 780 gramov.

Simon Argewitch iz Oaklanda kad: po dvanajst cigar hkrati, z najdražjim avtom (39,5 milijona dolarjev) sta se vozila po Luni vesolja iz »Apolla 15«.

INDUSTRIJA SINTETIČNIH VLAKEN

PRIZREN

obveščaja svoje cenjene kupce širom po Jugoslaviji, da je začela

SKLEPATI POGODBE ZA PREDIVA ZA 1972. LETO

PROGRAM PROIZVODNJE KOT OSNOVA ZA SKLEPANJE POGODB

1. NAJLON PREDIVO (SUPRALEN 6 in SUPRALEN 66) od 15 do 840 den. za tekstilno in tehnično uporabo — na kopsih
2. NAJLON PREDIVO SNOVANO, VPREDENO, TEKSTURIRANO ALI SUPRAL — EFEKTNO, okroglega ali profiliranega preseka, mat in brillante za uporabo v tkalnicah, trikotazah, pozamentirijah in drugih industrijah
3. PREDIVO ZA PREPROGE 1200 in 2400 den, teksturirano, surovo belo in barvano
4. POLIESTER FILAMENTI (PRIZENIT) za tekstilno uporabo 50, 70, 100, 135 in 150 den.

Nove izredno moderne tehnološke linije in svetovna kakovost SUPRALEN in PRIZENIT prediva so jamstvo za uspeh naših družabnikov.

FROMA SAND Hčere hrepenenja

2. nadaljevanje

Zmignil je z rameni. »Kadarkoli iščem pomoč in dam oglaš, pride kakšna ločena žena z otroki. To pretega moje obzore. Upam samo, da bo najin sin ostal pri svoji ženi.«

»Bo, bo,« je rekla Emily. »Pravilno sva ga vzgojila. Ve, kje so prave vrednote.«

Šla sta v dnevno sobo in sedla na kavč pred televizijskim sprejemnikom. Smith je začel listati po cerkvenem tedniku, Emily pa po TV programu.

»Sane ponovite,« je zadovoljno rekla. »Veseli večer. Muzika, popevke, ples. Lepa dekleta.«

Odsotno je prikalim in Emily se je namuznila. Vedela je, kako rad gleda lepe ženske, in to se ji je zdelo popolnoma prav, ker je tudi sama rada gledala postavne moške. Vedela je tudi, da je svoje občudovanje omejeval na gledanje, zakaj Smith ni bil v nobenem pogledu nadarjen za don Juana. Bil je dober zakonski mož, ki je vzorno skrbel zanjo. Njemu se je morala zahvaliti za dvig iz skromnih razmer v življenje varnega udobja. Emily mu je bila hvaležna in vseskozi naklonjena. Vedela je, da jo je vzeli, ker njeni omejeni čari niso prenaprezali njegovih omejenih zmoglosti. Dolgo je že tega, kar je zaradi tega grenkega spoznanja tlačila bridke solze. Medtem je Emily namreč odkrila načem, kako izraziti tiste nestrupne strasti, o katerih njen mož ni nič slutil. To je bilo skrito za njenim navihanim nasmeškom in bilo je nekaj, česar ni mogla deliti z njim. Ponocni je poslušno ležala poleg njega, zadovoljna s poljubom na čelo in z občasno prijazno besedo, ki je potrdila njen položaj dobre zakonske žene. Toda podnevi, ko je bil Albert zdoma, se je Emily z drhtečim vznemirjenjem vrgla v svojo drugo življenjsko sfero, kakršne ji ne bi bil nikdar prisodil.

Skrbno je potisnila cerkveni tednik pod televizijsko revijo in dopoldansko izdajo Los Angeles Timesa. Albert je vstal, obrnil gumb na sprejemniku in poiskal njen kanal in Emily je postala sedla ob njem, vsem ko je vročično mislila na naslednje jutro. Ob pogledu na njeno nagledno telo in njen zbrani obraz Albert tudi ni mogel slutiti, kakšna strast divja v njegovem telesu.

Naj svet kar misli, da se delata normalna ali pa da sta normalna, čisto normalna. Naj misli, da ju veže ljubezen, ko bosta prišla z roko v roki v restavracijo. Svetu vendar ni treba vedeti, da se tukaj dva nesrečna človeka oklepata drug drugega in da sta si skupnega obupa zgradila fasado pred radovednimi pogledi.

Janice je obrnila prho proti koga. Martin sicer še ima kaj skrivati, njegova homoseksualna razmerja so dejstva, ima ljubimce, doživlja vzburjenje in občutja. Kar pa je imela sama skrivati, tisto pa je bilo mnogo, mnogi zbrani obraz Albert tudi ni mogel slutiti, kakšna strast divja v njegovem telesu.

Trušča iz televizijskega sprejemnika je postajal močnejši, ko je šla Janice Grace mimo Smithovih vrat in zavila k stanovanju št. 3. Vprašala se je hotel z njo oženiti.

ZAHVALA

Vsem, ki so ob nepričakovani smrti mojega moža

Prim. dr.
LUCIANA FERFOGLIE

Izrazili sožalje, ga spremili na zadnji poti, darovali cvetje, vence ali v ta namen denar za gradnjo nove bolnišnice, iskrena hvala. Posebno se zahvaljujem Splošni bolnici Koper in Skupščini občine Koper za vse kar so ob tem storili

Globoko žalujoča žena Milica

Koper, 12. novembra 1971

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, tasta, starega očeta, brata in strica

FRANCA ŽOHARJA

višj. ind. tehn. svetnik v pokoju

se najtopleje zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili toliko vencev in cvetja ter nam ustno ali pisмено izrazili sožalje. Posebno zahvalno smo dolžni zdravnikom internega oddelka celjske bolnice dr. Drnovski in dr. Tasiču za požrtvovalno in nesebično pomoč ter g. Erki Javornik za vso pomoč v teh težkih dneh. Toplo se zahvaljujem kolektivoma EMO Celje in Gorenje Velenje za vso pozornost in številno udeležbo na pogrebu. Prisrčna hvala godbi na pihala in pevskega zboru EMO Celje za ganižive žalostinke ter govornikom tov. Zupaneku in tov. Gobecu za prelepe poslovilne besede. Prav tako iskrena hvala oč. duhovščini in g. opatu za spremstvo in tople besede slovesa. Vsem še enkrat naša iskrena hvala

Žalujoča družina Zohar in sorodstvo

Celje, Velenje, Zalec, Brežice, Sempeter, Varaždin, 15. novembra 1971

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega nepozabnega soproga

ANTEJA TEVŽA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu v slovo poklonili cvetje oziroma so darovali prispevke za onkološki institut, mi pisмено ali ustno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujem gospodu docentu dr. Završniku, primariju gospodu dr. Končanu in osebju bolnice dr. Petra Deržaja za vso skrb in trud, da bi mu olajšali trpljenje. Zahvaljujem se častit duhovščini in govornikom profesorju Zoranu Vudlerju, zastopniku Turistične zveze, gospodu Ivanu Razborniku, duhovnemu svetniku, Lenki Kojševji, zastopnici slovenskih izganecov v Srbiji, Ivanu Marovtu, zastopniku domaših družbenih organizacij in Oresnik Francu, zastopniku Lovski družine Ljubno. Iskrena hvala pevcem iz rojstne vasi Bočine, ki so zapeli njegovo poslednjo skladbo, pevcem iz Ljubnega, šolski mladini ter godbenikom iz Ročice. Moja prisrčna zahvala velja vsem tistim, ki so ga v njegovem življenju imeli radi

Justa Tevž

Ljubno ob Savinji

ZAHVALA

Ob boleči, prerani in nepričakovani izgubi naše dobre, ljubljene, in skrbne žene, mame in stare mame

ANTONIJE KOŠIR

rojene LUKMAN

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so drago pokojnico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ji v slovo darovali toliko lepšega cvetja, nam pisмено ali ustno izrekli sožalje ali se pokojnice spomnili na kak drug način. Iskreno smo hvaležni tudi sodelavcem vseh enot trgovskega podjetja NAMA Ljubljana ter Podjetju za obnovo prog Ljubljana in Klina Celje

Vsem prisrčna hvala

Žalujoči:
mož, otroci in vnuki

Ljubljana, 19. novembra 1971

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše nepozabne, drage mame, stare mame, prababice, tete in tašče

MARIJE ŠUHEL

gostinčarke iz Laškega

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, kolektivom delovnih organizacij in društvom, ki so ji darovali vence in cvetje, jo v tako velikem številu spremili v želenem spremstvu nam pisмено ali ustno izrazili sožalje ter z nami sočustvovali ali kakorkoli nudili pomoč in počastili njen spomin. Posebno zahvalno izrekamo njenemu dolgoletnemu zdravniku dr. Jožetu Dolancu, ki jo je tako dolgo ohranil med nami. Prisrčna hvala tov. Janku Zdovcu, za iskren poslovilni govor ob slovesu z doma, kakor tudi č. duhovnikom in g. dr. Franju Korbanu za ganižive žalostinke ter za žalostinke pevcem in godbi. Vsem še enkrat iskrena hvala

Žalujoči:

otroci z družinami Šuhel, Tomažič, Erjavec, Bregar, Bernard, Irmančnik in Zdovc

Laško, Celje, Ljubljana, 17. novembra 1971

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše nadvse ljubljene mame, stare mame, tete in babice

KATARINE ŠALEHAR

izrekamo našo iskreno hvalo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, poklonili vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Prav posebno hvala še kolektivom »Slovenija sadje«, družini Doljak pa za vso skrb in pomoč

Družine Šalehar, Polc, Ziedorn, Brdnik, Vergin, in Bončina

Ljubljana, 18. novembra 1971

Jugoslovanska
loterija

Srečke s končnicami	so zadele dobitek N-din
00	10
55250	500
60510	1.000
132490	10.000
1	6
46191	500
87921	500
565891	10.000
2	6
89662	500
58112	500
045852	10.000
43	10
91233	500
00683	2.000
427023	10.000
721663	10.000
34	20
554	50
72414	1.000
052524	10.000
85	10
6645	200
91795	1.000
276785	10.000
650305	50.000
76	10
45386	500
41266	500
84056	2.000
370526	10.000
102916	10.000
438916	10.000
637166	10.000
351576	10.000
37	10
5347	30
18647	200
041697	500
68	20
428	100
62788	1.000
28628	1.000
348098	10.000
273928	10.000
201828	150.000
9	6
25229	500
765939	10.000

VELETRGOVINA
LJUBLJANA, TITOVA 77prodamo
SODOBNE IN PRIMERNE
SKLADIŠČNE PROSTOREv Mariboru, Šentiljska cesta 42
(površina okoli 3000 kvadratnih metrov)Nekaj prostorov damo tudi v NAJEM
(površina okoli 1000 kvadratnih metrov)

Izvolite zahtevati informacije pri:

»ASTRA« Veletrgovina — uvoz-izvoz, Ljubljana, Titova 77-VII.
(telefon 315-955, interná 297). 10447

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mamice, stare mame in sestre

MARE MODIC

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam ustno ali pisмено izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujem g. Sosiču za vso njeno skrb in pomoč med njeno boleznijo

Žalujoči:

mož Ciril, hčerke Ilka, Metoda, Miljana, Duša in Nevenka z družinami,
sestri in brata z družinami ter drugo sorodstvo

Fiesla, 18. novembra 1971

Sporočamo žalostno vest, da je po kratki in hudi bolezni umrl

Ludvik Mlakar

dolgoletni član kolektiva GIP »Beton«
Zagorje ob Savi

Pogreb dragega tovariša bo danes, 19. novembra 1971, ob 15.30 na pokopališču v Zagorju ob Savi

Kolektiv GIP »Beton«, Zagorje ob Savi

ZAHVALA

Ob izgubi mojega moža

Franca Černeta

se iskreno zahvaljujem upravniku, dr. Matiku, sestram in strežnemu osebju Doma v Loki. Enako se zahvaljujem gasilskemu društvu Loka, železničarski godbi, članom ZB, kurilnici Zidanj most ter vsem sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč, izrečeno sožalje ter darovano cvetje

Žalujoča žena Milica in sin Janez z družino

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremljali našo drago

Regino Dolničar

roj. Zvonar

k večnemu počitku, vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje ter z nami sočustvovali, iskreno hvala! Prisrčna hvala vsem darovalcem številnih vencev in cvetja, za izkazano pomoč in pozornost v teh naših težkih dneh. Posebna prisrčna hvala celotnemu kolektivu Semenarne — Ljubljana ter tovarišu Češarku za ganižive žalostinke pri odprtem grobu.

Žalujoče družine:

Dolničar, Vuković in Rosić ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

BOGOMILE KMET

rojene KERN

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje ter nam ustno ali pisмено izrazili sožalje. Zahvaljujem se pevskega zboru upokojeencev iz Kranja in pevskega zboru France Prešeren iz Celja za žalostinke. Posebna zahvala zdravstvenemu in strežnemu osebju internega oddelka vojne bolnice v Ljubljani za njihove napore in prizadevanja med njeno boleznijo. Prisrčna hvala tudi vsem drugim, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali

Žalujoči sinovi z družinami v imenu vseh sorodnikov

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi mojega moža in našega ata

IVANA DERNOVŠKA

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki so sočustvovali z nami, ga obsuli s cvetjem in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Enako se zahvaljujem za vso skrb in nego pri zdravljenju celotnemu osebju moškega A oddelka onkološkega instituta

Prav vsem iskrena hvala

Žalujoči:

žena in otroci z družinami

aero
RUBIN 600
CARBON PAPER

ZAHVALA

Ob bridki izgubi skrbnega moža, najboljšega očeta, sina, brata, strica in svaka

Jožeta Zapuška

se iskreno zahvaljujem vsem za izrečeno ali pisμένο sožalje. Prim. dr. Francu Fazarincu in celotnemu zdravstvenemu osebju internega oddelka celjske in slovenjgraške bolnišnice kolektivno podjetja EMO, društvu Ljudske tehnike EMO, tov. inž. Sulgaju, tov. Krajcu za poslovilni govor, pevcem in godbenikom. Zahvaljujem se gospodu duhovniku za pogrebni obred. Iskrena hvala vsem darovalcem cvetja, vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili v njegov zadnji dom

Žalujoči:

žena Pavla s sinovima Ivanom in Jožetom
Celje, 18. novembra 1971

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, tasta, strica in bratranca

Franca Lundra

se najtopleje zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, bivšim sodelavcem in sosedom, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetje, izrazili ustno ali pisμένο sožalje ali so ga spremili na kakšen drug način. Posebna zahvala dr. Povšetovi in drugemu osebju oddelka za intenzivno nego nevrološke klinike v Ljubljani

Vsem, še enkrat prisrčna hvala

Družina Lunder

Ljubljana, 15. novembra 1971

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in sina

Ivana Bokala

se iskreno zahvaljujem vsem za izrečeno sožalje, cvetje, spremstvo na njegovi zadnji poti in za poslovilne besede ob odprtem grobu

Bokalovi

Ljubljana, 16. novembra 1971

ZAPUSTIL NAJU JE NAŠ NENADOMESTLJIV
PLEMENITI MOZ IN OČE

prof. JOŽE ŠPENDAL

PO NJEGOVI ŽELJI SMO GA TIHO POKOPALI
VOZJEM DRUŽINSKEM IN PRIJATELJSKEM
KROGU

NEUTOLAŽLJIVI:

ZENA ANICA, HČERKA MANCA, SESTRA
MARJA, NEČAKINJA IDA IN NEČAK
MARJAN Z DRUŽINAMAMARIBOR, LESCE,
KAMNA GORICA, 18. NOVOBEMBRA 1971PO KRATKOTRAJNI BOLEZNI JE PREMINIL
ČLAN NASEGA DELOVNEGA KOLEKTIVA

STANKO ŽIBRET

KLJUČAVNICAR

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO
V SOBOTO, 20. NOV. 1971, OB 14. URI
IZPRED HIŠE ŽALOSTI V SEVNICI
NA POKOPALIŠČE V SEVNICIKOLEKTIV TOVARNE KONSTRUKCIJ
SEVNICA

Vsem PTT delavcem Gorenjske sporočamo žalostno vest, da je 17. novembra 1971, preminil naš dolgoletni delavec

Maks Erzin

upravnik pošte Senčur v pokoju

Na zadnji poti ga bomo spremili 19. novembra 1971, ob 15.30 izpred hiše žalosti Senčur 27 na pokopališču v Senčurju

Zvestega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Podjetje za PTT promet Kranj

Sporočamo žalostno vest, da je po dolgi in hudi bolezni umrl naš dolgoletni sodelavec

JANEZ PIKON

borec NOV

Pogreb pokojnika bo danes, v petek, 19. novembra 1971, ob 15.30 iz hiše žalosti Boh. Bistrica, ob Belci 3, na pokopališču v Bohinjski Bistrici

Delovna skupnost
Lesno industrijskega podjetja
Bled

ZAHVALA

Ob izgubi dragega soproga, očeta, brata, starega očeta in strica

RUDOLFA PILJAVICA

poštnega upokojenca

se najprisrčneje zahvaljujem zdravstvenemu in strežnemu osebju nevrološke klinike v Ljubljani za vso nego in pomoč v zadnjih urah življenja. Še posebno zahvala za njeno požrtvovalno dolgoletno delo ob zdravljenju našega očeta zdravniku dr. Stamač Mileni Hvalični smo vsem darovalcem cvetja: PTT podjetju Nova Gorica, Pletenina Ljubljana, strojnimi stavci tiskarne Toneta Tomšiča Zvez borcev NOV Zelena Jama. Društvu upokojeencev za izkazano zadnje slovo. Enako zahvala za pomoč sosedu Pečnikov. Nazadnje se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem za besede sočutja

Žena Justina hčerke in sin z družinami

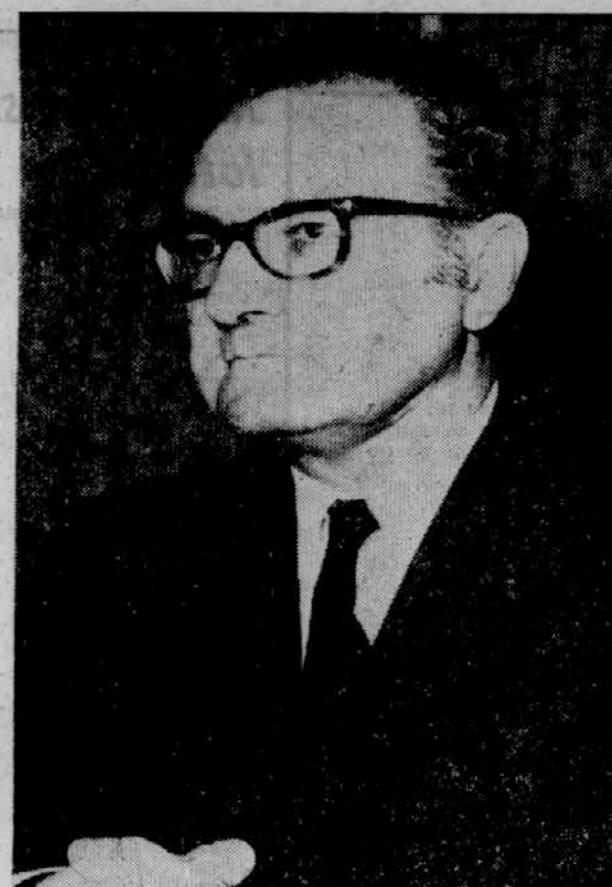
Ljubljana, dne 15. novembra 1971

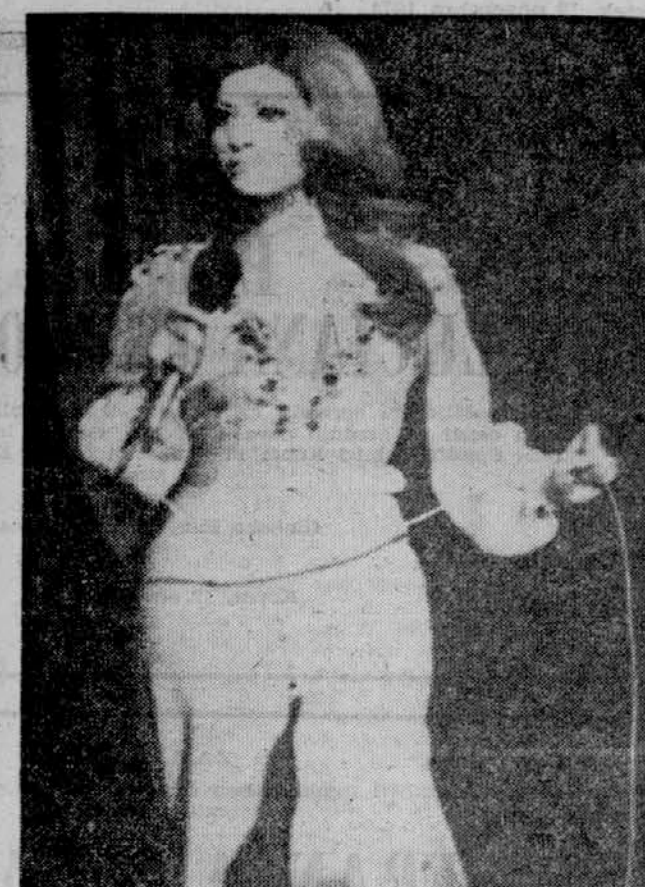
RAZBITINE ISCEJO — Več italijanskih bojnih in civilnih ladij išče v Tirenskem morju razbitine britanskega transportnega letala Hercules C-130, ki je pred tednom dni strmoglavilo, pri čemer se je ubilo dvaindeset ljudi (med ponesrečenimi je šestindvajset italijanskih padalcev in šest članov posadke). Menijo, da bodo razbitine nesrečnega letala kmalu našli. Preiskava o vzrokih nesreče še traja.

TRČENJE — Tovarna vlaka sta trčila v bližini Varšave. Nesreča je terjala dvojce človeških življenj, lokomotivi pa sta popolnoma uničeni. Vzroka, zakaj je prišlo do trčenja, doslej še niso uradno objavili.

GARAUDY V BEOGRADU — Marksistični filozof Roger Garaudy je prišel v Beograd. V študentskem kulturnem centru je imel tiskovno konferenco, odgovarjal pa je na vprašanja o mednarodnem delavskem gibanju.

DRUGI DAN — Na sliki je ena izmed članic glasbene ekipe, ki zastopa Španijo na beograjskem »Glasbenem pokalu Evrope«. Španci so na tekmovalstvu v sredo zvečer osvojili največ glasov. Verjetno je pomagala ljubka Concita Bautista.

Koliko šolstvu? Korist obeh držav

Skupščina republiške izobraževalne skupnosti želi spremembe v zakonu o financiranju vzgoje in izobraževanja

LJUBLJANA, 18. nov. V šolstvu naj bi prihodnje leto oblikovali osebni dohodek v smislu samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka, sredstva za materialne izdatke povečali za 40 odstotkov in dali poudarek investicijam. Finančni načrt republiške izobraževalne skupnosti upošteva to; vključuje pa tudi nove obveznosti, ki jih ni nalagajo zakon in sklepi družbenopolitičnih organizacij. Finančni položaj na tem področju vedno bolj kaže na potrebo po ustreznejši zakonski ureditvi zaje-manja finančnih sredstev.

Tak bi bil najkrajši povzetek razprave na današnji seji republiške izobraževalne skupnosti, ko je oblikovala svoj predlog finančnega načrta za 1972. leto za financiranje tiste dejavnosti, ki sodi v njen okvir.

Ceno sedanjega obsega dejavnosti v prihodnjem letu je za zdaj težko opredeliti, ker je še neznan zelo pomemben del, to je del za osebne dohodke. Te bodo opredelili z izhodiščni samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka (zmenkrat se niso vsi verifikirani), pri čemer bodo izračunali potrebo v obsegu sto-odstotne realizacije teh sporazumov. Vse se pa kaže, da sporazumi v celoti ne bodo mogli biti uresničeni niti v šolstvu niti na drugih področjih.

Razprava je nadalje opozorila, da je predvideni dvig stroškov za materialne izdatke (40 odstotkov) velik le na vidno; ko upoštevamo do-sedanje in predvidene podra-

žitve, ne ostane za modernizacijo skoraj nič. Finančni načrt, ki ga bo republiška izobraževalna skupnost posredovala kot svoj predlog slovenski skupščini in njenemu izvršnemu svetu, tako na današnji seji skupščine RIS še ni dobil svoje skupne številke. Jasno pa je, da bo ta veliko večja

od letošnje, ne da bi v čem izkazovala pretirane zahteve. Iz te razprave in iz kasnejše, ko so govorili o akcijskih programih CK ZKS in SZDL, je izhajalo spoznanje, da bo treba spremeniti način finan-ciranja vzgoje in izobraževanja, kot v sedanjem proračunskem načinu ni izhoda.

J. S. Dragoljub Vujica je dejal, da je ta Morava izjava pred zunanje-politično komisijo ita-lijanskega parlamenta nale-tela na zelo ugoden sprejem na naši strani. Ocenjujemo jo kot prispevek k utrjevanju medsebojnega zaupanja v ure-niševanju ciljev politike do-brega sosedstva in prijatelj-stva, k čemur težijo tako

narodi kakor tudi vlada Jugo-slavije. Poskus oživljanja a-gresivnih oblik izredizma in ozemeljskih terjatev, ki so ga sprožile tiste sile, ki so tudi v minulosti prizadevale zlo narodom obeh držav, je pritegnil pozornost naše jav-nosti, ki je upravičeno ob-čutila za takšno pojavo. Za-to pripisujemo uspešni po-men potrditvi stališč, ki sta jih vsebovali najprej letošnji januarski izjavi Alda Mora in Mirka Tepavca, ponovno pa jih je potem potrdilo spo-vedno dogovorilo dveh zua-nanjih ministrov 9. februar-ja v Benetkah, ter naposled slovesno potrdilo tudi sklop-no sporočilo o Titovem obi-sku v Italiji. Pri tem je tre-ba dodati, da gre za realistič-ne potrditve veljavnega oze-meljskega položaja, ki je hkrati bistveni pogoj za plodni razvoj sodelovanja, življenjskega pomembnega za ju-goslovanske interese, isto pa velja, po našem prepričanju, tudi za interese Italije.

Vujica je nadaljeval: »Tudi ob tej priložnosti lahko po-udarim, da jugoslovanska vlada deli mnenje ministra Mora in italijanske vlade, da je stalno zboljševanje dobrih sosedskih odnosov v prid obojema stranema ter pomeni obveznost za obe vlahi. Življenjski interesi obeh držav in dosedajni plodni razvoj medsebojnih odnosov na-la-gajo, da še naprej sčemo naj-bolj zaupljive poti za neneh-no pospeševanje sodelovanja. V tem smislu sta se obe vla-di lotili presoje nekaterih vprašanj, ki zahtevajo reši-tev. Gre za probleme, pove-

zane s sporazumom o miru in z londonskim memoran-dumom o soglasju, oziroma za vprašanja, ki imajo splošni pomen za odnose in za zbolj-šanje sodelovanja; med to sodi tudi zboljševanje življenjskih razmer obojnega prebivalstva. Prepričani smo, da je v duhu dosledne po-litike dobrega sosedstva in pri-jateljstva, ki je bistveno za odnose med obojema država-ma, mogoče učinkovito in pravočasno rešiti tudi nav-dene probleme. Upamo, da bo najnovejša izjava ministra Mora prispevek k uresniče-vanju nalog na tem področ-ju.

Dopisnica »Delas« se je skli-cala na sovjetsko-jugoslo-vansko izjavo, podpisano ob obisku Brežnjeva, ki je med drugim napovedala bolj in-tenzivne dvostranske gospo-darske odnose. Tukajšnji ob-veščeni krogi so v tej zvezi omenjali prihod podpredse-dnika sovjetske vlade Bajba-kova v Beograd. Če so te ne-uradne napovedi pravilne in če bo Bajbakov res kma-lu prišel, ali se bodo pogo-vori z njim nanašali tudi na to, da poskusimo rešiti po-bleme, ki so posledice po-menjivosti svoječasno skle-penih sporazumov o na-si dobavi ladij Sovjetski zvezi.

Predstavnik SZSSZ je bil kratak: »Bajbakova pričakuje-mo in upamo, da bo njegov prihod znatno izboljšal naše gospodarske odnose. O po-drobnostih, ki jih vsebuje vprašanje, pa bi lahko pove-dali kaj več šele na prihodnji novinarski konferenci.«

VIDA HREŠČAK

Predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve je ocenil izjavo italijanskega zunanjega ministra Mora

OD NASE BEOGRAJSKE DOPISNICE

BEOGRAD, 18. nov. Obširni odgovori predstavnika SZSSZ na današnji tiskovni konferenci o obiskih predsednika Tita v Romuniji ter iranskega premiera in banskega ministra za gospodarsko sodelovanje v Jugoslaviji so podčrtali naše optimistično pričakovanje, povezano z vsemi temi meddržavnimi stiki. Toda za nas, italijanske sode, je središčna točka te konference nedvomno ocena Vujice o zadnji izjavi italijanskega zunanjega ministra Alda Mora.

Zwitter študentom

Predsednik ZSO dr. Franci Zwitter predaval dunajskim visokošolcem o narodnopolitičnem položaju Slovencev

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

DUNAJ, 18. nov. S predavanjem »Slovinci kot diskriminirana manjšina« je sinoči predsednik zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter predočil dunajskim visokošolcem narodnopolitični položaj slovenske manjšine v Avstriji. Poudariti velja, da predavanja ni tako naslovlj predavatelj niti ne levo radikalna struja slovenskih visokošolcev pač pa prireditelj, prosocialistična Zveza koroških študentov.

Razen zagotovil kancerja Kreiskaga, da bo njegova vlada v tem mandatsnem obdobju rešila odprta vpraša-nja slovenske manjšine, in na to izjavo ugašene obli-bu be koroškega deželnega gla-varja Sime, da bo dežela pri-tem konstruktivno sodelova-la, so mlade socialiste v tem pripravljeni utrditi tudi na-povedani uradni odgovori Bi-jedić-Kreusky na Dunaju in bližnji obisk avstrijskega zu-nanjega ministra Kirchschid-gerja v Jugoslaviji — držav-i so podpisali avstrijske držav-ne pogodbe kot mednarodno pravnega jamstvenega doku-menta pravic slovenske manj-šine in dokončnosti meja na Karavankah.

Spoznanje mlade generacije avstrijskih socialistov, da je slovenska manjšina na Ko-roškem še vedno zakonsko nezaščitena, tako ogrožena v svojem obstoju in nadaljnjem razvoju in kot takšna po svo-jem družbenem položaju na-sproti večinskemu narodu di-skriminirana, je predavate-lju — se ve — že vnaprej nu-dilo dragoceno moralno opo-ro. Dr. Zwitter je to omo-gučilo, da je, ne da bi en-krat samkrat izrekel besedi-co diskriminacija, brez omi-čja podal stvarno stanje in prepustil presloje poslušal-cem in razpravlj.

Med diskutirani se je razvi-la živahna razprava, ki so jo z oživljanjem idej o ugotav-ljanju manjšine tu in tam po-kusali iztiriti le nemško na-cionalni študentje svobod-njaške zveze dunajskih vis-oškošolcev. Sicer se je izkri-staliziralo mnenje, da more družbena enakovrednost Slo-venov v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih mož-nostih in ekonomskih razvo-ja dvojčinskega ozemlja.

Med diskutirani se je razvi-la živahna razprava, ki so jo z oživljanjem idej o ugotav-ljanju manjšine tu in tam po-kusali iztiriti le nemško na-cionalni študentje svobod-njaške zveze dunajskih vis-oškošolcev. Sicer se je izkri-staliziralo mnenje, da more družbena enakovrednost Slo-venov v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih mož-nostih in ekonomskih razvo-ja dvojčinskega ozemlja.

Med diskutirani se je razvi-la živahna razprava, ki so jo z oživljanjem idej o ugotav-ljanju manjšine tu in tam po-kusali iztiriti le nemško na-cionalni študentje svobod-njaške zveze dunajskih vis-oškošolcev. Sicer se je izkri-staliziralo mnenje, da more družbena enakovrednost Slo-venov v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih mož-nostih in ekonomskih razvo-ja dvojčinskega ozemlja.

Med diskutirani se je razvi-la živahna razprava, ki so jo z oživljanjem idej o ugotav-ljanju manjšine tu in tam po-kusali iztiriti le nemško na-cionalni študentje svobod-njaške zveze dunajskih vis-oškošolcev. Sicer se je izkri-staliziralo mnenje, da more družbena enakovrednost Slo-venov v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih mož-nostih in ekonomskih razvo-ja dvojčinskega ozemlja.

Med diskutirani se je razvi-la živahna razprava, ki so jo z oživljanjem idej o ugotav-ljanju manjšine tu in tam po-kusali iztiriti le nemško na-cionalni študentje svobod-njaške zveze dunajskih vis-oškošolcev. Sicer se je izkri-staliziralo mnenje, da more družbena enakovrednost Slo-venov v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih mož-nostih in ekonomskih razvo-ja dvojčinskega ozemlja.

Med diskutirani se je razvi-la živahna razprava, ki so jo z oživljanjem idej o ugotav-ljanju manjšine tu in tam po-kusali iztiriti le nemško na-cionalni študentje svobod-njaške zveze dunajskih vis-oškošolcev. Sicer se je izkri-staliziralo mnenje, da more družbena enakovrednost Slo-venov v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih mož-nostih in ekonomskih razvo-ja dvojčinskega ozemlja.

Med diskutirani se je razvi-la živahna razprava, ki so jo z oživljanjem idej o ugotav-ljanju manjšine tu in tam po-kusali iztiriti le nemško na-cionalni študentje svobod-njaške zveze dunajskih vis-oškošolcev. Sicer se je izkri-staliziralo mnenje, da more družbena enakovrednost Slo-venov v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih mož-nostih in ekonomskih razvo-ja dvojčinskega ozemlja.

Jesenska setev ori koncu
SKOPJE, 18. nov. (Tan-jug) — V Makedoniji so se-sensko setev na štirih peti-nah za ki se je začel pri-ovati, do konca meseca pa nameravajo dela v celoti kon-ati.

Tako bodo s pšenico zase-ili 145.350, z ječmenom 27.000, s traktom 3000, z vrtninami 17000 hektarov njiv.

Največja postaja metroja

Včeraj jo je izročil pro-metu predsednik repu-blike Georges Pompidou

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 18. nov. — Pred-sednik Pompidou je danes popoldne odprl v Parizu naj-večjo postajo podzemne železnice na svetu. Nova posta-ja, Auber, je zgrajena 36 me-trov pod zemljo, nedaleč od pariske opere. Tu se konča je novi korak ekspresne pod-zemske proge, ki je doslej povezovala le vzhodni in za-hodni del Pariza s predmest-ji. Zdan je prega podaljšana od trga Etienne do postaje Au-ber.

Nova postaja je arhitekton-ska mojstrovina. Dolga je 235 metrov, razdeljena v tri etaže, vanjo pa vodi 73 po-mičnih stopnišč, 4 pomični hodniki in 4 km hodnikov. Ob koncih se bo skozi novo postajo prehalo po 100.000 potnikov na uro. A. NOVAK

»Bihiž« v Zambiji
LUSAKA, 18. nov. (AP) — Zvezni sekretar za narodno obrambo general armade Ni-kola Ljubičić je prispej v Lu-sako.

Ljubičić bo v Zambiji ostal nekaj dni.

Borci iz vse Evrope

Na I. vseevropskem zbu-roborcu je zastopanih nad 90 organizacij

RIM, 18. nov. (Tanjug) — Tukaj se je začelo prvo vse-evropsko zborovanje bivših borcev, članov odporiških gibanj in žrtv vojne iz 19. evropskih držav. Zastopanih je kakih 80 državnih in čez 10 mednarodnih organizacij. »Navzoči delegati so zastop-niki nepreglednega sveta pre-živelih, v katerih je trplje-nje včasih zapustilo trajne sledove. Mi, ki smo preživeli krvave pokole, ki so terjali življenje 80 milijonov ljudi, se želimo za zmeraj zavaro-vati pred tem, da bi se kaj takega ponovilo.« je dejal ge-talski sekretar zveznega od-bora ZZB NOV Jugoslavije Branko Golović v uvodnem referatu, ki je bil zaupan ju-goslovanski borbevska orga-nizaciji kot eni od pobudnic tega zborovanja.

bonboni VISOKI vodijo v kvaliteti

SONCE
vreme 07.00
zrastle 16.23

LUNA
vreme 08.47
zrastle 16.33

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 19. november 1971 ob 0, 7. uri

Vreme in temperatura 18. novembra 1971

kraj	vreme ob 7. uri	stopinj	vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	oblačno	4	oblačno	6
Planica	poloblačno	0	poloblačno	7
Brnik	oblačno	3	oblačno	5
Maribor	poloblačno	4	oblačno	7
Sl. Gradec	oblačno	2	oblačno	9
Celje	oblačno	3	oblačno	6
Vrbov mesto	oblačno	5	oblačno	6
Koper	oblačno	10	oblačno	13
Reka	oblačno	12	oblačno	14
Ptuj	jasno	13	oblačno	14
Hvar	poloblačno	12	oblačno	13
Dubrovnik	poloblačno	8	poloblačno	13
Zagreb	oblačno	5	oblačno	8
Beograd	oblačno	6	oblačno	10
Sarajevo	jasno	0	oblačno	8
Titograd	poloblačno	3	oblačno	10
Cetinje	oblačno	2	poloblačno	12
Gradec	oblačno	3	poloblačno	7
Dunaj	debuje	3	debuje	6
Beneška	jasno	4	debuje	6
Milano	—	—	poloblačno	8
Genova	—	—	oblačno	16
Atina	debuje	6	oblačno	9
Zürich	—	—	oblačno	9
Rim	poloblačno	8	debuje	14
Pariz	oblačno	10	oblačno	11
Berlin	debuje	1	debuje	7
Stockholm	jasno	8	oblačno	4
Moskva	oblačno	0	oblačno	1

Napoved:

SLOVENIJA
Pretežno oblačno bo, jutri vmes padavine. Temperature bodo od 4 do 9, v Primorju 13.

IZGLEDI VREMENA ZA SOBOTO
Se bo oblačno s padavinami.

JUGOSLAVIJA
Drugod po državi bo pretežno oblačno, v severnih krajih vmes padavine.

VREMENSKA SLIKA
Nad srednjo Evropo nastaja območje nizkega zračnega pritiska. Frontalne motnje so zajele kraje severno od Alp in bodo že jutri vplivale na vreme pri nas. Za njimi bo nad Alpe doteka hladnejši zrak.

- SOBOTNA PRILOGA**
- France Jeras
KDAJ BODO SAMI
LOVILI RIBE?
Zaostajanje manj razvitih
- Zeljko Malnar
OTROCI, KI UMIRAJO
BREZ JOKA
Med begunci iz
Vzhodnega Pakistana
- Dr. Mara Bešter
OBLIKUJMO
KOLEKTIVNI TRG
STORITEV
DRUŽBENIH SLUŽB
Ekonomika
- Jože Horvat
DR. ANTON OCVRKE
Portret tedna
- Janez Stanič
ALBANSKA PODOBA
SOCIALIZMA
Pri naših sosedih
- Josip Zdešar
INVENTURA BREZ
POROČILA
Po škofovski sinodi
v Rimu
- Vasja Predan
KULTURNO IN
PRIJATELJSKO
Mariborska Drama v
Gottwaldovu
- Albina Podbevšek
ZALOSTNI
REKORDERJI
Samomorji v SR
Sloveniji

ZA KONEC TEDNA

RDEČA OBLA, NA VRSTI SI!

Dr. Fran Dominko o vesoljski plovbi Marinerja 9, o njegovih nalogah in Marsovih ugankah

Ni še prav minila NLP razlika, že nam sosed Mars polni glave. Drži pa že, da drugače kot krokniki. O tem, kaj bodo prinesle raziskave Marinerja 9, ki kroži okoli rdečega planeta, nam je pripovedoval dr. Fran Dominko, ki predava astronomijo na ljubljanski univerzi.

■ Najprej, zakaj so podelili rdečemu planetu ime boga vojne?

■ Tako Babilonci kot Grki, vsi so ga klicali s tem imenom. Najbrž zato, ker je rdečast, morda tudi zato, ker so si kaj pripisovali. Pogledajte Venero, planet je bil krščen po boginji lepote. Nekateri pravijo, da zato, ker se skriva za oblaki, sramešljivo kot ženska.

skrivnosti nad 130 m

■ Katere ugankne Marsa bo razvozal sadnji Mariner?

■ Mariner 9 bo prvi umetni satelit Marsa in bo daljal podatke iz oddaljenosti 1300 km o podobenstvih predmetov, ki bodo imeli premer 130 metrov. Predsednik pa bo morda raziskati ali so polarne kapice iz navadnega ledu ali pa iz suhega, ki nastane iz ogljikovega dioksida. Aparature bodo izmerile lokalno temperaturo. Že so našli kraj, ki je imel za 10 stopinj večjo temperaturo od okolice. Doslej so se še porajali dvomi, ali so viharji, ki so jih opazili že prej, res peščeni. Pokazalo se je, da gre resnično za prašne delce silikatov. Potem je tu še topografija Marsa, pomembna posebej za sovjetske sonde, ki bodo brskale na Marsu pristale.

žarkom navkljub

■ Kaj pa življenje?

■ Že prej so s spektrometrom dognali, da predirajo skozi Marsovo atmosfero ultravijoličasti žarki z veliko večjo močjo kot na Zemlji. Ti žarki uničujejo živo tkivo. Zato so se spraševali, če je sploh mogoče celo življenje v najbolj primitivni obliki. Optimisti so bili tisti, ki so v laboratorijskih simuliranih pogojih, kakršni so na Marsu in dokazali, da celo takrat nastajajo organske spojine, ki tvorijo osnovne skupine v molekulah beljakovin. Te pa so, kot vemo, nosilke življenjskih pojavov.

■ Kaj pravite vi, je življenje tam gori?

■ Jaz mislim, da je. Voda je najbrž v drugi obliki. Še za Luno bi si upal kaj takšnega trditi, samo da je voda v drugi obliki, v njeni notranjosti vsaj. Samo pogledimo, celo v nafti, ki so jo na črpali iz globin 2000 m, so odkrili bakterije.

preširoko za možgane

■ Kako pa je s kanali na Marsu, so ostanek civilizacije ali ne?

■ Tudi o teh nam bo pripovedoval Mariner. Kolikor zdaj vemo, gre za tektonske vdorine, široke od 20 do 100 kilometrov in težko bi rekli, da je to naredila kakšna civilizacija. Ampak...

■ Za enega od marsovih satelitov, Fobos, trdijo, da je votel in celo, da naj bi bil umetni satelit?

■ Če gledamo z Zemljo in iz njegovega gibanja izračunamo njegovo prostornino, računamo, da je Fobos tako redek, da mora biti edino votel. Zato smo pridobili to domnevo, da so Marsovci izstrelili umetni satelit. Ne morem reči, da to ni res. Problem se odpira...

drag obisk

■ Kdaj bo prvi človek stopil na Mars?

■ Še presneto dolgo ne. Prvič zato, ker morajo tako Rusi kot Američani ugotoviti, kako slabo brezžičnost deluje na človeka. Potem so tu še veliki stroški takšnega podviga. In sploh, zakaj bi nosili s seboj hrano za tri ljudi in končno prostora, ko pa lahko aparature veliko ugotovijo? Že res, govoriti ne morejo kot človek. Sploh pa, Mariner bo prinesel še nekaj: videli bomo, kaj je videz, kaj stvarnost.

■ Polet na Mars traja šest mesecev, nazaj prav toliko. Zakaj ne bi poleta skrajšali tako, da bi dodajali hitrost?

■ Ne gre tako enostavno. To so računi. Izgubili bi gorivo, ko bi hitrost povečevali, pa spet potem, ko bi jo bilo treba veliko bolj zmanjšati, ko bi prišli v Marsovo težnost.

refleks na zemljo

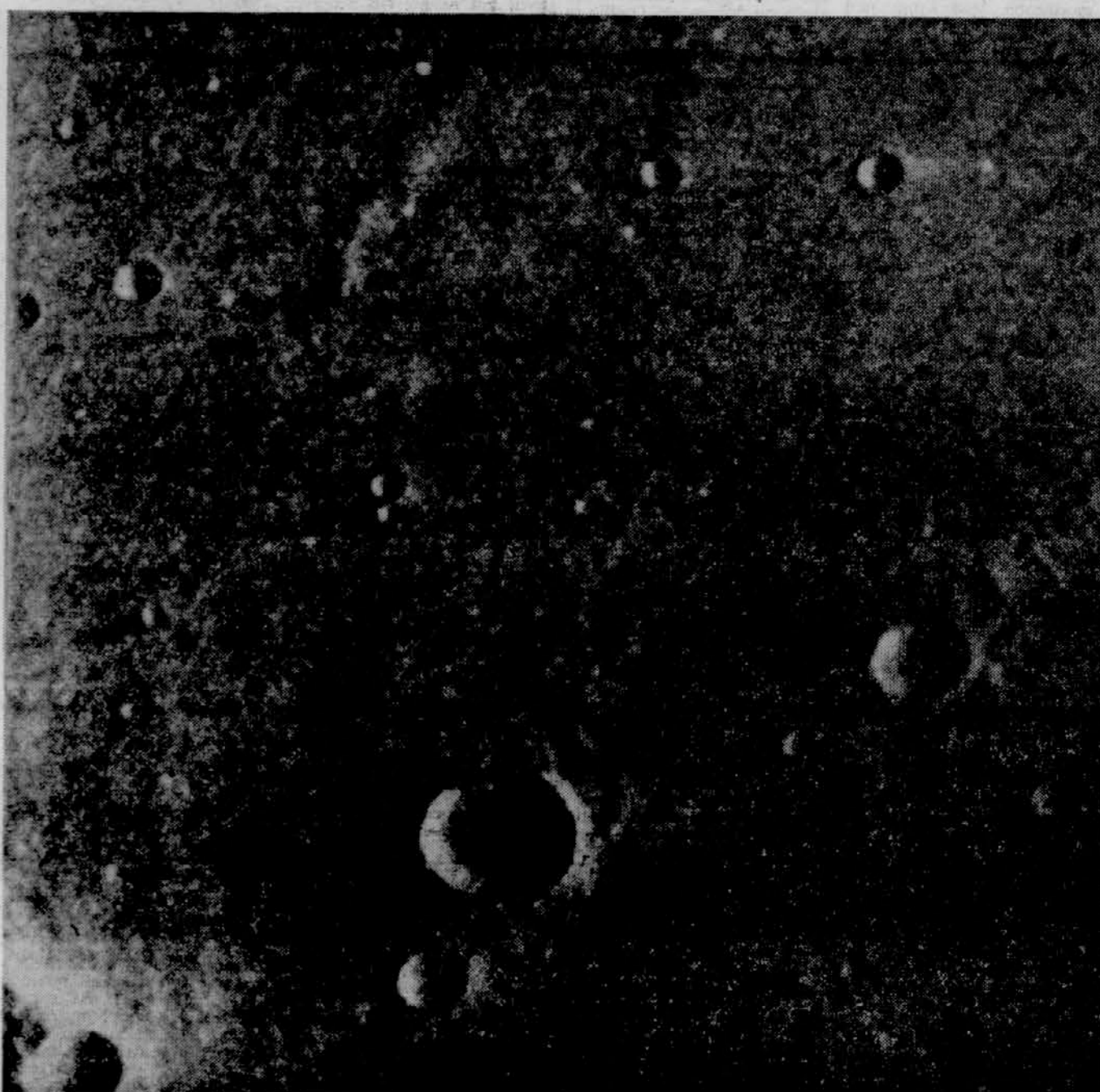
■ Kaj bodo raziskave Marsa prinesle?

■ Predvsem se mi zdi važno, da bomo iz raziskav drugih planetov spoznali, kako je s pojavi na Zemlji. In koliko nam še manjka, da uničimo. Kar imamo, vodo, zrak. Spominjam se, da je nekdo izračunal, da bi 700 Concordov naenkrat v zraku uničilo našo atmosfero. Že, morda bi jih bilo treba 3000, 5000. Samo, nekaj na tem je.

MILJA REPOVZ

PISANI PETEK

Rdeča, peščena obala neznank

DEŽEK

V Sloveniji se je v minulo soboto ponovno ustalilo suho in precej sončno vreme. Temperature pa so bile vse do torka še med dolgotrajnim povprečjem za te dni, le v gorskem svetu je bilo prehladno vreme in na Kredarici je še pol metra debela snežna odeja. V drugi polovici tedna so temperature povsod po Sloveniji dosegle povprečne vrednosti za ta čas.

V mesecu novembru in decembru se v nižinah po Sloveniji pogosto pojavljajo megla, ki se lahko zadrži ponekod tudi ves dan. Največ megle je bilo v ljubljanski kotlini. V povprečju je bilo v Ljubljani zabeleženih: v novembru 15, v decembru pa 19 dni z meglo. Vendar so celodnevne megle znatno redkeje, kadar pa nastanejo

se lahko megla v Ljubljani zadrži tudi po 6 dni skupaj, medtem ko istočasno prevladuje na Primorju in v gorskem svetu sončno in sorazmerno toplo poznojesensko vreme. Najhuja megla je bila zabeležena v Ljubljani v novembru 1950 leta. Takrat se v središču mesta ni videlo niti meter daleč. Megla pa je v zimskem času pogosto v obmorskih krajih. Pravimo ji »morja privedena megla« in je torej po nastanku razlika od kotlinke megle. Statistični podatki prikazujejo celo to zanimivost, da v tistih dneh, ko je megla v Kopru, ni megle v Ljubljani.

VETRICA

V drugi polovici tega tedna so hladne zračne mase zalele severno polovico Evrope. Nad zahodno Evropo nastajajo valovi frontalnih mnenj, ki bodo ob koncu tedna vplivali tudi na vreme pri nas. Za njimi bo del omenjenega hladnega zraka zjel tudi kraje južno od Alp.

Ob koncu tedna lahko pričakujemo poslabšanje vremena, vmes tudi padavine in postopoma bo hladneje. V gorskem svetu bo tudi snežilo, vendar zaenkrat še ne kaže, da bi sneg zapadel tudi v nižinskih krajih.

temperature od 11. do 17. novembra 1971

LJUBLJANA				MARIBOR				KOPER				KREDARICA				
dan	t	T	TS	DP	t	T	TS	DP	t	T	TS	DP	t	T	TS	DP
11.	8	12	10,0	5,3	9	10	9,5	5,1	11	17	14,0	10,5	-4	-1	-2,5	-3,5
12.	8	11	9,5	5,2	8	10	9,0	4,9	10	17	13,5	10,4	-5	-5	-3,0	-3,6
13.	7	9	8,5	5,0	5	6	5,5	4,7	10	15	12,5	10,3	-6	-2	-4,0	-3,7
14.	5	8	6,5	4,8	4	4	7,0	4,4	8	14	11,0	10,2	-10	-8	-5,0	-4,0
15.	2	11	6,5	4,7	2	12	7,0	4,6	7	14	10,5	10,3	-12	-4	-6,0	-3,8
16.	0	10	5,0	4,6	-1	11	5,0	4,2	4	13	8,5	10,1	-14	-4	-6,0	-4,1
17.	-1	9	4,0	4,4	0	9	4,5	4,1	6	12	9,0	10,0	-6	-3	-4,5	-4,2

BOG VOJNE PLEŠE ZODIAK

Kako se Mars obnaša v astrologiji?

Astrološka teorija opaža skladne odnose sončnega sistema: planete deli na zunanje in notranje. Mars spada med zadnje in je zanj značilna ekscentrična krožnica. Je majhen, rdeč in daje močne žarke. Tako ognjen, neposlušen v prostoru deluje tudi v horoskopih: dnevni znak Marsa je oven, nočni pa škorpion. Mars v ovnu povečuje impulzivnost, aktivnost, medtem ko daje v znaku škorpiona pritrjeno energijo, ironijo, maščevalnost. Dobre oznake Marsa: impulz, moč, morala, zdravje, tehnika, moški seks; slabe so sadizem, kreganje in razprijte, nasilje, nesreče, spopadi. Ognjeni Mars ima vse značilnosti moškega zodiaka.

■ bolezn: hitre in visoke temperature, mrzlica, neurgije, poškodbe, akutne bolezni, včasih ledvice;

■ ljubezen: želja za vzemirljivostmi, strast in ljubsumnje, godi mu odobravanje;

■ žena-oven: elegantna, živahni gibi, vpadljiva, vzemirljiva, vendarle je nanjo težko vplivati.

nočni mars v škorpionu

■ čustva: globoka občutljivost na kritiko in izziv, pomešani sta energija in fantazija;

■ intelekt: svojevrsten, smelost stališč, velika mera samozaupanja (včasih samozaupanje igra);

■ temperament: navzven flegmatik, znotraj kolerik;

■ bolezn: bolezn s temperaturo, bolezn seksualnih organov, infekcije, oči, možgani, ledvice;

■ ljubezen: premočna strast, sunkovito prelomi ljubezen, magnetičen tip, težko mu je ugoditi;

■ žena-škorpion: pogumna in prebrisana, čuden temperament — strast ali prezir, privlačen pogled in glas.

MARSOV KARTON

Četrty planet Sončnega sistema — Mars — je od Sonca oddaljen od 207 do 240 milijonov kilometrov, njegova oddaljenost od Zemlje pa se giblje od 55 do 377 milijonov km. Krožno pot okrog Sonca naredi Mars v 687 dneh. Linaren premer ognjenega planeta je 6840 km, Marsova masa pa je komaj devetina Zemljine. Temperatura Marsove površine je samo -15°C; temperaturne razlike med dnevno in nočno stranjo ob Sončnem zenitu so ostre: +13 stopinj C in -85 stopinj C. Marsova satelita sta Fobos (razdalja od matičnega planeta je 9370 km, premer 60 km) in Deimos (razdalja 23.460 km in premer 12 km).

dnevni mars v ovnu

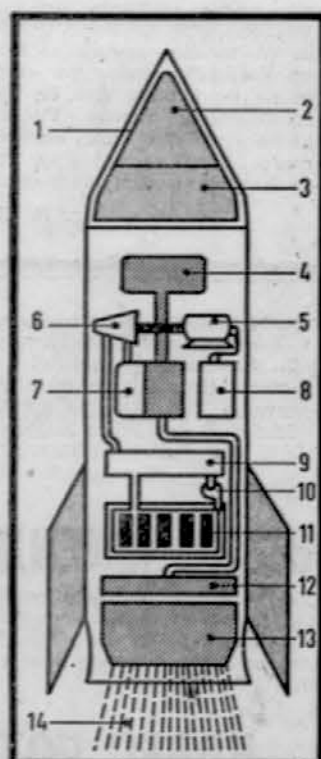
■ čustva: močna in ognjena, hitra razburjenost, težka kontrola nad njimi;

■ intelekt: enostransko usmerjen, fanatik resnice;

■ temperament: koleričen;

HITRO PROTI VOTLEMU STRAHU!

MARS IN NJEGOVI LUNI FOBOS TER DEIMOS MORDA HRANIJO SKRIVNOST IZGINULE CIVILIZACIJE - VESOLJE JE ŽIVO - TJA BI RAZISKOVALCE PONESLI NEVIDNI TAHIONI

Nuklearno-ionska raketa bi na Mars potovala 240 dni, tam počakala dve leti in se 240 dni vracala. 1. Ščit proti žarčenju. Prostor za posadko. 3. Oprema in shrambe. 4. Rezervoar za gorivo. 5. Generator. 6. Turbina. 7. Kondenzator. 8. Turbina. 9. Električni distributer. 9. Bojler. 10. Črpalka. 11. Nuklearni reaktor. 12. Jontizator. 13. Jontski pospeševalnik.

Mars je četrti planet našega sončnega sistema. Od Sonca je edenipolkrat bolj oddaljen kot Zemlja in leti po svoji orbiti počasneje. Zato traja njegova pot okoli Sonca, to je njegovo sletosko, skoraj dve naši leti. Vsaki dve leti se približa Marsu naši Zemlji na svojo najbližjo razdaljo, povprečno dvakrat bližje kot Sonce. V času takih bližin do nas postane Mars za nekaj tednov ena najsvetlejših zvezd neba in bje v oči s svojo rdečo barvo.

Mars je manjši od Zemlje, njegov premer je približno enak polovici zemeljskega premera. Na njem so opazne pege kakor na Luni. Te pege ne menjajo svoje podobe, pač po se ves čas premikajo po disku planeta. To pomeni, da se Mars vrti okoli svoje osi kakor Zemlja. Čas enega obraza okoli osi (to sta Marsova dan in noč) je le za 40 minut daljši kakor na Zemlji. Tudi os vrtenja je skoraj prav tako nagnjena kot zemeljska, zato mora biti na njem mena letnih časov podobna naši; samo da traja tam vsak letni čas skoraj dvakrat tako dolgo kot na Zemlji.

izmenični kapi

V teleskopu je zdaj videti, da zdaj na severni zdaj na južni polobli Marsa res nastopa zdaj zima zdaj poletje. V onih pokrajinah Marsa, ki morajo biti najbolj mrzle, sta opazni dve beli pegi, ena nasproti drugi: ena okoli se-

vernega tečaja, druga okoli južnega. Ti pegi se izmenoma večata in manjšata. Kadar je na severni polobli zima, tedaj raste severna polarna pega, južna pa se manjša in končno popolnoma izgine. Tam je v tem času poletje. Če nekaj časa pričena severna pega izgine, to pomeni, da je na severni polobli nastopila pomlad, na južni polobli je tedaj jesen in polarna pega tam raste.

tekoče zaloge

Ti zanimivi pojavi dokazujejo, da je na Marsu voda. Beli pegi okoli tečaja sta sneg in led, pa tudi kopice oblakov. Te jeseni naraščajo in se pozimi tajajo. Če bi osi kakor Zemlja. Čas enega obraza okoli osi (to sta Marsova dan in noč) je le za 40 minut daljši kakor na Zemlji. Tudi os vrtenja je skoraj prav tako nagnjena kot zemeljska, zato mora biti na njem mena letnih časov podobna naši; samo da traja tam vsak letni čas skoraj dvakrat tako dolgo kot na Zemlji.

Temne pege na površju Marsa so prej imeli za morja. Zdaj pa vemo, da na Marsu ni morij, niti večjih jezer ne. Rdečastorumeni površje planeta je od Sonca izžgana kamenita puščava, temne pege pa so bolj vlažna mesta, pokrita morda z rastlinstvom. Če je na Marsu

voda, tedaj mora biti tam tudi zrak. kajti v brezračnem prostoru bi voda takoj vsa izhlapela. Res je na Marsu atmosfera, toda niti daleč ne tako gosta kot na Zemlji. Razen tega je tudi mnogo bolj suha; v nji je mnogo manj vodnih hlapov. To dokazujejo tudi oblaki, ki se na Marsu pojavljajo le zelo redko. Mogoče jih je opaziti v teleskopu v obliki majhnih belih pegic, ki plavajo po površju planeta.

pomanjkanje kisika

V Marsovi atmosferi je kisik, toda približno tisočkrat manj kakor v naši atmosferi. Temperatura na površju Marsa znaša podnevi do 10 stopinj C, ko pa nastopi noč, tedaj pade pozimi in poleti temperatura zelo hitro do -70°C. Tak mraz je na Zemlji celo v polarnih pokrajinah zelo redek. Zato je podnebje na Marsu neprimerno za zemeljske živali in rastline. Če so tam živa bitja, se morajo razlikovati od zemeljskih.

Okoli Marsa krožita dve sopremljenici, dve majhni luni Fobos in Deimos (grško: strah in groza) vsaka s premerom, ki ni večji kakor 10 do 20 km. Ti dve sta zelo blizu svojega planeta. Blizja izmed njiju je šestdesetkrat bližja Marsu kakor naša Luna Zemlji in obkroži Mars v sedmih urah in pol. Kljub bližini dobiava Mars od svojih majhnih sopremljenic mnogo manj svetlobe kakor mi od naše Lune.

zapuščena utrdba v orbiti

Marsovi luni so poznali že prej, preden jih je odkril ameriški astronom Hall v letu 1877. Kepler je že leta 1610 domneval, da ima Mars dva spremljevalca. Ta dva satelita sta najnenavadnejši in najmanjši luni v našem sončnem sistemu: vrtita se po skoraj pravilnem krogu nad Marsovim ekvatorjem. To sta edini luni doslej v našem sestavu, ki hitreje obkrožata svoj matični planet, kakor pa se leta vrti okoli svoje osi. Dolgotrajne meritve so pokazale, da mora biti Fobos votel in votla luna ne more biti naravna. Torej Fobos je po vsej verjetnosti umeten satelit. Kroženje Fobosa ni v nobenem razmerju z njegovo navidezno maso, ampak so njegove krožnice značilne za votla telesa. Fosbosov pospesk pa je enak bosov pospesu, ki se pojavlja pri naših umetnih satelitih. Mnenje uglednih znanstvenikov je, da je bila nekoč na Marsu zelo razvita civilizacija. Zakaj je danes ni več? Ali so si razumna bitja na Marsu morala poiskati nov življenjski prostor? Ali se je nozel del Marsovega prebivalstva rešiti na kak sosednji planet? Marsova atmosfera je namreč zelo hitro zgubljala kisik.

svojeglava venera

Dr. Emanuel Velikovskij pravi, da je neki velikanski komet trčil z Marsom in je zaradi tega trčenja nastala Venera. Ta teorija je sedaj

potrjena s podatki, ki jih je poslal Mariner II. Venera ima visoko površinsko temperaturo ter oblake iz ogljikovega vodik in se vrti nepravilno. Venera je edini planet, ki se vrti nazaj, torej edini planet, ki se ne drži pravil našega sončnega sistema.

Ce je bila nekoč na Marsu zelo razvita civilizacija, zakaj ne bi bile civilizacije tudi na drugih planetih naše galaksije, kakor tudi na drugih galaksijah?

50 milijonov človeštev

Najnovejša štetja pripisujejo naši galaksiji 100 milijard zvezd stalnic. Ne da bi uporabili utopična števila in upoštevali tuje galaksije, smemo domnevati, da je samo blizu Zemlje 18.000 planetov, ki imajo našemu planetu podobne življenjske pogoje. Ako pa upoštevamo enačbo Green-Banka

$(N = R \cdot f \cdot n \cdot i \cdot p \cdot l \cdot c)$ je samo v naši galaksiji 50 milijonov različnih civilizacij, ki poskušajo stopiti v stik z nami ali pa čakajo na znamenja z drugih planetov.

Kako pa naj dokazemo življenje v vesolju še preden smo tam bili? Imamo statistike in prenašanje, ki odločno potrjujejo življenje zunaj Zemlje. Dokazano je, da so v vesolju trosi in bakterije. Polnoma samoumevno se nam zdi, da v neskončnih daljavah vesolja ne živijo samo rastline in živali, ampak tudi razumna živa bitja. Odkrivanje takega življenja je

matematika sili iz obrazcev

Nekaterim se zdi vse nemogoče, ker so se zmeraj ujeti v stare miselne okvire. Meni se pa zdi, da je povsem mogoče in zato moramo zastarele metode zamenjati z novimi. Z matematičnimi obrazci lahko vse to natančno izračunamo. Naj na videz še tako neverjetno, ni potrebno, da v te izračune verjamemo: izračuni so dokazani!

Ostreti se moramo svojih predstav o zemeljskem času. S hitrostjo in energijo je mogoče čas svojvoljno uravnati.

Dvomisljci menijo, da sodi hitrost, ki je večja od 300.000 km v sekundi, v področje utopije, kajti Einstein naj bi dokazal, da je svetlobna hitrost absolutna meja pospeškov.

Kaj pravi k temu teorija o tahionih (gr. tahys = hiter)? Po Einstejevi relativnosti teoriji narašča masa nekega telesa v razmerju z njegovim pospeškom. Masa (energija), ki bi dosegla svetlobno hitrost, bi postala neskončno velika. Vendar pa je neko dopolnilo k Einstejevi masi, namreč delci: ki se neskončno hi-

nadprostor ima svojo uro

Tahioni so milijardkrat hitrejši od svetlobe, vendar zginejo, če se jim hitrost zniža na svetlobno hitrost ali pod njo. Prav tako kot je bila relativistična teorija desetletja samo matematično dokazljiva, tudi tahionov danes še ni mogoče dokazati s poskusom, temveč le z matematičnim izračunom.

Ce bi se posrečilo umetno izdelati tahione ali, če bi jih mogli ustvariti, tedaj bi jih lahko uporabili kot pogonsko silo za vesoljske ladje. Vesoljsko letalo bi morali najprej s fotonskim motorjem spraviti na svetlobno hitrost. Ko bi ta hitrost bila dosežena, bi računalski vklopil tahionski pogonski motor. Kadar bi letalo premagalo svetlobno hitrost, bi zapustilo takojšnovo novani Einstejevo prostor in priletelo v prostor višjega reda, ki ga danes še ne poznamo. V tej vesoljski ladji bi dejavnik časa potekal brez pomena.

K. P. Stanjukič, član komisije za medplanetarni promet pri akademiji znanosti v SSSR, načrtuje vesoljsko sondo, ki jo bo poganjala antimaterija. Tak raket je mogoče dati toliko večji pospešek, kolikor hitreje izstopajo delci iz nje. Hitrosti, ki bi jih bilo mogoče tako doseči, so veličanske. V nekaj letih bi prišli do najbolj oddaljenih zvezd. Po 21. letih

zamajana brezbriznost

Ti preračuni nimajo pravič skupnega z utopijo. Stanjukič je preveril v laboratoriju računski obrazec. Lahko pa ga preveri vsakdo, ki zna delati z logaritmskimi tabelami.

Mi, krona stvarstva, smo porabili 400.000 let, da smo dosegli današnji položaj in današnje postavke. Čas je, da z odkritji v neskončnem neraziskanem vesolju spoznamo svojo neznanost. Kako preprosto sodimo o našem preteklem življenju! Vse se nam dozdeva tako naravno in samo ob sebi umljivo, da postajamo z vsakim dnem bolj topi, brezbrizni in nedovzeti za marsikaj, kar bi se nam pri točnem opazovanju pokazalo v čisto drugačni luči in kar bi nam obenem dalo jasno sodb o marsičem neznanem. Toda življenje s svojim enakomernim tikkanjem nas uspa kot tistega, ki gleda v igro morskikh valov.

JOZE SKODNIK

Če je na dan Katarine
mežavo, bo ves prosi-
nec mrčavo

NEKOČ JE BILO...

19. NOVEMBER
1770 — rojen najpomembnejši danski kipar Bertel Thorvaldsen
1808 — rojen Janez Bleiweis — Trsteniški, urednik Novic in narodni buditelj
1828 — umrl avstrijski skladatelj Franc Schubert, eden največjih in najbolj univerzalnih skladateljev romantične dobe
1813 — rojen slovenski jezikoslovec Franc Miklošič, utemeljitelj novejšje slavistike

20. NOVEMBER
1858 — rojena švedska pisateljica Selma Lagerlöf, Nobelova nagajenka leta 1909 («Gösta Berlinga»)
1894 — umrl ruski skladatelj Anton Grigorjevič Rubinstein, eden najznamenitjših klavirskih virtuozov svojega časa

21. NOVEMBER
1694 — rojen Voltaire (s pravim imenom Francois-Marie Arouet), eden najvplivnejših in najduhovitejših francoskih pisateljev in mislecev
1811 — umrl (samomor) nemški pisatelj in dramatik Heinrich von Kleist («Razbiti vrč»)
1916 — umrl avstro-ogrski cesar Franc Jožef I., ki je vladal 68 let

22. NOVEMBER
1398 — umrl Adam Bohorič, prvi slovenski slovničar
1869 — rojen francoski pisatelj André Gide, Nobelov nagajenec leta 1947 («Vatikanske ječe»)
1890 — rojen francoski general in kasnejši predsednik Charles de Gaulle, ena najmarkantnejših osebnosti zadnjih desetletij
1913 — rojen najpomembnejši sodobni angleški skladatelj Benjamin Britten
1963 — v Dallasu ubit predsednik ZDA John F. Kennedy

23. NOVEMBER
1747 — rojen Ziga Zois, mecen slovenskega preporodnega gibanja
1852 — rojen slovenski pisatelj Franjo Maselj-Podimbarški, znan predvsem po romanu «Gospodin Franjo»
1876 — rojen španski skladatelj Manuel de Falla, ki je v svojih delih uspešno družil špansko folkloro z impresionistično kompozicijsko tehniko

24. NOVEMBER
1833 — rojen srbski pesnik Jovan Jovanović-Zmaj, ki se je posebno priljubil otrokom
1864 — rojen francoski slikar Henri de Toulouse-Lautrec, med drugim tvorec modernega umetniškega plakata
1906 — umrl slovenski pesnik Simon Gregorčič, «goriški slavček»

25. NOVEMBER
1562 — rojen izredno plodovit španski dramatik Lope de Vega Carpio; nekatera njegova dela so še danes na repertoarju
1914 — umrl slovenski skladatelj Davorin Jenko, avtor h. mne «Naprej zastave Slave»
1923 — umrl slovenski pesnik, pisatelj in literarni kritik Josip Stritar, vodilna slovenska literarna osebnost pod konec 19. stoletja

KLIMATOLOG NAJBO NA PRESTOLU!

Medsebojni odnosi v podjetjih so za uspeh pomembnejši od dohodkov

Medsebojni odnos v delovnem kolektivu imajo za posameznika enako velik pomen (če ne še večji), kot ga imajo višina osebnega dohodka in ostali materialni pogoji. Človek preživi na poslu več kot polovico svojega socialno aktivnega dneva. Če od preostalega časa odbijemo še čas, ki ga človek potrebuje za počitek in čas, ki ga porabi za čisto individualna opravila, postane razumljivo, da skuša posameznik prav v delovnem kolektivu zadovoljevati vrsto svojih čisto socialnih motivov.

slovo prepiru

Posameznik izbira delovno organizacijo, kjer bi se želel zaposliti prvenstveno glede na višino osebnega dohodka, ki ga bo dobival in glede na naravo dela, ki ga bo moral opravljati. Razlogi, vsled katerih zapuščajo svojo delovno organizacijo, pa so večinoma neustreznost medsebojnih odnosov (trenja med sodelavci in konflikti s predstavitelji). Drugače povedano: poznamo mnogo primerov, ko posameznik noče zapustiti podjetja navzlic temu, da mu drugod ponujajo boljše osebne dohodek zato, ker se v tem kolektivu dobro počuti, ker ima dobre prijatelje ali sodelavce oziroma vsled bojazni, da so v nekem drugem podjetju ljudje bolj »problematični«.

prijatelji delajo bolje

Pomena medsebojnih odnosov v kolektivu ne kaže zamegovati, saj tudi vrsta novejših socioloških proučevanj potrjuje, da ljudje zadovoljujejo večino svojih socialnih težav in potreb prav na ožjem oziroma širšem delovnem

ših socioloških proučevanj potrjuje, da ljudje zadovoljujejo večino svojih socialnih težav in potreb prav na ožjem oziroma širšem delovnem

ljubeznivost in denarnica

Po gledališki predstavi so gledalci kar drli v garderobo. Med njimi je bil tudi pisatelj Shaw. Ko so ga mladi gledalci zagledali, mu je vsak hotel pomagati obleči plašč. Shaw jim je dejal:

»Prav lepa hvala, mladi gospodje, toda nekdo mi je ob taki priložnosti izginila listnica!«

neprebrana stava

Nadobuden pisatelj je napisal prvo dramo. Po vsej sili bi rad dosegel, da bi Shaw dramo res prebral in ocenil. Poslal mu je dramo s pismom: »Prepričan sem, da moje drame še pogledali ne boste. Stavim deset funtov, da je ne boste prebrali.«

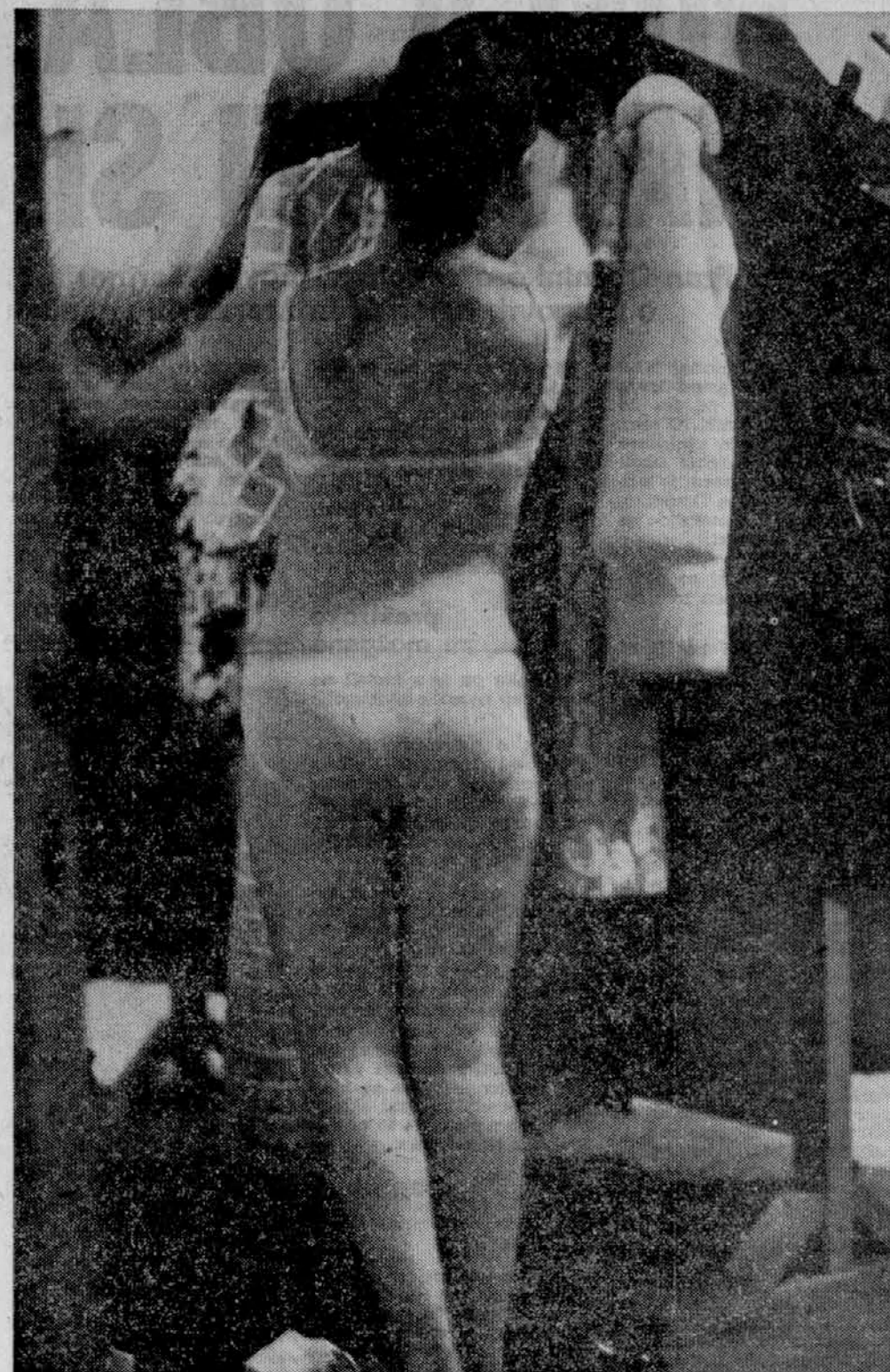
Čez nekaj dni je dobil mladenci ob Shawa vrnjen rokopis in ček za deset funtov ter sporočilo:

»Stavo ste dobili. Shaw.«

strokovnjak z napako

»Klimas v delovnem kolektivu, kot nekateri s skupnim imenom označujejo sistem medsebojnih odnosov, je torej odvisna od načina vodenja, kar pomeni, da med drugim odvisi tudi od osebnosti in značilnosti in lastnosti vodje. Poznavanje ljudi in sposobnost za ravnanje s ljudmi sta zelo pomembni karakteristiki vodje, ki pa se žal pri izboru kandidatov za vodilna delovna mesta vse premalo upoštevajo. Mnenje, da so za vodilnega delavca strokovno znanje in s tem povezane sposobnosti edino pomembne je zmotno, kar med drugim dokazujejo tudi pogosti medsebojni konflikti in niska stopnja produktivnosti tam, kjer je vodja zgolj zelo sposoben strokovnjak. Pomen človekovih socialnih potreb, ki jih lahko zadovoljujemo samo v interakciji z drugimi, je velik in zavedati se morali vseh posledic, ki nastopajo tedaj, ko je posamezniku zadovoljevanje takih potreb v delovnem okolju onemogočeno. Zatorej bi bilo nujno posvečati več pozornosti vprašanju ustreznega načina, vodenja, ki pa bi se moral oprati tudi na psihološka spoznanja.

M

Ozadje manekenskega poklica (Foto: E. Kaše)

KOZA ZADENE V ČRNO

Priljubljena kava ni nevarna, vsaj za večino ljudi, če jo uživajo zmerno

Prvotna domovina kave je Etiopija. Po pripovedovanju je kavo odkril nek pastir, ki je opazil, da so koze postale nenavadno živahne, ki so se pasle na rastlinji z imenom *k a h o u a*. Kmalu se je kava kot osvobodilni napitek razširila po vseh deželah Vzhoda, s turškimi vpadi v Evropo pa je postala priljubljena pijača tudi v naših krajih. Vendar pa se je na Zahodu povsem udomaćila šele v 17. in 18. stoletju. Danes se pri nas pripravlja kava v glavnem na tri načine: s parjenjem (francoski način), s prekuhavanjem (turška kava) ter z ekstrakcijo (npr. Nescafe). Razen tega pa se uporabljajo še različni koncentrirani ekstrakti (npr. Nescafe), v zadnjem času pa tudi na poseben način pripravljena kava brez kofeina, ki naj bi bil glavni krivec za nekatere škodljive posledice črne kave.

grenko poživilo

Učinki škodilne črne kave so vsem dobro znani in vsako dnevno uživanje. Delovanje kave pride zlasti do izraza pri utrujenih ljudeh, ker odganja utrujenost, zmanjša zaspanost, poveča sposobnost koncentracije, izrazito poveča sposobnost za intelektualno, pa tudi mislično delo. S svojim lahkim vzburjenjem možganske skorje človeka poživlja, zmanjša mu občutek lakote, po vsem telesu se mu razširi blagodejen občutek toplote zaradi širjenja žila v koži. Pojača in pospeši delovanje srca, zaradi širjenja krvnih žil pa dobi srce tudi več krvi in s tem kisika in hrane. Splošno je znano, da kava bistveno ublaži narkotičen učinek alkoholne opitosti, vendar pa ne vpliva na nivo alkohola v krvi, kot so zmotno prepričani nekateri soferji. Eksperimentalno je dokazano, da se znatno zveča toleranca organizma za kofein ob istočasnem uživanju kave in mleka.

Kofein in druge aktivne sestavine kave se hitro resorbirajo, tako da že po 15 do 30 minutah dosežemo maksimalen učinek. Na možgane deluje v prvi vrsti na skorjo možgan ter na nekatere važne življenjske centre kot so dihalni center, center za termoregulacijo ter center za regulacijo krvnega obtoka. Zaradi vpliva na dihalni center se ne

koliko pospeši in poglabi dihanje, zaradi vpliva na termoregulacijski center pa se telesna temperatura zviša za nekaj desetink stopinje. Kar se tiče učinka kave na krvni obtok in žile velja, da v glavnem širi srčne, možganske, ledvične ter kožne žile, oziroma pa žile v področju prebavnih organov, čemur lahko pripisujemo blagodejen učinek škodilne kave po obilnem kosilu. Glede učinka na srce je neopornost, da kava poveča moč srčne mišice, kar pride zlasti do izraza pri oslabelem srcu, s širjenjem srčnih žil pa tudi izboljša preskrbo srca s kisikom. Sele pri pretiranem uživanju kave se pojavijo kvarni učinki kot prehitro in neredno bitje srca.

barometer v zrnu

Glede vpliva kave na krvni pritisk opazimo pri zdravih ljudeh precej rahel padec kot pa dvig, pri znatnem krvnem pritisku pa zaželeno rahlo zvišanje. Prav tako le redko opazimo večje zvišanje pri bolnikih z visokim krvnim pritiskom.

Črna kava poveča slinjenje in izločanje solne kisline v želodcu, prav tako pa se

pojača tudi motorika želodca in črevesja, kar pri občutljivih ljudeh lahko povzroči krče v trebuhu in celo driske. Kar se tiče njenega učinka na mislično delo npr. pri fizičnih naporih in pri športu, zaenkrat še ni enotnega gledanja. Gotovo pa je, da v zmernih količinah ne škodi, ampak celo zmanjša občutek utrujenosti.

Posebno pa je važno, da po prenehanju dražilnega vpliva kave ne sledi faza večje utrujenosti ali izčrpanosti, organizma, kar sicer opazuje mo pri večini dražil. Zato večina zdravnikov priporoča zmerno uživanje kave v sportu, pri težjih fizičnih naporih ter rekonvalescentom po težjih boleznih.

hudo počasen strup

Po dolgotrajnem uživanju znatnih količin kave se lahko pojavijo znaki kronične zastrupitve in sicer: nespečnost, nepravilno in hitro bitje srca, drhtenje rok, občutek tesnobe in strahu, slabost, motnje v prebavi z menjajočimi se driskami in zaprtjem ter povečano izločanje urina. Pojav teh znakov

kava povsod

Kava v raznih jezikih: kajfej po kitajsko, kaffe po dansko in švedsko, koffie po nizozemsko, kahvi po finski, café po francosko, špansko in portugalsko, Kaffee po nemško, kaffee po grško, kavé po madžarsko, kehi po japonsko, coffea po latinsko, qehveh po perzijsko, kawa po poljsko, cafea po romunsko, kahveh po turško.

zahteva takojšnjo prekinitev pitja kave. Vendar pa nekateri prenesejo brez škode velike količine kave. Tako je nek učenjak, ki je bil vajen pitja veliko kave, pri 90 letih rekel: »Če je kava strup, potem imaj primer dokazuje, da deluje zelo počasi.«

prava mera

Za večino ljudi je uživanje kave v zmernih količinah popolnoma brez nevarnosti. Ne priporočamo pa kave ljudem z gastritisom ali rano na želodcu, nadalje bolnikom,

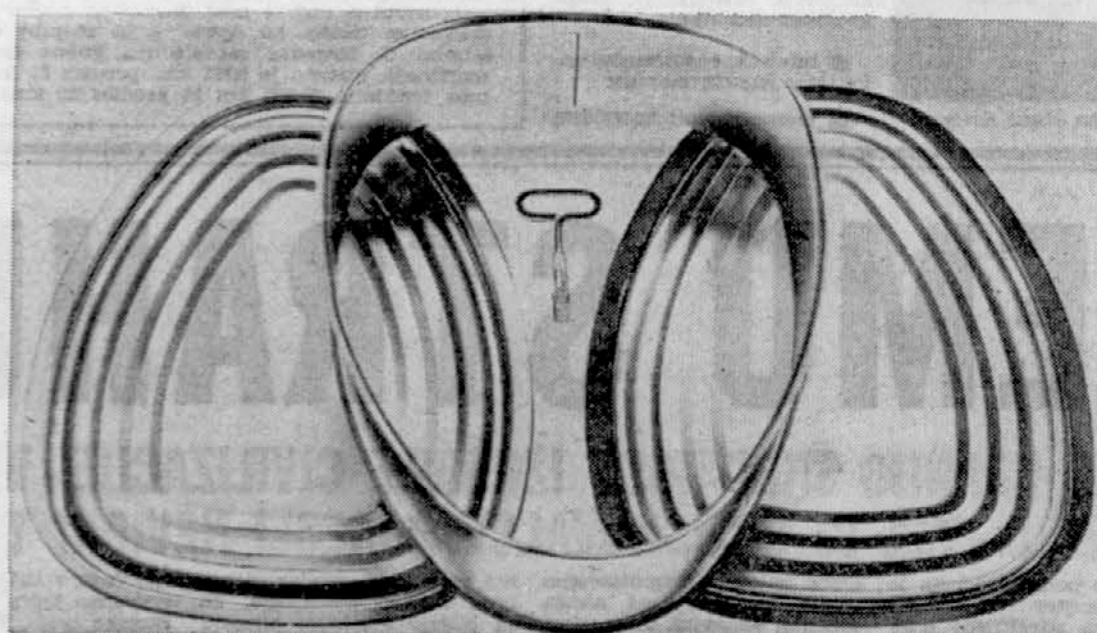
ki nagibajo h krčem, bolečinam s pretiranim delovanjem ščitnice, ljudem z zvišanim krvnim pritiskom na arteriosklerotični osnovi, pri nevarnosti kožnih bolezni, kot so ekcem in dermatitis, prav tako je treba prepovedati uživanje kave ljudem z glaukomom. Nesmiselno pa je kategorično vsem srčnim bolnikom prepovedati kavo, ker za nekatere predstavlja prava mera kave celo zdravilo.

Za večino starih ljudi je kava zelo ugoden napitek, ker jim daje občutek toplote, širi srčne in možganske žile, poveča delovanje srca, poveča mislično moč, ter jih nasploh poživlja in razvedri.

In koliko kav na dan lahko popijemo brez škode za zdravje? Ker je reagiranje na kofein od človeka do človeka različno, ne moremo postaviti nekake trdnega pravila. Vsako seba najbolje pozna in ve, koliko škodilne si lahko privoščiti, vendar pa večini ne bo škodilo dve, do štiri skodelice dnevno. Tistim, ki jih sicer rada muči nespečnost, bi odsvetovali pitje črne kave po sedmuri zvečer.

dr. R. R.

SATURNUS

Petdeset let imamo nespremenjeno ime
Petdeset let so naši izdelki najboljše kvalitete

V petdesetih letih smo postoterili obseg proizvodnje in podeseterili število zaposlenih. Danes štejemo 1800 sodelavcev. Letos bomo predelali 20.000 ton pločevine. Naša kovinska embalaža je do letošnjega leta prejela 20 najvišjih priznanj — Jugoslovanski oskar za embalažo.

1921 — 1971

Drobtinice:

STEKLO IN SPOMIN

Veliko je bilo potnikov v vlakcu Celje-Ljubljana. Mnogo nas je izstopilo na postaji Zagorje ob Savi, namenjeni na pokopališče. Bil je Dan mrtvih, da počastimo spomin na svoje drage, katerim smo hvalčili za življenje in na vse tiste, ki so tu doma in tudi na tiste, ki so po rodu Zagorjani in ga obiščejo le občasno, vedno pa na Dan mrtvih. In to najlepša dolina, obkrožena z vencem gora. Ko je bila v Toplicah steklarna, je stala poleg separacije, tam, kjer je dolina najožja ob potoku Medije. Po prvi svetovni vojni sta v njej obratovali dve peči, med zaposlenimi je bilo mnogo zavednih steklarjev. V njej je v svoji mladosti delal tudi Miha Marinko. Steklarna je bila velika. V njej je stalo po dolgem laško kar pet peči, njena značilnost je bila, da ni imela nič ograje in smo se pozimi vedno grelli ob žareči peči, mnogi popotniki brezdomci so spali v spodnjih prostorih in takrat imenovani širuknji. V tistih časih je Zagorska dolina žvela razgibano družbeno življenje, zlasti kulturno (Vesna), politično in sindikalno. To se je odražalo v stavkah in manifestacijah, posebno ob 1. maju, ko je bila nad dolino obsevana velika rdeča zastava od dimnika steklarne na sosedovo Opekovo gmajno. Ponočno je plapolala v čast prazniku dela. Leta 1923 ko so rudarji stavkali so mladi peli delavske pesmi, orožniki so jih razgurali in jih prijavili okrajnemu načelniku, ki je razvalil vse s 24-urnim zaporom. Na ta dogodek je pesnik Mile Klopčič napisal pesem Najmlajšim.

škodilna kisika

Na možgane deluje v prvi vrsti na skorjo možgan ter na nekatere važne življenjske centre kot so dihalni center, center za termoregulacijo ter center za regulacijo krvnega obtoka. Zaradi vpliva na dihalni center se ne

Leta 1923 je bila stavka vseh steklarskih delavcev Jugoslavije. Po stavki steklarna v Zagorju ni več obratovala. Steklarna je obratovala od leta 1804 do 1923, kvalificirani delavci so se preselili v steklarno Hranstnik in Paracil. Ena peč se je preselila že januarja 1927, kjer je začela obratovati nova steklarna v čudo v istem okolju Rogaske Slatine.

BENO JUGOVAR,

Rogaška Slatina

BENCINSKO MNENJE

Proti podražitvi bencina. Seveda, kje pa bodo reveži z avtomobilom in vikendi v stanju plačati višjo ceno. To vendar ne gre! Bolje, da penzionisti s 50.000 plača dražje mleko in meso, ta lažje plača, ko nima mercedesa in vikenda. Ja, ja, tak je socializem.

KONEC POTI

Nek nadebuden novopečen sofer se je odločil, da se s svojim starim flikom poda na morje. Korajža velja, je verjetno mislil, kar bo, pa bo. V dolgi koloni je polževo tezel po ridah in začel, celo pot ni avto niti enkrat zatajil. Prehitel je star opel in bil prepričan, da že vozi kot profesionalca. Zvečer je rinit v nabasano Crikvenico, parkiraj kot na izpit — takrat, peté, ko ga je napravil — sploh vratolomno dirkal. Počitnice so minile kar nenkrat. Vožnja domov ga ni več skrbel, avto je deloval odlično. Toda zataknilo se je že na Reki. Zavore so odpovedale. In kaj sedaj? Nič tako hudega, šele sedaj bodo soferske sposobnosti prišle prav do izraza. Saj je vendar še ročna, ta pa prime kot vrag! In je šlo, celo dolgo pot je srečno prevozil, doma — v garaži pa je pozabil na uporne zavore in...

N. N.

KOVINSKOPREDELOVALNA INDUSTRIJA

SLOBODA

CACAK

kadrovska komisija

razpisuje

OGLAS

za izpolnitev delovnih mest v matičnem servisu

V LJUBLJANI

- ŠEFA matičnega servisa**
višja tehniška šola — elektro ali strojna smer
višja komercialna šola
delovna praksa nad 3 leta
začetna osnova 1.537,90 dinarjev
- REFERENTA sprejema
reklamacij, blagajnik**
srednja ekonomska šola
delovna praksa nad 3 leta
začetna osnova 944,48 dinarjev
- SKLADIŠNIKA**
srednja ekonomska šola
delovna praksa nad 3 leta
začetna osnova 844,48 dinarjev
- SERVISERJA — VOZNIKA**
KV elektromehanik in opravljen voznikiški izpit
delovna praksa nad 3 leta
začetna osnova 979,15 dinarjev

Delavcem zaposlenim v servisu pripada poseben pavšal 15 odstotkov na navedeno začetno osnovo in stimulativni del odvisno od izpolnjevanja planskih nalog podjetja »Sloboda«.

Serviserju vozniku pripada razen navedenega pavšala in stimulativnega dela tudi 0,8 dinarjev po prevoženem kilometru v času reklamacij.

Oglas velja do izpolnitve delovnih mest.

Ponudbe z življenjepisom, dokazilom o strokovni izobrazbi in delovni praksi pošiljate kadrovski službi podjetja.

Nepopolnih ponudb ne bodo upoštevali. 10453

PODJETJE

PROTEKTOR-VULKAN

LJUBLJANA, Šmartinska 64

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

- SEKRETARJA PODJETJA**
(ponovni razpis)
- OBRTOVNEGA ELEKTRICARJA**
- STROJNEGA KLJUČAVNICARJA —
VZDRŽEVALCA**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.: visoka ali višja šolska izobrazba pravne, upravne ali organizacijske smeri in 2 leti prakse (za visoko šolsko izobrazbo) oziroma 4 leta prakse (za višjo šolsko izobrazbo) v kadrovsko-organizacijskih poslih. Poskusno delo traja 4 mesece.
- pod 2.: KV elektricar in 3 leta prakse v stroki
- pod 3.: KV strojni ključavničar in 2 leti prakse v stroki
- pod 2. in 3. traja poskusno delo 2 meseca.

OD za delovno mesto pod 2. in 3. je 1800 din.

Nastop člena je mogoč takoj ali po dogovoru

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema uprava podjetja 15 dni od dneva objave.

10461

Poslovni odbor

KOMUNALNO - STANOVANJSKEGA PODJETJA ILIRSKA BISTRICA

razpisuje

zaradi reekicije vodilna delovna mesta za:

- VODJO tehnične službe**
- VODJO komercialne službe**
- VODJO računovodske službe**
- VODJO splošne službe**
- VODJO stanovanjske enote**

POGOJI:

- pod 1. — gradb. inž. s 3-letno oziroma gradb. inž. I. stopnje s 5-letno, ali gradbeni tehnik s 8-letno prakso;
- pod 2. — visoka šola s 3-letno oziroma višja šola s 5-letno, ali srednja s 10-letno prakso;
- pod 4. — visoka šola upravne smeri s 3-letno, oziroma višja šola s 5-letno, ali srednja šola s 10-letno prakso;
- pod 5. — dipl. gradb. inž. s 3-letno oziroma inž. I. stopnje s 5-letno ali gradb. tehnik s 8-letno tudi zasebniki.

Poseben pogoj: poskusno delo za dobo šestih mesecev.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovni praksi sprejema splošna služba podjetja v 30 dneh od objave.

10443

GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA

razpisna komisija po 82. členu Statuta
podjetja

razpisuje

delovno mesto

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev so še naslednji posebni pogoji, da ima končano vsaj eno ali višjo šolo ekonomsko, pravne ali turistične smeri in 2-letno prakso, ali da je VK delavec gostinske ali trgovske stroke z 10 leti praktičnega dela, od tega 2 leti na vodilnih mestih.

Vloge s prilogi pošiljate na naslov podjetja — razpisna komisija — v 15 dneh po objavi tega razpisa.

10455

LIČNA PARADA

Londončanke brez ličila ne gredo na cesto

Za kontinentalne se posebej nas je kaj nenavadno in prijetno presenečenje obiskati londonske trgovine, posebno na Carnaby Streetu. Vsi nekaj prepevajo, kar je pač tisti hip na top lestevic popevk, prvo, plešejo in se veselo. Prodajalke so vsake za se živla reklama tistega, kar je za prodajno mizo. V najbolj mladi trgovini za mlade je prodajalica obvezno v maksli ali mini, saj se pri njih čenala dolžina ni uveljavila. Priredila je še vedno moderna pri njih le, če je, kar najmanj »krizersko« urejena, praviloma pa so lasje čisti in dolgi, padajoči na obraz.

Povsem drugačija je zunanja urejenost prodajalke na Regent Streetu pri eni največjih kozmetičnih hiš na svetu, pri Revlonu. Urejena je do podrobnosti, lasje so skoraj

obvezno stran iz obraza, obleka po predpisu tovarne, make up pa takšen, da kupča na vsak način pritegne, da se tudi sam odloči za prav takega. London ima za je-sensko zimsko sezono že nov način ličenja, ki je pri mladit izrazitejši, pri starejših pa isti v miljejši izvedbi. Pri tem sta najvidnejši kozmetični hiši Revlon in Mary Quant.

Osnovna značilnost je svetla, porcelanasta barva tena na obrazu. Ta je še posebej svetla za večer, ko je lahko še svetlejša, lica so pri tem od jutra do večera obvezno poudarjena z rdečo rjavim pudrom v prahu. To daje izredno svežino obrazu in je priljubljen ter dobro prodajan artikel pri mladih, prav tako pa tudi pri starejših klientkah, ki še niso pozabile dobri stari ruž za lica.

Pri dekorativni kozmetiki, ki daje akcent, to je pri ličenju oči, ustnic in nohtov, so v prvem planu intenzivni toni. Ustnice in nohti so po krajšem presledku spet ličeni v istem tonu, bolj kot je barva intenzivna in neobičajna, bolj je priljubljena. Pojavila se je nova lila barva vedno le v barvi slive ali rdeče lila, obkrajat zelo temna. Čudoviti, so novi rjavi toni: karamela in čokolada. Polnoma nova je tudi temna, črna zelena in temno modra.

Poseben pri barvah za večje, da so tako svetleče kot mat barve dovoljene, seveda, če so dovolj temne. Barva se namreč na zgornjo in spodnjo veko enakomerno, da dobimo oko obrypljeno v obliki elipse. Specialnost Londončank so umetne palčnice, brez katerega si popolnega make-upa sploh misliti ne morejo.

Londončanke brez ličila na cesti ne srečate. So pa seveda variante od malo do zelo veliko ličila na obrazu, vse odvisno od dnevnih ure, let, poklica in okolišaj. In za naše pojme zelo dobro izgledajo. Negovane in šele zatem ličene. Seveda, zjutraj jim ne manjka časa, da se uredijo, pravijo pa, da so se na make up, navadile kot na umivanje zob.

ph. MANJA PECNIK
VOVKOVA

POZABLJENE NITI SE SPET BAHAJO

Tudi zavržena volna v modi

Pri oblačenju je bila za moške, ženske in otroke že od nekdaj najhvalejnejši material volna. Za vse letne čase, ob taki in drugačni modi, vedno je znala in se zna biti nepogrešljiva zaradi svoje praktičnosti. Volnene izdelke namreč lahko podiramo in na novo pletemo, razen tega se ne mečkajo, lepo perejo in kdo bi se našteval njene sadute, ki jih končno vsi poznamo.

Prav zato sem vam danes namenila nekaj besed o volnenih oblačilih. Ne bom se sicer spuščala v kakovost in primerjavo sintetičnih in prave volne. Niti opisovala hladnih kompletov, oblek in kostimov za nežni spol, pač pa vas le spomnila na zadnji »hit« med pletenimi oziroma kvadkanimi izdelki — pulloverje in brezrokavne, »spravljen« skupaj iz najrazličnejših koncev volnenih niti v vseh možnih barvah.

Prav za vse predstavnike človeškega rodu namreč kreatorji povsod po svetu propagirajo kratke brezrokavne, tanke pulije ali puloverje z ovalnim oziroma tu in tam tudi v izrezom, spleteno iz različno obarvanih voln. Barve so za te kombinacije lahko žive in povsem kontrastne, še lepši in moder-

nejši pa so skupaj jesenski toni, ki jih najbolj propagira francoski kreator Yves Saint Laurent.

Med vzorci prevladujejo zlasti bolj ali manj široke črte in karo, nikakor pa ne gre zametavati tudi takokomponirani patch work — sestavljeni različnih vzorcev — katerega smo ponovno vzljubili še v potetni vročini.

Ta stil pulloverjev je zelo zabaven ter mladosten pa tudi sila ekonomičen, saj se tako star skosa, kakršnega bi bili včasih pripravljeno niti le za doma, lahko zagleda »hit svetla« tudi ob drugih priložnostih. In kar je najvažnejše — predvsem pa pri otrocih, ki tako hitro rastejo — tovrstni izdelki garde robe vas ne stanejo veliko, saj skoraj ni hiše oziroma gospodinjstva v njej, ki ne bi imela »spravljenih« na kupce ostankov voln, a jih morda doslej ni znala uporabiti.

Zato le na delo in če komu pletenje ne gre preveč od rok ali pa se mu zdi vsaj preprosto, je tu še kvadkanje, ki, verjemite mi, vsaj dvakrat hitreje napreduje. V naših trgovinah namreč takih izdelkov ne boste našli, pa če se še tako navdušite zanje.

ZVONKA MAKUC

LEKARNA ZA TREBUH

Konzervirane omake in sušena zelenjava

Razmah civilizacije in tempo življenja nam vsiljuje ta ekonomizirano prehrano — hrano v konzervah. Konzerve so že precej stara stvar. Dobrih sto let je že preteklo od tedaj, ko ne mermisi pri-seljenec Heinz prišel v Ameriko s proizvodnjo konzervirane hrane. Dolga tradicija, torej! Proizvodi te tovarne so se zdaj pojavili v naših trgovinah. Uvoznik zagotavlja, da je vse narejeno iz naravnih sestavin in brez umetnih dodatkov.

Lotimo se mimo propagande konzerv tudi od znotraj. Za začetek omaki: worchesteri in ideli, ki sta zelo okusni in uporabni kot samostojni omaki k toplemu mesu, ribi in kot dodatek k sirom. Lahko pa ju uporabljamo kot za-čimbi.

Za objektivno oceno vseh Heinzovih proizvodov sem prosila t. j. Steinerja, ki ima glavno besedo v kuhinji hotela Sion.

»Heinzove omake so osnovne in univerzalne, tako da jih lahko kombinirate, kolikor hočete. Pri kuhi morate paziti edino na to, da ne uničite vitaminov. V paradižnikovem ketchupu je veliko vitaminov — predvsem vitaminov C, ki se pri temperaturi 60 stopinj prične zelo hitro uničevati.«

Kdor ima bujno domišljijo in si rad izmišlja recepte sam, ima nešteto možnosti. Enako je šef sirovne kuhinje ocenil tudi izdelke Erin, ki pošilja na trg dehidrirano zelenjavo (grah, zelje, me-

šana zelenjava, fižol in krompirjeve kosmiči). Primerna je predvsem za hotelske in restavracijske kuhinje, ker je sušena na zraku in na ta način vsebuje vse hranljive vrednosti in naravno barvo. Zavzema tudi manj prostora, pri pripravi pa se prihrani veliko časa; ni je treba lupiti, rezati in prati.

Taka zelenjava je primer-na tudi za gospodinjstva, saj se tako pripravljena kuha le 8–30 minut v vreli in slani vodi. Za konec bi rada povedala še nekaj o drugih Heinzovih proizvodih. Pri nas je v trgovinah v prodaji pasulj v paradižnikovi omaki. Veliko je krompirja z majonezo — cena 4,70 din (v moji pretekli konzervi je bil na pol surov), solate in zelenjave:

korenje, krompir in grah z majonezo, ima le to prednost pred tako imenovano francosko solato, da je že pripravljena (cena 5,85 din za 425 gramov). Za hitro pripravljeno kosilo so primerne spageti v paradižnikovi omaki ali pa ravljoli, ki jih kar v konzervi za nekaj minut damo v vrelo vodo in obrok je pripravljen. Sladkosnedne živila pa si bodo na enak način pripravili zelo okusen medeni puding ali narastek.

Mnoge potrošnike pa bo verjetno motil nekoliko sladke okus predvsem pri majonezi, pa tudi pri drugih omakah. Imajo pa vsi proizvodi to prednost, da je količina v konzervah tako sestavljena, da ne povzroča prekomerne teže.

T. V.

GALA DOLŽINA

Ravno sedaj je čas večernih prireditev. In če ste povabljeni na kakikolič gala predstavo, si mirne duše omislite dolgo obleko. Vedeti pa morate, da so letos silno poudarjeni rokavi. Prav vse kar premore fantazija bo prišlo prav.

MARTA HROVATIN

STROG POUK PRI POLNI SKLEDI

Kakšna naj bi bila prehrana v civilizirani družbi?

neumni sedež

Satirik in pesnik Ben-serade se je nekako v akademiji usedel na sedež, ki je bil določen za znane pesnika Furetier. Vprilo njega je nato glasno rekel: »Zdaj pa sedim na mestu, od koder lahko povem marsikatero neumnost.«

»Le nadaljujete, se je oglašil Furetier, saj ste imenito začeli!«

zakonska mišnica

Ko se je Chaplin hotel lotiti od ene svojih žena, ga je poskušala pregovoriti in je rekla:

»Mož, ki zapusti ženo, je lopov.«

»Ze mogoče, toda s tabo ne morem več živeti!«

»Molči verdar, saj nisem jaz letala za teboj, temveč ti za menoj!«

»Vem, vem« je vzdihnil Chaplin. »Toda tudi mišja past ne leta za svojim žrtvami, a jih vseeno ujame.«

Dr. DRAZIGOST STPOKORN

javnikov pri navajanju na zdravo prehrano in zdrav način življenja.

Industrija naj bi torej dajala na trg čim večji in čim bolj pester izbor živil, polni že izgotovljene hrane ter pi-jače v skladu z našimi potrebami in fiziološkimi potrebami.

Vsi prehrabeni izdelki (živila) naj bi bili po možnosti čim bolj podobni naravni hrani (to je, razmerje hranil naj bi bilo čim bolj podobno naravni hrani).

Prehrabeni izdelki, polizdelki in pijače, naj bi bili taki, da jih lahko čim hitreje, brez kakih dolgotrajnih priprav, vključimo v naše vsakdanje obroke.

Prehrabeni izdelki morajo biti tudi ceneni, torej dostopni vsem ljudem.

DR. DRAZIGOST STPOKORN

skopi teater

MIJA ALEKSIC ni povsem zadovoljen v svojem poklicu. Zelo jasno in glasno je povedal, kje ga žuli čevlji:

»Denar, ki ga vsak me-see dobi v gledališču, bi mimogrede zaslužil, bi nosil kovčke na kaki žlezniški postaji.«

pevski premet

LIDIJA KODRIC je včasih samo pela, sedaj pa se je s skupino »Oni in ona« vneto lotila show businessa. Pravi, da mora sedaj peti čisto na drug način kot v starih časih:

»Ukvarjam se tudi z gimnastiko in baletom. Vse to sedaj sodi k mojemu petju.«

POROD KLJUB SLADKORJU

Ni nujno, da se žena, ki trpi za sladkorno boleznijo, odpove otroku.

Do nedavna je sladkorna bolezen predstavljala resen problem in tveganje, ali bo otrok rojen zdrav in normalen, je bilo vprašanje. Danes pa lahko z raznimi sredstvi dovolj utrdijo posteljico in zagotovijo normalen razvoj zarodka. Nosečnici, ki trpi za sladkorno boleznijo, natančno naravnajo, presnavljanje in zato mora biti od 4. ali 5. meseca nosečnosti pod stalno, posebno zdravniško kontrolo.

Vsem sladkorno bolnim bodočim materam začno dajati insulin, četudi so se prej zdravile s tabletami. Insulinske injekcije so sicer neprimerne, vendar pa v kritičnih situacijah zagotavljajo hitro in zanesljivo pomoč.

V 32. tednu nosečnosti pridejo pacientke v bolnišnico, kjer jih pripravijo na porod. Rodijo na posebni kliniki. Ker hočejo zdraviti izključiti vsako najmanjšo tveganje, običajno umetno povzročijo porod med 36. in 38. tednom nosečnosti.

V kolikor so se morali zakonski pari doslej zaradi sladkorne bolezni enega partnerja odpovedati lastnemu potomstvu, jim to sedaj ni več potrebno. V. P.

V. P.

PETEK

Kosilo: Jota, zdrobov prazec, mešani kompot.

Večerja: Sladka repa, za-beljen krompir sadje.

SOBOTA

Kosilo: Svinjsko meso s hrenom. Krompirjevi svački, solata.

Večerja: Skutini narastek s kruhom, čaj z limono.

NEDELJA

Kosilo: Ragu juha, pečen piščanec, krompir s peteršiljem, solata, rozinova potica, sadje.

Večerja: Obloženi kruhki, rozinova potica, kakao.

PONEDELJEK

Kosilo: Golaževa juha, ocvrt por, pražen krompir, solata.

Večerja: Testenine s sirom, solata.

TOREK

Kosilo: Segedinski golaž, polenta, sadni sok.

Večerja: Krompir v kosih, mešana solata, mleko.

SREDA

Kosilo: Fižolova juha, pečen rajželj, zelena solata s krompirjem.

Večerja: Omlete iz skutinega testa, kompot.

ČETRTEK

Kosilo: porova juha, pražen krompir s mesom in jajci, solata.

Večerja: kakavova juha s snežnimi žličniki, posipane. Količine živil v receptu so preračunane na 4 do 5 osebi!

DOBER TEK!

Pol kg svinjskega mesa, slan krompir, cel poper, lovorov list, peteršiljeva korenina, pol zelene, 1 čebula, hren.

Svinjsko meso zmešamo na kose, očistimo, oprano zelenjavo na rezance, čebulo na kolosa. Vse zalijemo z vročo vodo, osolimo, okusimo, dodamo cel poper in lovorov list in skuhamo. Mehko meso damo na kruhnik, ga obložimo z zelenjavo, polijemo z juho in posujemo z naribanim hrenom.

skutini narastek s kruhom

40 dkg starega kruha, 4 dl mleka, 2 jajci, 12 dkg sladkorja, lupina pol limone, 30 dkg jabolč, 25 dkg skute, masloca za pekat.

Rezine kruha polijemo s toplim mlekom. Posujemo z umesano rumenjak s polovico sladkorja, dodamo sesekljano dišave in kuhamo do mehkega. Na koncu dodamo še paradižnikovo mero.

pečen rajželj

1 telečji rajželj, 20 dkg kruha, majaron, limonina lupina, 3 dkg masla, 1 čebula, zelen peteršilj, tri osmine 1 mleka, 3 jaja, sol.

Kuhan ohlajen rajželj in namočeno očet kruh zmešamo na mesovozni, dodamo dišave, na masti prepraženo čebulo, zelen

okvrt por

10 porov, malo kostne juhe ali vode, sol. Testo: 12 dkg moke, 2 dl mleka, žlica olja, sol, rumenjak, sneg beljaka, olje za cvrje.

Za cvrjenje uporabimo spodnji beli del pora. zelenega pa za

juho. Cela bela stebila na pol skuhamo v mali količini kostne juhe ali vode in nato ocedimo.

Testo: iz presejane moke, mleka, olja, rumenjaka naredimo gladko testo, ki naj nekoliko časa počiva. Pred uporabo mu prišemo tri sneg iz beljaka.

V testo namakamo kuhana porova stebila, jih ocvremo na olju in serviramo.

omlete iz skutinega testa

Četr kg moke, pol litra mleka, 2 rumenjaka, sol, četr kg skute 2 beljaka, 2 žlici sladkorja; mast za pekat.

Iz presejane moke, mleka, rumenjaka in soli pripravimo gladko testo. Dodamo preležano skuto in trd sneg iz beljakov med katere smo vteli sladkor. Testo naravno premešamo in na vroči in mastni ploči spečemo 10 minut, katere posujemo s sladkorjem, jih

zložimo po dolgem in počez in še toplo serviramo.

kakaova juha s snežnimi žličniki

Liter in četr mleka, malo soli, 2 dkg ostre moke, 6 dkg sladkorja, malo vaniljevega sladkorja, 4 dkg kakava, sneg iz 2 beljakov, 2 dkg sladkorja.

Liter mleka zavrremo, ga malo osolimo, mu prilijemo v ostalem četr litru mleka gladko umesano moko, nekaj časa kuhamo in mešamo. Nato dodamo juhi še malo količini vode raznesen kaka in vaniljn sladkor. Trdni angu naravno prišemo sladkor, s žličko oblikujemo žličke in jih skuhamo v vročo juho. Vro

ŠPILE

protestno lajanje

Pred magistratom v Hamburgu se je zbralo več tisoč psov s svojimi lastniki. Občina je namreč sklenila, da bodo z novim letom povišali pasje takse za 100 odstotkov. Nimamo podatkov, če je protest s pomočjo pasjega lajanja uspel.

golobi — tihotapci

Policiisti in carniki so zamažali iskali mamila na tihotapcih ladij. Malo pred prihodom policistov je kar 10 kg heroina odfrtalo nad njihovimi glavami. Tihotapci so namreč heroin spravili na kono s pomočjo golobov pismonos. To so policisti zvedeli kasneje od enega izmed uletih razpečevalcev mamil.

družabni ponočnjaki

Dr. Leyhausen je odkril, da hodijo mačke zvečer, podobno kot ljudje, na pohajkovanje in iščejo stike z drugimi mačkami. Se veči Mačke se vedno sestajajo na dojenih mestih. Tam sedijo dva do pet metrov narazen, nekateri pa se lišejo in drgnejo drug drugega, kar pa nima nobene zveze s parjenjem. Ti sestanki lahko trajajo tudi ure, včasih tudi vso noč, še posebno pred parjenjem. Sicer pa se navadno razidejo že okoli polnoči.

ropar na trnku

Jožko Junger iz Trvata je letos ujel 270 cm dolgega in več kot 80 kg težkega morskega psa. V minulih petdesetih letih je to edinstveni primer, da bi kdo v zalivu Boke Kotorske ujel morskega psa s trnkom.

R. O.

TOPEL BRLOG ZA BARVO IN DUH

Kako naj prezimijo rože v vrtu?

Tudi hortenzij je pri nas mnogo v vrtovih. Lesnata in latasta sta trdnosti mraz, vrtna hortenzija, ki jo je največ, pa rada pozeebe v ovetni popek na koncih vejic, končajo pa v večjem mrazu tudi vejice. Hortenzijo zvezemo v snop, vrhovno pustimo odvetela sovetja, ves hortenzij snop ovijemo v slamo ali močnejši papir, vnožje rastline pa pokrijemo s stelo, gnojmo ali s soto. Tudi hortenzija naj bo zaščiten pred grizom divjadi, mlade magnolijske pa obvezno ovijemo v močnejši papir. Solne analize morajo pod streho, rododendroni pa naj dobe vnožje prekriv na sebi, pa goste smrekove vejice s strani in z vrha. Ko se okrasni grmi ogotijo, že začnemo rediti stare vejice, ostalo se pa pod težo snega samo pripogne, pod snegom najbolje prezimijo.

prenehke za mraz

Posebno skrb posvetimo jeseni vrtnicam. Vse več jih je v vrtovih, toda tudi sedanje nove sorte so mehke za mraz. Se najmanj trpe grmičnice in vzpenjave vrtnice. Ker je zemlja najboljši varuh vrtnic pred večjim mrazom, bomo cimprej prisilili vrtnice v zemljo. Se najbolje bo, če k njim nanesemo novo prst in je torej ne vzamemo iz okolice grmičja. Če jo pa je jem ljeno izmed korenin, bomo tam nastalo jamico pokrili z gnojem, soto ali s kompostom, da preprečimo vdiranje mraza v področje korenin in da hkrati gnojimo. Vrtnice se do zime previsoko razvijajo, to višek moramo spomladati seveda odrezati. Toda to smemo napraviti že oktobra. Tako ostane manj za pokrivanje, pa tudi boleznim in škodljivcem se s čem

dost znebiti. Obrezovanje seveda ne sme iti preizkuso, saj tam vrtnice še ni razvili krepkih oči, ostane naj ji vsaj 20 cm lesa. Ko je rez končana in porezani ostanke pobrani, šele prisujemo zemljo, pognojimo prostor med rastlinami in prekrijemo obute grmičje še s smrečjem ali s praproto. Vzpenjave vrtnice obrežemo na kratko samo prvo leto ob saditvi, pozneje pa le pri tleh izrežemo ostarele vejice, polne hira-vih kratkih vejic. Kar ostane mladice na vzpenjavi vrtnici, jih položimo na tla, da prezimijo pod snegom, ali jih povežemo v snop k opori in tam ta snop pokrijemo s smrečjem.

debelost da delo

Z debelimi vrtnicami je največje opravka. Le starejše prezimljamo pokonci, kar pa moremo upogniti, pripogne-mo previdno k tlor. Krona-že prej razredčimo in skraj-

šamo ter jo s kljukico privčrismo na zemljo, krošnje pa obujemo z zemljo in pokrijemo s smrečjem. Če ti-šte visoke vrtnice, ki bi jih zadel sneg s streh, napravi-mo leseno klop, čez nizke grme vrtnice pa ostavimo pa-ramido iz kolov. Tudi visoke vrtnice, ki stoje na poploče-nem dvorišču, pripognimo in pokrijemo s primešano zemljo ter smrečjem. Kar vrtnice vzimljamo stoji, jih očistimo najprej odvečnih vejic, ostale skrajšamo, vmes pa napolnimo krono z lesno volno, s praproto ali s smrečjem. Ob hudi burji pa povemo na zavarovane rastline še papirne, začeno tudi polvinilne vreče, ki jih bomo dobro pritrdili. Zimski prekriv zrahljamo šele mar-ca.

JOZE KREGAR

HMELJEVI HEKTARJI

država	1970	1971	indeks
BELGIJA	1110	1140	103
BOLGARIJA	1200	1200	100
CESKOSLOVAŠKA	8735	8735	100
ZR. NEMCIJA	12779	15373	120
ANGLIJA	6966	7032	101
SPANIJA	1241	1412	114
FRANCIJA	1165	1050	91
POLJSKA	2418	2550	105
ZDA	11210	11736	104
DR. NEMCIJA	2097	2097	100
JUGOSLAVIJA	3002	3777	99
SKUPAJ	52723	56102	107

V letošnjem letu je za 3379 ha ali 7 odstotkov več površin zasajenih s hmeljem, kot v preteklem letu (v tabeli so zajete le države, članice mednarodnega hmeljarskega biroja). Površine s hmeljem so najbolj povečali v ZR Nemčiji (2594 ha ali 20 odstotkov), kar so predstavnik drugih držav na zadnji seji predsedstva MHB v Münchnu precej kritizirali. Mednarodni hmeljarski biro namreč skrbi med drugim tudi za umerjeno povečanje površin s hmeljem oziroma le-te povečujeta sorazmerno s porastom povpraševanja.

GNOJ ALI PLUG ZA SAD

Kako obdelujemo zemljo v sadovnjakih?

V večini naših sadovnjakov je dreve sajeno na ledni. Zaledinjeno zemljišče najslab-še izkorišča zemljo v takih nasadih je zemlja zbita, zato drevesne korenine v njej tež-ko prodirajo. Ker je v zbiti zemlji malo zraka, je razkroj-šnovi počasen. Trava s svo-jiimi gostimi koreninami po-šesa vso viago, ki pade v obliki dežja na zemljo, zlasti v poletnem času. Najslabše je to, da trava porabi največ vode ravno v tistem času, ko jo drevo najbolj potrebuje.

Vse vrste sadnega dreva najbolj uspevajo na zemlji, ki jo redno obdelujemo. Na taki zemlji dreve dobro us-peva pod pogojem, da zem-ljo izdatno gnojimo. Od gno-jij pride v poštev hlevski gnoj. Z njim gnojimo vsako tretje ali četrto leto, in si-ter vsako leto le po eno tre-tjino ali eno četrtino nasa-da. Ostalo površino nasada gnojimo z umetnimi gnojili.

Tam, kjer je vlažna klima, bi lahko obdelovali zemljo le okrog debla. Dokler je dreve mlado, obdelujemo drevesni kolobar približno en meter v krog okrog debla. Ko dreve raste, kolobar ve-čamo. Namesto obdelovanja drevesnih kolobarjev je bo-lje, da obdelujemo zemljo vzdolž vrst.

ING. VLADO JERSE

pasja žalost

Gospodar lovskega psa špunječa, le-ta ga je navadno vozil na lov z avtomobilom, je nenada-ma umrl. Pes je po smrti gospodarja silno žaloval, odklanjal je hrano, pole-ževal po kotih in jokal. Ko se je nekoga dne nekdo pripeljal z gospodarskim avtomobilom na dvorišče, se je pes silno razveselil in stekel na dvorišče. Ko je v avtomobilu zagledal tuje-ga človeka, ga je za-dela kap.

štirinožna diplomacija

Neki volčjak je imel pred svojo koľbo vedno dovolj kosti, ki so zadi-sale tudi sosedovemu psu Vanču. Toda, kako do-njih? Nekaj časa je pre-vidno krožil okoli tega bo-gastva, ko nenadoma zač-ne presumljivo lajati na nekoga dozdevnega sovraž-nika. Ko se je tudi volč-jak zagnal v tisto smer, je Vanč hitro izkoristil priložnost in sunil lepo kost. Ta trik se mu je nato posrečil še dvakrat, več pa ni šlo.

prva kavarna

Kje so odprli prvo ka-varno v Evropi? O tem se mnoga mesta med se-boj prepirajo. Če verja-mo vsakemu posebej, so prvo evropsko kavarno (izven turških mej) ime-li v Benetkah (1647). Dru-ga naj bi bila v Oksfordu (1650), tretja v Londonu (1652), četrta v Marseju (1671) in peta na Dunaju (1683). Vsako mesto pose-bej trdi, da je bila ravno njegova prva. Dunajsko kavarno je odprl neki Poljak, ki je prijelil s kra-jem Švabskim poma-raz Dunaju ter je v tur-skem plenu našel številne vroče kave, za katere Dunajčani niso vedeli ču-mu, jim bodo.

RAJKO OCEPEK

SAMO EDEN JE

GLIN

NAZARJE
GOR. SAVINJSKA DOLINA

STAVBNO POHIŠTVO

- * VRATA
 - * OKNA
 - * ROLETE
 - * ZLOŽLJIVE STOPNICE
- GLIN**

NOVO

VEZANO OKNO

GLIN

zložljive stopnice

VISOKO KVALITETEN ŽAGAN LES

LADIJSKI POD-OPAŽI

Roman Muhič

V Sloveniji je trenutno okoli 800 preusmerjenih kmetij. Ena izmed njih je tudi kmetija Romana Muhiča iz Biserjan pri Vidmu ob Ščavnici. Preusmeritveni program za živinorejo so mu izdelali pri veterinarsko-živinorejskem zavodu v Murski Soboti. Sicer pa zanj preusmerjanje ni nič novega, saj se je že pred 20 leti odločil za živinorejo. Poskusil je tudi s prašiči, vendar se niso obne-sli. Zaradi tega se je vedno

stavno spoznanje

Povedati ste, da ste se praktično preusmerili že pred dvajsetimi leti. Kako je potekala ta preusmeritev? »Ko sem prevzel kmetijo, sem najprej opustil pridelovanje nerentabilnih poljščin. Predvsem pa sem opustil ti-ste poljščine, ki so zahtevale mnogo ročnega dela. Kmet ne more imeti strojev za vse poljščine. Nujno je, da se odloči za neko glavno pridelovanje ali proizvodnjo. Ker sem se jaz odločil za živinorejo, sem opustil vse druge poljščine, odbral pa sem le tiste, ki jih rabim za dopolnitev glavne proizvodnje. Čeprav imam še precej njiv, lahko vidite, da pridelujem v glavnem le krmo za živino. Krmila so namreč predraga, da bi jih kupoval.«

zemlja

10,00 ha skupne zemlje, od tega:
1,00 ha gozda
9,00 ha obdelovalne zemlje, od tega
4,50 ha travnikov
4,50 ha njiv, od tega
2,00 ha korus
1,20 ha pšenice
1,00 ha detelj
0,30 ha krompirja in drugih poljščin

v najemu

1,00 ha korus
1,00 ha travnikov
28 glav živine, od tega
3 krave
25 ptičev

stroji

traktor-Styer s priklopi samonakladalno prikolico prevovalna naprava obračalnik kosilnica solastnik sode za gnojeko solastnik silokombajna

davek

4700 din

domači

Roman Muhič, gospodar, 41 let
Danica Muhič, gospodinja, 37 let
Albina Muhič, hči, 13 let
Srečko Muhič, sin, 9 let
Mihela Muhič, hči, 6 let
Marija Muhič, mati, 84 let

VAŠKA VIZA BREZ PRAVEGA KREDITA

Kmet, ki se hoče preusmeriti, si mora za več let močno zategniti pas

bolj navduševal nad živinorejo. Prva leta je imel precej krav, ki pa jih je postopoma izločeval. Namesto krav pa je privzel več ptičev. Ko se je pred dvema leti odločil za preusmeritveni program, ni dolgo razmišljal, kaj bo redil v hlevu. Trenutno ima 3 krave in 25 ptičev.

stroji z roke

- In koliko kredita ste dobili za nakup strojev?
- »Nič, vse stroje sem kupil z lastnimi sredstvi. Pač pa sem kredit vzel za hlev, ki sem ga dogradil lani.«
- Koliko kredita ste dobi-li za hlev?

PRI DOBREM GOSPODARJU

»9 starih milijonov dinar-jev. Od tega je 2,5 milijona dinarjev prispeval zavod za elektrifikacijo podeželja. Ta kredit sem dobil tudi pod ugodnejšimi pogoji, kot ti-stega pri kmetijskem kombi-natu Gornja Radgona.«

bom odplačeval z 2 odstotno obrestno mero.«

● In kaj menite o kredit-nih pogojih? »Da so za kmeta zelo ne-ugodni. Menim, da bi moral biti odplačni rok daljši, vsaj 10 let. Samo pogledaj, kmet, ki se preusmerja, rab-ni veliko novih strojev, nov ali vsaj prenovljen hlev, do-bro plemensko živino in še marsikaj. Razen tega pa mo-ra v večini primerov preživ-jati še mnogostevilno družino. Zaradi tega bi bilo prav, če bi kmeta v času, ko se preusmerja čim manj obre-menjivali z odplačili kre-ditov. Če to bi bilo veliko, če bi podaljšali odplačni rok. Se več pa bi kmetu po-magali s tem, da bi bil v tem času oproščen drugih da-jatev ali pa, da bi kredit začel odplačevati šele potem, ko bi si dokončno uredil kmetijo. Tako pa danes za-radi preusmerjanja do kraja zategujemo pasove.«

predah

- Kakšni so ti pogoji?
- »Kredit bom moral odplačati v petih letih s 3 od-stotno obrestno mero. Tiste-ga, ki mi ga je dal zavod, pa

Ste s cenami kmetijskih pridelkov zadovoljni?

»S tistimi, ki jih plača po-trošnik že, ne pa s tistimi, ki jih jaz dosegam. Pri plas-manu kmetijskih pridelkov

je preveč posrednikov. Tako kmetje prodajo pridelke po smešno nizkih cenah, potroš-nik pa se zaradi visokih cen drži za glavo. Predvsem pa mislim, da bi morali cene kmetijskih pridelkov spro-ti usklajevati s cenami repro-dukcijskega materiala in dru-gimi industrijskimi pridelki. Sicer se zna zgoditi, da bomo tudi preusmerjeni kmetje za-čeli opuščati pridelovanje.«

RAJKO OCEPEK

para za razkuževanje

■ Za razkuževanje zem-lje omo v bodoče (ah, uporabljati tudi paro. Stro-kovnjaki so naredili že več poskusov, ki pa so bili si-cer uspešni, vendar dokaz-zamudni. Firma Möschle iz Nemčije pa je pred kratkim demonstrirala plug, prirejen za razku-ževanje zemlje s paro. Ker se je protip pluga do-bro obnesel, ga bo ome-njena firma začela serijsko izdelovati.

Solastniški pripomoček (Foto: R. O.)

Nogometni kaznjenci (Foto: E. Kaše)

VOLK NA SLEDI

Kako je prikazan na grobu odkrila očetom?

Nekje na Dolenjskem je malo večje polje. Včasih je bilo tam okoli precej volkov in ni bilo redko, da so prejšnjega dne vselega pivskega brata našli zjutraj na njivah. Prazna steklenička, čevlji, morda še ura, to je bilo navadno vse. Pa se ni samo eno veselje tako končalo, večkrat je bilo tako, in poje je dobilo ime Volčje njive.

In tu je stala kmetinja, Korentova. Hlisa, hlev, stelnik in nekaj podrti okoli in stari Korent je pametno gospodaril na njej. Ze vrsto let. Njegova žena Tona je bila že davno rajna, on pa je zdrav ko drem in kljub letom močan ko bik gonil vole po njivah. Dva sinova, ki ju je napravil, ko je bil še mlajši, pa sta pridno odrasla in tudi kdaj pa kdaj prišla za kakšno delo.

Vse je bilo v redu, kmetija je lepo razvijala, dokler Jernač in Tone nista srastla očetu čez glavo, odrasla torej. Pa sta se začela na lepem delu kar izogibati in ni bilo redko, da sta vrgla besedo z očetom.

»Oča, stari ste. Glejte, Jernač bi rad šel za tišlerja, vse se je že v Mirni dogovoril, jaz bi pa lepo za vas skrbel, če kmetijo namne prepisete. Saj ste že stari ko zemlja, saj ne morete več.«

»Eh, kaj bom star. Nisem še za reno, ne. Tudi lojtnik se vedno z eno roko dvignem, ko se še ti napenjaš.«

»Pa saj je za vas boljše, oča. Čas je, da si malo odpodijete. Pustite delo Tonetu.«

Ampak stari se ni dal. Se bolj je garal, saj je moral, ko sta pa sinova ugotovila, da če bolj bo delal, preje se bo stegnil in ju na polje skoraj da ni bilo več. Korent pa ju je imel rad in je bil slep.

»Fanti sta mlada, se bosta

že unesla. Saj sem bil jaz še hujši v njunih letih,« je dejal, ko so mu ljudje povedali, da sta sinova cel teden krokala po okolišnih vaseh in, ko so se pred njim s kazalcem počeli trkati.

Stari Korent je na vsem lepem umrl. Pokopali so ga in vse se je uredilo. Jernač je šel v Mirno za mizarja, Tone pa je prevzel komando nad posestvom. A kmalu po Korentovi smrti so začeli ljudje videti velikansega volka pri pokopališču. Vedno se je pojavil s prvimi mrakom, včasih je legel na svežo gomilo, včasih pa počasi v krogih tekal okoli, stalno pa je tulil, da se je razleglo prek polja in, da so kmetom živci vidno razpadali. Ljudje so to opazovali, blizu pa si celo najhujši lovci niso upali, saj so vsi vedeli, da takale žival ne more biti od tega sveta. Po vasi se je začelo šušljati, da

nekaj ne bo v redu; s tem stari Korentom ne more biti tako, kot bi moralo biti. Vsi so postajali živčni, potlej se je župan in odločil. Napisal je pismo v Ljubljano in prišlo je nekaj strokovnjakov za take reči. Korenta so odkopali in na drobno razrezali. In kaj so ugotovili? E, moškar je imel poln želodec podganjega srupa, pa še razbito glavo zraven.

Seveda so se oglasili pri obeh bratih. Jernač je prišel iz aresta čisto drug človek, res v redu in na mestu, Tone pa si je, kot sem slišal, pred kratkim sam zavezal vrat v tumobolnici. Ze takrat, ko je pravil, kaj je z očetom napravil, se mu je namreč malce zmanjkilo.

Ja, ampak volk pa ne tuli več in na pokopališču je mirno, kot se za tak kraj spodobi.

M. SMUKAVC

čvek za kralja

Kralj Friderik VI. je rad obiskoval šole. Nekoč je v šoli vprašal malega dečka, če pozna kakšno slavno in velike danske kralje. Deček je takoj imenoval Groma starejšega, Knuta Velikega in Veldemarja II. Ko je prenehal, mu je učitelj pospeševal, naj imenuje še Friderika VI. Fant je ubogal.

»Kaj pa je Friderik VI. storil, da ga imaš za tako velikega možaka?« je vprašal kralj.

»Tega... tega pa ne vem,« je fantič zajokal. Kralj se je nasmešnil in dejal:

»No, ne jokaj mali. Tega tudi jaz ne vem.«

shaw rešitelj

Ko se je Bernard Shaw mudil v kalifornijskem mestu, ga je neznane, ves obupan, zaprosil, naj mu podari deset dolarjev.

»Ne morem!« je odvrnil Shaw.

Po nekaj korakih pa ga je zapeljal vest, češ, morda je vzel zadnje upanje obupanu, ga pognal v smrt in tako uničil človeško življenje. Obrnil se je in dal možu zahtevano vsoto. Ta je denar vzel, Shaw pa ga je vprašal:

»Kaj bi storili, če bi vam ne dal denarja?«

»Ne vem čisto natanko, gospod. Nemara bi se moral celo ozreti za kakim delom.«

osel v imenu kralja

Maršal Bassompierre, francoski poslanec na španskem dvoru, je poročal kralju Henrikju IV. o svojem prihodu v Madrid in med drugim dejal:

»Jah! sem na najmanjši si muli na svetu.«

»No, to je moral biti izreden pripor: velik osel na najmanjši muli,« pravi kralj zlobno.

»Bil sem samo predstavnik vašega velikanstva,« odgovori diplomat skromno.

BOBNEJNE V BARU

Bobnar Alo Kersnik o nočnih zgodbah in o prepotrebem bobenčku

Ne vem, kdo si je izmislil, da je vse kar se v nočnih barih dogaja samo artistski program, ki se konča s tremi, nočnikom, ko stripizeta ne obrzi na sebi nič več kot prstan, uhanje in kvečjemu še kakšno iglo v laseh. Alo Kersnik to prav gotovo ni bil.

»Če ne igraš ali če nisi natakar v baru, si niti predstavljaš ne moreš, kaj vse se takole proti jutru lahko dogaja,« pravi prekajen barski maček, sicer bobnar v premožnih ansamblih in priznan komponist, ki si je med drugim privoščil še celo nagrado na opatijskem festivalu.

uglednež ob zobe

»Nikoli ne bom pozabil noči, ko je v lokal, v katerem sem svoj čas igral, vstopil malenkost čez mero okajen možki srednjih let, ki ga kot imenitnega gospoda pozna vsa Ljubljana. Vstopil je torej, sedel za mizo, čez čas povsod glavno in zakinkal, tako da so ga prijatelji moral odvesti domov. Še prej pa je v nerodnem položaju izgubil umetne zobe.

Drugo noč je spet prišel, tokrat trezen kot le kaj in z očmi dostojansveno preletel ves prostor. Glave sploh ni premaknil, samo oči so mu švigale na levo in desno, kot da bi ob obeh popoldnan na cesti izgubil denarnico in jo išče, vendar pa svojo izgubo prikriva, da je ne bi še drugi začeli iskati. Ne morem povedati, kako nebesko smo se hahljali, ko mu je natakar izročil smekajoč se razkrojeno zobovje. Vločeno v kozarcu vode, tako kot se spodobijo, seveda. Zmeraj sem igral samo v odličnih hotelih.

prilizovanje altu

Malo manjši hec je bil pred kakšnim letom, ko je v istem baru neki gost skoraj streljal nase, ampak to je posebna zgodba.

Proti jutru, spominam se da je bilo precej dolgočasno in da smo igrali že precej časa, je s hrupom, ki ni obetal nič dobrega, vdrla v nočni lokal skupina kot čep pijanhi

ljudi. Med njimi je bil tudi on. Njegovo pravo ime pri tem ni pomembno. Imenujmo ga kar on. Stopil je k šanku, natočil piščice, nagnil glavo in jo zill vase. Potem se je obrnil proti odru, zagledal našo pevko in se napotil k njeni mizi. Hodil je kot da bi bil ves svet njegov. Tako zadute ljudi srečala samo v barih in drugje, kjer se zapravlja denar, veliko denarja.

Gre k mizi torej, se vsede poleg dekleta, ki tiste runde ni pela z nam na odru ter prične z esvajenjem. Najprej verbalno, potem bolj podoben, z rokami. Pevki je bilo neugodno, presedala se je in izmukala njegovim prstom. Tip pa je še kar naprej motovil okrog nje in nikakor ni mogel dočeti, da ju obhajajo različna čustva. Ob pavi sem prišel mimo in obzirno dejal, da gospodična

ni take vrste kot si on misli in da naj se zato odstrani.

maščevalci

Takrat se je pa iz njegovih ust vsula toča psov. S temi dejanjem pa je možakar topredal mojo potrpežljivost in sem mu odgovoril tako, kot je zaslužil. Saj veš, bilo je že precej čez polnoč in zelo vroče. Zaradi vročine in zgodnje ure pa postane človek še posebno zloben.

Oni je dvignil glavo in se zazri vame. Njegove oči sta bili dve močni krogli prepričani s krvavimi žilicami, usta pa je odpiral, kot da bi imel prekratko kčžo na vrsti. Ti povem, ta scena ne bi delala sramote niti Hitchcocku.

Počasi in zlovesče se mi je bližal in siknil:

»Take kot si ti, je treba pobiti. Ustrelj te bom!«

izpopolnjena baterija

Morda je tip mislil, da se bom podelal od strahu in začel zebati molitvice. Sploh ne vem, kaj je pričakoval od mene, toda zelo dobro vem, kaj bi jaz naredil z njim, če ne bi takrat posegla vmes dva izmed njegovih prijateljev, ga odvela stran in ga umirila. »Napiši, da je do zadnje besede vse resnično,« se je namrščil Alo, »sedaj že nekaj mesecev ne igran več v baru. To je prevelika tiaka. Ampak če bi šel igrati, verjetno ne bi bilo slabo, če bi svoji bateriji dodal še en boben. Pravzaprav majhen nedolžen bobenček. Tistega na revolverju.«

D. SNOJ

TRENUTEK ODDIHA

Pomenek za moške v gospodinjstvu

Nehajmo za trenutek razplabljati o sicer zanimivi gospodinski telovadbeni kreaciji in se povrtno k sindikalni funkciji gospodinskega združevanja; lotimo se spet enkrat našega počitka.

Večina bitij na tem svetu ima nekakšen čas počitka, ko jih pustijo lepo pri miru. Pogledajmo recimo medvede: spijo vsi zimo; ali je, o kakah pa je tak znano, da se kar naprej samo sončijo, kar dar po naključju koga ne žrejo. Kako strogi pojmi so recimo lovopust, bolniški dopust, porodniški dopust in še druge podobne olajšave. Mi pa ne vemo za prosti čas, za uro, ko nas ne bi klicala domovina ali naša zakonita.

Prijatelj pa si je izmislil dober trenutek oddiha.

»Kadar pridem s kakšne daljše službe ne poti, vsaj enkrat letno,« mi je odprl vaj skrivnost, »pristokom domov in potim svoj pripravljenost kakole: Napori poti so bili tolikšni, da me moraš nekaj časa šediti, saj veš, kaj priporočajo zdravniki: po hudem naporu je treba človeškemu organizmu priskrbeti majhno pauzo, da se lahko regenerira. In mi potem moja samo moja dodeli tridesetni izredni interni dopust od gospodinjstva. Hm, sem si mislil in v mislih brskal po prihodnosti ter predvidenih službenih potovanjih. In ko je bil datum znan, sem

šitel le od pričakovane učinka nove taktike ter užitka ob toliko zaželenem oddihu od pisarstva.

Naposled je prišla pot, ki sem jo absoviraj v svoje in svojih sefov zadovoljstvo, se vrnil cel in čili v gnezdo ter ponovno prijateljevo formulo.

Hal! Vzpelo je prvi hip in gledal sem lahko strop, oblake, ki so prehiteli dim naše centralne kurjave ali čitaj Maharja. Po drugem gnetu, mirnem in šestem zvezku ležnih ali drugih srhljivih dostvetij v rotopapirja sem komaj dočkal reter in druga TV poročila. Nakar sem se obrnil z jeklenostnim obrazom polindjanca k svoji junkinji iz romana in vsaka beseda je bila odveč.

Moja že. Ona pa je kljub temu ne-takrat prekinila elektrizirano tišino najne spalnice in mi nežno šepnila: »Zal, dragi moj klobjov. Saj veš, kaj pravijo zdravniki: če nekdo umira od lakote, mu vmeš dati prvi dan le drobitnico. Ti pa si šele prišel z dolgega napornega službenega potovanja in moraš paziti na svoj organizem.« Nakar mi je dala samo poljubček kot drobitnico, za lahko noč, mi obrnila hrbet ter nerjeto sanjala o fu-turistnem znova zdravem in od poti spotršnem človeku.

GOSPODINJCU

OTMARJU KLIPSTERJU*

VAS ZANIMA?

Ko se je sredi 19. stoletja začela širiti razredna sredstva za naravno, so se novinarji norčevali iz novosti in v šali predlagali otrokom, naj uporabljajo eter, da jih telesne kazni ne bodo bolele.

V Veliki Britaniji je že zdaj v veljavi zakon, ki prepoveduje svite-zom in kočijažem, da bi na poti skozi London kadili, prav tako pa jim je to prepovedano na posvečenih cerkvenih tleh in pred kraljevo palačo.

Med mnogimi prkne-ri ljudi, ki so se rodili brez rok in brez nog, je posebno zanimiv primer nekoga Mahieu-za iz Carentoira v Franciji, ki si je zaslu-žil celo premoženje s tem, da se je razkazo-oval po cirkusih, in ne-ke Nemke, od katere je znano samo ime Vio-letta. Navadila se je opravljati najobčajnej-ša dela in se je znala brez pomoči celo oble-či.

Kanadski boksar Henry Johnson je imel vzdevek »človek-ne-botčnika«. Ne zastoj: visok je bil 2,19 metra.

Za časa svoje vlade je dal angleški kralj Henrik VIII. obesiti več kot 40.000 cestnih razbojnikov in piratov, kljub temu pa je bilo potovanje po cestah in morjih še vedno zelo nevarno.

Ko je leta 1968 v Perziji umrl bivši svetovni prvak v rokoborbi prostega stila Gholam Ream Takti, osem njegovih mladih učenecv ni moglo prebrati izgube in naredili so skupen samomor.

Enega snajstrašnejših rezultatov so dosegli na tekmovalstvu za pokal Škotske leta 1885, ko je mesto iz Arbroatha premagalo klub Bon Accord z rezultatom 36 proti 0. Kar 13 golov je zabil John Petrie.

POIZKUSITE SE!

Kateri od treh odgovorov je pravilen?

- Slavni matematik Jurij Vega se je rodil: v Vašah pri Litiji — v Zagorici pri Moravčah — v Gornjem gradu.
- Ameriški ješnik — kikiri-ki ima plodove: v strokih na vejah — v grgžih — v zemlji.
- Katmandu je glavno mesto: Nepala — Mongolije — Tajike.
- Najdaljša angleška reka je: Trent — Temza — Severn.
- Etalon je: manjša vojaška enota na pohodu — odrezek pri vrednostnih papirjih — osnovna mera.
- Potres 18. aprila 1906 je težko prizadel: Tokio — San Francisco — Meksiko.
- Basovska vloga Filipa II. je iz Verdijeve opere: Moč usode — Ples v maskah — Don Carlos.
- Vzdevek »železni kancler« je dobil: Bismarck — Metternich — Wellington.
- Predsednik italijanske republike Giuseppe Saragat pripada: socialistični stranki — demokratski stranki — republikanski stranki.
- Otok Madeira ima svoje ime: po vrsti vinske trte — po svojem odkritelju — po vegetaciji.
- Škoti Banjaluko teče reka: Vrbas — Sana — Una.
- Ep »Konrad Wallenrode« je spesnil: Friedrich Schiller — Adam Mickiewicz — Christoph Martin Wieland.
- Najvišji slap na svetu je: Gavarnie v Pirenejih — Angel v Venezueli — Viktorijini slapovi na Zambeziju.
- Avtor slike »Anatomija« je naslikal se naslednje: Noč na straži — Parisova sodba — Ugrabitelj Levkijevih hčera.

ODGOVORI

- V Zagorici pri Moravčah.
- V zemlji.
- Nepala.
- Severn s 338 km pred Temzo s 336 km.
- Osnovna mera.
- San Francisco.
- Don Carlos.
- Bismarck.
- Socialistična stranka.
10. po vegetaciji (port. maderita — les).
- Vrbas.
- Adam Mickiewicz.
- Angel v Venezueli (1000 m).
- Noč na straži (Rembrandt, ostali dve sta Rubensovi).

LETOPIS	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
ZGODOV. MESTO V SVET. ITALIJI	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
ZMIG	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
RASTILSKA BOJICA	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
IGRALEC SERBE DŽIJA	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
PRITOK DONAVE VNMERJ	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
FOTO-REPORTER ZNIDARIS	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
BOLEZEN ZARADI PO-MANIKANJA VITAMINOV	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
LETOPIŠ	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
ZGODOV. MESTO V SVET. ITALIJI	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
ZMIG	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
RASTILSKA BOJICA	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
IGRALEC SERBE DŽIJA	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
PRITOK DONAVE VNMERJ	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
FOTO-REPORTER ZNIDARIS	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC
BOLEZEN ZARADI PO-MANIKANJA VITAMINOV	100	ERBIJ	FRANKO-MONTANIČNI PESNIK (ALFRED DE)	ROSENOVA GRAMA	POSTALNO DELAVANJE	CEHOVSKA DAIJATEV	ANTON TOMŠIC

KARTOTEKA ČUDEŽEV

rekordni brodolomec

Najdalj je sam zdržal na rešilnem splavu ladijski strežnik Poon Lim, rojen v Hong Kongu in sicer 133 dni (4 in pol mesece). Angleško ladjo Ben Lomond, na kateri je služil, je 23. novembra 1942 okoli 1200 kilometrov zahodno od Azorov torpe dirala nemška podmornica.

note od jutra do večera

Najpodvitejši skladatelj vseh časov je verjetno Nemeč Georg Philipp Telemann (1681—1767). Zložil je 12 serij kantat in motetov za vse cerkveno leto (že to je okoli 3000 skladb), 40 oper, 44 pasijonov, 12 requiemov, 600 do 700 orkestralnih suit in še pre-

cej koncertov ter komorne glasbe. Najpodvitejši skladatelj simfonij je tehtal 195 km. kralja so merila v razponu skoraj 97 metrov, v dolžino pa ga je bilo za dobrih 66 metrov. Razen na poskusnem polju se ni leta-lik nikdar več dvignilo v zrak.

le enkrat v zrak

Letalo z največjim razponom kril, kar so jih kdaj zgradili, je bilo Hughes H. 2 Hercules, ki se je na poskusnem polju dvignilo na 900 metrih le dobrih 21 metrov od tal. Poskus so izvedli 2. novembra 1947 v Long Beach Harbourju (Kalifornija).

zlepa noče v tekoče stanje

Med čistimi elementi ima najvišje talishe volfram, siva kovina, ki sta jo leta 1783 odkrila špan- ska brata Juan Jose d'El-huyar in Fausto d'Elhuyar. Stali se šele pri 3380 stopinjah Celzija.

Delovna skupnost

RESTAVRACIJE

»ISKRA«

KRANJ

razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje, da ima

- srednjo šolsko izobrazbo gostinske ali ekonomske stroke, 5 let delovnih izkušenj, od tega vsaj 3 leta na odgovornih delovnih mestih v gostinskih obratih,
- visoko kvalificirano delavce, 8 let delovnih izkušenj od tega vsaj 5 let na odgovornih delovnih mestih v gostinstvu ali družbeni prehrani.

Prednost bomo dali kandidatom, ki imajo delovne izkušnje na področju družbene prehrane v industrijskih obratih.

Restavracija s stanovanjem ne razpolaga.

Kandidati naj poleg prijave predložijo tudi ustrezne dokumente in sicer v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Restavracija »Iskra« — za razpis. 10460

UGODNOST ZA NAROČNIKE DELA!

DELO NEZGODNO ZAVARUJE

VSE SVOJE NAROČNIKE PRI ZAVAROVALNICI SAVA

NE ODLAJATE IN ČIMPREJ NAROČITE DELO

LESNO INDUSTRIJSKI KOMBINAT

SAVINJA

CELJE, Mariborska 116

prodaja naslednja osnovna sredstva:

1. Kompletno apravo za izdelavo lesne volne	Ndin 80.000.—
2. Mlinski rezalni stroj za lastovijeli	Ndin 1.600.—
3. Stroj za spajanje desk	Ndin 1.400.—
4. Tiskarski stroj	Ndin 1.500.—
5. Tiskarsko garnituro	Ndin 500.—
6. Krožno žago malo	Ndin 700.—
7. Stroj za rogljičenje	Ndin 4.000.—
8. Stroj za spenjanje	Ndin 2.200.—
9. Mlinski rezalni stroj	Ndin 2.500.—
10. Formatno krožno žago	Ndin 1.800.—

Prodaja bo v torek, dne 23. novembra 1971 v prostorih podjetja LK »Savinja« Celje, Mariborska 116.

Navedena osnovna sredstva so interesentom na ogled vse delovne dneve od 8. do 14. ure.

Možnost do nakupa ima tako družbeni sektor, kot tudi zasebniki.

Prodaja bo v torek, dne 23. novembra 1971 s pričetkom ob 8 uri za družbeni sektor in od 9. ure dalje za zasebnike v upravi podjetja. 10459

SLANO, PRESLANO

Odgovor na pisanje o blejskem gostinskem zboru

Anonimni poročevalec z Bleja ob tradicionalnem gostinskem zboru »Ugled skozi blejske petkovke pripravi Dela 29. 10. dobrohotno — vsaj upam tako — oskrbniti tudi gostince. Zaj je res, da tudi v kuharstvu prepogosto zaidemo v konflikte.

Bilo bi res razveseljivo, ko bi vsa lahka posoda v vseh lokalih zapeljivali v skušnjavo z dobro, okusno in tudi za oko prijetno pripravljeno hrano. Vendar nepremostljive komercialne zapreke tudi nam gostincem ne dovoljujejo koraka na najvišjo stopnico dovršenosti.

Velik zadržek so cene surovin. Vsi poznamo krilatico: »Rad plačam več, da je le blago res dobro!« Toda na našem tržišču zmanjšemo preostalo blago. To velja posebej za zelenjavo in sadje. To kar nudi naš trg, bi tržni inšpektor v sosednji državi brez milosti izločil iz prodaje! Saj se tudi življenjski stroški v zasebnih gostinstvih nenehno dražijo tudi zaradi slabe kakovosti vrtnin, kaj šele v hotelih, kjer prav tako ni moč pripraviti zelenjavnih plošč ali prikuh iz počnele cvetice, nagnite solate in tako naprej, da ne naštejem vseh tistih vrst vrtnin, ki jih sploh ni na tržišču, pa so za dobro kuhinjo nepogrešljive.

Naj vam zaupam, da hodi mo kuharji čez mejo po nekatere posebne vrste zelenjave. Kakorkoli, je poslovanje svet prilagodljivo in klenljivo, ne pozna milosti in šale, ko gre v njegovo škodo. Takrat je potrebno moralna zakon!

Hotelske zmogljivosti (so-be) čisto — celo praviloma — presegajo zmogljivosti kuhinje. Hotel visoke kategorije zgrajen recimo za 400 oseb, ne more zagotoviti opoldan in večer in čez vso sezono v omenjenem času dveh ur, po štiristo obrokov prav take kategorije. Pa je konfekcija tu! Pa tudi nezadovoljnost gostov! Gost, ki plača hotelske usluge prve kategorije, upravičeno pričakuje tudi hrano in postrežbo v istem slogu. Pri takem številu obrokov in v že opisanih pogojih, ni več moč kuhati s srcem in z užraško žilico strokovnjaka. Vsak izdelek iz smel iz kuhinje šele s šefom blagostolom, pa kot vidite, bi šef moral postotirati svoje roke in oči, da bi ga ne bilo strah in mnogokrat tudi sram za izdelke, ki zapuščajo kuhinjo.

Naj nam ob naštetih in še mnogoterih težavah, s katerimi potujemo v kuhinji, blagohotno vzeto v opravilo, da so naše razstave res nekoliko skrbneje pripravljene, kot naši ljudi jedli, saj vsak dan ni praznik. Pa šalo na stran, kakovost bo še naprej glavna zahteva našega turizma!

K. M. MATJASIC

Tu je dobesedno garanje pod težkimi pogoji. In če kuhar lahko izbira med večjim in manjšim plačilom za enako delo, pač ne bo mnogo razmišljal. In tako se naše vrste redčijo, vrzeli pa polnijo z manj izkušenimi. Mnogo podjetij je uvedlo petdnevni delovni teden, gostinski delavci pa mora v večini primerov delati takrat s podvojeno močjo. Zanj ni vikenda, on ne more v hotelu na kosilo, največkrat je celo brez njega, ker nima časa obedovati. Tu di tu je varok za odhajanje iz gostinstva.

Ne zanikam, da vaša tiha prošnja ne bi mogla biti nikoli uslišana. Zastarela miselnost in zapadane v šablonsko delo — to so naši stari grehi. Nedomiselnost in nezamisljivost ter stare navade močno vplivajo na izgled in okus hrane. Znano pa je, da se je način prehranjevanja močno spremenil, saj so tudi potrebe drugačne, pa tudi viri surovin so dostopnejši. Temu primerno bi se moral spreminjati tudi način kuhanja.

Sklepanje pogodb s tujimi agencijami v naših gostinskih ustanovah odvisno do zadnjega roka zaradi cen, ki jih za leto dni vnaprej sploh ne moremo predvideti. Naslednjo sezono, ko nas nestabilnost na našem trgu prisili k spremembam v ceni, pa gre naš poslovanje ugled po gobah. Kakorkoli, je poslovanje svet prilagodljivo in klenljivo, ne pozna milosti in šale, ko gre v njegovo škodo. Takrat je potrebno moralna zakon!

Hotelske zmogljivosti (so-be) čisto — celo praviloma — presegajo zmogljivosti kuhinje. Hotel visoke kategorije zgrajen recimo za 400 oseb, ne more zagotoviti opoldan in večer in čez vso sezono v omenjenem času dveh ur, po štiristo obrokov prav take kategorije. Pa je konfekcija tu! Pa tudi nezadovoljnost gostov! Gost, ki plača hotelske usluge prve kategorije, upravičeno pričakuje tudi hrano in postrežbo v istem slogu. Pri takem številu obrokov in v že opisanih pogojih, ni več moč kuhati s srcem in z užraško žilico strokovnjaka. Vsak izdelek iz smel iz kuhinje šele s šefom blagostolom, pa kot vidite, bi šef moral postotirati svoje roke in oči, da bi ga ne bilo strah in mnogokrat tudi sram za izdelke, ki zapuščajo kuhinjo.

Naj nam ob naštetih in še mnogoterih težavah, s katerimi potujemo v kuhinji, blagohotno vzeto v opravilo, da so naše razstave res nekoliko skrbneje pripravljene, kot naši ljudi jedli, saj vsak dan ni praznik. Pa šalo na stran, kakovost bo še naprej glavna zahteva našega turizma!

K. M. MATJASIC

Turiste srečamo na vsakem koraku (Foto: E. Kaše)

ČRNI VRH (IDRIJSKI) ČAKA NA BELO ZIMO

Trije smučarski Črni vrhovi so v Sloveniji, eden — pravi — se ponaša s pravim hotelom

Če bi sodili Črni vrh nad Idrijo po avtobusnih zvezah iz Ljubljane, bi bil gotovo zapeljiva in zavrnjena vasica, do katere čutijo zanimanje le črnovrški rojaki, ki se v nedeljo peljejo domov na izlet. Kdor pa tam še ni bil in ni še sam presodil, pa naj mu pojasnimo, da se ta prikupni kraj s krasno okolico odlikuje po dobrem podnebnju, ugodnih smučarskih terenih, skoraj vzorno urejenimi gostinskimi objekti in je v vtipavski in logiški strani povezan z dobro (asfaltno) cesto.

Ze precej časa je minilo, kar je v javnost prodrla vest, da bo koprsko podjetje Slavnik tu zgradilo hotel, katerega vse prostore bodo prodali kandidatom kot vikend. Sicer

bo to le adaptacija stare, razpadajoče zgradbe, kjer so italijani že pred štiridesetimi leti imeli letovišče za otroke. Načrti so že gotovi in tupo, da bodo čez kako leto v njem že prebivali novi lastniki. V zgradbi nameravajo urediti tudi bife in trgovino. Najmanjša stanovanja bodo imela površino 20, največja pa 40 kvadratnih metrov in bodo verjetno celo cenejša kot stanovanja kje drugje. Ker jih je mnogo, ki bi si na Črnem vrhu želeli postaviti vikende, bodo na ta način rešili kar dva problema. Stara stavba, ki je še trdna, ne bo razpadla, slikovito okolico pa bodo vsaj malo rešili naselij počitniških hišic.

Najlepši, največji in hkrati edini je novi hotel »Bor«, ki je zrasel streljaj pred vasjo na blagem pobočju, le nekoliko oddaljen od ceste. Na parkirnem prostoru, ki je skoraj vedno precej zaseden, se srečujejo ljubljanske, goriske in seveda (predvsem) italijanske registracije, saj prihajajo gostje iz tujine z veseljem na sprehod ali (celo) smučarjijo; pa tudi (zlasti) jest in pit.

Hotel »Bor« je v B kategoriji in se odlikuje po domala izredni urejenosti vseh prostorov, velikih izbiri jedi in pičja, po prijaznem in uslužnem osebju in — zmernih cenah. Za goste, ki ne najdejo razvedrila v sprehodu, plesu (vsako soboto), smučarji ali posejanju ob preobloženih mi-

zi, je na voljo tristezno (in avtomobilsko) kegljišče z bifejem. Petnajst minut kegljanja: 4 dinarji.

Hotel ima 36 dvoposteljnih sob (nekateri s francosko posteljo). Vse sobe imajo svoje sanitarije s tušem ter balkon. Ker je hotel skoraj vedno precej oblegan, zlasti pa še bo (v bližajoči se zimski sezoni) si prostor pri mizi ali na klozi vnaprejšnje rezervirajte na telefon 065-88013. Penzionске cene pridejo v poštev, če ostane najmanj tri dni. Pozimi je v penzionu vračunano tudi neomejeno število voženj na obeh vlečnicah.

Ne smemo pozabiti tudi privlačnih gostiln »Pri Molkici« in »Pri Marjetici«, kjer vam vedno postrežejo z najbolj pisanim jedilnim listom in imajo tudi prenočišča. Ostalih zasebnih sob je skoraj mnogo: 74 postelj (po neuradnih podatkih: 140 sob?) Med hotelom in zasebnimi velja dogovor, da penzionski gostje spijo v zasebnih sobah, hranijo pa se lahko v hotelu. Kdor hoče lahko seveda je v eni izmed gostiln. Zasebne sobe so ogrevane, večina je opremljena celo s souporabnimi kopalnicami.

● Smuka. Ko zapade sneg, povlečeta obe vlečnici. Ena je dolga 500, druga pa 800 metrov. Smučarski tereni so primerni za začetnike, a tudi za izkušene smučarje. Tereni so zelo ugodni tudi za sankanje.

● Cene. Ne ustrašite se, če vam pride v roke cenik z dolarskimi številkami. Kot kaže, dinarskih cenikov sploh niso tiskali, seveda pa toliko bolj prijazno sprejemajo tudi dinarske goste. Zanje veljajo cene preračunane iz dolarjev v dinarje.

Hotel »Bor«. V decembru, januarju in februarju: enoposteljna soba, prenočišče stane 52,50 din v enoposteljni in 90 din v dvoposteljni sobi; penzion za eno osebo je 90 din, za dve osebi 150 din. Se nekaj primerov: kraški pršut — 18 din, domača solata — 15 din, francoska solata — 6 din, špageti na razne načine od 20 do 8 din, razni zrezki od 20 do 22 din, čevapčiči 10 din itd. Cene vlečnice še niso znane, prav tako tudi ne cene penziona pri stanovanju v zasebnih sobah. Cene zasebnih

PRIDI PLAVAT ŽE NOCOJ!

Turizem je vprašanje vsakdanjega zdravlja in dobre volje — Časa je dovolj

»To je prava groza, če ne sedim za pisalno mizo, sedim za volanom ali pa doma zaspiš, pokrit s časopisom. V najbolj primerih obsedim s prijatelji za gostinjsko mizo...« mi je včeraj potožil star prijatelj, danes znanec, jutri si bom morda taisto resnico priznal sam sebi. »Je potemtakem kaj čudnega, da se počutim tako slabo, da imam deset kilogramov preveč, da nimam nobene prave volje do življenja in dela.« se je hudovaj prijatelj in potem sva skupaj začela kovati načrte, kako se bova spet posvetila košarki, drsanju, smučanju in podobnim športnim užikom, za katere smo včasih porabljali že preveč časa, namesto da bi... in tako dalje.

»Toda, kako naj si enkrat na teden privoščim dve uri drsanja ali košarke, ko pa nimam niti minute prostega časa.« me je skoraj očitalo napadeno znanec.

»Nimam časa, nimam... ker skušam držati korak s prijatelji, ki zaslužijo, ki imajo... Kako?«

»In kadar si utrgam urico dve dragocenega časa, takrat s prijatelji in znanci posemam v prvi dobri gostini, na mizo prihajajo krvavice, pečeni ce in litri — potem pa prebavne motnje, slabo počutje in preveč kilogramov.«

»Trebnja ni še nihče dobil od dela.« je vsakdanji odgovor, ki ga imamo zmeraj pri roki. Morda pa tudi? Marjeta M., ki odločno stopa v srednja leta, mi je mogoče zaupala svojo skrivnost:

»Vrsko linijo, dobro počutje in veselje do življenja si ohranjam čisto preprosto. Da ne bi jedla, kolikor in kadar mi kaj zadiši? Ni govora! Toda... Ob sobotah se z otroci in možem zapeljem...«

»Dobro, se zapeljeta, pa kaj? Spet se bosta zapeljala...« »Se zapeljem do prvega pokritega bazena in vsaj dve uri plavam. Kadar smo s financami bolj na temnem, zavijem samo iz mesta v prvi gori in hodimo, se sprehajamo in hodimo, se lovimo in počenjam druge podobne neumnosti. Saj je vendar tako preprosto.

Martin K., ki je po poklicu nekaj med menagerjem in potnikom, pa se je takole pohvalil: »Takorekoč dan in noč sem na poti. Avtomobila sem sit do grla. Moj dom so hoteli in gostilne. Razvedrilo se je sejanje, pogovori in dogovori, toda sobota in nedelja sta samo moji. Tiskalni sedem na kolo, dve loč bi, kar sem ga privlekel s postrežbo in sedem najh. Trideset, štirideset, kilometrov. Če je lepo vreme, prava malenkost. Vozim se po poljskih poteh, za reko, povsod, kjer me ne preganjajo avtomobili. Odkar sem biciklist, ne poznam več nobenega tiscanja okrog srca, lepo zaokrožen trebušček mi je splahnel, skratka počutim se kot lev... Kadar me s kolese prežene slabo vreme, se zatečem v pr-

vi bazen, ali v kleti prelagam drva in prestavljam staro šaro.

Peter K., ki dopoldne presedi za delovno mizo, popoldne pa se redno ubada z delovnimi načrti doma — zahvale so vsak dan večje, živeti je pač treba. itd. — se redno pritožuje, da ga zbada v križu, da bo vsak čas, dobil rano na želodcu. Skratka torej ga vse težave, ki jih imamo na plečih ljudje, obsojeni na sedenje. Potem se je zaklel prvič in drugič, pa še tretjič, da bo vsako jutro vsaj deset minut telovadil, da bo šel prvo soboto v prihodnjem mesecu klub žičnic peš v goro, da bo... Iz vseh teh prepleh, sklepov se ni rodilo nič. Potem je spet sedel za risalno mizo in domala obupal. Da bi stopil v telovadnico, krave bi se mu smejale v trebuh. Pa je spet sedel s prijatelji k partiji taroka. Porazena sta plačala tista dva litra in večerjo, kot običajno.

»Tako ne pridemo nikamor.« si je rekel lepega večera. Fantje srednjih let so se spogledovali in sklenili: vsako soboto gremo kegljat, pa še žene lahko vzamemo

zraven. Ob nedeljah so potem skupaj zavili v prvi gozd ali pa so jo kar čez polje mahali v neznan.

Razni iščiji bolečine v plečih in želodcih, pa celo trebuhi so že po prvih treh tednih močno popustile.

»Odkar tudi v sobotah in nedeljah po vse dneve ne divjam okrog z avtomobilom, sem spet dobil občutek, da živim, da časa ne lovim za rep.« se mi je zadnjikrat pohvalil prijatelj in se prsil, češ pogledaj koliko kondicije imam spet mabile v mišicah za smučanje in spomladanske izlete v hribe.

Pravzaprav je res, odkar nas je prevzela motorizacija, smo domala vsi po vrsti sužnji sedenja. Se malo pa nam bodo noge odveč, če se pravi čas ne stremimo. Tudi organizem ima svoje zahteve, zato ga ne smemo zanemariti. Dokler človek svoje telo razgiba, živi, če pa ga povsem zanemari, počasi doma vztrajno umira.

Casa imamo veliko in preveč, samo vzeti si ga moramo. Zase, za svoje počutje in nove moči, ki jih potrebujemo za bogatejšo življenje in delo.

N. E.

KNJIGA ODVEČ!

Darilna razgledniška »Slovenija« je predraga

Prejeli smo darilno razgledniško »Slovenija« in jo prebrali. D. K.

Pred prazniki se je v knjigarnah kar nenadoma pojavila, brez reklame in napovedovanj, knjiga o Sloveniji. Zanjeta je, lep ovitek ima, in velika je, po obliki in — po ambicijah.

Knjigo je izdala DZS in ji navila kar lepo ceno — 24 starih tisočakov. Na začetku je nekaj solidnih, a splošnih besedil o naši zares in nadvse lepi domovini; o njenih zemljepisnih, gospodarskih, zgodovinskih, narodopisnih in drugih razsežnostih. Večji del papirne površine v knjigi je potiskane s črno belimi in barvnimi fotografijami. Izbor in kakovost posnetkov preseneča: izbor je izrazito razgledniški (s častnimi izjemami), kakovost pa je sicer profesionalna(?), a v splošnem pod amatersko ravnilo. Razen tega pa mnoge fotografije sploh niso pretrgano dobro natisnjene.

Knjiga, ki bo prišla prav predvsem tistim, ki pri izbiri daril nimajo preveč domišljije in morajo pač nekaj kupiti. Povsem nepotrebna knjiga in to v času, ko bi rabili dobro knjigo tudi s tega po-

ročja, spoznavanja naše lepe domovine.

knjižničar

Obiščite zdravišče čateške toplice

ki od jeseni do pomladi nudijo:

- kopanje v zimskih termalnih bazenih neodvisno od vremenskih razmer,
- dnevno program v baru s plesno in zabavno glasbo,
- posebne ugodnosti za organizacijo seminarjev, srečanj ipd.,
- posebne popuste za skupinske obiske.

Informacije: (068) 72-010, 72-011.

9749

maršrute

Gospodarska zbornica LRS je skupaj s slovensko turistično zvezo pomno izdala turistični zemljevid Slovenije v obliki brošure. Novost je hrt na stran, kjer je še pet manjših zemljevidov najpomembnejših turističnih smeri v Sloveniji (Korenin, Ljubljana, Sentilj, Ljubljana, Ljubljana — Portorož, Ljubljana — Zagreb in Kranjska gora — Portorož). Vse te maršrute so skromno, a dobro opazane. Ker smo prejeli v omenjeni zemljevid in brošuro, v nemščini se bojimo, da za domače porabnike niso mislili.

NOVOST ZA TRDO ZIMO SIGMA 8 trajno goreča peč daje 7500 kalorij toplotni izkoristek 80% za vse vrste premogov obložena s keramičnimi ploščicami

Zavod za kulturno prosvetno dejavnost Črnomelj

ponovno razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE — TAJNIKA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje: da ima višjo ali srednjo izobrazbo ekonomsko komercialne smeri, da ima vsaj eno leto prakse v računovodskih zadevah pri zavodu, ki se ukvarja z izobraževalno ali kulturno dejavnostjo, da knjižno obvlada slovenski jezik.

Razpis velja 15 dni po objavi v časopisu. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z ustreznimi dokumentacijo Zavodu za kulturno prosvetno dejavnost Črnomelj, Trg svobode 3. 10456

Hotel podpira vas, vas podpira hotel (Foto: J. Zrnek)

ulica _____ štev. _____
kraj _____ pošt. štev. _____
es. _____
monoši ali inkasantu podpis _____

PISANI ŽIVALSKI SVET

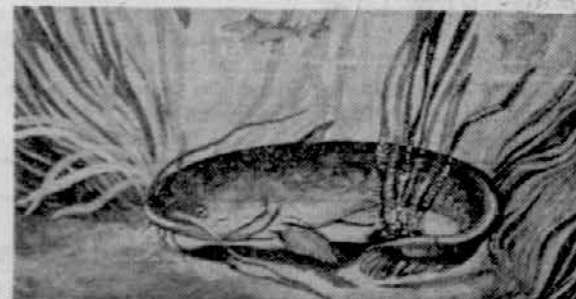
SOM

Ta velikan med sladkovodnimi ribami ima čezmerno veliko in ploščato glavo, usta pa široka kakor žaba. Zelo dolgi tipalnici na zgornji ustni spominjata na brke starega očana. Zavaljeno somovo telo zraste v dolžino do tri metre in tehta do tristo kilogramov. Njegova domovina sega od srednje Evrope do Kaspijskega morja in pritokov Črnega morja. Najrajši se skriva v temnih globinah jezer in mrtvic velikih rek, kjer po ves dan miruje. Loviti pa začne natanko takrat, ko se zunaj stemni, kakor da bi ga na to vselej opozorila budilka v njegovem telesu. Z ipesnatima tipalnicama opisuje okoli sebe loke kakor radar. Antena in si privablja radovedne, nič hudega sluteče žrtve: dvoživke, ribe, vodne ptice in sesalce. Tako si teši lakoto do jutranjega somraka, spet kakor da bi ga budilka opozorila, da je za tisto noč lova konec. Tedaj leže naša vodna pošast s polnim želodcem na svojo blatno posteljo, kjer ves dan dremlje in prebavlja.

Ze veš, da dočaka naš som čez 80 let? Veš, da živi v vročih deželah neke vrste som, ki lahko deli močne električne udarce?

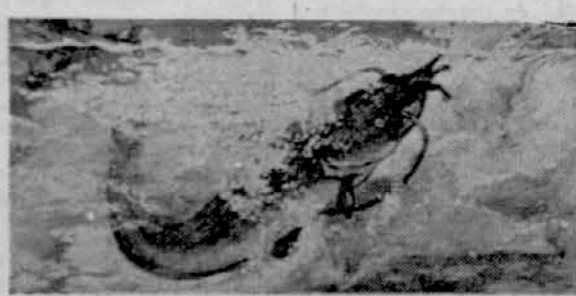
Konec pomladi odloži somovka na vodne rastline v globino do sto tisoč iker, ki imajo v premeru samo tri milimetre.

Oče som leži na dnu vode in skrbno varuje ikre, prilepljene na rastlinah. In vendar bodo pustili številni sovražniki: le malo njegovih otrok pri življenju.

Ko se znoči, se odpravi som na lov. Na sliki vidiš, kako s tipalnicami preiskuje blatno dno in stika za hrano. Dolgi tipalnici sta na dotik zelo občutljivi in v kalni vodi dobro nadomeščata oči. Seveda pa uporablja som tipalnici tudi kot vabo, ker ju imajo mnoge živali za slastna črva.

Požeruh somu ni hrane nikdar dovolj. Zato si jo išče tudi na vodni gladini, kjer lovi vodne ptice, tu in tam pa pograbi celo kakega sesalca.

Mogočna temna gmeta starega soma v vodi povzroči včasih preplah celo med kopalci. V strahu, da ne bi velikan hlastnil po njih, hitijo k bregu.

VUK S. KARADŽIĆ
UGANKE

Kaj beži brez nog,
grabi pa brez rok?

Kaj je to? Skoz vodo
ne dotika se vode.

Kaj pije vodo
in gleda v nebo?

Kaj ponoči žene cvet,
a čez dan ovne spet?

V dežju, soncu, v svitu
lune
rad prebiram zlate
strune,
čuješ me še skozi zid,
le očem sem vedno
skrit.

Kaj šest mesecev bedi,
a šest mesecev prespi?

Otročičkov poln je grad,
a brez oken je in vrat.

KRAVA
V JAMI

S sosedom Mileno sva pasli krave. Milena je zakurila ogenj. Kmalu se nam je pridružila Ivanka. Prinesla je krompir, da smo ga pekle. Krave so se mirno pasle, le ena je venomer silila h globoki jami, v kateri je bila voda. Verjetno je bila žejna.

Prvič smo jo nagnale, drugič pa je nismo opazile. Zaslišale smo le lomstenje. Pogledale smo proti jami in videle, kako je krava padla v jamo. Pritekli so vaščani in jo potegnili iz jame. Nič se ji ni zgodilo. Bile smo vesele, da se je srečno končalo.

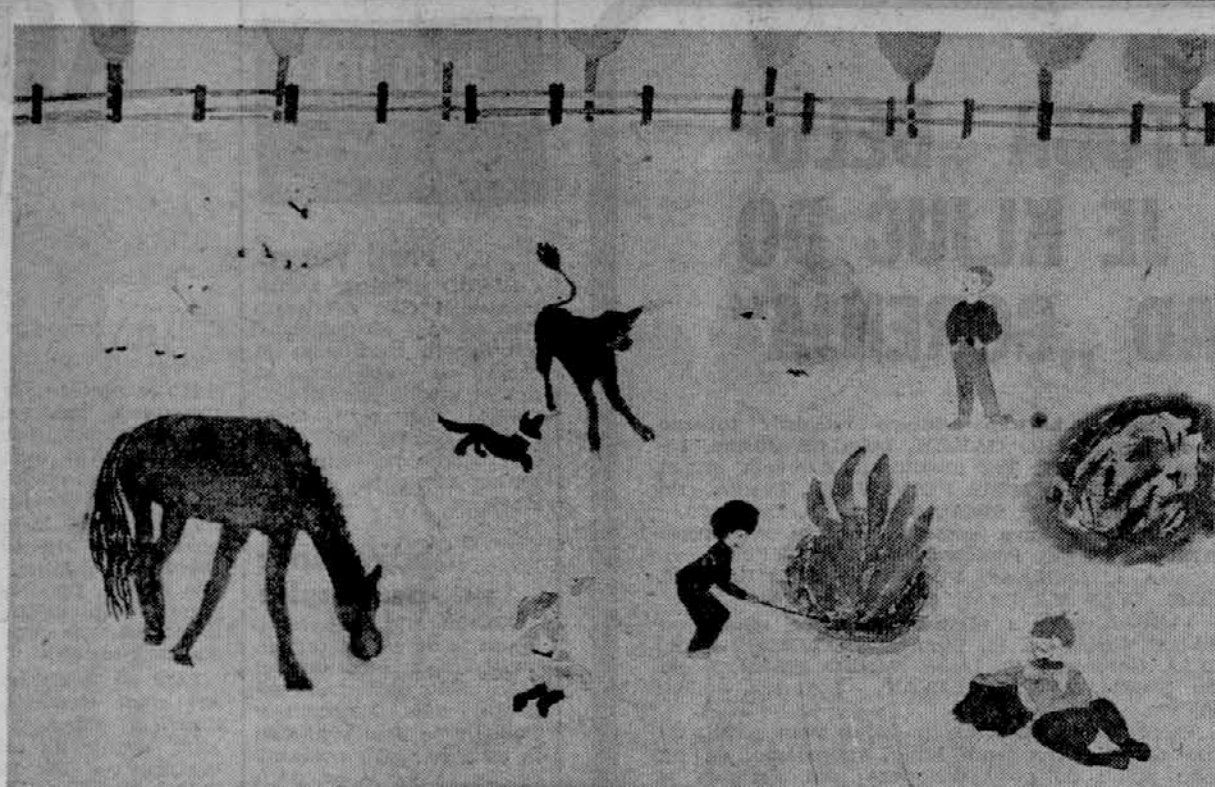
MAREJKA
LORENCIČ,
2. r., Cerkvenjak
v Slov. goricah

POT NA
GRMADO

V nedeljo smo se odpravili v Polhov Gradec. Nenadoma sem si domislil, da bi šli na Grmado. In šli smo. Pot je bila zelo strma. Mamica je zastajala, jaz pa sem jo neprestano priganjal. Tudi bratec je omagoval, zato smo se ustavili in odpočili. Kmalu smo nadaljevali pot. Ko smo prispeli do vrha smo bili vsi zadihani. Posedli smo ob robu poti, ki je bil pokrit z jesensko travo in s suhim listjem. Od tod smo imeli lep razgled na sošednje hribe in griče.

Pihal je močan veter, zato smo se kmalu vrnili. Pot navzdol je bila težja in smo se večkrat ustavili. Končno smo prispeli do gostilne, ki stoji pod Grmado. Bratec in jaz sva popila čaj. Nato smo sedli v avto in se odpeljali domov. Doma sva od utrujenosti hitro zaspala.

MIRO DOLANEC,
3. b. osn. šole
Ketteja in Murna

JESEN NA PAŠI

ALEŠA STRITAR, 6. r., Ljubljana

VIDA TAUFER:
RIBICA

Voda v stekleni posodi pljuska, giblje se ribica Zlatoluska. Plava po vodi in v njej se vrti, obračanju njenemu kraja ni.

Deček ji zdroba v posodo siplje, pridno jo hrani, po steklu tiplje. Dan za dnem vanjo upira oči, obema nanaglomla čas beži.

Mine pomlad in poletje mine. Zlata jesen čez vso zemljo sine. V ribici čudna občutja budi, bolj je nemirna in bolj se vrti.

V noči, ko strašen vihar nastane, sama iz vode ribica plane. Le z ozko plavutjo še zadrhti in luska ob luski ji potemni.

Zjutraj, ko zlato sonce nam vzide, deček spet k svoji ribici pride. A ves preplašen na glas zaihti mrtva na tleh Zlatoluska leži.

ZLATORUMENA
LEPOTICA

Vsako nedeljo gremo na izlet. Tudi te lepe jesenske nedelje nismo ostali doma. Odšli smo v gozd nabirat kostanj. Z očkom in mamco smo kaj hitro imeli polno košaro, kajti kostanja je bilo vse polno. Kmalu nas je začela mučiti žeja. Pri nekem kmetu smo dobili jabolčnik izpod preše. Na dušek sem ga spil dva korzara. Potem smo odšli še na sprehod v sosedov gozd. Dejali so, da je v tem gozdu vse polno kačjih pastirjev. Videli smo samo enega. Bil je tako lep, da se ga nismo mogli nagledati. Zelo smo občudovali njegove pisane barve.

Šli smo dalje. Kar naenkrat se je pojavila pred nami velikanska bukev, ki se je s tremi vitkimi vrhovi vila proti nebu, kakor da bi hotela z zlatorumenimi listi objeti sonce, katerega žarki so se blesteče zlivali skozi sušete liste. Težko smo se ločili od bukke, od njene lepote. Videl sem, kako se je tudi ona težko ločila od nas. Imenoval sem jo kraljico dreves.

ALEŠ KORBER, 7. r., Slovenske Konjice

OBISK
V VELIKI POLANI

Poleg drugih zanimivosti smo si mladi dopisniki na letošnjem tretjem zboru ogledali tudi rojstno hišo Miška Kranjca v Veliki Polani.

Tja smo se odpeljali s tremi avtobusi. Ko smo prispeli tja, smo nekaj časa počakali, da so prišli odpri hišo. Polovico hiše je odkupil muzej, v drugi polovici pa živi pisatelj sam, ko pride na počitnice. Za nami sta vstopila tudi Miško Kranjec ter njegov prijatelj. Začela sta se z nami pogovarjati. Pravila sta, kako so živel pri Kranjčevih. Pomudila sta se tudi ob posameznih pisateljevih delih. Zvedeli smo, kako so nastala. Po končani razlagi smo si ogledali muzej. Med predmeti so tudi partizanski časopisi ter slike narodnih herojev. Ko smo si vse ogledali, smo odšli še v šolo, kjer je bila proslava. Tudi tam je govoril Miško Kranjec. Po končani proslavi smo se z avtobusi odpeljali nazaj v Mursko Soboto. Vesel sem bil, da sem spoznal spoznal enega od tako dobrih pisateljev, kot je Miško Kranjec.

BOJAN BUČINEL, VI. r., novinarski krožek,
Šentrupert

KNJIGA,
MOJA PRIJATELJICA

Knjiga je moja zvesta prijateljica, vedno me spremlja, če sem vesela ali žalostna. Mamica mi večkrat pravi, da knjigo kar pojem naenkrat in da sem zato slaba bralka. Toda nič ne pomaga! Če je povest posebno napeta, grem kar lepo na konec pogledat, sicer ne strpim zraven.

Najraje berem dela Franceta Bevka, kajti nobena njegova knjiga me še ni razočarala in žal mi je, ker je moral umreti. Najlepše pa so te knjige, ki sem jih prebrala: Lepi Janičar, Mali upornik, Robinson Crousoe, Prigode Toma Sawyerja.

Najhuje mi je, če mi mamica za kazen ne pusti hoditi v knjižnico, ker dobro ve, da me je s tem najbolj kaznovala.

ANITA ROVŠEK, 6. r., Šmarje-Sap

ŠLI SMO
NA STORŽIČ

Lepo sončno nedeljo smo se že zgodaj zjutraj odpravili na Storžič. Z avtomobilom smo se pripeljali do koč pod Storžičem. Potem smo se precej junsko odpravili po najkrajši poti proti vrhu. Ko smo prišli pod strmo steno, smo bili že kar dobro razgreti. Toda pot, ki se je vila ob prepadih, čeprav strma in ponekod opremljena s klini in vrvmi, smo kar hitro prehodili.

Pod slemenom mi je očka pokazal gamsa. Bil je čisto blizu in nas je začuden ogledoval. Obstali smo tudi mi in se tako nekaj časa gledali. Potem je gams zabrlizgal in se hitro pognal po parobku skal. Takrat sem prvič videla gamsa v pravem planinskem okolju. To pa ni bilo edino plačilo za trud. Na vrhu se nam je odprl prekrasen razgled daleč naokoli. Pa tudi planinik in drugih gorških cvetlic je bilo toliko, kot jih še nikoli nisem videla.

ALENKA ŠTOPAR, 3. b. osn. š.
Vide Pregarc, Ljubljana

OB SVEČI

Ker že dolgo ni deževalo, primanjkuje električnega toka. Včeraj je bilo pol Postojne brez toka. Mi smo prižgali svečo. Medlo je razsvetljevalo kuhinjo. Povečerjali smo suho hrano. Pogovarjali smo se in šalili. Kmalu smo šli spat.

MOJCA PERPAR, dopisni krožek, Postojna

ZASLUŽEK

Konec počitnic sem preživel v Račah. Dedek mi je povedal, da v Podovi obirajo hmelj. Odpeljala sva se tja. Rad bi vedel kako je na hmeljišču. »Mogoče celo obirajo s strojem,« je pripomnil dedek. Naša sva le po 10 ha velikem hmeljišču razkrojene obirale. Mnogo vrst so že obrali. Zame je bilo obiranje in merjenje zelenega zlata novost, ker tega še nisem videl. Pridružil sem se obiralci, ki je sama spretno trgala češarke. Povedala mi je, da dnevno nabere po 6 do 7 meric. Obiralci so zadovoljni, ker je lepo vreme in debeli hmelj, hmeljarji pa ne najbolj. Neka skupina obiralcev je ubrano pela od zadovoljstva. Sklenil sem, da bom prihodnje počitnice redno obiral hmelj, da si prislužim kakšen dinar, če nam stroj ne bo vzel zaslužka.

IGOR PRAPROTNIK, 5. r., Murska Sobota

DOBIL SEM
NOVEGA
PRIJATELJA

Tudi jaz sem bil na srečanju pionirjev novinarjev v Murski Soboti. Tam sem dobil novega prijatelja, pri katerem sem prenočil.

Ko smo prispeli v Mursko Soboto, so nas najprej razdelili pionirjem, ki so nas bili pripravljeni vzeti na svoj dom. Mene je vzel na svoj dom učenec, ki hodi kot jaz v 8. razred. Zakaj sva se spoprijateljila? Z menoj je bil zelo priazen in če me je kaj zanimalo, mi je takoj razložil. Ko sva prišla na njegov dom, mi ga je razkazal in mi povedal, kje bom spal. Zvečer mi je pokazal lopar za namizni tenis, s katerim igra na turnirjih in s katerim je igral takrat, ko je osvojil drugo mesto v Sloveniji v tem športu. Pokazal mi je tudi smuči in smučarske čevlje, na katere je zelo ponosen. Poleg smučanja in igranja namiznega tenisa igra rad tudi košarko in nogomet. Tudi telesna vzgoja mu ne dela težav. Naslednji dan sem mu dal za spomin knjigo dolenskega pisatelja Pavla Golice. On pa mi je podaril kar dve knjigi, ki sem jih bil zelo vesel. Kmalu zatem je prišel čas slovesa. Bil sem žalosten, ker sva se morala že tako kmalu posloviti. Med nama bo ostala prijateljska vez, ki naju bo družila. Obljubila sva si, da si bova dopisovala.

ZDENKO BUČINEL, 8. r., novinarski krožek,
Šentrupert

SREČANJE

Linorez: IRENA KRIVOGRAD,
6. r., Ravne na Koroškem

zvito
repec

vsak
torek
napete
zgodbe

Več kakor samoprispevek

Nekatere znane slovenske osebnosti (Miro Cerar, Tone Kropušek, Tone Pavček, Miloš Poljanšek, Živko Pregl, Vida Tomšič in Janez Vipotnik) govorijo o samoprispevku za šole in vrtnice

Ljubljanski referendum je širšega slovenskega pomena. To slišimo vedno znova izjavljati ljubljanske in druge dejavnike. Gre za solidarnost bogatih z revnimi, za dejstvo, da povsod po Sloveniji že nekaj let rešujejo lokalne probleme s samoprispevkom, razmeroma bogata Ljubljana pa ne in podobno. Povprašali smo nekaj znanih političnih, javnih, kulturnih, znanstvenih delavcev, kaj menijo o referendumu in samoprispevku. Nekaterih sploh nismo mogli ujeti te dni v Ljubljani, od drugih pa nismo dobili odgovorov. Sicer pa prisluhnimo:

MIROSLAV CERAR: otrokom telovadnice in igrišča

MIROSLAV CERAR, športnik, »Posledično moramo, da si bo vsak otrok pridobil potrebno znanje, pa tudi telesno krepkosti in spretnosti, ki mu bodo omogočili uspešno uporabljanje znanja tudi na področjih, ki morda na videz nimajo nobene zveze s tem. Dobro telesno podlago morajo namreč imeti tako ljudje, ki opravljajo fizično delo, kot tudi samo umski delavci. Otroci naj se zato že v vrtcih in šolah seznanijo s telesno vzgojo in tudi z njeno splošno koristnostjo. Omogočimo to vsem našim otrokom s hitrejšo gradnjo vrtcev in šol s primernimi telovadnicami in igrišči.«

TONE KROPUŠEK: samoprispevek — za večino nič novega

njegovega programa. ŽIVKO PREGL, predsednik RK Zveze mladine Slovenije: »Mislim, da je samoprispevek ogromnega pomena. Zda ni časa za nobeno modrovanje v zvezi s tem. Samoprispevek mora uspeti, s referendumom ali kako drugače.«

TONE PAVČEK: vrtnice in šole so krvavo potrebni

ta federacije: »Razvito družbeno otroško varstvo, ki naj v raznih primernih oblikah zajame vse otroke, je nemodrostno sredstvo, da razvijemo vse delovne in duhovne sposobnosti vseh otrok, pomembna pot za odpravljanje socialnih razlik, najuspešnejša zaščita pred vsakovrstnimi družbeno nesprejemljivimi

MILOŠ POLJANŠEK: referendum — nujnost tega trenutka

VIDA TOMŠIČ, članica svetovnega sveta sindikatov: »Samoprispevek je za Ljubljano ena najpomembnejših političnih in družbenih akcij zadnjih let. Celo pomembnejši se mi zdi iz političnih kot pa iz ekonomskih razlogov, čeprav slednjih ne podcenjujem. Zda je priložnost, da praktično potrdimo, kar tako radi govorimo, namreč, da je nekatera splošna potreba mogoče financirati ne le z državnimi fiskalnimi predpisi, pač pa z neposrednimi prispevki občanov. Če hočemo uresničiti potrebe in izražene interese za raznih otroških varstev in nekaterih šolskih objektov v Ljubljani, moramo te interese podpreti z dinarjem. Ali z našim, neposrednim dinarjem ali pa s tistim, ki nam je najprej odpuščen in vplačan. Prepričan sem, da nam je bližja prva pot. Sicer pa samoprispevek že davno ni več novost za večino Slovencev, ki živijo predvsem v manj razvitih in manj bogatih krajih od Ljubljane.«

ŽIVKO PREGL: samoprispevek mora uspeti

JANEZ VIPOTNIK: uspešen referendum bo odmeval

mi in nevarnim pojavi; sprito rastočih potreb zaposlenih družin možnost, ki omogoča staršem, predvsem pa materam, da so lahko dobri poklicni delavci in delavke, ne da bi se bilo treba odrekati sreči materinstva in otrovstva. Vedno staršev danes za čuti, da lahko res skrbijo za vzgojo in izobražbo svojih otrok le združeni v samoupravni družbeni akciji. Skrb za razvoj varstva in šolstva ni tuja, nobenski ali »državna« skrb, ampak del izvajanja držiteljskih pravic in dolžnosti, dejanski dokaz prave ljubezni do svojih otrok in vere v vsakogar v bodočnost mlade generacije.

Samir akciji pa pripisujem še poseben družbenopolitični pomen. V času, ko z ustavnimi spremembami razširjamo pravico delovnih ljudi na razpolaganje s celotnim dohodkom, takšen način urejanja skupnih potreb ni le izhod za silo, ampak pot k neposrednejšemu uveljavljanju delovnih ljudi kot občanov pri določanju vrstnega reda potreb, pri upravljanju skupnih sredstev. Uspeh referenduma pa naj bi odprl pot še drugim akcijam predvsem v dveh smereh: v akcijo za sklepanje pogodb med občinami, krajevnimi skupnostmi in delovnimi kolektivi za dodatna sredstva za razvoj otroškega varstva in za medsebojne obveznosti pri njihovem upravljanju, in drugo — zahteva, ki jo postavljamo ob samoprispevku glede

v pogleda občanov v zbiranje in trošenje teh sredstev, naj bi prispevala k temu, da bi imeli delavci in občani boljši vpogled prav v vsa družbena sredstva, kjerkoli in kakorkoli jih zbiramo in trošimo.«

JANEZ VIPOTNIK, predsednik republiške konference SZDL: »Prvi referendum o cenjenem s stališča razvojnih potreb današnje generacije otrok, ki ji kot socialistična družba premošno nudimo. Drugič ga ocenjujem s stališča zmogljivosti današnje družine, ki ni v stanju v celoti in v skladu z razvojem družbe poskrbeti za otrokov napredek. Sem torej za samoprispevek. Mislim, da bo samoprispevek, če bo sprejet, dobro vplival tudi na širši prostor, Slovenijo. Opozorjal bo na potrebo po hitrejšem reševanju problemov mladega rodu; terjal večji družbeni standard in s tem zmanjševal socialne razlike med otroki. Toda samoprispevek se mi zdi pomemben še z drugega zornega kota. Delovni ljudje neposredno odločajo, za kaj se bo porabil zbrani denar. Prepričan sem, da bo samoprispevek v prihodnje postal čedalje bolj prevladujoča oblika samoupravnega dogovora delovnih ljudi, od seveda istobasnem zmanjševanju davka na osebne dohodke. Tako bo uresničeno načelo, da delovni ljudje ne posredno odločajo, kaj se dogaja z njihovimi, za skupne potrebe, danimi sredstvi.«

MODERNEJSI ZALEC — Svetlobni napis trgovskih podjetij in drugih organizacij, ki opozarjajo potrošnike nase, so tudi v Zalcu vse pogostejši. S tem si tudi najmlajše slovensko mesto pridobiva eno mestnih značilnosti. Foto: T. Tavčar

Telefoni — gostejši

Vroča linija Celje—Velenje — Med Celjem in Ljubljano 120 pogovorov hkrati — Prihodnje leto bo za Celjane še 3000 novih telefonskih števil

Nedavno slavje poštarjev celjske regije v Dobrni nima čisto nič skupnega s pričujočim zapisom. Povod za pisanje o telefoniji lahko dobi sodoben človek vsak dan. Če n.p. Davorin tudi po sedmem poskusu ne more dobiti zveze z Brigito v Velenju, če ima Dobrna po 25 letih še vedno samo 10 telefonov, da sta na Ostrožnem — novem naselju pri Celju — samo dva itd., potem je čisto na mestu vprašanje, kaj je vendar s telefonijo?

Toda hkrati velja tudi povedati, da še nikoli doslej ni bilo v enem letu toliko telefonskih priključkov kot letos (skoraj 1200). Sicer pa o telefoniji zares na kratko vse to, kar smo ta teden lahko zvedeli iz triurnega pogovora z direktorjem PTT podjetja Celje Edvardom Šepcem (pogovor ni bil opravljen po telefonu).

Bolj povezani s svetom

V Celju kočujejo zadnja dela na montaži nove avtomatske medkrajevne centralne s 350 medkrajevnimi vodji. Celotno omrežje v celjski omrežni skupini bo bistveno obogateno. Naj omenimo na prvem mestu, da bo že v decembru letos v Ljubljano namesto dosedanjih 70, po novem 120 telefonskih zvez. Za 1973 je predvideno nadaljnje povečanje medkrajevnih zvez za 200, kar bo zadostilo do 1975. Leto Zveze med voznimi centralami na terenu se bodo prilagodile zmogljivosti celjske centralne. Delo bo opravljeno januarja in februarja. Zato bo imelo Velenje namesto sedanjih 21 po novem 36 zvez. Slov. Konjice namesto 12 kar 24 zvez, Roguška Slatina z 12 na 24, Laško z 12 na 18 zvez, Zalec namesto dosedanjih 21 na 32 zvez itd. Bistveno se bodo povečale medkrajevne avtomatske linije z Vojnikom, Mozirjem, Smarjem, Sentjermom, Stankom, Preboldom, Polzelo in Storami. Osrednja Slovenija bo dobila dve nova mesta dosti bolj povezana s svetom in medsebojno.

Velenje: skok za 200 števil

V razmeroma kratkem času, pač odvisno od razvoja mesta in značilne velenjske ekspanzije, bodo v mestu ob kakih petih letih število telefonskih priključkov. Centrala v Velenju je sedaj zasledena do zadnjih števil. Sedaj povečujejo centralo še za novih 200 števil, tako da jih bo skupaj 600. Še pred devetimi leti je bil v Velenju vsega 31 telefonov. »Gospodinja Zalec je bil tedaj jedro telefonske zveze imenitno; imeli so 73 črnih telefonov.

V naslednjih mesecih do pomladi so na vrsti tudi preureditve v drugih krajih. Vojnik bo imel namesto sedanjih 40 v bodoče 100 števil.

V nekaj vrstah

PETROVČE PRODAJALO SADIKE — Sadjarstvo Miroslav, ki je oddelki kmetijskega kombinata Zalec, se poleg prodaje jabolk hrušk in ostalega sadja bavi tudi s prodajo teh sadik. Zaradi izrednega zanimanja ter nizkih cen so jih samo v prvi polovici tega meseca prodali več sto, še več pa jih bo šlo v promet spomladi.

BRASLOVČE DELOVNA MLADINA — V Braslovčah bodo mladinci svoji krajevni skupnosti napravili precejšnjo uslug. Skle. niti so namreč, da bodo s prostovoljnimi delom zgradili avtobusno postajo. Za to delo bi morala krajevna skupnost odšteti 4.000 dinarjev, če bi delo opravila kakšna delovna organizacija.

ZBOR VOLIVCEV — V nedeljo, 21. novembra, bo tukaj zbor volivcev. Osrednja razprava bo vsekakor referendum o podaljšanju stavb v občini Zalec. GRADNJA IGRISČA — Člani TVD Partizan v Braslovčah so si že dlje želeli, da bi pri domu TVD Partizan dobili asfaltirano igrišče za rokomet. Ta želja se jim je pred kratkim uresničila. Zda so zemljiška dela že končana. Kakaj samo še, da bodo dobili asfaltno prevleko. Morali pa bodo zbrati tudi še nekaj denarja.

Da, kaj pa Celje? Center smo namenoma prihranili za konec zapisa, kajti tu je celotna problematika najbolj zavozana. Veliko žic je, a je vsega pre malo. Celje se lahko — vsaj glede telefonije za naprej — pohvali kot eno redkih mest s programom razvoja do leta 2000. Program so soustvarjali tudi na univerzi v Zagrebu, sprst pa je imel vmes tudi računalnik. V prihodnje — z začetkom v 1974. letu — bo Celje razvijalo decentraliziran sistem. Razen sedanjih osrednjih central, kjer je tudi avtomatizirana medkrajevna telefonska in telegrafna centrala z vsemi možnimi dodatki.

Da, kaj pa Celje?

Center smo namenoma prihranili za konec zapisa, kajti tu je celotna problematika najbolj zavozana. Veliko žic je, a je vsega pre malo. Celje se lahko — vsaj glede telefonije za naprej — pohvali kot eno redkih mest s programom razvoja do leta 2000. Program so soustvarjali tudi na univerzi v Zagrebu, sprst pa je imel vmes tudi računalnik. V prihodnje — z začetkom v 1974. letu — bo Celje razvijalo decentraliziran sistem. Razen sedanjih osrednjih central, kjer je tudi avtomatizirana medkrajevna telefonska in telegrafna centrala z vsemi možnimi dodatki.

PIRAN Referendum o preselitvi ladijedelnice

PIRAN, 18. novembra — Prostor, kjer ima remonta ladijedelnice »2. oktober med Portorožem in Piranom svoje prostore, naj bi v prihodnje zavzelo turistično naselje »Bernardina. Več kot leto dni so se pogovarjali, kje naj dobi 2. oktober lokacijo za preselitve podjetja. Po prvotni zamisli naj bi dobil »2. oktober prostor v koprski Luki. Zaradi visokih stroškov za ureditev prostorov in naprav na novi lokaciji so iskali še druge ustrešnje možnosti. Izolska občinska skupščina je pred dnevi odobrila lokacijo za preselitve podjetja »2. oktobra v Izolo.

Po zakonskih predpisih in po statutu podjetja pa mora o tako pomembni zadevi, kot je preselitev podjetja, sklepati vs kolektiv. Zato so že pred mesecem dni razpisali referendum, ki ga bodo izvedli jutri.

G. G.

G. G.

G. G.

G. G.

G. G.

G. G.

G. G.

G. G.

G. G.

G. G.

ki za visokofrekvenčni prenos in UKV prenos, bodo zgradili še dve rajonski centrali; eno na Golovcu, drugo na Lavi. Tista na Golovcu ima prednost in bo imela maksimalno 10.000 telefonskih števil. Na ravnicah pod Golovcem se bo razvijalo mesto, pa tudi sedaj, je ves ta del brez dobrih telefonskih zvez oz. jih sploh nima.

Celje je bilo s telefonom dolgo bomo posejano. Tako je bilo pred 9 leti v mestu 861 telefonskih priključkov, letos januarja jih je bilo 1798, deset mesecev pozneje — ko

Skupen nastop za ceste

Zastopniki občin severovzhodne Slovenije o predlogu zakona

LENART, 18. nov. — Sinoči so se v Lenartu zbrali predsedniki in podpredsedniki občin severovzhodne Slovenije in se dogovorili o skupnem nastopu na bližnjem zasedanju delegatov občin, ki bo v Ljubljani in na katerem bodo razpravljali tudi o predlogu novega zakona o cestah.

Predlagali so, da naj bi bila amortizacija cest na skrb celotne skupnosti, ceste pa naj bi upravljala republiška skupnost za ceste.

Tudi glede 33. člena predloga zakona o cestah so bili enotni: predlagali so, da naj bi občinam dodelili vsaj 20 ne pa 10 odstotkov od zneska, ki je vsebovan v ceni od bencina in plinskega olja v prodaji na drobno.

Na prekatiziracijo cest so imeli pripombe, še posebej zaradi nerazumljivega odnosa cestnega sklada do nekaterih posejanih in zahtev. Tako bodo predlagali, da naj bi cesta od Holmece do Arje vasi postala magistralna cesta, razen tega pa bi morali prekatizirati v magistralno cesto tudi cesto do predelne Radlje. Avstriji namreč čakajo samo nas, da bi začeli preusmerjati dva kilometra dolga cesni odsek, ki bi se bolj približal sosednji državi. Na posvetu so menili, da ni sprejemljiv predlog cestnega sklada, ki pravi, da te ceste ne morejo prekatizirati zato, ker so tam terenste težave in da predlog ni zadosti utemeljen.

J. JERMAN

J. JERMAN

J. JERMAN

J. JERMAN

J. JERMAN

J. JERMAN

J. JERMAN

J. JERMAN

Danes v Celju

KINO: Unien: »Drobne stvari, ki pomenijo življenje«, franc. barv. film, ob 16, 18 in 20. uri. Metropoli: »Rop in prevar«, amer. barv. film, ob 16, 18, 20 in 22.30. Dom: »Kdo si je upornik«, amer. barv. film, ob 16, 18 in 20. uri. S.G.: T. S. Elliot: »Umor v katedrali«, predstava ob 15.30 za V. mladinski abonma in izven. Muzeja: Oba sta odprta. Likovni salon: razstava slikarstva Jožeta Tisnikarja. Dežurnost: dežurna je lekarna Center na Vodnikov ulici.

Spori vzrok za požig

Cez noč razcisil si nočni požar v Sebeborcih pri Murski Soboti

MURSKA SOBOTA, 18. novembra — Tudi na levem bregu Mure v Pomurju ljudi vzemirajo požari v Sebeborcih pri Murski Soboti, kjer je v kratkem razdobju že četrtič gorelo. Tokrat je ogenj zajel gospodarsko poslopje, lasti kmeti Stefana Lutharja. Ogenj je uničil ostanke poslopja, večjo količino pridelkov, razno kmetijsko orodje in drugo. Skozi so ocenili na 40 tisoč dinarjev.

Organom soseske Uprave javne varnosti je že uspelo raziskati ozidje tega požara, ki očitno nima nobene zveze z ognji v Priekliji. Ugotovili so, da je sinoči potekala oženje v Sebeborcih hčerka škodovanca, 23-letna Trena Ciglar, ki je poročena in živi na domačiji svojih staršev.

Osumljenka je izjavila, da je zažgala ostanke gospodarskega poslopja zaradi nesoglasij in stalnih sporov v družini.

Tudi v tem primeru gre hitremu posredovanju gasilcev in domačinov zaustavi, da se niso vnela sosednja poslopja v strnjem naselju. Sicer pa so organi javne varnosti v Murski Soboti zvezi s požari v Sebeborcih prijeli že tri osebe, ki so v priporu.

B. B.

Jeza „zaliva“ jezera

Načrtovalci regulacije Ščavnice ne najdejo skupnega jezika s prebivalci Ščavniške doline — Negodovanje zaradi številnih akumulacijskih jezer

RADENCI, 18. nov. Tu je bilo danes na pobudo vodne skupnosti Drava—Mura posvetovanje o obsežnem projektu regulacije Ščavniške doline, kjer nameravajo na območju radgonske in ljutomerske občine iztrgati poplavljen nad trinajst tisoč hektarov zemlje. Na sestanku so poleg načrtovalcev in predstavnikov vodnega sklada SRS in republiškega zavoda za vodno gospodarstvo sodelovali tudi zastopniki obeh občin, poslanci, kmetje in drugi.

Po besedah direktorja vodne skupnosti Drava—Mura inž. Draga Mišiča, je sedaj glavna naloga, da bi naredili idejni projekt za ureditev hidro sistema Ščavnice, ki bi pomagal izpopolniti te načrte, katerih uresničitev naj bi stala stotvajset milijonov dinarjev. Glavni projektant inž. Saša Mihelič iz republiškega zavoda za vodno gospodarstvo je pri utemeljitvi tega največjega slovenskega vodnogospodarskega načrta v zadnjih letih poudaril, da ekonomski razlogi govorijo v prid zamisli, po kateri bi na celotnem porečju uredili deset ali najmanj šest akumulacijskih jezer na površini šeststo hektarov.

Strokovnjaki: jezera bi se izplačala

Osnovni transitni sistem Ščavnice z akumulacijami,

glavni pritoki in obrobni mlinski jarki bi financirali iz državnih sredstev, medtem ko bi kmetje prevzeli stroške za melioracijska dela na svojih kmetijskih parcelah, kar da bi imeli domačini ustrezne koristi iz ribogojstva. Sicer pa bi z uresničitvijo tega načrta iztrgali poplavljen 2300 hektarov stalno zamočvirane zemlje in okrog 4400 hektarov občasno zalitih površin, kar pomeni za radgonsko in še zlasti za ljutomersko občino pridobitev velikih površin za intenzivno kmetijsko pridelovanje.

Tudi inž. Ivo Mikšič iz mariborskega zavoda za kmetijstvo je v obrazložitvi ekonomskih prednosti regulacije

poudaril, da bi tako urejen vodni režim v dolini Ščavnice, kjer živi 33 odstotkov prebivalcev obeh občin, uredil vprašanje obstoja nad tri tisoč kmetijskih gospodarstev, na tem velikem ravninskem območju pa bi lahko ob uporabi naj sodobnejše mehanizacije in z velikimi hektarskimi donosi zagotovili dragocene surovine domači predelovalni industriji.

Kmetje: izgubili bi polovico zemlje

Vendar se predstavniki radgonske občine, kjer bi zaradi akumulacijskih jezer izgubili številni kmetje tudi polovico plodne zemlje, ne strinjajo s tako rešitvijo. To so povedali tudi kmetje iz ljutomerske občine. S predsedniki občin vendar ne prizadevajo prebivalci sicer potujejo za čimprejšnjo regulacijo Ščav-

nice, vendar ne za tako oeno. Zahtevali so, naj bi načrtovalci zmanjšali število in površino vode na najnižjo možno mejo, bilo pa je tudi v predlogov, naj bi z manjšimi stroški strugo Ščavnice očistili in jo zavrneli.

Proti takemu obsegu akumulacijskih jezer so se opredelili tudi predstavniki kmetijskih gospodarstev. Direktor kmetijskega kombinata Gornja Radgona, inž. Milko Kranjc, je dejal, da je tak regulacijski načrt nesprejemljiv, ker zadeva ob sedanjo ekonomsko in socialno strukturo življa v Ščavniški dolini, prizadet pa bi bil tudi kmetijski sektor, ki bi izgubil šeststo hektarov zemlje in moral skriti živinorejo, svojo glavno dejavnost.

Nedvomno bo regulacija Ščavnice v prihodnje tema številnih žolčnih razprav, pa bi se jih po mnenju udeležencev iz Pomurja lahko izognili, če bi strokovnjaki že prej našli stik s prizadetimi ljudmi, katerih težnje v tako zastavljenem idejnem načrtu očitno niso dovolj upoštevale.

B. BOROVIC

B. BOROVIC

B. BOROVIC

B. BOROVIC

B. BOROVIC

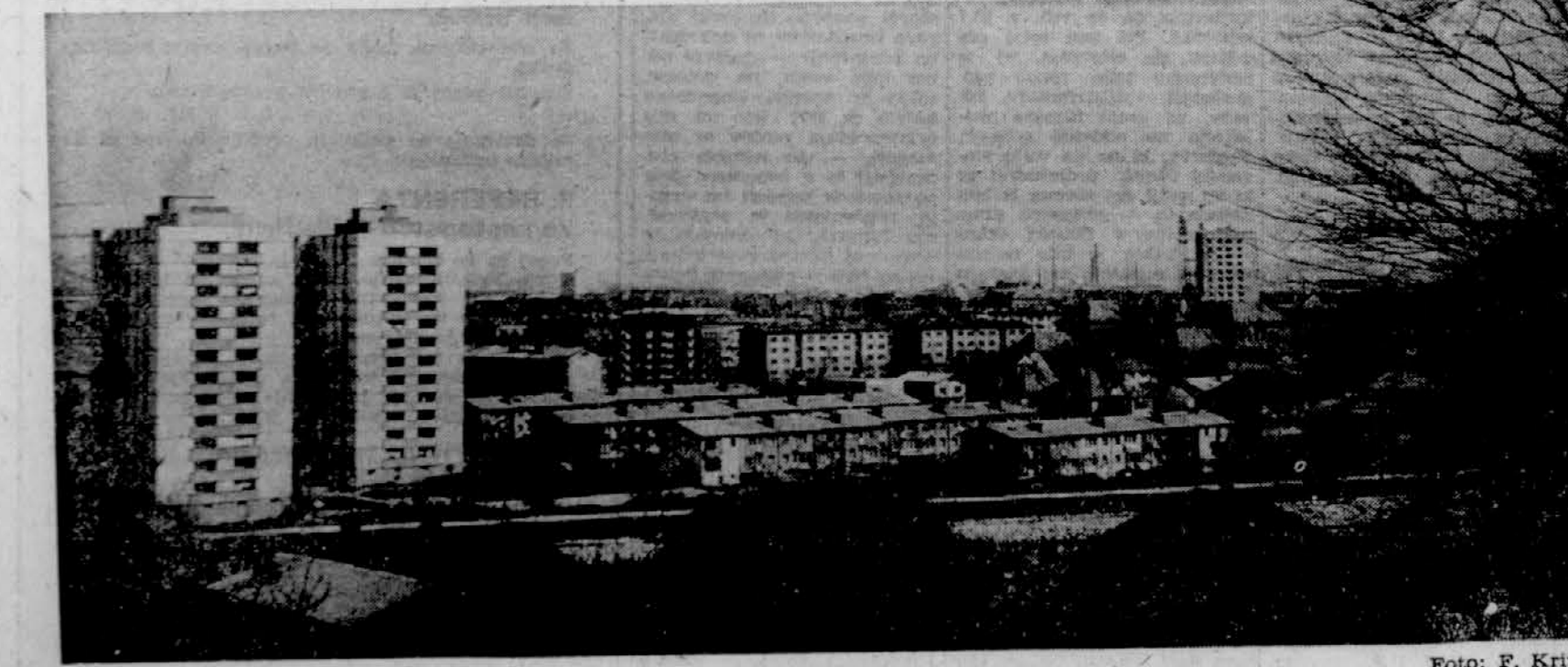
B. BOROVIC

B. BOROVIC

B. BOROVIC

B. BOROVIC

B. BOROVIC

POGLED NA CELJE Z ANSKEGA VRHA. Foto: F. Krivec

Več kakor samoprисpevek

Nekatere znane slovenske osebnosti (Miro Cerar, Tone Kropušek, Tone Pavček, Miloš Poljanšek, Živko Pregl, Vida Tomsic in Janez Vipotnik) govorijo o samoprисpevku za šole in vrtnice

Ljubljanski referendum je širšega slovenskega pomena. To slišimo vedno znova izjavljati ljubljanske in druge dejavnike. Gre za solidarnost bogatih z revnimi, za dejstvo, da povsod po Sloveniji že nekaj let rešujejo lokalne probleme s samoprисpevkom, razmeroma bogata Ljubljana pa ne in podobno. Povprašali smo nekaj znanih političnih, javnih, kulturnih, znanstvenih delavcev, kaj menijo o referendumu in samoprисpevku. Nekaterih sploh nismo mogli ujeti te dni v Ljubljani, od drugih pa nismo dobili odgovorov. Sicer pa prislusnihi:

MIROSLAV CERAR: otrokoma telovadnice in igrišča

MIROSLAV CERAR, športnik: »Poskrbeti moramo, da si bo vsak otrok pridobil potrebno izobrazbo, pa tudi telesno krepkost in spretnost, ki mu bodo omogočili uspešno uporabljanje znanja tudi na področjih, ki morajo na večji ali manjši obsevi zveze s tem. Dobro telesno počutje morajo namreč imeti tako ljudje, ki opravljajo fizično delo, kot tudi samo umski delavci. Otroci naj se zato že v vrtcih in šolah seznanijo s telesno vzgojo in tudi z njeno splošno koristnostjo. Omogočimo to vsem našim otrokom s hitrejšo gradnjo vrtov in šol s primernimi telovadnicami in igrišči.«

TONE KROPUŠEK: samoprисpevek — za večino nič novega

ljena. Prepričan sem, da nam je bližja prva pot. Sicer pa samoprисpevek že davno ni več novost za večino Slovencev, ki živijo predvsem v manjših razvitih in manj bogatih krajih od Ljubljane.

TONE PAVČEK, slovenski književnik: »Imam otroke in tako tudi sam čutim, da so pri nas vrtnice in šole krvavo potrebne. Tako žgoče so te potrebe, da bi samoprисpevek moral uveljaviti, če ne ne gre po redni poti.«

MILOŠ POLJANŠEK, predsednik kulturno-prosvetnega zbora skupščine SR Slovenije: »Nuditi otrokom normalno rast, ni samo de-

TONE PAVČEK: vrtnice in šole so krvavo potrebne

nje dobre volje, marveč naša trajna družbena in generacijska obveznost.

Cepprav je vračanje, ali možnost za kolikor toliko smo se ves čas in vsi od staršev do občinskih skupščin in republike, ki moremo kakorkoli spremeniti materialne in ostale pogoje, zavedali razmer, v katerih živi večji del otrok in mladine, in ali smo že doslej storili vse, ocenjujem referendum v Ljubljani kot realno najnost tega trenutka. Zato ga podpiram in se zavzemam za uresničitev njegovega programa.«

ŽIVKO PREGI, predsednik RK Zveze mladine Slo-

nije: »Mislim, da je samoprисpevek ogromnega pomena. Zda ni časa za nobeno modrovanje v svesti s tem. Samoprисpevek mora uspeti, s referendumom ali kako drugače.«

VIDA TOMŠIČ, članica sveta federacije: »Razvito družbo, no otroško varstvo, ki naj v raznih primerih oblikah zaje vse otroke, je nenadomestljivo sredstvo, da razvijemo vse delovne in duhovne sposobnosti vseh otrok, pomembna pot za odpravljanje socialnih razlik, najuspešnejša zaščita pred vsakovrstnimi družbeno nesprejemljivimi in nevarnimi pojavi; sprito rastjočih potreb zaposlenih družin, predvsem pa materam, da so lahko dobri poklicni delavci in delavke, ne da bi se bilo treba odrekati sreči materinstva in očetovstva. Večina staršev danes že čuti, da lahko res skrb za vzgojo in izobrazbo svojih otrok le zbirajo v samoprисpevku, ki je združeni v samoprисpevni družbeni akciji. Sicer za razvoj varstva in šolstva ni taja, »občinske ali državne skrb, ampak del izvajanja roditeljskih pravic in dolžnosti, dejanski dokaz prave ljubezni do svojih otrok in vere vsakogar v bodočnost mlade generacije.«

Sami akciji pa pripisujem še posebej družbenopolitični pomen. V času, ko z ustavnimi spremembami razširjamo pravico delovnih ljudi na razpolaganje s celotnim dohodkom, takšen način urejanja skupnih potreb ni le izhod za silo, ampak pot k neposrednejšemu uveljavljanju delovnih ljudi kot občanov pri določanju vrstnega reda potreb, pri upravljanju skupnih sredstev. Uspeh referenduma pa naj bi odprl pot za drugim akcijam predvsem v

dveh smereh: v akcijo za sklepanje pogodb med občani, krajevnimi skupnostmi in delovnimi kolektivi za dodatna sredstva za razvoj otroškega varstva in za medsebojne obveznosti pri njihovem upravljanju, in drugič — zahteva, ki jo postavljamo ob samoprисpevku glede vpogleda občanov v zbiranje in trošenje teh sredstev, naj bi prispevala k temu, da bi imeli delavci in občani boljši vpogled prav v vsa družbena sredstva, kjer koli in kakorkoli jih zbiramo in trošimo.«

JANEZ VIPOTNIK, predsednik republiške konference SZDL: »Prvi referendum o cenjenju s stališča razvojnih potreb današnje generacije otrok, ki ji kot socialistična družba premošno nudimo. Drugič ga ocenjujem s stališča zmogljivosti današnje družbe, ki ni v stanju v celoti in v skladu s razvojem družbe poskrbeti za otrokov napredek. Sem torej za samoprисpevek. Mislim, da bo samoprисpevek, če bo sprejet, dobro vplival tudi na širši prostor, Slovenijo. Opozorjal bo na potrebo po hitrejšem reševanju problemov mladega rodu; terjal večji družbeni standard in s tem zmanjševal socialne razlike med otroki. Toda samoprисpevek se mi zdi pomemben še z drugega zornega kota. Delovni ljudje neposredno odločajo, za kaj se po porabi zbrani denar. Prepričan sem, da bo samoprисpevek v prihodnje postal dejavnejši in prihodnje oblika samoprисpevnega dogovora delovnih ljudi, ob seveda istočasnem zmanjšanju davka na osebne dohodke. Tako bo uresničeno načelo, da delovni ljudje neposredno odločajo, kaj se dogaja z njihovimi, za skupne potrebe, danimi sredstvi.«

VODA BLIŽE PIVKI — Lepo vreme omogoča delavcem ter vojakom JLA, da dela na novem vodovodu iz Postojne proti Pivki hitro napredujejo in iz dneva v dan je več upanja, da bo Pivka že prihodnje leto dobila vodo iz novega postojnskega vodovoda.

Foto: S. Brus

Ceste burijo duhove

Predlog zakona o cestah ter odloka o prekatégorizaciji cest v SRS je v novogoriški občini vzbudil val nezadovoljstva — Nočejo z dežja pod kap

NOVA GORICA, 18. nov. S predlogom zakona o cestah ter odloka o prekatégorizaciji cest v Sloveniji predvidena razdelitev cest in denarja za njihovo vzdrževanje in rekonstrukcije, je vzbudila v novogoriški občini precej nezadovoljstva.

Zato je občinski svet za gospodarstvo in delo na današnji razširjeni seji obvezal poslane z območja občine, naj nastopijo v republiški skupščini, ko bo obravnavala omenjena predloga, s posebnim amandmajem.

Po sedanjem predlogu bi dobila občina v upravljanje še približno 100 kilometrov cest, ki jih je republiški cestni sklad doslej zelo zanemarjal. S predlagano porazdelitvijo denarja med republiškim skladom ter občinami, po kateri bi posledice inflacije po

10 odstotkov sredstev, ki se zbirajo v republiškem izravnalnem skladu ter 50 odstotkov denarja od cestnih taks, bi imela novogoriška občina, prihodnje leto na voljo za vse ceste v svoji pristojnosti nekaj več kot pol milijona dinarjev. To pa pomeni dobrih 5000 dinarjev na kilometer ceste. V primerjavi z dosedanjimi sredstvi za njihovo vzdrževanje in rekonstrukcijo bi bilo to znatno manj. Z drugimi besedami: lokalne ceste v občini ne bi mogli več primerno vzdrževati.

Danes so izoblikovali predlog, da bi republiški cestni sklad za naprej skrbel za cestne odseke med Komnom, Branikom in Potočami, med Gornjo in Spodnjo Brnico ter Branikom, med Gargarjem, Cepovanom in Mostom na Soti ter slednjic med Gonjčami in mejnim prehodom v Brdini. Te ceste povezujejo več občin med sabo ter so tudi turističnega pomena. Prav tako so predlagali, da bi cesta z Vršiča in Predela skozi Soško dolino ter čez

Kras na morje dobila značaj magistralne ceste, ker je v bistvu podaljšek jadranske magistrale.

Glede razdelitve denarja med republiko in občinami, naj bi v sedanjih predlogih vneli še tako imenovani teritorialni princip. Občine naj bi obdržale 5 odstotkov pristojbin od prodane goriva na njihovem območju. Bili so namreč mnenja, da predvideva razdelitev denarja v razmerju 83:17 v korist magistralnih in regionalnih cest odločno protežira te ceste na račun lokalnih.

L. KANTE

Tek za draginjo

Medobčinska sindikalna konferenca ugotavlja, da delavci z najnižjimi dohodki niso kos naraščanju cen

NOVA GORICA, 18. nov. Medobčinska konferenca sindikata delavcev industrije in rudarstva za ajdovsko, novogoriško in tolminsko občino je bila danes posvečena aktualnim družbenim in gospodarskim dogajanjem. Na konferenci so tudi izvolili za novega predsednika medobčinskega odbora — Elzo Kodričevico iz podjetja Vozila Gorica.

Tako v uvodnem referatu Borisa Fernata kot v občinski razpravi je bila poudarjena misel, da neizbrisna inflacija močno vzmernja zlasti neposredne proizvajalce, ki so ponavadi na spodnjih polovicih tabel osebnih dohodkov. V podjetjih poskušajo premagovati posledice inflacije z dvigovanjem osebnih dohodkov. Toda ponavadi je tako, da tisti delavci, ki imajo najnižje dohodke, tudi s tem dvigovanjem ne morejo pokrivati naraščajočih življenjskih stroškov, medtem ko delavcem z visokimi dohodki standard sorazmerno hitro narašča. Iz tega se je poročala misel, da bi kazalo uvesti v osebne dohodke tudi takomenovane draginjske doliade.

Na konferenci je bilo tudi veliko besed o delovanju sindikata, ki bi se moral odločnejše spoprijeti s socialnimi in drugimi problemi, ki težijo delavce. Zaradi tega se marsikje namreč zaostrojuje odnosi, ki — konec koncev pri-

peljejo do prekinitev dela. Prav tako so bili mnenja, da je sindikat doslej premošno naredil za stalno izobraževanje delavcev, ki je prvi pogoj za njihovo dejavno vlogo v samoprисpevnih organih.

Konferenca je sprejela vrsto konkretnih nalog za prihodnje obdobje. Med drugim si bodo prizadevali, da ne bi imeli nihče med zaposlenimi v rednem delovnem času

pejlo do prekinitve dela. Prav tako so bili mnenja, da je sindikat doslej premošno naredil za stalno izobraževanje delavcev, ki je prvi pogoj za njihovo dejavno vlogo v samoprисpevnih organih.

Konferenca je sprejela vrsto konkretnih nalog za prihodnje obdobje. Med drugim si bodo prizadevali, da ne bi imeli nihče med zaposlenimi v rednem delovnem času

pejlo do prekinitve dela. Prav tako so bili mnenja, da je sindikat doslej premošno naredil za stalno izobraževanje delavcev, ki je prvi pogoj za njihovo dejavno vlogo v samoprисpevnih organih.

pejlo do prekinitve dela. Prav tako so bili mnenja, da je sindikat doslej premošno naredil za stalno izobraževanje delavcev, ki je prvi pogoj za njihovo dejavno vlogo v samoprисpevnih organih.

Referendum o preselitvi ladieladnice

PIRAN, 18. novembra — Prostor, kjer ima remonta ladieladnice »2. oktobra« med Portorožem in Piranom svoje prostore, naj bi v prihodnje zavzele turistično naselje »Bernardina«. Več kot leto dni so se pogovarjali, kje naj dobi 2. oktober lokacijo za preselitev podjetja. Po prvotni zamisli naj bi dobi 2. oktobra prostor v koprski Luki. Zaradi visokih stroškov za ureditev prostorov in naprav na novi lokaciji so iskali še druge ustrežnejše možnosti. Izolska občinska skupščina je pred dnevi odobrila lokacijo za preselitev podjetja »2. oktobra« v Izolo.

Po zakonskih predpisih in po statutu podjetja pa mora o tako pomembni zadevi, kot je preselitev podjetja, sklepati vsa kolektiv. Zato so že pred mesecem dni razpisali referendum, ki ga bodo izvedli jutri.

G. G.

SLOVENJ GRADEC Mladi potujejo v Gornji Milanovac

Predstavniki mladinskih organizacij iz Slovenj Gradca in Gornjega Milanovca so se lani dogovorili za sodelovanje. Ob letošnjem prazniku mladosti je bila na obisku v središču Mislinjske doline večja skupina mladosti iz Gornjega Milanovca, ob prazniku republike pa bodo Slovenjgradčani vrtni obisk.

M. L.

Skupen nastop za ceste

Zastopniki občin severovzhodne Slovenije o predlogu zakona

LENART, 18. nov. — Sinodi so se v Lenartu zbrali predstavniki in podpredsedniki občin severovzhodne Slovenije in se dogovorili o skupnem nastopu na bližnjem zasedanju delegatov občin, ki bo v Ljubljani in na katerem bodo razpravljali tudi o predlogu novega zakona o cestah.

Predlagali so, da naj bi bila amortizacija cest na skrb celotne skupnosti, ceste pa naj bi upravljala republiška skupnost za ceste.

Tudi glede 33. člena predloga zakona o cestah so bili enotni: predlagali so, da naj bi občinam dodelili vsaj 20 ne pa 10 odstotkov od zneska, ki je vsebovan v ceni od bencina in plinskega olja v prodaji na drobno.

Na prekatégorizacijo cest so imeli pripombe, še posebej zaradi nerazumljivega odnosa cestnega sklada do nekaterih prošelj in zahtev. Tako bodo predlagali, da naj bi cesta od Holmece do Arje vas postala magistralna cesta, razen tega pa bi morali prekatégorizirati v magistralno ceste tudi ceste do prelaza Radlje. Avstrije namreč čakajo samo nas, da bi začeli preusmerjati avto, ki bi se volj približal sosednji državi. Na posvetu so menili, da ni sprejemljiv predlog cestnega sklada, ki pravi, da te ceste ne morejo prekatégorizirati zato, ker so tam teren težave in da predlog ni zadosti utemeljen.

J. JERMAN

KAM BI DELI? Minuli petek je bila v Cerknici seja občinske zveze za telesno kulturo, na kateri so razpravljali, kako in kam naj razdelijo denar, ki so ga dobili od občinskega proračuna. Denarja je namreč tako malo, le 15 tisoč, da niti en klub ne bi mogel uspešno delovati. V cerkniški občini pa je 18 športnih organizacij, ki brez denarja ne morejo živeti in delati. Nogometaši, košarkaši, šahisti, kegljači, smučarji in planinci so se skušali na tej seji sporazumeti, kam bodo dali denar, vendar jim ni uspelo.

J. P.

„Plešasti“ vinogradi

V Sloveniji je vse manj vinogradov — Ugotovitev posveta v Kostanjevici: površine pod trto bo treba obnoviti in razširiti — Razdrobljenost pa ovira

KOSTANJEVICA, 18. nov. Tu se je dopoldne začelo dvodnevno posvetovanje o vinogradništvu, ki ga prireja center za pospeševanje kmetijstva pri kmetijskem inštitutu Slovenije. Razen prirediteljev so na posvetovanju tudi predstavniki biotehniške fakultete, republiške gospodarske zbornice ter republiškega sekretariata za gospodarstvo, kmetijskih šol in vinogradniških ter vinarskih organizacij iz vse Slovenije.

Srebrno slavje Slavnika

Podjetje proslavlja 25 let ustanovitve in 20 let samouprave

KOPER, 18. nov. — Srebrni jubilej nekega podjetja je vedno pomemben, posebno če podjetje izkazuje nenehno gospodarsko rast. Iz prvotnega skromnega potenciala nekaj vojaških (ovornjakov) v letu 1946, je danes Slavniki podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo potnikov, turizmom, gostinstvom in industrijo. Podjetje ima v svojem sestavu 11 samostojnih organizacij združenega dela, ki s uspešnim sodelovanjem dokazujejo tesno povezanost prometa in turizma, 1126 zaposlenih, 130 najmodernejših avtobusov, 1185 letišč v hotelih in 180 tisoč prenočitev v lanskem letu, je samo nekaj zgornjih podatkov, ki pričajo o velikih možnostih ene največjih gospodarskih organizacij na obali.

Člani kolektiva praznujejo jubilej že ves teden s številnimi športnimi tekmovanji, osrednja proslava pa bo v soboto, ko se bo na slavnosti in seji sestaj centralni delavski svet podjetja.

J. KLANJSEK

Danes so največ pozornosti posvetili srednjeročnemu programu razvoja slovenskega vinogradništva in možnosti obnove vinogradov, zlasti tistih, ki so v zasebnih rokah. Osnovni namen posvetovanja v Kostanjevici, ki je tudi središča slovenskega vinogradništva, pa je v tem, da slovenski vinogradniki oblikujejo jasna stališča, s pomočjo katerih bi prišli kasneje tudi do praktičnih rezultatov. Posvetovanje naj bi začrtalo pot slovenskemu vinogradništvu v nadaljnjem obdobju.

Najhitreje se redčijo nasadi trte

V uvodnem referatu je profesor biotehniške fakultete dr. inž. Lojze Hrček govoril o predvidenem razvoju v naši republiki do leta 1975. Ugotovil je, da se od vseh kmetijskih površin najhitreje krčijo vinogradi. Sedaj je v Sloveniji le še okrog 18.000 hektarov vinogradov — to je občutno manj kot pred leti — s trto pa bi morali zasedati vsaj še 2000 hektarov zemlje, če bi hoteli pridelati dovolj vina za domačo potrebo in za izvoz.

Razveseljivo pa je, da kažejo zasebniki v zadnjem času mnogo zanimanja za obnovo svojih vinogradov, saj je v njihovi lasti nad 80 odstotkov vseh vinogradov. Manj razveseljivo pa je dejstvo, da je obnova premalo načrtna, draga (80 do 90 tisočakov za hektar), da zasebnikom pri obnovi njihovih vinogradov premalo pomagamo in da zaradi nestrokovnega obnavljanja obnovljeni vinogradi ne dajejo to-

liko pridelka, kot bi ga lahko.

Pomagati kmetom pri specializaciji

Vinogradi so preveč razdrobljeni v povprečju obsegajo le okrog 40 arov zemlje, znano pa je, da je proizvodnja zares uspešna šele v vinogradih, ki obsegajo od 2 do 3 hektare zemlje. Šele tu je možno uporabiti najodbolnejše znanstvene obdelovalne metode in stroje, s tem pa se stroški proizvodnje, ki so sedaj v vinogradništvu izredno visoki, znatno zmanjšajo. Zato bi bilo po mnenju udeležencev posveta potrebno najbolj pomagati tistim kmetom, ki se odločajo za specializacijo v vinogradništvu, ki naj ne bi bilo več le dopolnilna veja njihovega gospodarstva. Opozorili so tudi, da bo treba spremeniti davčno politiko, saj znašajo sedaj davki kar 40 odstotkov odkupne cene vina. Prav tako bo treba izboljšati pospeševalno in raziskovalno službo v vinogradništvu.

»Čvčka« je več, kot ga res pridelajo

Medtem ko v Goriških Brdih in na Dolenjskem, kar dobro sodelujejo s kmeti in uspešno obnavljajo vinograde, tega ne bi mogli trditv za štajerska vinorodna območja. Tu se vinogradi najhitreje krčijo in če se ne bo nič spremenilo, bo čez štiri leta pridelali le še približno 2000 vagonov vina. Predstavniki krškega Agrokombinata, ki je potokil, da samo oni pridelujejo pristen cvček, da pa prodajajo vina pod tem imenom mnogo več, kot ga v resnici sploh pridelajo.

Novo „ožilje“ za vodovod

Dela pri popravilu cerkniško-rakovškega vodovoda gredo počasi h koncu

Pred dobrimi dvema leti so se občani Cerknice, Rakete in okoliških vasi zavezali, da bodo s samoprисpevkom pomagali obnoviti popolnoma obrabljjen cerkniško-rakovski vodovod, ki oskrbuje z vodo Umo, Ivanje selo, Rakete, Cerknico, Dolenje jezero, Doljeno vas, Zelše, Podskrajnik in del Begunj. Pomoč pri obnavljanju so obljubili tudi delovni kolektivi.

Ze lani so zamenjali stare vodovodne cevi z novimi v dobrih delih Cerknice, letos spomlad pa so zamenjali cevi tudi na Raketu in Umo ter v Ivanjem selu. Tu so zamenjali celotno vodovodno napeljavno, kajti pokazalo se je, da so vodovodne cevi tudi po nasehljeh že popolnoma zamašene.

Program obnovenih del je predvidel za letošnje leto zamenjavo cevi na glavni vodovodni trasi med Cerknico in Raketo, ki meri 9700 metrov. Do sedaj so zamenjali cevi že skoraj na celotni dolžini, le nekaj sto metrov cevi skozi Cerknico bodo zamenjali prihodnje leto. Zamedu je pravzaprav samo na videz. Zamenjali so namreč že cevi proti Begunjam. To delo so predvidevali opraviti prihodnje leto, toda po hitrosti so morali zato, ker so v Begunje prav letos asfaltirali ceste.

DOM NA SLIVNICI

Dober obisk

Letos je dom na Slivnici obiskalo toliko izletnikov, kot že dolgo vrsto let ne. Cepprav je na Slivnici slaba cesta, je prišla večina izletnikov prav z avtomobilom. Upravniki doma ve povedati, da je bilo letos na Slivnici še posebno veliko solarjev.

J. P.

Spori vzrok za požig

Cez noč razčiščen sinočni požar v Sebeborcih pri Murski Soboti

MURSKA SOBOTA, 18. novembra — Tudi na levem bregu Mure v Pomurju ljudi vznemirjajo požari v Sebeborcih pri Murski Soboti, kjer je v kratkem razdobju že četrtič gorelo. Tokrat je ogenj zajel gospodarsko poslopje, lastnik kmeta Stefana Lutharja. Ogenj je uničil oštrše poslopja, večjo količino pridelkov, razno kmetijsko orodje in drugo. Škoda so ocenili na 40 tisoč dinarjev.

Organom soboške Uprave javne varnosti je že uspelo razčistiti ozadje tega požara, ki očitno nima nobene zveze z ognji v Priekliji. Ugotovili so, da je sinočni podtaknila ogenj v Sebeborcih hčerka oškodovanca, 23-letna Irena Ciglar, ki je poročena in živi na domačiji svojih staršev.

Osumljenka je izjavila, da je zažgala očetu gospodarsko poslopje zaradi nesoglasij in stalnih sporov v družini. Tudi v tem primeru gre hitreju posredovanju gasilcev in domačinov zaščita, da se niso vnela sosednja poslopja v sturjenem naselju. Sicer pa so organi javne varnosti v Murski Soboti v zvezi s požari v Sebeborcih prijeli že tri osebe, ki so v priporu.

B. B.

MARIBOR Priprave na Karavano bratstva in prijateljstva

MARIBOR, 18. novembra — Danes dopoldne je bila na občinski konferenci SZDL Maribor tiskovna konferenca, na kateri so zastopniki koordinacijskega odbora za pripravo »Karavano bratstva in prijateljstva 1972« seznanili častnike s programom te prireditve v prihodnjem letu.

Sekretar občinske konference SZDL Maribor Gorazd Majer je poudaril, da bodo občine severovzhodne Slovenije prihodnje leto od 6. do 9. junija sprejele Karavano bratstva in prijateljstva iz Srbije.

V Karavani bratstva in prijateljstva bo prihodnje leto sodelovalo 18 štajerskih občin, ki bodo sprejele gostilne naših prebivalcev in 13 srbskih občin. Izražena je bila tudi želja, da bi se v sodelovanje vključila tudi občina Brežice, ki je že po bratena z občino Smederevska Palanka.

M. K.

oglašujte v
DELU

Več kakor samoprispevek

Nekatere znane slovenske osebnosti (Miro Cerar, Tone Kropušek, Tone Pavček, Miloš Poljanšek, Živko Pregl, Vida Tomšič in Janez Vipotnik) govorijo o samoprispevku za šole in vrtce

Ljubljanski referendum je širšega slovenskega pomena. To slišimo vedno znova izjavljati ljubljanske in druge dejavnike. Gre za solidarnost bogatih z revnimi, za dejstvo, da povsod po Sloveniji že nekaj let rešujejo lokalne probleme s samoprispevkom, razmeroma bogata Ljubljana pa ne in podobno. Povprašali smo nekaj znanih političnih, javnih, kulturnih, znanstvenih delavcev, kaj menijo o referendumu in samoprispevku. Nekateri sploh nismo mogli ujeti te dni v Ljubljani, od drugih pa nismo dobili odgovorov. Sicer pa prisluhnimo:

MIROSLAV CERAR: otrokom telovadnice in igrišča

MIROSLAV CERAR, športnik: »Poskrbeti moramo, da si bo vsak otrok pridobil potrebno izobrazbo, pa tudi telesno krepkost in spretnost, ki mu bodo omogočili uspešno uporabljanje znanja tudi na področjih, ki morda na videz nimajo nobene zveze s tem. Dobro telesno počutje morajo namreč imeti tako ljudje, ki opravljajo fizično delo, kot tudi samo umski delavci. Otroci naj se zato že v vrtcih in šolah seznanijo s telesno vzgojo in tudi z njo ne splošno koristnostjo. Omogočimo to vsem našim otrokom s hitrejšim gradnjo vrtcev in šol s primernimi telovadnicami in igrišči.«

TONE KROPUŠEK: samoprispevek — za večino nič novega

ljens. Prepričan sem, da nam je bližja prva pot. Sicer pa samoprispevek že davno ni več novost za večino Slovencev, ki živijo predvsem v manj razvitih in manj bogatih krajih od Ljubljane.

TONE PAVČEK, slovenski književnik: »Imam otroke in tako tudi sam čutim, da so pri nas vrtci in šole krvavo potrebni. Tako žgoče so te potrebe, da bi samoprispevek morali uveljaviti, če ne gre po redni poti.«

MILOŠ POLJANŠEK, predsednik kulturno-prosvetnega zbora skupščine SR Slovenije: »Nuditi otrokom normalno rast, ni samo de-

TONE PAVČEK: vrtci in šole so krvavo potrebni

nje dobre volje, marveč naša trajna družbena in generacijska obveznost.

Čeprav je vprašanje, ali možnost za kolikor toliko smo se ves čas in vsi od staršev do občinskih skupščin in republike, ki moremo kakorkoli spremeniti materialne in ostale pogoje, zavedali razmer, v katerih živi večji del otrok in mladine, in ali smo že doslej storili vse, ocenjujem referendum v Ljubljani kot realno nujnost tega trenutka. Zato ga podpiram in se zavzemam za uresničanje njegovega programa.«

ŽIVKO PREGL, predsednik RK Zveze mladine Slove-

nije: »Mislim, da je samoprispevek ogromnega pomena. Zdaj ni časa za nobeno modrovanje v zvezi s tem. Samoprispevek mora uspeti, s referendumom ali kako drugače.«

VIDA TOMŠIČ, članica sveta federacije: »Razviti družbeno otroško varstvo, ki naj v raznih primernih oblikah zajame vse otroke, je nenadomestljivo sredstvo, da razvijemo vse delovne in duhovne sposobnosti vseh otrok, pomembna pot za odpravljanje socialnih razlik, najuspešnejša zaščita pred vsakovrstnimi družbeno nesprejemljivimi in nevarnimi pojavi; sprito rastočih potreb zaposlenih družin, ki omogoča staršem, predvsem pa materam, da so lahko dobri poklicni delavci in delavke, ne da bi se bilo treba odreči sreči materinstva in otrovstva. Velika staršev današnja, da lahko res skrbijo za vzgojo in izobrazbo svojih otrok le združeni v samoupravni družbeni akciji. Skrb za razvoj varstva in šolstva ni tuja, občinska ali državna skrb, ampak del izvajanja rodilniških pravic in dolžnosti, dejanski dokaz prave ljubezni do svojih otrok in vere vsakogar v bodočnost mlade generacije.

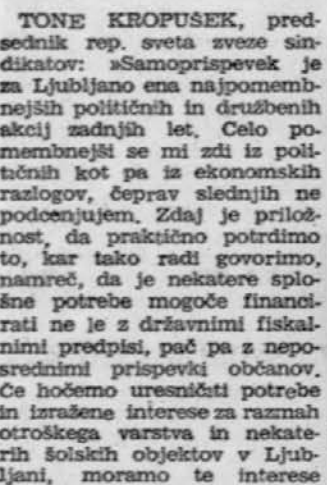
Sami akciji pa pripisujem še poseben družbenopolitični pomen. V času, ko z ustavnimi spremembami razširjamo pravico delovnih ljudi na razpolaganje s celotnim dohodkom, takšen način urejanja skupnih potreb ni le izhod za silo, ampak prave posledice uveljavljanja delovnih ljudi kot občanov pri določanju vrstnega reda potreb, pri upravljanju skupnih sredstev. Uspeh referenduma pa naj bi odprl pot še drugim akcijam predvsem v

dveh smereh: v akcijo za sklepanje pogodb med občani, krajevnimi skupnostmi in delovnimi kolektivi za dodatna sredstva za razvoj otroškega varstva in za medsebojne obveznosti pri njihovem upravljanju, in drugič — zahteva, ki jo postavljamo ob samoprispevku glede vploga občanov v zbiranje in trošenje teh sredstev, naj bi prispevala k temu, da bi imeli delavci in občani boljši vplog prav v vsa družbena sredstva, kjerkoli in kakorkoli jih zbiramo in trošimo.«

JANEZ VIPOTNIK, predsednik republiške konference SZDL: »Prvi referendum o cenjenju s stalno razvojnimi potrebami današnje generacije otrok, ki ji kot socialistična družba priznava nudimo. Drugič ga ocenjujem s stalno zmogljivostjo današnje družine, ki ni v stanju v celoti in v skladu z razvojem družbe poskrbeti za otrokov napredek. Sem torej za samoprispevek. Mislim, da bo samoprispevek, če bo sprejet, dobro vplival tudi na širši prostor, Slovenijo. Opozorjal bo na potrebo po hitrejšem reševanju problemov mlade generacije terjal večji družbeni standard in s tem zmanjševal socialne razlike med otroki. Toda samoprispevek se mi zdi pomemben še z drugega zornega kota. Delovni ljudje neposredno odločajo, za kaj se bo porabili zbrani denar. Prepričan sem, da bo samoprispevek v prihodnje postal čedalje bolj prevladujoča oblika samoupravnega dogovora delovnih ljudi, od seveda istosmernega zmanjševanja davka na osebne dohodke. Tako bo uresničeno načelo, da delovni ljudje ne posredno odločajo, kaj se dogaja z njihovimi, za skupne potrebe, danimi sredstvi.«

JANEZ VIPOTNIK: uspešen referendum bo odmeval

TONE KROPUŠEK, predsednik rep. sveta zveze sindikatov: »Samoprispevek je za Ljubljano ena najpomembnejših političnih in družbenih akcij zadnjih let. Celo pomembnejši se mi zdi iz političnih kot pa iz ekonomskih razlogov, čeprav slednjih ne podcenjujem. Zdej je priložnost, da praktično potrdimo, kar tako radi govorimo, namreč, da nekatere splošne potrebe mogoče financirati ne je z državnimi fiskalnimi predpisi, pač pa z neposrednimi prispevki občanov. Če hočemo uresničiti potrebe in izražene interese za raznih otroškega varstva in nekaterih šolskih objektov v Ljubljani, moramo te interese podpreti s dinarjem. Ali z našim, neposrednim dinarjem ali pa s tistim, ki nam je najprej odtujen in upodabljen.

MILOŠ POLJANŠEK: referendum — nujnost tega trenutka

ŽIVKO PREGL: samoprispevek mora uspeti

VIDA TOMŠIČ: skrb za šolstvo — dokaz prave ljubezni

Nov kos kruha

V novem obratu konfekcije v Loškem potoku se je zaposlilo 30 žensk - Obe ti za n prej - Kdaj na vrsti cesta? Trideset novih delovnih mest pomeni za Loški potok, ki sodi med nerazvite predele ribniške občine, veliko pridobitev. Še posebnega pomena pa je, da so nova delovna mesta zasedle ženske, ki doslej niso imele možnosti za zaposlitev. Novo zaposlitev je omogočila Bombažna predelava in tkalnica iz Trčica, ki je pred kratkim odprla v Loškem potoku obrat za izdelavo konfekcije.

V obratu vedo, da se delavci kaj hitro prilagodijo delovnemu postopku. Vse delavke so novinke in se morajo delu šele priučiti. Priučitev gre dobro od rok, zato bo čas za priučevanje verjetno krajši, kot so sprva predvidevali. Temu se morajo zavedati tudi dobri organizatorji dela v obratu.

Vodstvo konfekcijskega obrata ima še trideset prostov za sprejem na delo. Dvanaj-

stim bodo kmalu ugodili, ostale pa bodo morale še nekaj časa počakati. Prihodnje leto naj bi sprejeli še več deset novih delavk, tako da bi jih zaposlovali okrog sto. To pa bo dejansko pomenilo, da bo presežek ženske delovne sile pri kruhu.

Z odpiranjem novih obratov in rasto industrije v tem kraju pa se nujno povezuje vprašanje modernizacije cest. Sodražica-Loški potok,

CEPLJO PROTI GRIPI — V kočevski občini se je letos začelo cepljenje proti gripi 8. novembra, trajalo pa bo do konca decembra. Cepijo tri ekipe. Na sliki je sestra Nika Dejak, ki cepi letos le v kočevski ambulantni. Foto: J. Prime

V boj proti gripi

Cestno bo treba čimprej asfaltirati, tako, da bo omogočen nemoten transport. Od Loškega potoka pa bi morali potegniti asfaltni trak do hrvaškega Čabra in tako povezati ta del Slovenije s Hrvaško. Z rekonstrukcijo in modernizacijo Sodražica-Čabra pa bi na široko odprli vrata tudi turizmu, ki se sedaj zaradi slabe makadamske ceste ne razvija tako, kot bi želeli. KAREL OROŽEN

Cestno bo treba čimprej asfaltirati, tako, da bo omogočen nemoten transport. Od Loškega potoka pa bi morali potegniti asfaltni trak do hrvaškega Čabra in tako povezati ta del Slovenije s Hrvaško. Z rekonstrukcijo in modernizacijo Sodražica-Čabra pa bi na široko odprli vrata tudi turizmu, ki se sedaj zaradi slabe makadamske ceste ne razvija tako, kot bi želeli. KAREL OROŽEN

Cestno bo treba čimprej asfaltirati, tako, da bo omogočen nemoten transport. Od Loškega potoka pa bi morali potegniti asfaltni trak do hrvaškega Čabra in tako povezati ta del Slovenije s Hrvaško. Z rekonstrukcijo in modernizacijo Sodražica-Čabra pa bi na široko odprli vrata tudi turizmu, ki se sedaj zaradi slabe makadamske ceste ne razvija tako, kot bi želeli. KAREL OROŽEN

Cestno bo treba čimprej asfaltirati, tako, da bo omogočen nemoten transport. Od Loškega potoka pa bi morali potegniti asfaltni trak do hrvaškega Čabra in tako povezati ta del Slovenije s Hrvaško. Z rekonstrukcijo in modernizacijo Sodražica-Čabra pa bi na široko odprli vrata tudi turizmu, ki se sedaj zaradi slabe makadamske ceste ne razvija tako, kot bi želeli. KAREL OROŽEN

Cestno bo treba čimprej asfaltirati, tako, da bo omogočen nemoten transport. Od Loškega potoka pa bi morali potegniti asfaltni trak do hrvaškega Čabra in tako povezati ta del Slovenije s Hrvaško. Z rekonstrukcijo in modernizacijo Sodražica-Čabra pa bi na široko odprli vrata tudi turizmu, ki se sedaj zaradi slabe makadamske ceste ne razvija tako, kot bi želeli. KAREL OROŽEN

Cestno bo treba čimprej asfaltirati, tako, da bo omogočen nemoten transport. Od Loškega potoka pa bi morali potegniti asfaltni trak do hrvaškega Čabra in tako povezati ta del Slovenije s Hrvaško. Z rekonstrukcijo in modernizacijo Sodražica-Čabra pa bi na široko odprli vrata tudi turizmu, ki se sedaj zaradi slabe makadamske ceste ne razvija tako, kot bi želeli. KAREL OROŽEN

Cestno bo treba čimprej asfaltirati, tako, da bo omogočen nemoten transport. Od Loškega potoka pa bi morali potegniti asfaltni trak do hrvaškega Čabra in tako povezati ta del Slovenije s Hrvaško. Z rekonstrukcijo in modernizacijo Sodražica-Čabra pa bi na široko odprli vrata tudi turizmu, ki se sedaj zaradi slabe makadamske ceste ne razvija tako, kot bi želeli. KAREL OROŽEN

Spori vzrok za požig

Cez noč razčiščen sinočnji požar v Sebeborcih pri Murski Soboti

MURSKA SOBOTA, 18. novembra — Tudi na levem bregu Mure v Pomurju ljudi vzemirajo požari v Sebeborcih pri Murski Soboti, kjer je v kratkem razbojju že četrti gorelo. Tokrat je ogenj zajel gospodarsko poslopje, last kmetu Stefanu Lutharju. Ogenj je uničil osterže poslopja, večjo količino pridelkov, razno kmetijsko orodje in drugo. Sko- do so ocenili na 40 tisoč dinarjev.

Organom sotoške Uprave javne varnosti je že uspelo razčistiti ozadje tega požara, ki očitno nima nobene zveze z ognji v Prekijah. Ugotovili so, da je sinoči podtaknila ogenj v Sebeborcih hčerka oškodovancu, 23-letna Irena Ciglar, ki je poročena in živi na domačiji svojih staršev.

Osumljenka je izjavila, da je zažgala očetu gospodarsko poslopje zaradi nesoglasij in stalnih sporov v družini.

Tudi v tem primeru gre hitremu posredovanju gasilcev in domačinov zaustavitelj, da se niso vnela sosednja poslopja v strjenem naselju. Sicer pa so organi javne varnosti v Murski Soboti v zvezi s požari v Sebeborcih prijeli že tri osebe, ki so v priporu. B. B.

Dober obisk

Letos obiskali na Slivnici obiskalo dolgo izletnikov, kot že dolgo vrsto let ne. Čeprav je na Slivnici slaba cesta, je prišla večina izletnikov prav z avtomobili. Upravniki doma ve po vedati, da je bilo letos na Slivnici še posebno veliko solarjev. J. P.

Oglašujte v dnevniku DELO

BREZISKA PODOBA.

Foto: J. Teppey

„Plešasti“ vinogradi

V Sloveniji je vse manj vinogradov — Ugotovitev posveta v Kostanjevici: površine pod trto bo treba obnoviti in razširiti — Razdrobljenost pa ovira

KOSTANJEVICA, 18. nov. Tu se je dopoldne začelo dvodnevno posvetovanje o vinogradništvu, ki ga prireja center za pospeševanje kmetijstva pri kmetijskem inštitutu Slovenije. Razen prirediteljev so na posvetovanju tudi predstavniki biotehniške fakultete, republiške gospodarske zbornice ter republiškega sekretariata za gospodarstvo, kmetijskih šol in vinogradniških ter vinarskih organizacij iz vse Slovenije.

Danes so največ pozornosti posvetili srednjeročnemu programu razvoja slovenskega vinogradništva in možnosti obnove vinogradov, lasti tistih, ki so v zasebnih rokah. Osnovni namen posvetovanja v Kostanjevici, ki je tudi zibelka slovenskega vinogradništva, pa je v tem, da slovenski vinogradniki oblikujejo jasna stališča, s pomočjo katerih bi prišli kasneje tudi do praktičnih rezultatov. Posvetovanje naj bi začrtalo pot slovenskemu vinogradništvu v nadaljnjem obdobju.

Najhitreje se redčijo nasadi trte

V uvodnem referatu je profesor biotehniške fakultete, dr. inž. Lojze Hreček govoril o predvidenem razvoju v naši republiki do leta 1975. Ugotovil je, da se od vseh kmetijskih površin najhitreje krčijo vinogradi. Sedaj je v Sloveniji le še okrog 18.000 hektarov vinogradov — to je obdobju manj kot pred leti — s trto pa bi morali zasedati vsaj še 2000 hektarov zemlje, če bi hoteli pridelati dovolj vina za domače potrebe in za izvoz.

Razveseljivo pa je, da kažejo zasebniki v zadnjem času mnogo zanimanja za obnovo svojih vinogradov, saj je v njihovi lasti nad 80 odstotkov vseh vinogradov. Manj razveseljivo pa je dejstvo, da je obnova premalo načrtna, draga (80 do 90 tisočakov za hektar), da zasebnikom pri obnovi njihovih vinogradov premalo pomagamo in da zaradi nestrokovnega obnavljanja obnovljeni vinogradi ne dajejo toliko pridelka, kot bi ga lahko.

NOVO MESTO

ZBOR MLADINE NOVOTEKSA — Prejšnjo soboto je imela mladina tekstilne tovarne Novoteksa redno letno konferenco, na kateri so največ govorili o vključevanju mladini v samoupravljanje. Izvolili so tudi 15-člansko predsedstvo, ki bo vodilo mladino v novem mandatsnem obdobju. MLADINSKA POČITNIŠKA POSLOVALNICA — Vse kaže, da bodo v kratkem v Novem mestu ustanovili mladinsko turistično poslovalnico. O tem vprašanju je bilo že več razprav in vse so se razvijale v prid nove pridobitve za mlade.

IZPITI ZA STAREŠINE — V novomeški občini so v polnem teku izpiti za rezervne podoficerje in oficirje. Prikazano znanje je zelo solidno. Kaže, da so se rezervisti spet dobro pripravili.

BREŽICE

GRAD MOKRICE H KRKI — Na prihodnji seji skupščine občine Brežice (napovedana je za zadnji teden tega meseca) bo v ospredju razprava o ekonomski upravičenosti priključitve restavracije grad Mokrice k tovarni zdravl Krka Novo mesto. Krka je namreč v organizacijski shemi bodoče direktorja za zdravstveni in rekreacijski turizem predvidela poleg Smarjških in Dolenjskih Toplic tudi priključitev h gradu Mokrice. Ob izpolnitvi nekaterih posebnih pogojev bi Krka dala zagotovilo za večje investicijske naložbe.

SEVNICA

STEVILO PRIZNANJ OF BO OSTALO ISTO — Zaradi težavnih nalog, komu od številnih predlogov vsako leto podeliti priznanje OF v občini, so obstajali predlogi o povečanju števila priznanj. Občinska konferenca SZDL pa je ostala pri številu 5. O končnem izboru nagradencev pa bo posej odločil izvršni odbor občinske konference SZDL, razširjen s predstavniki ostalih družbenopolitičnih organizacij.

Pomagati kmetom pri specializaciji

Vinogradi so preveč razdrobljeni v povprečju obsegajo le okrog 40 arov zemlje, znano pa je, da je proizvodnja zares uspešna šele v vinogradih, ki obsegajo od 2 do 3 hektare zemlje. Šele tu je možno uporabiti najodobnejše znanstvene obdelovalne metode in stroje, s tem pa se stroški proizvodnje, ki so sedaj v vinogradništvu

PIRAN

Referendum o preselitvi ladijedelnice

PIRAN, 18. novembra — Prostor, kjer ima remonta in ladijedelnice 22. oktobra med Portorožem in Piranom svoje prostore, naj bi v prihodnje zavzelo turistično naselje »Bernardina«. Več kot leto dni so se pogovarjali, kje naj dobi 2. oktober lokacijo za preselitve podjetja. Po prvotni zamisli naj bi dobi 2. oktobra prostor v koprski Luki. Zaradi visokih stroškov za ureditev prostorov in naprav na novi lokaciji so iskali še druge ustrežnejše možnosti. Izolska občinska skupščina je pred dnevi odobrila lokacijo za preselitve podjetja 2. oktobra v Izolo.

Po zakonskih predpisih in po statutu podjetja pa mora o tako pomembni zadevi, kot je preselitev podjetja, sklepati ves kolektiv. Zato so že pred mesecem dni razpisali referendum, ki ga bodo izvedli jutri. G. G.

Skupen nastop za ceste

Zastopniki občin severovzhodne Slovenije o predlogu zakona

LENART, 18. nov. — Sinoči so se v Lenartu zbrali predstavniki in podpredsedniki občin severovzhodnega dela Slovenije in se dogovorili o skupnem nastopu na bližnjem zasedanju delegatov občin, ki bo v Ljubljani in na katerem bodo razpravljali tudi o predlogu novega zakona o cestah.

Predlagali so, da naj bi bila amortizacija cest na skrb celotne skupnosti, ceste pa naj bi upravljala republiška skupnost za ceste.

Tudi glede 33. člena predloga zakona o cestah so bili enotni; predlagali so, da naj bi občinam dodelili vsaj 20 ne pa 10 odstotkov od zneska, ki je vsebovan v ceni od bencina in plinskega olja v prodaji na drobno.

Na prekatizacijo cest so imeli pripombe, še posebej zaradi nerazumljivega odnosa cestnega sklada do nekaterih prevoznih in zabav. Tako bodo predlagali, da naj bi cesta od Holmece do Arje vasi postala magistralska cesta, razen tega pa bi morali prekatizirati v magistralsko cesto tudi cesto do prelaza Radlje. Avstrijci namreč čakajo samo nas, da bi začeli preusmerjati dva kilometra dolgi cesni odsek, ki bi se bolj približal sosednji državi. Na posvetu so menili, da ni sprejemljiv predlog cestnega sklada, ki pravi, da ceste ne morejo prekatizirati zato, ker so tam terenke težave in da predlog ni zadosti utemeljen. J. JERMAN

MARIBOR

Priloge na Karavano bratstva in prijateljstva

MARIBOR, 18. novembra — Danes dopoldne je bila na občinski konferenci SZDL Maribor tiskovna konferenca, na kateri so zastopniki koordinacijskega odbora za prijateljstvo Karavano bratstva in prijateljstva 1972 seznanili članikarje s programom te prireditve v prihodnjem letu.

Sekretar občinske konference SZDL Maribor Gorazd Mazej je poudaril, da bodo občine severovzhodne Slovenije prihodnje leto od 6. do 9. junija sprejele Karavano bratstva in prijateljstva iz Srbije.

trebno najbolj pomagati tistim kmetom, ki se odločajo za specializacijo v vinogradništvu, ki naj ne bi bilo več le dopolnilna veja njihovega gospodarstva. Opozorili so tudi, da bo treba spremeniti davčno politiko, saj znašajo sedaj davki kar 40 odstotkov odkupne cene vina. Prav tako bo treba izboljšati pospeševalno in raziskovalno službo v vinogradništvu.

»Cvička« je več, kot ga res pridelajo

Medtem ko v Goriskih Brdih in na Dolenjskem, kar dobro sodelujejo s kmeti in uspešno obnavljajo vinograde, tega ne bi mogli trditi za štajerska vinorodna območja. Tu se vinogradi najhitreje krčijo in če se ne bo nič »čivilo«, bo čez štiri leta pridelali le še približno 2000 vagonov vina. Predstavniki krskega Agrokombinata pa je potožili, da šamo oni pridelujejo pristen cviček, da pa prodajo vina pod tem imenom mnogo več, kot pa ga v resnici svlohi pridelajo. Jutri dopoldne se bo posvetovanje nadaljevalo. B. PODOPNIK

FRANC BRADAČ - BOŠTJAN

Enega prvih organizatorjev vstaje v Topliški dolini, idejnega pobudnika in udeleženca zgraditve Baze 20 na Rogu, nosilca spomenice 1941, rezervnega oficirja Franc Bradača — Boštjana ni več. Te dni ga je sprejela vase domača zemlja ob navzočnosti številnih njegovih bojnih tovarišev, prijateljev in znancev od blizu in daleč.

Franc Bradač-Boštjan izhaja iz delavske družine. Je v mladih letih je ostal brez o-

ceta. Mlad se je zaposlil kot gospodni delavec v roških gozdovih. V NOB se je vključil takoj v začetku in postal organizator vstaje v Topliški dolini. Pozneje je bil kot partizan komandir zaščitne čete glavnega štaba. Na tem položaju je ostal vse do konca vojne. Kot izreden posnavelec Roga je izbral lokacijo za Bazo 20 in drune partizanske objekte na Rogu ter tudi sodeloval pri njihovi izgradnji.

Po vojni je bil zaradi boleznih demobiliziran, vendar je pomene prevel službo lovškega čuvaja v rezervatnem lovštvu na Rogu. Godovi in obloabe na Rogu so ga toliko vrnile, da se ni mogel ločiti od njih, zato je novorojeno službo opravljal kljub svoji bolezni. Pred nekimi leti na kaj je bolezen prišla, da je kaj neboleč. Tako kot je vse življenje ljubil ozdane, ga je tudi smrt dohitela v noči med dolinskimi Toplicami in Mariborsko vasjo. Na nati proti domu ga je zadela krv.

Udar v Bangkoku

Udar, ki ga je v Bangkoku izvedel premier Kittikachorn, bi ostal tako neopazen, kot bi ostale neopazene tajske volitve pred tremi leti, če ne bi šlo za deželo, ki je za Združene države vsaj tako pomembna — dokler traja vojna v Indokini — kot je bila pomembna Japonska med korejsko vojno. Kaj pomeni ta udar, lahko sprito dokaj operativnih razmer v tajski notranji politiki samo ugotovimo v okviru, ki mu določajo obseg nekateri nesporne dejstva.

Po normalnih političnih normah za udar ni bilo nobene potrebe; Kittikachorn in notranji minister Prapas sta na februarjskih volitvah 1969 dobila trdno absolutno večino; lepota napaka tega uspeha je bila samo v tem, da je opozicija pobrala prav vse glasove v prestolnici, kar ni nepomembno, če upoštevamo, da je od 71 provinc kar 36 »sokušenih« za gverilo, in da torej parlamentarna večina, porazgubljena v provincih, ni bilo več kaj zanesljiva opora za vlado.

Vzroke za nedanji udar, ob katerem je dosedanj in novi premier Kittikachorn razpustil parlament in uvedel »revolucionarni svet«, je nemara treba iskati v silnicah, ki delujejo v prostoru vietnamske vojne in Nixonove doktrine o »vietnamizaciji«.

Ob volitvah pred tremi leti je Kittikachorn znanj minister Tanat Koman izjavil, »da prisotnost ameriških vojakov škodljivo vpliva na moralo naroda, in da bodo ameriški vojaki odšli iz dežele, kakor hitro bo končana vietnamska vojna; z domačo gverilo, da bo že opravila tajsko vojno, kajti tuji, da se nimajo vmešavati v tajske zadeve...« Premier sam, po se je londonskemu »Timesu« izjavil, »da je tajski narod razložen, da »Tajski ni ne protikomunistična ne protitajska; to je neumestno, porojena v evropskih možganih...« Epizoda iz tistega časa pa po svoje osvetljuje izjavi obeh državnikov: tajska policija je izgnala dopisnika Washington Posta, ker je zapisal, da se je Tajski tajno sporazumevala s Pekingom že takrat, ko je podpisala svoj pristop v SEATO pakt... »Tajski je spred prilagoditvami menjajočim se mednarodnim situacijam. Ob japonskem pritisku na azijski se je priključila »novemu« azijskemu združenju, ob koncu vojne pa se je z vojno napovedjo Japoniji brez trte vrstila med »magovite« zavezničke... »

Nedvomno je Bangkok tudi v sedanjem trenutku, ko se izteka peščena ura vietnamske vojne, pred odločilno izbiro. Nakazal jo je že zunanji minister Koman pred tremi leti, ko je v Tokiu izjavil, da »mora Tajski postati nekakšen »modus vivendi« s Kitajsko. Če je Kittikachorn udar namenjen temu cilju ali pa politiki v prav nasprotni smeri, bo seveda vidno čez nekaj tednov ali mesecev. Pozornost zasluži zato, ker je bil izveden v kriznem prostoru, v katerem se na novo razporejajo prav vse silnice.

M. SUSTAR

„Celiova bomba“

Švicarski finančni minister Nello Celio je s pismom lastnikom nepremičnin razburil tako domačo kot tujino — predvsem Italijansko: »eno je nasilnik gospodarsko prihodnost Švice ter med drugim poudaril, da je bila ukinitve nadzorstva nad stanarji huda napaka, saj je sprožila veržno reakcijo; stanarje so se naglo zvišale, delavski in srednji sloj ne bosta mogla plačevati visokih stanarjev, vse več stanovanj bo praznih in neposledno bo zaradi tega zrasla potrebnost v gradbeništvu. Potemtakem ni izključeno, da bo Švica morala odpraviti 200.000 delovnih mest,« je zapisal minister. Vsem je bilo takoj jasno, da dela ne bodo izgubili domačini, marveč tujci.

Dandanes je v Švici okoli milijon tujcev, med temi nekaj nad 600.000 zaposlenih. Največ je Italijanov (52,8 odstotkov), potem Špancev (18,6 odst.), Nemcev (8,1 odst.), Francozov (7,6 odst.) in Jugoslovancev (3,9 odst.). V zvezi s tem uradno sta delo so sicer naglo izjavili, da je Švica res zasla v gospodarske težave zaradi ameriških ekonomskih ukrepov, da pa države »za zdaj še ni nevarnosti, da bi delavce odpustili v množicah«. Socialistični »Zürcher Abendzeitung« je zapisal, da gre za »celiovo bombo« in da bi bil morebitni »samodrejni izgon 200.000 tujih delavcev« kaj slaba tolažba za tiste, ki menijo, da je to v resnici zoper prodor tujcev, saj bo kriza škodila tudi domačim delavcem.

Napoved finančnega ministra Celia je zelo lahko povezati z uspehom skrajnih desničarjev na zadnjih parlamentarnih volitvah, torej tistih krogov, ki se zavzemajo za zmanjšanje tujega prisilnosti na polovico in trdijo, da je »71 odstotkov Švicarjev proti tujcem«. S. IVANČ

PIETRO: GUGALNICA BOGA VOJNE

»Neue Zeits«, Gradec

Stvar vsega sveta

Mojsov v generalni skupščini opozoril, da so neuvrščeni že trikrat predlagali sklic konference o razorožitvi

NEW YORK, 18. nov. (Tanjug). Jugoslovanska delegacija je pozdravila predlog, da bi sklicali svetovno konferenco o razorožitvi, saj se neuvrščene države že leta na svojih mednarodnih srečanjih ukvarjajo s to mislijo, katere uresničitev bi bila zelo koristna in dobrodošla.

Namestnik voditelja jugoslovanske delegacije, veleposlanik Lazar Mojsov je zavrnil trditve, da bi zdaj za ohranitev svetovnega miru zadostovalo zgolj nadzorstvo nad nekaterimi vidiki oboroževalnega tekmovanja med veselimi, rekoč, da je to varljiva tema. Mir velikih »ni zmeraj mir za vse in splošni mir ne more biti trajen in zanesljiv, če se bo nadaljevala praksa malih vojn«.

Vesiles so sicer najbolj odgovorne in imajo izjemne obveznosti, vendar razorožitev ni samo njihov problem, ampak problem vse mednarodne skupnosti, je dejal Mojsov.

Opozoril je na to, da so voditelji neuvrščenih držav na konferencah v Beogradu, Kairu in Lusaki predlagali, naj bi sklicali konferenco o razorožitvi pod pokroviteljstvom OZN. Poleg sovjetskega, o katerem teče zdaj razprava v skupščini — je rekel Mojsov — je tu še predlog LR Kitajske o sklicanju konference voditeljev držav in vlad, ki bi proučili problem razorožitve na ustrezni ravni.

Stališče Jugoslavije do sklicanja svetovne razorožitvene konference je Mojsov razgrnil v treh točkah. Predvsem

razorožitev ni stvar ozkega kroga držav, ampak vse mednarodne skupnosti in sleherne dežele. Drugič: svetovna razorožitvena konferenca bi morala biti pod okriljem OZN, kot najbolj pristojnega foruma, ki je v njegovem okviru tudi edino mogoče najti formulo za razorožitev. Če bi se o tem vprašanju pogovarjali mimo OZN, bi bil to hud udarec vodilni vlogi OZN. Tretjič: svetovna konferenca naj podpre vsa sedanja prizadevanja za razorožitev in zagotovi, da bo zajeta celotna razorožitvena problematika.

Jugoslovanska delegacija meni, da bi konferenca po-

magala povezati v celoto vse sedanje delne napore na področju razorožitve in tako utlači nov pristop k splošni in popolni razorožitvi. Konferenca bi morala sprejeti politična stališča, s katerimi bi bile dane možnosti, da bi nekatere razorožitvene probleme dokončno ertali z dnevnega reda.

Lazar Mojsov je priporočil, naj bi svetovno konferenco o razorožitvi morda pripravila komisija OZN za razorožitev, ki se je zadnjikrat sestala leta 1965, in sicer naj bi se lotila dela, ki bi ustvarili možnosti za takšne priprave.

Tajski

Kraljevina Tajski se je do leta 1939 imenovala Siam (to ime je imela še do leta 1945 do 1949); obsega 531.521 kv. km, ima okoli 35 milijonov prebivalcev, meji pa na Burmo, Laos, Kambodžo, Tajski zaliv in Malezijo. Glavno mesto je Bangkok, ki velja za eno največjih in najmodernejših mest v jugovzhodni Aziji.

Okoli 80 odstotkov prebivalstva se ukvarja s kmetijstvom: rika in koruze pridelajo za izvoz, prav tako kavčuka, sicer pa dobro uspevata tudi bombaž in tobak. Dobro je razvita živinoreja. Tajski uvažata tihov les, predvsem pa kositer, v katerega proizvodnji je četrta na svetu.

Tajski je edina dežela jugovzhodne Azije, ki ni nikdar bila tuja kolonija, in sicer predvsem zaradi kraljev Mongkuta in Čulalongkorna, ki sta modernizirala državo in navezala trgovske stike z Britanijo in Francijo. Po prvi revoluciji v letu 1932 je kralj Paradžadipok izdal novo ustavo, vendar je ra-

je odstopil, kot da bi podpisal listino, po kateri naj bi bila Tajski kraljevina leta 1965 se je v Tajski začelo komunistično gverilsko gibanje. V partizanskih emalah je kakšnih 50.000 ljudi. Tajski FNO napada predvsem ameriške vojaške objekte. Poročila o bojih in izgubah so zelo nenatančna.

Po drugi svetovni vojni je bilo v Tajski več vojaških adarov in sprememb vlad. Junija 1968 je država dobila novo ustavo, senat, parlament z omejenimi pooblastili in ministrskega predsednika Tanoma Kittikachorna.

V letu 1970 je bilo na tajskem ozemlju 42.000 ameriških vojakov, večina v letalskih bazah, iz katerih napadajo Laos in Kambodžo. Tajski je poslal 11.000 svojih vojakov na pomoč saigonskemu režimu, na tajskem ozemlju so izurili Kambodžane, ki se bojujejo za Lon Nola režim. Tajski vojska šteje kakšnih 150.000 mož, tejalstvo ima 500 bojnih letal. Tajski je članica OZN in SEATO.

Leta 1965 se je v Tajski začelo komunistično gverilsko gibanje. V partizanskih emalah je kakšnih 50.000 ljudi. Tajski FNO napada predvsem ameriške vojaške objekte. Poročila o bojih in izgubah so zelo nenatančna.

Izredni kongres SPD

Kongres so izsilili »mladi socialisti« — Osrednji temi bosta davčna reforma in razvoj političnega tiska v ZRN — Govor Schillerja in Epplerja

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 18. nov. Danes se je v bonski Beethovenhalle začel izredni kongres zahodnonemške socialdemokratske stranke. Trajal bo do sobote. Osrednji temi tega kongresa, ki so ga pred letom dni na saarbrückenskem rednem kongresu izsilili »mladi socialisti« (mladinska organizacija SPD), sta davčna reforma in razvoj političnega tiska v Zahodni Nemčiji.

Danes sta poleg predsednika Brandta in podpredsednika Wehnerja govorila gospodarski minister Karl Schiller in minister za gospodarsko sodelovanje s tujino Erhard Eppler, ki veljata za predstavnika dveh različnih koncepcij o nadaljnji družbenogospodarski politiki stranke. Schiller v imenu »ekonomskega realizma« in zaradi liberalnega partnerja v zvezi vladi (FPD) za počasnejši tempo pri uresničevanju družbenih reform, ki jih je napovedala SPD pred volitvami, in je s tem tudi prvi preveliki obrambni industrije in gospodarskega sploh. Davčna reforma, ki se zanjo zavzema, naj bi zmanjšala investicijski davek tako, da bi privlačila industrijo »priprilac« kakih osem milijard mark, medtem ko bi bili ljudje z nižjimi in srednjimi dohodki obremenjeni z dodatnimi štirimi milijardami. Eppler, ki skupaj s številnimi predstavniki stranke obaze z nelagodnostjo opazuje, kako SPD zanemara družbeno politiko, odkar je na vladi, se zavzema za rigorozno obdajevanje »zgornje« polovice na družbeni lestvici, s čimer bi pridobil sredstva za razvoj tako imenovanega

ERHARD EPPLER, čimprej odpraviti nasprotja

družbenega standarda. Geslo o »privatnem bogastvu in obliki revščine« v Zahodni Nemčiji ponavljajo čedalje pogostje. Eppler in njegovi sodijo, da je skrajni čas začeti z odpravljanjem tega nasprotja.

Na kongresno debato o tem vprašanju močno vpliva napovedana kovinarska stavka v Baden-Württembergu, ki bo prizadela okrog 550.000 delavcev, pa tudi nemadni odstop Schillerjevega namestnika Rosenthala je odjeknil med 300 delegati (ki predstavljajo 840.000 članov SPD). Rosenthal je v terek objavil osem strani dolgo obrazloženje svojega koraka, v kateri je med drugim rekel, da »sam človek« (Schiller) skuša napraviti iz SPD še eno stranko privilegiranih. Schiller je reagiral z ogorčenostjo in proglasil Rosenthala, ki je sicer tovarnar in milijonar, za nesposabnega človeka, ki dela stranki škodo.

Položaj strankinih reformistov sicer ni postal lažji za-

naj pomislijo, da mora SPD nenehno ustvarjati kompromis s stranko svobodnih demokratov, ki zastopa podjetniški srednji sloj in uradništvo. Na parlamentarnih volitvah leta 1973 bo SPD morala pridobiti glasove tistih slojev, ki bi jih morebitni naslednji družbenopolitični ukrepi poglami v konservativni tabor. Tudi Schiller je v svoji obrazložitvi sedanjega gospodarskega in finančnega položaja govoril o politiki kot umetnosti možnega in svaril pred davčno politiko, ki bi ogrozila zaposlenost in stitnila beg kapitala v tujino. SLAVKO FRAS

Shod borcev

V Rimu evropsko zborovanje borcev, udeležencev odpora in žrtev iz vojne

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 18. nov. V rimski kongresni palači se je davi začelo evropsko zborovanje bivših borčevnikov, udeležencev odpora in žrtev vojne. Organizatorji so nacionalne organizacije veteranov, ki sta jih podprli obe mednarodni združenji bivših borčevnikov, posvečeno pa je miru in varnosti v Evropi.

Na davišnjem otvoritvenem sestanku se je zbralo okoli tristo delegatov, ki predstavljajo okoli 80 različnih organizacij, veteranov iz 18 evropskih držav. Jugoslovanska delegacija, ki predstavlja tako udeležence NOB kot tudi rezervne oficirje, vojne invalide in španske borce, je v Rim priselja večer. V njej so trije slovenski predstavniki in sicer dr. Aleš Bebler, Janko Rudolf in Rado Peheček. Uvodni referat je danes udeležencem prebral v imenu izvršnega sekretariata pripravljalega odbora ZZZ Branko Golović.

medtem ko bo v splošni razpravi v imenu naše delegacije govoril Josip Dierdja. Zborovanje naj bi se končalo v soboto s pozivom, ki naj bi bil sestavljen po zadnjem sestanku v Beogradu. Udeleženci bodo po vsej priliki skušali ustanoviti mednarodni tehnični urad a nalogo, uresničiti sklepe zborovanja. V soboto bo udeležence sprejel tudi papež Pavel VI.

Glasilo socialistične stranke »Avantie« posveča davi sestanku obširen članek, v katerem posebej opozarja na vlogo, ki so jo v pripravi odigrali jugoslovanski predstavniki. Na zborovanju so se namreč zbrale ne samo bojevniske organizacije držav, ki so se bojevale zoper Hitlerjevo Nemčijo in njene zavezničke, marveč tudi organizacije veteranov, ki so se bojevali v Wehrmachtu, ki pa seveda nimajo opraviti nčesar s fašistično ideologijo. Glasilo italijanskih socialistov hvali Jugoslovance, ker jim je uspelo za sestanke dobiti podporo obeh mednarodnih bojevniskih organizacij, ki sta nastali še v letih hladne vojne in sta si zato pogosto še vedno v lašeh: gre za svetovno federacijo bivših bojevnikov ter mednarodno federacijo udeležencev odpornosti gibanj, ki ni stala s sabotirali srenjanja, sklicanega ne na njuno pobudo, marveč se posebej po zaslugi vtrajnosti in do- brega občutka predstavnikov jugoslovanskih bojevniskih organizacij. MARJAN SEDMAK

„Vojna je blizu“

Na zborovanju ob Sueškem prekopu so govorili Riad, Zajet in Sadek, ki je izjavil, da je vojna že neogibna

KAIRO, 18. nov. (MEBA). Bojne položaje ob Sueškem prekopu je danes obiskalo 14 ministrov, potem pa so imeli pogovor s častniki in vojaki. Nazadnje je bilo zborovanje. Podpredsednik egiptovske vlade in zunanji minister Mahmud Riad je v svojem govoru dejal, da so bila prizadevanja Egipta za mirno rešitev bližnje-vzhodne krize zaman.

Izmed drugih visokih govornikov sta ostro nastopila zlasti prvi sekretar AK ASU Abdel Zajet, ki je dejal, da bo ta mesec za našega sovražnika začel konec, in vojni minister Mohamed Sadek. Sadek je poudaril, da je vojna blizu in neogibna. Njegov ukaz za začetek vojne, ki jo je AK ASU priredil na čast egiptovskim oboroženim silam, pa je dejal, da bo egiptovska vojska spremeni-la Sinaj v grob vsakega izraelskega vojaka, ki je oskrnil egiptovsko zemljo. Ob današnjem začetku ramazana je general Sadek poslal predsedniku republike Sadatu čestitko, v kateri mu je med drugim zatrdil, da egiptovska vojska nestrpno pričakuje njegov ukaz za začetek vojne. »Egiptovska vojska je priprčana, da bo pod našim vodstvom dosegla popolno zmago,« je rekel v general- lovi čestitki.

Prvi sekretar AK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimir Vinogradova, vendar ni znano, o čem sta govorila.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

va, vendar ni znano, o čem sta govorila.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

Prvi sekretar AK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimir Vinogradova, vendar ni znano, o čem sta govorila.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

Prvi sekretar AK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimir Vinogradova, vendar ni znano, o čem sta govorila.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

Prvi sekretar AK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimir Vinogradova, vendar ni znano, o čem sta govorila.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

Prvi sekretar AK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimir Vinogradova, vendar ni znano, o čem sta govorila.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

Tunizjski predsednik Habib Burgiba je večer v intervjuju za agencijo AP dejal, da bi bila edina pozitivna rešitev za spopad na Blžnjem vzhodu federacija med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedmi. Burgiba je s to izjavo postal prvi šef arabske države, ki je javno podprl misel o federaciji z Izraelom. Prepričan je, da bo Izrael v neposredni vojni z Arabci »zmajal močnejše, zlasti zaradi izkušnje, ki so si jih izraelski visoki oficirji pridobili med drugo svetovno vojno. Tunizjski predsednik je poudaril, da bi nekatere arabske države »bile pripravljene skleniti mir z Izraelom, vendar Izrael v to noče privoli- ti«.

Prvi sekretar AK ASU Abdel Zajet je sinoči sprejel sovjetskega veleposlanika v Kairu Vladimir Vinogradova, vendar ni znano, o čem sta govorila.

Podpredsednik izraelske vlade Jigal Alon je dejal, da so možnosti za mir na Blžnjem vzhodu še zmeraj večje kot nevarnost vojne, »toda če nam bo vojna vsiljena, bo rezultat enak kot junija 1967«. Podobno mnenje je izrazil tudi izraelski šef oboroženih sil general Haim Bar-Lev: Izrael bo obdržal arabska ozemlja, ki jih je zasedel leta 1967, in si nato čimprej prizadeval skleniti premirje.

PEKING

»Kitajska v slikah«

V Pekingu je te dni s precejšnjo zamudo izšla posebna oktobrska številka barvne revije »Kitajska v slikah«, ki izhaja v tujih izdajah. Na platnicah revije je velika barvna slika Mao Ce Tunga in Lin Piaa, potem pa si sledi velike barvne slike Marxa, Engelsa, Lenina, Stalina in Mao Ce Tunga, ki je večkrat s Ču En Lajem in Lin Placom. Čez dve strani je nato slika Mao in Lin Piaa z 12. seje CK, ko je bil izključen Liu Šao Či.

TOKIO

Bojkot opozicije

Japonske opozicijske stranke so večeraj bojkotirale zasedanje parlamenta, iz protesta zoper sklop vlade, da pospeši glasovanje o japonsko-ameriškem sporazumu, po katerem bi Japonska drugo leto dobila nazaj Okinavo in druge otoke Riukiu. Po trditvah opozicije in sporazumu ni jamstev, da bodo Američani umaknili iz otokov jadrsko orožje.

DAMASK

Obtožba zoper Irak

Vodstvo vladajoče sirske baasistične stranke je obtožilo iraške oblasti za sodelovanje z ameriško in britansko obveščevalno službo in za kovanje zar

Več kakor samoprispevek

Nekatere znane slovenske osebnosti (Miro Cerar, Tone Kropušek, Tone Pavček, Miloš Poljanšek, Živko Pregl, Vida Tomšič in Janez Vipotnik) govorijo o samoprispevku za šole in vrtce

Ljubljanski referendum je širšega slovenskega pomena. To slišimo vedno znova izjavljati ljubljanske in druge dejavnike. Gre za solidarnost bogatih z revnimi, za dejstvo, da povsod po Sloveniji že nekaj let rešujejo lokalne probleme s samoprispevkom, razmeroma bogata Ljubljana pa ne in podobno. Povprašali smo nekaj znanih političnih, javnih, kulturnih, znanstvenih delavcev, kaj menijo o referendumu in samoprispevku. Nekateri sploh nismo mogli ujeti te dni v Ljubljani, od drugih pa nismo dobili odgovorov. Sicer pa prisluhnimo:

MIROSLAV CERAR: otrokom telovadnice in igrišča

MIROSLAV CERAR, športnik: »Poskrbeti moramo, da si bo vsak otrok pridobil potrebno izobrazbo, pa tudi telesno krepkost in spretnost, ki mu bodo omogočili uspešno uporabljanje znanja tudi na področjih, ki morajo videti nima nobene zveze s tem. Otroci morajo počutje morajo namreč imeti tako ljudje, ki opravljajo fizično delo, kot tudi samo umski delavci. Otroci naj se zato že v vrtcih in šolah seznanijo s telesno vzgojo in tudi z njeno splošno koristnostjo. Omogočimo to vsem našim otrokom s hitrejšo gradnjo vrtcev in šol s primernimi telovadnicami in igrišči.«

TONE KROPUŠEK, predsednik rep. sveta sindikatov: »Samoprispevek je za Ljubljano ena najpomembnejših političnih in družbenih akcij zadnjih let. Celo pomembnejši se mi zdi iz političnih kot pa iz ekonomskih razlogov, čeprav slednjih ne podcenjujem. Zdaj je prilika, da praktično potrdimo, kar tako radi govorimo, namreč, da je nekatera splošna potreba mogoče financirati ne le s državnimi fiskalnimi predpisi, pač pa z neposrednimi prispevki občanov. Če hočemo uresničiti potrebe in izražene interese za razmah otroškega varstva in nekaterih šolskih objektov v Ljubljani, moramo te interese podpreti z dinarjem. Ali z našim, neposrednim dinarjem ali pa s tistim, ki nam je najprej odtujen in spodriv.«

TONE KROPUŠEK: samoprispevek — za večino nič novega

ljens. Prepričan sem, da nam je bližja prva pot, Sicer pa samoprispevek že davno ni več novost za večino Slovencev, ki živijo predvsem v manj razvitih in manj bogatih krajih od Ljubljane.

TONE PAVČEK, slovenski književnik: »Imam otroke in tako tudi sam čutim, da so pri nas vrtci in šole krvavo potrebni. Tako žgoče so te potrebe, da bi samoprispevek moral uveljaviti, če ne gre po redni poti.«

MILOŠ POLJANŠEK, predsednik kulturno-prosvetnega zbora skupščine SR Slovenije: »Nuditi otrokom normalno rast, ni samo de-

MILOŠ POLJANŠEK: referendum — najnost tega trenutka

TONE PAVČEK: vrtci in šole so krvavo potrebni

nje dobre volje, marveč naša trajna družbena in generacijska obveznost. Čeprav je vprašanje, ali možnost za kolikor toliko smo se ves čas in vsi od staršev do občinskih skupščin in republike, ki moremo kakorkoli spremeniti materialne in ostale pogoje, zavedali razmer, v katerih živi večji del otrok in mladine, in ali smo že doslej težili vse, ocenjujem referendum v Ljubljani kot realno najnost tega trenutka. Zato ga podpiram in se zavzemam za uresničitev njegovega programa.«

ŽIVKO PREGL, predsednik RK Zveze mladine Slovenije: »Nuditi otrokom normalno rast, ni samo de-

ŽIVKO PREGL: samoprispevek mora uspeti

nije: »Mislim, da je samoprispevek ogromnega pomena. Zdaj ni časa za nobeno modrovanje v zvezi s tem. Samoprispevek mora uspeti, s referendumom ali kako drugače.«

VIDA TOMŠIČ, članica sveta federacije: »Razvito družbo ne otroško varstvo, ki naj v raznih primernih oblikah zajame vse otroke, je nemodrovanje sredstvo, da razvijemo vse delovne in duhovne sposobnosti vseh otrok, pomembna pot za odpravljanje socialnih razlik, najuspešnejša zaščita pred vsakovrstnimi družbeno nesprejemljivimi in nevarnimi pojavi; sprito rastočih potreb zaposlenih družin možnost, ki omogoča staršem, predvsem pa materam, da so lahko dobri politični delavci in delavke, ne da bi se bilo treba odrekati sreči materinstva in očetovstva. Večina staršev danes že čuti, da lahko res skrbe za vzgojo in izobrazbo svojih otrok le združeni in samopravni družbeni akcij. Skrb za razvoj varstva in šolstva ni tuja, občinske ali državne skrbi, ampak del izvajanja rodilniških pravic in dolžnosti, dejanski dokaz prave ljubezni do svojih otrok in vere v vsakogar v bodočnost mlade generacije.«

Sami akcij pa pripisujem še posebej družbenopolitični pomen. V času, ko z ustavnimi spremembami razširjamo pravico delovnih ljudi na razpolaganje s celotnim dohodkom, takšen način urejanja skupnih potreb ni le izhod za silo, ampak pot k neposrednejšemu uveljavljanju delovnih ljudi kot občanov pri določanju vrstnega reda potreb, pri upravljanju skupnih sredstev. Uspeh referenduma pa naj bi odprl pot še drugim akcijam predvsem v

dvah smereh: v akcijo za sklepanje pogodb med občinami, krajevnimi skupnostmi in delovnimi kolektivi za dodatna sredstva za razvoj otroškega varstva in za medosebne obveznosti pri njihovem upravljanju, in drugo — zahteva, ki jo postavljamo ob samoprispevku glede vplogleda občanov v zbiranje in trošenje teh sredstev, naj bi prispevala k temu, da bi imeli delavci in občani boljši vpogled prav v vsa družbena sredstva, kjerkoli in kakorkoli jih zbiramo in trošimo.«

VIDA TOMŠIČ: skrb za šolstvo — dokaz prave ljubezni

JANEZ VIPOTNIK, predsednik republiške konference SZDL: »Prvič referendum o cenjenem s statistično potrebo današnje generacije otrok, ki ji kot socialistična družba premalo nudimo. Drugič ga ocenjujem s statistično zmogljivostjo današnje družine, ki ni v stanju v celoti in v skladu z razvojem družbe poskrbeti za otrokovo napredno. Sam torej za samoprispevek, če bo sprejet, dobro vplival tudi na širši prostor, Slovenijo. Opozarjal bo na potrebo po hitrejšem reševanju problemov mladega rodu; terjal večji družbeni standard in s tem zmanjševal socialne razlike med otroki. Toda samoprispevek se mi zdi pomemben še z drugega zornega kota. Delovni ljudje neposredno odločajo, za kaj se bo porabil zbrani denar. Prepričan sem, da bo samoprispevek v prihodnje postal sedalce bolj previdniška oblika samopravnega dogovora delovnih ljudi, ob seveda istočasnem zmanjševanju davka na osebne dohodke. Tako bo uresničeno načelo, da delovni ljudje ne posredno odločajo, kaj se dogaja z njihovimi, za skupne potrebe, danimi sredstvi.«

JANEZ VIPOTNIK: uspešen referendum bo odmeval

NI kaj: upravni odbor društva trboveljskih upoko-jencev je za svoje člane storil, kolikor je bil mogoč. Zdalej, ko se poslavljajo dolga, topla jesen in ko bo zunaj mrz, veterani dela ne bodo v zadregi, kako uiti dolgašcu. Njihov dom jim bo vselej nudil zavetje. Lahko bodo posedli v večji, gostinski sobi. Velika je, svetla, zračna, topla in vzorno opremljena. Sosednji manjši prostor so uredili v rudarskem stilu. Postavili so del knapovskega stolpa, na zidu pa so razne vrste jamskega orodja. Se na svetlike niso pozabili.

JANEZ VIPOTNIK: uspešen referendum bo odmeval

Skupen nastop za ceste

Zastopniki občin severovzhodne Slovenije o predlogu zakona

LENART, 18. nov. — Sinodi so se v Lenartu zbrali predsedniki in podpredsedniki občin severovzhodne Slovenije in se dogovorili o skupnem nastopu na bližnjem zasedanju delegatov občin, ki bo v Ljubljani in na katerem bodo razpravljali tudi o predlogu novega zakona o cestah.

Predlagali so, da naj bi bila amortizacija cest na skrb celotne skupnosti, ceste pa naj bi upravljala republiška skupnost za ceste.

Tudi glede 33. člena predloga zakona o cestah so bili enotni; predlagali so, da naj bi občinam dodelili vsaj 20 ne pa 10 odstotkov od zneska, ki je vsebovan v ceni od bencina in plinskega olja v prodaji na drobno.

Na prekatizacijo cest so imeli pripombe, se posebej zaradi nerazumljivega odnosa cestnega sklada do nekaterih prevoznih in zahtev. Tako bodo predlagali, da naj bi cesta od Holmeca do Arje vasi postala magistralna cesta, razen tega pa bi morali prekatizirati v magistralno cesto tudi cesto do prelaza Radlje. Avstriji namreč čakajo samo nas, da bi začeli preusmerjati dva kilometra dolga cestni odsek, ki bi se bolj približal sosednji državi. Na posvetu so menili, da ni sprejemljiv predlog cestnega sklada, ki pravi, da te ceste ne morejo prekatizirati zato, ker so tam teren- ske težave in da predlog ni zadosti utemeljen.

J. JERMAN

Pretehtati zakone

V Litiji, Šmartnem in Kresnicah so bile javne tribune stanovanjskem gospodarstvu — Organizator SZDL

Osnutke zakonov o stanovanjskem gospodarstvu je treba dobro pretehtati in pripraviti tako, da jih bo mogoče tudi učinkovito uresničevati. Takšnega mnenja so bili občani Litije, Šmartnega in Kresnic na javnih tribinah, ki jih je pripravila občinska konferenca SZDL Litija in na katerih so govorili o stanovanjskem gospodarstvu.

V Litiji so spraševali, kako bodo občani sodelovali pri oblikovanju boljše stanovanjske politike, v Šmartnem pri Litiji pa so se zanimali, če bodo zakoni o stanovanjskem gospodarstvu pripomogli k stabilizaciji v gradbeništvu, zlasti zato, ker je stanovanjska gradnja iz dneva v dan dražja. Poudarili so tudi, da je prav zaradi vse dražjih gradbenih storitev težko uresničevati uspešno stanovanjsko politiko in določiti novih zakonov.

V Kresnicah so menili, naj

bi se sredstva za stanovanjsko gradnjo zbirala v delovnih organizacijah in v občinskih skladih po enakih merilih za vsa Slovenijo. Občine naj bi se s tem merilom med seboj dogovarjale. Predlagali so tudi, da bi posamezne delovne organizacije vplačevale denar v sklade za stanovanjsko gradnjo v tistih občinah, v katerih njihovi delavci stanujejo in ne tam, kjer so za-

posleni. Glede sredstev, ki se zbirajo od pokojnin, pa se v Kresnicah oglaševalo za zbiranje v občinah, oziroma, da naj se ta sredstva odvajajo v občine.

V prihodnje bo potrebno več pozornosti posvetiti istim družinam, ki imajo nizke osebne dohodke in zaradi tega težje plačujejo najemnine za stanovanje.

P. BURKELJC

Zaprta vrata?

Bodo v škofjeloški občini ukinili nekatere podružnične šole v dolinah?

Svet za izobraževanje in vzgojo ter izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti v Škofji Loki sta na zadnji seji obravnavala poročilo o delu in učnih uspehih vzgojno-izobraževalnih zavodov v občini.

Iz podatkov v gradivu izhaja, da je deležno predšolskega otroškega varstva v občini 444 otrok. Zanje skrbi 11 vzgojiteljic, šest učiteljic, po ena otroška negovalka in medicinska sestra ter pet laičnih negovalk.

Pomanjkanje strokovnega kadra bo verjetno še dolgo trdo oreh za celotni šolski sistem. Težave s strokovnjaki imajo namreč tudi v osnovnih šolah. Tako je pouk fizike le 40-odstotno strokovno zasleden; podobni so podatki za matematiko, medtem ko je pri tehnični pouku položaj še slabši. Kaže, da bo treba štipendije za študente, ki bi se usmerili na ta področja, precej povišati.

V osnovnih šolah škofjeloške občine poučuje 190 učiteljev, učencev pa je 4205. Več

kot tisoč jih obiskuje šolo v Škofji Loki. Centralne šole pa so še v Zireh, Zelenikih, Gorenji vasi in na Tratu. Poleg tega je v občini še vrsta podružničnih šol, zlasti v obliki dolin. Vendar pa je učiteljev, ki bi hoteli delati na njih, vedno manj. Zato se pojavlja težnja, da bi šole po gorskih in hribovitih krajih postopoma ukinjali, kajne pa bi vozili v centralne šole.

Popolne osemletke imajo še v Davci, Zabrdu, Sorci in v Lenartu. Dijaški višji razredov teh šol pa niso delžni enake izobrazbe kot učenci drugih šol v občini. Zato si centralni šol v Zelenikih in Škofji Loki prizadevata za preseljanje učencev višjih razredov iz teh gorskih šol na centralne zavode.

A. IGLICAR

Spori vzrok za požig

Čez noč razčiščen sinočni požar v Sebeborcih pri Murski Soboti

MURSKA SOBOTA, 18. novembra. — Tudi na levem bregu Mure v Pomurju ljudi vznemirjajo požari v Sebeborcih pri Murski Soboti, kjer je v kratkem razdobju že četrtič gorelo. Tokrat je ogenj zajel gospodarsko poslopje, last kmetu Stefanu Lutharju. Ogenj je uničil oštrije poslopja, večjo količino pridelkov, razno kmetijsko orodje in drugo. Sko- do so ocenili na 40 tisoč dinarjev.

Organom sotoške Uprave javne varnosti je že uspešno razčištilo ozadje tega požara, ki očitno nima nobene zveze z ognji v Priekli. Ugotovili so, da je sinočni podtaknila ogenj v Sebeborcih hčerka oškodovanca, 23-letna Irena Ciglar, ki je poročena in živi na domačiji svojih staršev.

Osumljenka je izjavila, da je zažgala očetu gospodarsko poslopje zaradi nesoglasij in stalnih sporov v družini.

Tudi v tem primeru gre hitreju posredovanju gasilcev in domaćinih zaslug, da je niso vnela poslednja poslopja v strnjem naselju. Sicer pa so organi javne varnosti v Murski Soboti v zvezi s požari v Sebeborcih prišli že tri osebe, ki so v priporu.

B. B.

MEDVODE

Ugoden izvoz v Colorju

V medvoški tovarni barv in lakov Color so v desetih mesecih letos izvozili za več kot milijon 100 tisoč dolarjev izdelkov. Izvoz so v primerjavi z enakim obdobjem lani podvojili, večino izdelkov pa so prodali na vzhodno tržišče.

F. R.

MORAVČE — Spomenik Juriju Veglu

Foto: S. Busić

V toplo zavetje

Upokojenci v Trbovljah so p uredili svoj dom — Poseben knapovski kotiček — Denar so morali privarčevati

Končana so dela pri notranji preureditvi doma upoko-jencev v Trbovljah. V njem imajo tudi poseben knapovski kotiček. Obnova, dolga štiri leta, je veljala nad 100.000 dinarjev. Društvo upoko-jencev jih je privarčevalo iz svojih sredstev.

Ni kaj: upravni odbor društva trboveljskih upoko-jencev in siasočar- stišča, bi se jim to po- srečilo. S tem pa seveda ni rečeno, da so »praznihi žepi« upoko-jencev s predragim do- čenjem pijače. Ne, zares ne; to ne bi bilo pošteno, kajti pokojnine niso velike. Res pa je, da znajo preudarno gospodariti, da trikrat obr- nejo vsak dinar in da so

polno preureditve doma upoko-jencev in za zunanjo ure- ditev. Če ne bi imeli svojega gostišča, bi se jim to po- srečilo. S tem pa seveda ni rečeno, da so »praznihi žepi« upoko-jencev s predragim do- čenjem pijače. Ne, zares ne; to ne bi bilo pošteno, kajti pokojnine niso velike. Res pa je, da znajo preudarno gospodariti, da trikrat obr- nejo vsak dinar in da so

Jamsko opremo so si upoko-jenci, med katerimi je naj- večje rudarjev, sprosili pri ko- lektivni Zasavskih premogov- nikov. Nekaj tega orodja so obsežili tudi na vrtu, kjer so uredili prostor za balinanje in veliko betonsko ploščad, za ograjo pa so uporabili be- tonske oblikovance. Vzorno urejena je tudi soba za pev- ske vaje. Njihov zbor upoko- jencev šteje 25 članov. Vsa- ših gostujejo tudi pri svojih vrstnikih v Zasavju ali pa se zapeljejo še kam dje.

Upravni odbor društva je moral hudo skopariti, da je privarčeval v treh, štirih le- tih dobrih deset in še nekaj več starih milijončkov za po- slopje.

Upravni odbor društva je moral hudo skopariti, da je privarčeval v treh, štirih le- tih dobrih deset in še nekaj več starih milijončkov za po- slopje.

Upravni odbor društva je moral hudo skopariti, da je privarčeval v treh, štirih le- tih dobrih deset in še nekaj več starih milijončkov za po- slopje.

PRESKA

Telovadnica v letu 1973

Osnovna šola »Franca Bu- kovca« v Preski pri Medvo- dah nima telovadnice. Tako je 600 učencev prikrajšanih za redni pouk telesne vzgoje.

Učenci prvih štirih razredov imajo telovadbo dve uri tedens- ko v učilnicah, v primerem vremenju pa na šolskem igri- šču. Učenci od petega do os- mega razreda pa imajo dve uri tedenske pouk telesne vzgoje v telovadnici TVD »Par- tizan« Medvode. Zaradi odda- ljenosti telovadnice od šole izgubijo s potjo približno čet- rtino časa, poleg tega pa mo- rajo kar dvakrat prečkati žele- zniško progo.

Po prvotnem načrtu grad- nje osnovnih šol in telova- dnic je bila planirana graditev telovadnice v Preski v letu 1976, toda občani Medvod so na vseh zborskih volitvah zahtev- vali spremembo načrta. Iako, da je graditev prestavljena v leto 1973. Nova telovadnica bo za kraj velika pridobitev, saj bo namenjena tako otrokom kot vsem drugim občanom za rekreacijo.

F. R.

svoj dom počasi, a zanesljivo urejali. Nekaj pomoči pa jim je dala njihova republiška organizacija. Prostovoljni ur dela niti ne štejejo, pa jih zares ni bilo tako malo.

Sicer pa se pri trboveljs- kem društvu upoko-jencev vse odvija načrtno. Dom od- prejo zjutraj ob osmih. O- poldne ga zapro in od dveh spet odpro, ob osmih zvečer pa ga spet zaklenejo. Niko- gar ne želijo navajati na po- čevanje, kajti počitek je pri starejših ljudeh pomem- ben. Ne glede na to pa bo od- slej vsako popoldne v domu prijetno. Člani bodo lahko vrgli karte, šahirali, brali časnik. Predvsem pa bodo klepetali, saj je znano, da so trboveljski veterani med naj- boljše obveščeni občani. Veliko vedo, največ pa o po- kojnikih, ki so po njihovem zatrevanju odločno preizkusi- le, če lep čas ne dohiteljo pod- države življenjskih stroš- kov.

Morda ne bo napak prista- viti, da tele dni upoko-jenci največ govorijo o dograditvi novih stanovanj za njihove potrebe. Društvo, pravzaprav njegov upravni odbor, ima dolžnost ugotoviti, katerim najpotrebnejšim članom do- deliti 27 novih stanovanj. Od ločitve ne bo lahka, ker je prosičev več kot sto. Toda nihče med upoko-jenci ne dvo- mi v svoje vodstvo. Dobro vedo, da bodo prišli do novih stanovanj vsi tisti, ki so jim novi prostori resnično potreb- ni.

M. VIDIC

MARIBOR

Priloge na Karavano bratstva in prijateljstva

MARIBOR, 18. novembra. — Danes dopoldne je bila na občinski konferenci SZDL Maribor tiskovna konferenca, na kateri so zastopniki ko- ordinacijskega odbora za pri- pravo »Karavane bratstva in prijateljstva 1972« seznanili časnike s programom te prireditve in prihodnjem le- tu.

Sekretar občinske konfe- rence SZDL Maribor Gorazd Mazej je poudaril, da bodo občine severovzhodne Slove- nije prihodnje leto od 6. do 9. junija sprejele Karavano bratstva in prijateljstva iz Srbije.

V Karavani bratstva in pri- jateljstva bo prihodnje leto sodelovalo 18 stajerskih ob- čin, ki bodo sprejele gostite- lje naših pregancev in 13 srbskih občin. Izražena je bila tudi želja, da bi se v to sodelovanje vključila tudi občina Brežice, ki je že po- bratena z občino Smederev- ska Palanka.

M. K.

TRBOVLJE

Odgovornost vseh

V središču revirjev so pred nedavnim sprejeti dogovor o kulturni akciji. Z njim se je občanom širše predstavila novoustalovljena temeljna kulturna skupnost. V tem do- kumentu so našteje številne dolžnosti in naloge, ki se jih lotevajo skupščine, izvršni odbor in odbori temeljne kulturne skupnosti pa področju kulturnega udejstvovanja. Gre za prizadevanja, da bi v Tr- bovljah ne samo ohranili ne- katere najbolj znane amate- rske dejavnosti, marveč jih vsestransko razvili in jih na- pravili še bolj privlačne. Gre pa tudi za poskus, da bi v vse amaterske skupine vklju- čili več mladih ljudi, kot sta to uspešno storila pevsko zboru Slabeč in Zarija in si s tem zagotovila naraščajo- ča.

Pomen sprejetega dogova- ra o kulturni akciji pa je tudi v tem, da temeljna kul- turna skupnost želi okrepitev in razširiti odgovornost za kulturno življenje občanov in resnično zadovoljevati njihove potrebe samo v nenehnih stikih z njimi.

Takšna delovna usmerje- nost mora uspeti. To so u- gotovili tudi na nedavni seji občinske konference SZDL, potem, ko so obravnavali predlog dogovora za kulturno akcijo in ga potrdili ter pristavili, da se bo Sociali- stična zveza prizadevala pri- sprejati svoj delež k temu. Nobenega dvoma ni, da se bo ta pripravljenost za sodelo- vanje pokazala še pri prvem konkretnem opravilu, to je pri izdelavi predloga sred- njeročnega razvojnega pro- grama kulturnih dejavnosti. V Trbovljah želijo v tem do- kumentu zastaviti vse potrebno za nadaljnji razmah kulture in zadovoljevanja kulturnih potreb ljudi.

M. VIDIC

Nova lovška koča

Lovska družina v Mot- niku začela preurejati kočo v Zg. Motniku

Tudi lovška družina Mot- nika, ki šteje 38 članov, bo imela svojo lovsko kočo. Motniški lovci so začeli pre- urejati staro kočo še lani v Zgornjem Motniku, kjer bo središče njihove dejavnosti. Skoraj vse so opravili s pro- stovoljnim delom, člani pa so prispevali tudi les in drug material. V kočo, ki bo zgra-jena prihodnje leto, so nape- ljali vodovod in elektriko. Poleg dnevnega prostora bo v motniški lovski koči še ku- hinja in dve spalnici.

Okolica Motnika in Spitali- ča je znana po svojem sred- njegorskem lepotu. Tu je mno- go smradni in divjih svinj, po- leg tega pa imajo še dva re- virja jelenov in nekaj gam- sov. Morda se bo to območ- je razvil v prijetno lovsko turistično središče, saj do- večjih mest ni daleč. Večjo veljavnost pa bo gotovo do- bilo z modernizirano tuhinj- sko cesto.

T. J.

PIRAN

Referendum o preselitvi ladijedelnice

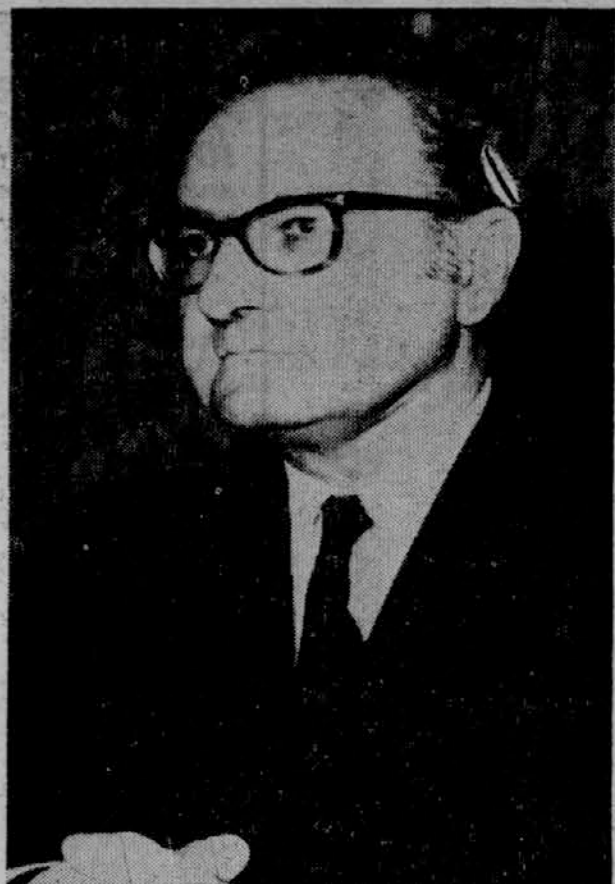
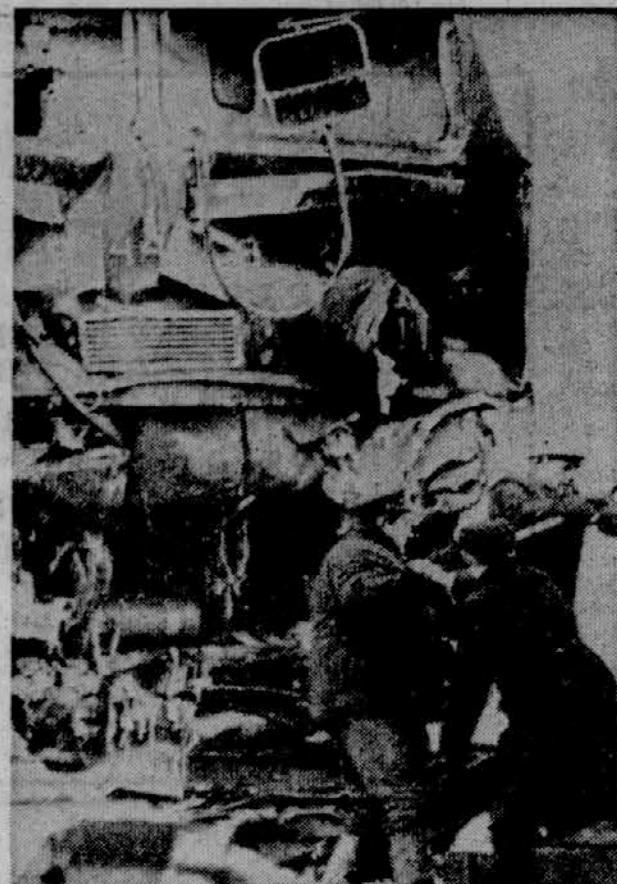
PIRAN, 18. novembra. — Prustor, kjer ima remon- ta ladijedelnice »2. okto- bera« med Portorožem in Piranom svoje prostore, naj bi v prihodnje zavze- lo turistično naselje. »Ber- nardine. Več kot leto dni so se pogovarjali, kaj naj dom 2. oktobra lokacijo za preselitev podjetja. Po prvotni zamisli naj bi do- bil »2. oktobra« prostor v koprski Luki. Zaradi visokih stroškov za ureditev prostorov in naprav na novi lokaciji so iskali še druge ustreznosti možno- sti. Izolska občinska skup- ščina je pred dnevi odo- brila lokacijo za preseli- tev podjetja »2. oktobra« v Izolo.

Po zakonskih predpisi- h po statutu podjetja pa mora o tako pomembni zadevi, kot je preselitev podjetja, sklepati ves ko- lektiv. Zato so že pred me- secem dni razpisali refe- rendum, ki ga bodo la- vedli jutri.

G. G.

Oglašujte v dnevniku

DELO

RAZBITINE ISCEJO — Več italijanskih bojnih in civilnih ladij išče v Tirenem morju razbitine britanskega transportnega letala Hercules C-130, ki je pred tednom dni strmoglavilo, pri čemer se je ubilo dvainpetdeset ljudi (med ponesrečenimi je šestindvajset italijanskih padalcev in šest članov posadke). Menijo, da bodo razbitine nesrečnega letala kmalu našli. Preiskava o vzrokih nesreče še traja.

TRČENJE — Tovarna vlaka sta trčila v bližini Varšave. Nesreča je terjala dvojce človeških življenj, lokomotivi pa sta popolnoma uničeni. Vzroka, zakaj je prišlo do trčenja, doslej še niso uradno objavili.

GARAUDY V BEOGRADU — Marksistični filozof Roger Garaudy je prišel v Beograd. V študentskem kulturnem centru je imel tiskovno konferenco, odgovarjal pa je na vprašanja o mednarodnem delavskem gibanju.

DRUGI DAN — Na sliki je ena izmed članic glasbene ekipe, ki zastopa Španijo na beograjskem »Glasbenem pokalu Evrope«. Španci so na tekmovalju v sredo zvečer osvojili največ glasov. Verjetno je pomagala ljubka Concita Bautista.

Koliko šolstvu? Korist obeh držav

Skupščina republiške izobraževalne skupnosti želi spremembe v zakonu o financiranju vzgoje in izobraževanja

LJUBLJANA, 18. nov. V šolstvu naj bi prihodnje leto oblikovali osebni dohodek v smislu samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka, sredstva za materialne izdatke povečali za 40 odstotkov in dali poudarek investicijam. Finančni načrt republiške izobraževalne skupnosti upošteva tudi vključuje pa tudi nove obveznosti, ki jih ji nalagajo zakon in sklepi družbenopolitičnih organizacij. Finančni položaj na tem področju vedno bolj kaže na potrebo po ustreznejši zakonski ureditvi zmanjšanja finančnih sredstev.

Tak bi bil najkrajši povzetek razprave na današnji seji republiške izobraževalne skupnosti, ko je oblikovala svoj predlog finančnega načrta za 1972. leto za financiranje tiste dejavnosti, ki sodi v njen okvir.

Ceno sedanjega obsega dejavnosti v prihodnjem letu je za zdaj težko opredeliti, ker je še neznan zelo pomemben del, to je del za osebne dohodke. Te bodo opredelili v izločitvi samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka (zaenkrat se niso vsi verificirali), pri čemer bodo izračunali potrebo v obsegu stroškovne realizacije teh sporazumov. Vse se pa kaže, da sporazumi v celoti ne bodo mogli biti uresničeni niti v šolstvu niti na drugih področjih.

Razprava je nadalje opozorila, da je predvideni dvig stroškov za materialne izdatke (40 odstotkov) velik in navidezno; ko upoštevamo dosedanje in predvidene podra-

žitve, ne ostane za modernizacijo skoraj nič. Finančni načrt, ki ga bo republiška izobraževalna skupnost posredovala kot svoj predlog slovenski skupščini in njenemu izvršnemu svetu, tako na današnji seji skupščine RIS se ni dobil svoje skupne številke. Jasno pa je, da bo ta veliko večja

od letošnje, ne da bi v čem izkazovala pretirane zahteve. Iz te razprave in iz kasnejše, ko so govorili o akcijskih programih CK ZKS in SZDL, je izhajalo spoznanje, da bo treba spremeniti način financiranja vzgoje in izobraževanja, ker v sedanjem proračunskem načinu ni izhoda.

J. S.

Predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve je ocenil izjavo italijanskega zunanjega ministra Mora

OD NAŠE BEOGRAJSKE DOPISNICE

BEOGRAD, 18. nov. Obširni odgovori predstavnika ZSZZ na današnji tiskovni konferenci o obiskih predsednika Tita v Romuniji ter iranskega premiera in banskega ministra za gospodarsko sodelovanje v Jugoslaviji so podčrtali naše optimistično pričakovanje, povezano z vsemi temi meddržavnimi stiki. Toda za nas, italijanske sode, je središnja točka te konference nedvomno ocena Vujice o zadnji izjavi italijanskega zunanjega ministra Alda Mora.

Dragoljub Vujica je dejal, da je ta Morova izjava pred zunanje-politično komisijo italijanskega parlamenta natekla na zelo ugoden sprejem na naši strani. Ocenjujemo jo kot prispevek k utrjevanju medsebojnega zaupanja in urejanju ciljev politike dobrega sosedstva in prijateljstva, k čemur težijo tako

narodi kakor tudi vlada Jugoslavije. Poskus oživilja agresivnih oblik identitizma in ozemeljskih terjatev, ki so ga sprožile tiste sile, ki so tudi v minulosti prizadale zlo narodom obeh držav, je pritegnil pozornost naše javnosti, ki je upravičeno občutljiva za takšne pojave. Zato pripisujemo ustreznemu pomenu potrditvi stališč, ki sta jih vsebovali najprej letošnji januarski izjavi Alda Mora in Mirka Tepavca, ponovno pa jih je potem potrdilo sporodilo o dogovoru dveh zunanjih ministrov 9. februarja v Benetkah, ter napoved slovesno potrdilo tudi sklepno sporodilo o Titovem obisku v Italiji. Pri tem je treba dodati, da gre za realistične potrditve veljavnega omejenega položaja, ki je hkrati bistveni pogoj za plodni razvoj sodelovanja, življenjsko pomembnega za jugoslovanske interese, isto pa velja, po našem prepričanju, tudi za interese Italije.

Vujica je nadaljeval: »Tudi ob tej priložnosti lahko opozorimo, da jugoslovanska vlada deli mnenje ministra Mora in italijanske vlade, da je stalno izboljševanje dobrih sosedskih odnosov v prid obojem stranema ter pomeni obveznost za obe vladi. Življenjski interesi obeh držav

in dosedanja plodna razvoja medsebojnih odnosov nalagajo, da se naprej sčemo najbolj zanesljive poti za nenehno pospeševanje sodelovanja. V tem smislu sta se obe vladi lotili presoje nekaterih vprašanj, ki zahtevajo rešitev. Gre za probleme, povezane s sporazumom o miru in s londonskim memorandumom o soglasju, oziroma za vprašanja, ki imajo splošni pomen za odnose in za izboljšanje sodelovanja; med to sodi tudi izboljševanje življenjskih razmer obmejnih predelov. Prepričani smo, da je v duhu dosledne politike dobrega sosedstva in prijateljstva, ki je bistveno za odnose med obojema državama, mogoče učinkovito in pravičeno rešiti tudi navedene probleme. Upamo, da bo najnovejša izjava ministra Mora prispevek k uresničenju nalog na tem področju.

Dopisnica »Delca« se je sklicevala na slovensko-jugoslovansko izjavo, podpisano ob obisku Brežnjeva, ki je med drugim napovedala »bolj intenzivne dvostranske gospodarske odnose. Tujakomski obisk v Beogradu, ki je bil vreden omenjati prihod podpredsednika sovjetske vlade Babjaka v Beograd, če so te neuradne napovedi pravilne in če bo Babjakov res kmalu prišel, ali se bodo pogovori z njim nanašali tudi na to, da poskusimo rešiti probleme, ki so posledica pomanjkljivosti svoječasno sklenjenih sporazumov o naši dobavi ladij Sovjetski zvezi.

Predstavnik ZSZZ je bil kratak: »Babjakova pričakujemo in upamo, da bo njegov prihod znatno izboljšal naše gospodarske odnose. O podobnostih, ki jih vsebuje vprašanje, pa bi lahko povedal kaj več šele na prihodnji novinarski konferenci.«

VIDA HREŠČAK

Jonas obiskal papeža

VATIKAN, 18. nov. (Reuter) — Avstrijski predsednik Franz Jonas je obiskal danes papeža Pavla VI. To je prvi obisk nekakega avstrijskega predsednika papežu približno v 150 letih. Do obiska je prišlo ob koncu Janosovega dvodnevne obiska Italiji.

Prva smrtna obsodba v 27 letih

MONROVIA, 18. nov. (Reuter) — Predsednik Liberije William Tolbert je danes obiskal nigerijskega profesorja biologije Justina Obija, ki ga bodo jutri ob zori obesili, ker je ubil nekakega škofa v Liberiji. Predsednik Tolbert je dejal 65-letnemu profesorju, da je večer podpisal ukaz o izvršitvi kazni v interesu naših državljanskih in človeških. Smrtna obsodba, ki so jo izrekli zaradi tega uboja, je bila v Liberiji prva v zadnjih 27 letih.

bonboni VISOKI vodijo v kvaliteti

Največja postaja metroja

Včeraj jo je izročil prometu predsednik republike Georges Pompidou

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 18. nov. — Predsednik Pompidou je danes popoldne odprl v Parizu največjo postajo podzemne železnice na svetu. Nova postaja, Auber, je zgrajena 36 metrov pod zemljo, nedaleč od pariške opere. Tu se končujo je novi korak ekspresne podzemne proge, ki je doslej povezovala le vzhodni in zahodni del Pariza s predmestji. Zda je proga podaljšana od trga Etienne de la postaje Auber.

Nova postaja je arhitektonska mojstrovina. Dolga je 225 metrov, razdeljena v tri etaže, vajo pa vodi 73 pomničnih stopnišč, 4 pomničnih hodniki in 4 km podnikov. Ob koncu se bo skozi novo postajo prelivalo po 100.000 potnikov na uro. A. NOVAK

Belfast: en vojak ubit

BELFAST, 18. nov. (UPI) — En britanski vojak je izgubil življenje drugi je bil ranjen v katoliškem delu vzhodnega Belfasta, ko je nanju streljal ostrostrelec. Vojaka sta bila v službi v bližini neke avtobusne postaje. To je že 37. vojak, ki je v Severni Irski izgubil življenje od začetka tega leta.

Zwitter študentom

Predsednik ZSO dr. Franci Zwitter predaval dunajskim visokošolcem o narodnopolitičnem položaju Slovencev

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

DUNAJ, 18. nov. S predavanjem »Slovenci kot diskriminirana manjšina« je sinoči predsednik zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter predal dunajskim visokošolcem narodnopolitični položaj slovenske manjšine v Avstriji. Poudariti velja, da predavanja ni tako naslovlj predavatelj niti ne levo radikalna struja slovenskih visokošolcev pač pa prireditelj, prosocialistična Zveza koroskih študentov.

Razen zagotovil kancerja Kreiskyja, da bo njegova vlada v tem mandatu obdobju rešila odprta vprašanja slovenske manjšine, in na to izjavo ugašane obljube koroskega deželnega glavarja Sime, da bo dežela pri tem konstruktivno sodelovala, so mlade socialiste v svojem obstoju in nadaljnjem razvoju in kot takšna po svojem družbenem položaju nasproti večinskemu narodni diskriminirana, je predavatelj — se ve — že vnaprej nudi dragoceno moralno oporo. Dr. Zwitter je to omogočilo, da je, ne da bi enkrat samkrat izrekel besede o diskriminaciji, brez emocij podal stvarno stanje in prepustil presojo poslušalcem in razpravi.

Med diskusijo se je razvila živahna razprava, ki so jo z oživiljem idej o ugotavljanju manjšine tu in tam poskušali iztrgati le nemško nacionalni študentje svobodnjaške zveze dunajskih visokošolcev. Sicer se je izkazalo, da je izrazito stabilizirano mnenje, da more družbena enakopravnost Slovencev v Avstriji temeljiti le na njihovem enakovrednem vrednotenju ter enakih možnostih in ekonomskih razvojnih dvojčičnega ozemlja.

Vedno slabše za Lon Nolov režim

SAIGON, 18. nov. (AP) — V uradnih ameriških krogih v Saigonu ocenjujejo, da se je položaj za Lon Nolov režim in so zato okrepili ameriško zračno podporo.

V poročilih iz Kambože je rečeno, da so v bojih v bližini Phnom Penha, samo 16 km od mesta, uporabili ameriške helikoptere, da bi zmanjšali grožnjo kambojski prestolnici s strani osvobodilnih sil. Prav zato se tudi slišijo glasovi, da je režim v Phnom Penhu zahteval od saigonskega režima, naj pošlje kopenske okrepitve, ker ne more obraniti z osvobodilnimi silami.

Kitajska jedrska eksplozija v ozračju

WASHINGTON, 18. nov. (Reuter) — Ameriška komisija za atomsko energijo je sporočila, da je Kitajska danes izvršila jedrsko eksplozijo v ozračju. To je prvi kitajski jedrski poskus po več kot enem letu.

Po ameriški evidenci so Kitajci izvršili doslej 12 jedrskih poskusov, in sicer 11 v ozračju in enega pod zemljo.

Zadnje vesti

Zahteva po umiku čet

Iz Evrope naj bi odpoklicali 50.000 ameriških vojakov — Laird proti

WASHINGTON, 18. nov. (AP) — Odbor ameriškega senata za proračun je danes izglasoval amandma, po katerem naj bi se do 15. junija prihodnjega leta število ameriških vojakov v Evropi, ki jih je sedaj 310 tisoč, zmanjšalo na 50.000. Odbor je to izglasoval s 14 proti 13 glasovom, toda o tem bo še razprava tudi v senatu in končno usoda amandmaja še ni jasna.

Senator Mike Mansfield, ki je predložil amandma, in drugi senatorji, so obrazložili to zahtevo po umiku čet s potrebo, da se zmanjša ameriški plačilni deficit, zagotovijo sredstva za gospodarstvo in da bi prisilili ameriške zavzemalce, da bodo več trošili lastnih sredstev za njihove obrambne potrebe.

Doslej 62 žrtev gripe

Epidemija hongkonške gripe se širi iz Madžarske proti zahodu

BUDIMPEŠTA, 18. nov. (UPI) — Na Madžarskem je doslej umrlo zaradi gripe 62 ljudi, milijoni pa so oboleli za to boleznijo. Gripa se širi proti zahodu.

To so poudarili danes v ministrstvu za zdravstvo Madžarske. V zdravstvenih krogih opozarjajo, da je gripa prizadela največ starejše osebe, ki so že bile bolne ali bolujejo za srčnimi obolenji in motnjami v krvnem obtoku.

Madžarsko je namreč zajela epidemija hongkonške gripe, tako da je 30 odstotkov delavcev na bolnišničnih dopustih, vsak tretji otrok pa ne obiskuje šole.

SOBOTNA PRILOGA

France Jeras
KDAJ BODO SAMI
LOVILI RIBE?
Zaostajanje manj razvitih

Zeljko Malnar
OTROCI, KI UMIRAJO
BREZ JOKA
Med begunci iz
Vzhodnega Pakistana

Dr. Mara Bešter
OBLIKUJMO
KOLEKTIVNI TRG
STORITEV
DRUŽBENI SLUŽB
Ekonomika

Jože Horvat
DR. ANTON OCVIRK
Portret tedna

Janez Stanič
ALBANSKA PODOBA
SOCIALIZMA
Pri naših sosedih

Josip Zdešar
INVENTURA BREZ
POROČILA
Po škofovski sinodi
v Rimu

Vasja Predan
KULTURNO IN
PRIJATELJSKO
Mariborska Drusna v
Gottwaldovu

Albina Podbevšek
ZALOSTNI
REKORDERJI
Samomorci v SR
Sloveniji

ZA KONEC TEDNA

Telegrami

NAŠI PARLAMENTARCI NA OBISKU — NOVOSIBIRSK. Delegacija zvezne skupščine, ki jo vodi Marjan Breclj, je včeraj obiskala izvršni komite v Novosibirsku, kjer jo je pozdravil predsednik komiteja Zverev. Seznaila se je z razvojem Novosirske — velikega gospodarskega in znanstvenega središča, ki ima nad 1,2 milijona prebivalstva.

SPREJEMA PRI CRVENKOVSKEM — BEOGRAD. Podpredsednik predsedstva SFRJ Kiste Crvenkovski je včeraj sprejel poljskega veleposlanika Janusa Bukariwicza in odpravnika poslov LDR Koreje Kang Mang Suja.

BIJEDIĆ SPREJEL KITAJCE — BEOGRAD. Predsednik ZIS Džemal Bijedić je včeraj sprejel delegacijo kitajskega baletne ga ansambla, ki gostuje v naši državi, in se zadržal z njo v enournem pogovoru, ki sta se ga udeležila tudi Mirko Tepavac in Trpe Jakovljević.

OBISK LEONOVA — BEOGRAD. Podpredsednik izvršnega sveta Srbije Aleksandar Baković je sprejel znanega sovjetskega književnika Leonida Leonova.

PETER OBIŠE ROMUNJO — BUKARESTA. Madžarski zunanji minister Janos Peter bo v soboto prispel na uradni obisk v Bukarešto.

DELO PARTIJSKIH ORGANIZACIJ — MOSKVA. Na plenumu moskovskega komiteja so razpravljali o izboljšanju dela osnovnih partijskih organizacij. Moskvska organizacija ima več kot 6300 osnovnih organizacij, v katerih je vključenih okrog 400.000 komunistov.

STARFIGHTER NA TLEH — BONN. Nadjužnim delom Zahodne Nemčije je v sredo strmoglavilo še eno zahodnonemško vojaško letalo tipa starfighter. Pilot je izgubil življenje. To je 142. zahodnonemski starfighter, ki je treščil na tla.

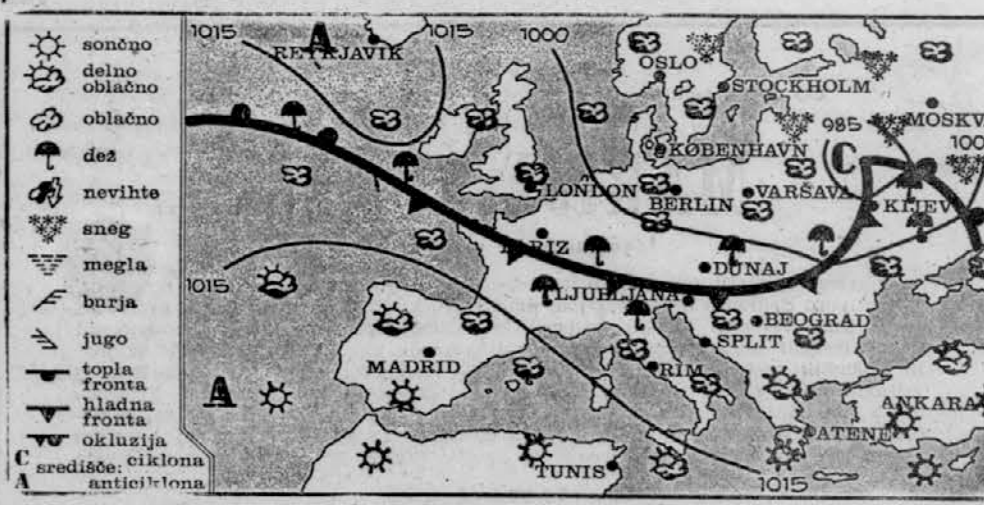
REFORMA V SIRIJI — BEJRUT. Minister Fajez Ismail je napovedal, da bo posbni odbor v kratkem predlagal konkretne ukrepe za reformo državne uprave in uvedbo sodobnejših metod, s katerimi bi postopoma preobrazil zaostlost.

PRVI ŠPANSKI ATOMSKI CENTRALI — MADRID. Španija je sklenila, da bo za dve atomski električni centrali, ki ju bodo v kratkem začeli graditi v Lemonzu in Almarazu, kupila opremo v ZDA pri »Westing House Company« za okrog 300 milijonov dolarjev.

OBISK IZ NORVEŠKE — KAMPALA. Včeraj je v Kampalo prispela norveška delegacija, ki se bo pogajala z ugandskimi gospodarstveniki. Delegacija je bila prej v sosednji Tanzaniji.

SONCE — vzide 07.05, zalide 16.35
VREMENSKO POROČILO
LUNA — vzide 08.47, zalide 16.35

Prognostična karta za 19. november 1971 ob 0,7. uri

Vreme in temperatura 18. novembra 1971

crp	vreme ob 7 uri	stopinj	vreme ob 13 uri	stopinj
Ljubljana	oblačno	4	oblačno	6
Planica	poloblačno	0	poloblačno	7
Brnik	oblačno	3	oblačno	5
Maribor	poloblačno	-3	oblačno	-4
Št. Gradec	oblačno	2	oblačno	9
Celje	oblačno	3	oblačno	6
Novo mesto	oblačno	2	oblačno	6
Koper	oblačno	10	oblačno	15
Rim	oblačno	12	oblačno	10
Reka	jasno	5	oblačno	14
Pula	poloblačno	12	oblačno	15
Ilirski Brijuni	poloblačno	8	poloblačno	13
Zagreb	oblačno	5	oblačno	8
Beograd	oblačno	6	oblačno	10
Sofija	poloblačno	0	oblačno	8
Titograd	poloblačno	3	oblačno	10
Skopje	jasno	-3	poloblačno	12
Belgrad	oblačno	2	oblačno	7
Gradec	oblačno	3	poloblačno	6
Dunaj	dežuje	3	dežuje	7
Benetke	jasno	4	—	—
Vilano	—	—	poloblačno	8
Genova	—	—	oblačno	16
London	dežuje	6	oblačno	9
Pariz	poloblačno	8	dežuje	14
Berlin	oblačno	10	oblačno	11
Stockholm	sneži	1	dežuje	7
Moskva	jasno	-8	oblačno	-4
—	oblačno	0	oblačno	1

Napoved:

SLOVENIJA
Pretežno oblačno bo, jutri vmes padavine. Temperature bodo od 4 do 9, v Primorju 13.

IZGLEDI VREMENA ZA SOBOTO
Se bo oblačno s padavinami.

JUGOSLAVIJA
Drugod po državi bo pretežno oblačno, v severnih krajih vmes padavine.

VREMENSKA SLIKA
Nad srednjo Evropo nastaja območje nizkega zračnega pritiska. Frontalne motnje so zajele krale severno od Alp in bodo že jutri vpirale na vreme pri nas. Za njimi bo nad Alpe doteka hladnejši arak.

Papirnata stabilizacija

Nedajna razprava na zboru delovnih skupnosti mariborske občinske skupščine o uresničevanju stabilizacijskih programov je pokazala, da polovica delovnih organizacij ne jemlje resno priporočila občinske skupščine. Do takega spoznanja pridemo, če pogledamo številke o poslovanju stabilizacijskih programov, ki bi jih morali dobiti na občini.

Se bolj kot številke pa moti to, da so tudi nekateri stabilizacijski programi taki, da tega imena sploh ne zaslužio. Lahko bi jih imenovali poročila o poslovanju podjetja. V nekaterih primerih so podjetja program izdelala tako, da so le formalno zadostila zahtevi občinske skupščine. Na občinski skupščini so uveljavili terjalne stabilizacijske programe. Nekateri odborniki zboru delovnih skupnosti so celo menili, da bi se tudi občinska skupščina morala do takih podjetij ustrezno obnašati.

Sprejemanje stabilizacijskih programov in njihovo posredovanje občinski skupščini pa je seveda premalo. V podjetjih bi treba storiti vse, da bodo zaposleni seznanjeni s zahtevami stabilizacijskega načrta. Doseganje izkušnje namreč kažejo, da so ponekod stabilizacijske programe izdelali brez sodelovanja širšega števila članov kolektiva. Končno pa je izdelovanje stabilizacijskih programov tudi možnost, da v delovnih organizacijah preverijo odgovornost vseh tistih, ki so odgovorni za pripravo in sprejem elaboratov.

M. KOS

Zakaj tako?

Gostinska zaspanost

V Lourenco imajo kakih devet gostin, ki jih pretežno vodi zasebni gostilničarji. Gostilničarji imajo seveda svoj odpiralni in zapiralni čas. Morali bi se ga držati. V Lourenco pa gostilničarji zapirajo svoje lokale, kakor se komu zljubi. Ob sedmih, osmih, devetih, ali pa kar ob šestih zvečer. Domači gostje bodo še odšli, tujci pa naj gredo naprej, bodo še kje našli kak odprt lokal. Tako menda razmišljajo ti gostilničarji, ki večino nenehno kuhajo, ampak samo točko pijače. Ondaj se šaljivo razpoloženi mariborčani obidesetih zvečer prišle v Lourenco in našel vse lokale zaprte. »Nameraval sem se pozanimati za rezervacijo za silvestrovanje,« je dejal. »Zdaj se nekoliko bojim, da bi me še za Silvestrovo ugnili od devetih postavit na cesto in za menoj začenši vrata.«

Gostilničarji so od celodnevne dela gotovo utrujeni. Tudi zato, ker preveč ljubijo dobitek in ga neradi razdelijo med ustrezno število normalno zaposlenih natakarcov in natakarc. Zato pa gostilne zvečer zapirajo — kakor se komu zljubi. Če nikomur drugemu, pa bi se moralo kakšni občinski inšpektorji iz ljubiti, da bi lourenške gostilničarje poučila (in naučila), da smejo zapreti svoje lokale tedaj, ko je potekel čas, ki so ga prijavili.

D. VRESNIK

MARIBOR

Priprave na Karavano bratstva in prijateljstva

MARIBOR, 18. novembra — Danes dopoldne je bila na občinski konferenci SZDL Maribor tiskovna konferenca, na kateri so zastopniki koordinacijskega odbora za pripravo »Karavane bratstva in prijateljstva 1972« seznanili častnike s programom te prireditve v prihodnjem letu.

Sekretar občinske konference SZDL Maribor Gorazd Mizej je poudaril, da bodo občine severovzhodne Slovenije prihodnje leto od 6. do 9. junija sprejele Karavano bratstva in prijateljstva iz Srbije.

V Karavani bratstva in prijateljstva bo prihodnje leto sodelovalo 18 stajarskih občin, ki bodo sprejele gostilne naših preganjenih iz 13 srbskih občin. Izražena je bila tudi želja, da bi se v sodelovanje vključila tudi občina Brežice, ki je že pooblašena za območje Smedereva in Palanka.

M. K.

Graditev južno od 14. divizije

Južno od Ceste 14. divizije na območju Greenwiche II v Mariboru načrtujejo urbanistični strokovnjaki zgradbo s stanovanjskimi bloki, ki bo do skupno imela 250 do 300 stanovanj. Razen teh so v naroti tudi kinodvorana, lekarna, osnovna šola, restavracija in nekateri drugi objekti.

UČENCI ZA UČENCE — Na pobudo podmladkarjev Rdečega križa so učenci osnovne šole Tone Čufar na Pobrežju v Mariboru včeraj imeli zbiratno akcijo oblačil in obutve. Odziv je bil neprimeren. Zbrali so za tovrstno akcijo lepo zlikanih in očiščenih oblek in čevljev, ki jih bodo poslali osnovnim šolam v Stopercah in v Narnapljah v Halozah. Foto: B. Cerin

Več kakor samoprispevek

Nekateri znane slovenske osebnosti (Miro Cerar, Tone Kropušek, Tone Pavček, Miloš Poljanšek, Živko Pregl, Vida Tomšič in Janez Vipotnik) govorijo o samoprispevku za šole in vrtnice

Ljubljanski referendum je širšega slovenskega pomena. To slišimo vedno znova izjavljati ljubljanske in druge dejavnike. Gre za solidarnost bogatih z revnimi, za dejstvo, da povsod po Sloveniji že nekaj let rešujejo lokalne probleme s samoprispevkom, razmeroma bogata Ljubljana pa ne in podobno. Povprašali smo nekaj znanih političnih, javnih, kulturnih, znanstvenih delavcev, kaj menijo o referendumu in samoprispevku. Nekaterih sploh nismo mogli ujeti te dni v Ljubljani, od drugih pa nismo dobili odgovorov. Sicer pa prisluhnimo:

MIROSLAV CERAR: otrokom telovadnice in igrišča

MIROSLAV CERAR, športnik: »Posrebiti moramo, da si bi vsak otrok pridobil potrebno izobrazbo, pa tudi telesno krepkost in spretnost, ki mu bodo omogočili uspešno uporabljanje znanja tudi na področjih, ki morda na videz nimajo nobene zveze s tem. Dobro telesno počutje morajo namreč imeti tako ljudje, ki opravljajo fizično delo, kot tudi samo umski delavci. Otroci naj se zato že v vrtilih in šolah seznanijo s telesno vzgojo in tudi z njeno splošno koristnostjo. Omogočimo to vsem našim otrokom s hitrejšo gradnjo vrtcev in šol s primernimi telovadnicami in igrišči.«

TONE KROPUŠEK, predsednik rep. sveta zveze sindikatov: »Samoprispevek je za Ljubljano ena najpomembnejših političnih in družbenih akcij zadnjih let. Celo pomembnejši se mi zdi iz političnih kot pa iz ekonomskih razlogov, čeprav slednjih ne podčrpujem. Zdaj je priložnost, da praktično potrdimo to, kar tako radi govorimo, namreč, da je nekatere splošne potrebe mogoče financirati ne le z državnimi fiskalnimi predpisi, pač pa z neposrednimi prispevki občanov. Če hočemo uresničiti potrebe in izražene interese za razmah otroškega varstva in nekaterih šolskih objektov v Ljubljani, moramo te interese podpreti z denarjem. Ali z našim, neposrednim denarjem ali pa s tistim, ki nam je najprej odtujen in vpodrt.«

D. VRESNIK

TONE KROPUŠEK: samoprispevek — za večino nič novega

ljeno. Prepričan sem, da nam je bližja prva pot. Sicer pa samoprispevek že davno ni več novost za večino Slovencev, ki živijo predvsem v manj razvitih in manj bogatih krajih od Ljubljane.«

TONE PAVČEK, slovenski književnik: »Imam otroke in tako tudi sam čutim, da so pri nas vrtnice in šole krvavo potrebni. Tako žgoče so te potrebe, da bi samoprispevek morali uveljaviti, če ne ne gre po redni poti.«

MILOŠ POLJANŠEK, predsednik kulturno-prosvetnega zbora skupščine SR Slovenije: »Nuditi otrokom normalno rast, ni samo de-

TONE PAVČEK: vrtnice in šole so krvavo potrebni

nje dobre volje, marveč naša trajna družbena in generacijska obveznost.

Cepprav je vprašanje, ali možnost za kolikor toliko smo se ves čas in vsi od staršev do občinskih skupščin in republike, ki moremo kakorkoli spremeniti materialne in ostale pogoje, zavedali razmer, v katerih živi večji del otrok in mladine, in ali smo je doslej storili vse, omenjen referendum v Ljubljani kot realno nujnost tega trenutka. Zato ga podpiram in se zavzemam za uresničanje njegovega programa.«

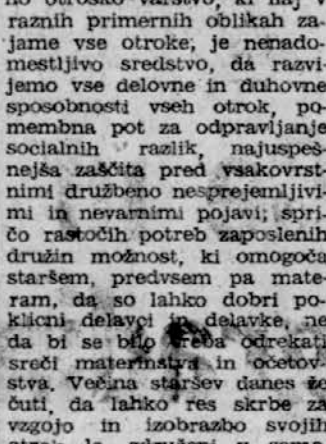
ŽIVKO PREGL, predsednik RK Zveze mladine Slove-

MILOŠ POLJANŠEK: referendum — nujnost tega trenutka

ŽIVKO PREGL: samoprispevek mora uspeti

VIDA TOMŠIČ: skrbi za šolstvo — dokaz prave ljubezni

ni. Samoprispevek ogromnega pomena. Zdaj ni časa za nobeno modrovanje v zvezi s tem. Samoprispevek mora uspeti, s referendumom ali kako drugače.«

VIDA TOMŠIČ, članica sveta federacije: »Razvito družbo no otroško varstvo, ki naj v raznih primernih oblikah zajame vse otroke, je nemodrovanje sredstvo, da razvijemo vse delovne in duhovne sposobnosti vseh otrok, pomembna pot za odpravljanje socialnih razlik, najuspešnejša zaščita pred vsakovrstnimi družbeno nesprejemljivimi in nevarnimi pojavi, spričo rastočih potreb zaposlenih družin, možnost, ki omogoča staršem, predvsem pa materam, da so lahko dobri poklicni delavci in delavke, ne da bi se bilo treba odrekati sredi materinstva in občutke vsakega staršev danes še čuti, da lahko res skrb za vzgojo in izobrazbo svojih otrok le združeni v samoprispevek, da bi razvijali in šolstva ni tuja, občinska ali državna skrb, ampak del izvajanja rodilniških pravic in dolžnosti, dejanski dokaz prave ljubezni do svojih otrok in vere vsakogar v bodočnost mlade generacije.«

Sami akciji pa pripisujem še posebej družbenopolitični pomen. V času, ko z ustanovitvijo samoprispevka razširjamo pravico delovnih ljudi na razpolaganje s celotnim dohodkom, takšen način urejanja skupnih potreb ni le izhod za silo, ampak pot k neposrednejšemu uveljavljanju delovnih ljudi kot občanov pri odločanju vrstnega reda potreb pri upravljanju skupnih sredstev. Uspeh referenduma pa naj bi odprl pot še drugim akcijam predvsem v

JANEZ VIPOTNIK: uspešen referendum bo odmeval

dvih smereh: v akcijo za sklepanje pogodb med občanmi, krajevnimi skupnostmi in delovnimi kolektivi za dodatna sredstva za razvoj otroškega varstva in za medsebojne obveznosti pri njihovem upravljanju, in drugič — zahteva, ki jo postavlja mo ob samoprispevku glede vploga občanov v zbiranje in trošenje teh sredstev, naj bi prispevala k temu, da bi imeli delavci in občani boljši vpogled prav v vsa družbena sredstva, kjerkoli in kakorkoli jih zbiramo in trošimo.«

JANEZ VIPOTNIK, predsednik republiške konference SZDL: »Prvič referendum o cenjenem s stališča razvojnih potreb današnje generacije otrok, ki ji kot socialistična družba premočno nudimo. Drugič ga ocenjujem s stališča zmogljivosti današnje družine, ki ni v stanju v celoti in v skladu z razvojem družbe poskrbeti za otrokov napredek. Sem torej za samoprispevek. Mislim, da bo samoprispevek, če bo sprejet, dobro vplival tudi na širši prostor, Slovenijo. Opozorjal bo na potrebo po hitrejšem reševanju problema mladega rodu; terjal večji družbeni standard in s tem zmanjševanje socialne razlike med otroki. Toda samoprispevek se mi zdi pomemben še z drugega zornega kota. Delovni ljudje neposredno odločajo, za kaj se bo porabil zbrani denar. Prepričan sem, da bo samoprispevek v prihodnje postal čedalje bolj prevladujoča oblika samoupravnega dogovora delovnih ljudi, od seveda istočasne zmanjševanja davka na osebo dohodke. Tako bo uresničeno načelo, da delovni ljudje neposredno odločajo, kaj se dogaja z njihovimi, za skupne potrebe, danimi sredstvi.«

Elektrokovina predložila praznik

MARIBOR, 18. nov. — Poročali smo že, da bodo v podjetju Elektrokovina v Mariboru ob dnevu republike pripravili svečano otvoritev nekaterih novih objektov. Zdaj so se odločili, da bo ta svečanost šele prvega maja prihodnje leto.

V Elektrokovini so že dogradili novo dvorano za proizvodnjo elektromotorjev, ki meri okoli 10.000 kvadratnih metrov. V dvorani že delajo. Nedavno sta začeli obratovati tudi nova avtomatizirana lakirna in kotlarna. Zdaj razširjajo orodjarino in modernizirajo proizvodnjo svetilk.

N. S.

VABILO

Foto: B. Cerin

„Izbirčna“ Seča

Počitnice pri Portorožu samo članom mariborskih sindikatov, ki imajo nižje OD — Morje bo zelo poceni

MARIBOR, 18. nov. Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Maribor je sinoči sklenilo, da je treba počitniški dom v Seči pri Portorožu usposobiti za letovanje do sezone 1972.

Za vse enaka enakost

IO občinske konference SZDL Maribor o ureditvi položaja tiska

MARIBOR, 18. nov. — Sinoči je izvršni odbor občinske konference SZDL Maribor obravnaval in sprejel stališča o ureditvi položaja dnevnega položaja politično-informativnega tiska v SR Sloveniji. Ugotovili so, da so pogoji gospodarnosti v podjetjih, ki se ukvarjajo z izdajanjem dnevnega politično-informativnega tiska zelo težavni.

Podprli so že izoblikovana stališča SZDL in ZK, da mora družba težavne položaje tiska rešiti s sistemskimi ukrepi, ki bi bili dolgoročni. Ukrepi morajo veljati za vse slovenske dnevnice politično-informativne časnike.

N. S.

PIRAN

Referendum o preselitvi ladjedelnice

PIRAN, 18. novembra — Prostor, kjer ima remonta ladjedelnice »2. oktobra« med Portorožem in Piranom svoje prostore, naj bi v prihodnje zavzelo turistično naselje »Bernardine«. Več kot leto dni so se pogovarjali, kje naj dobi 2. oktober lokacijo za preselitve podjetja. Po prvotni zamisli naj bi dobi »2. oktobra« prostor v koprski Luki. Zaradi visokih stroškov za ureditev prostorov in naprav na novi lokaciji so iskali še druge, ustrežnejše možnosti. Izolska občinska skupščina je pred dnevi odobrila lokacijo za preselitve podjetja »2. oktobra« v Izolo.

Po zakonskih predpisih in po statutu podjetja pa mora o tako pomembni zadevi, kot je preselitev podjetja, sklepati ves kolektiv. Zato so že pred mesecem dni razpisali referendum, ki ga bodo izvedli jutri.

G. G.

Ogledajte v dnevniku
DELO

so imeli pripombe, se posebej zaradi nezamislivega odnosa častnega sklada do nekaterih prošenj in zahtev. Tako bodo predlagali, da naj bi cesta od Holmece do Arje vasi postala magistralska cesta, razen tega pa bi morali prekatgorizirati v magistralno cesto tudi cesto do prelaza Radlje. Avstriji namreč čakajo samo nas, da bi začeli preusmerjati dva kilometra dolg cestični odsek, ki bi se bolj približal sosednji državi. Na posvetu so menili, da ni sprejemljiv predlog cestnega sklada, ki pravi, da te ceste ne morejo prekatgorizirati zato, ker so tam teren- ske težave in da predlog ni zadosti utemeljen.

J. JERMAN

KRSTNA UPRIZORITEV novega slovenskega filma

POSLEDNJA POSTAJA

v mariboru

SLAVNOSTNA PRAPREMERA

v kinu union dne 24. XI. ob 20. uri

Foto: B. Cerin